

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030

Choszczno 2025 r.

Załącznik do Uchwały Zarządu Powiatu Choszczeńskiego Nr 205/2025 z dnia 3 września 2025 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

Zarząd Powiatu Choszczeńskiego

AUTORZY OPRACOWANIA:

Starostwo Powiatowe w Choszczynie

Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

1. **mgr inż. *Monika Szopińska*** - kierownik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
2. **mgr inż. *Wioleta Bugdal*** - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
3. **mgr inż. *Monika Potomska*** - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

SPIS TREŚCI

1. WYKAZ SKRÓTÓW	5
2. WSTĘP	6
2.1. Podstawa prawna opracowania	6
2.2. Metodyka sporządzania programu	6
2.3. Udział interesariuszy	7
2.4. Procedura opiniowania i konsultacji społecznych projektu Programu	8
3. KRAJOWE, WOJEWÓDZKIE I POWIATOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	8
4. STRESZCZENIE	15
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM ZAGADNIENÍ HORYZONTALNYCH	15
<u>5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza</u>	17
5.1.1. Klimat	17
5.1.2. Zaopatrzenie w gaz ziemny	19
5.1.3. Zaopatrzenie w ciepło	19
5.1.4. Transport zbiorowy i rowerowy	20
5.1.5. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych	24
5.1.6. Ocena jakości powietrza	24
5.1.7. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	32
<u>5.2. Zagrożenia hałasem</u>	32
5.2.1. Hałas przemysłowy	33
5.2.2. Hałas komunikacyjny	34
5.2.3. Hałas kolejowy	41
5.2.4. Hałas pochodzący od jednostek pływających	41
5.2.5. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	42
<u>5.3. Pola elektromagnetyczne</u>	43
5.3.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	45
<u>5.4. Gospodarowanie wodami</u>	46
5.4.1. Wody powierzchniowe.	46
5.4.1.1. Jeziora	46
5.4.1.2. Rzeki	53
5.4.2. Wody podziemne	62

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

5.4.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	67
<u>5.5. Gospodarka wodno-ściekowa</u>	68
5.5.1. Zaopatrzenie w wodę	69
5.5.2. Odprowadzanie ścieków	71
5.5.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	75
<u>5.6. Zasoby geologiczne</u>	76
5.6.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	80
<u>5.7. Gleby</u>	81
5.7.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	91
<u>5.8. Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.</u>	92
5.8.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi	92
5.8.2. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	96
5.8.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	97
<u>5.9. Zasoby przyrodnicze</u>	98
5.9.1 Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	126
<u>5.10 Zagrożenia poważnymi awariami</u>	128
5.10.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT	128
<u>5.11. Nadzwyczajne zagrożenia, adaptacja do zmian klimatu</u>	129
<u>5.12. Informacja o realizacji celów zawartych w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska</u>	131
6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2021 –2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030	134
7. WDRAŻANIE, ZARZĄDZANIE I FINANSOWANIE PROGRAMU	168
8. MONITORING REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU	174
9. SPIS TABEL	178
10. SPIS RYCIN	180
11. SPIS WYKRESÓW	181

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

1. WYKAZ SKRÓTÓW

• ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
• B(a)P - benzo(a)piren
• BGK - Bank Gospodarstwa Krajowego
• ZPK WZ – zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
• ChTBS - Choszczeńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
• DPN - Drawieński Park Narodowy
• GUS - Główny Urząd Statystyczny
• GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
• IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
• JCW - Jednolita Część Wód
• JCWP - Jednolita Część Wód Powierzchniowych
• JCWPD - Jednolita Część Wód Podziemnych
• KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
• NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
• NPRGN – Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
• OHZ Lubiana - Ośrodek Hodowli Zarodowej w Lubianie
• OChK - obszar chronionego krajobrazu
• OSChR - Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
• OUG - Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu
• OZE - Odnawialne Źródła Energii
• PEM - Pola elektromagnetyczne
• PEP2040 – Polityka Energetyczna Państwa do 2040 r.
• PEP2030 – Polityka Ekologiczna Państwa do 2030 r.
• PGL LP - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
• PGW WP - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
• PIG PIB - Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
• PMŚ - Państwowy Monitoring Środowiska
• PSP - Państwowa Straż Pożarna
• POLIŚ 2014-2020 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
• PPSSE - Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna
• PROW 2014-2020 - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
• PS WPR 2023-2027 - Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
• PSZOK - Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
• RDLP - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
• RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
• RDMS – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie
• RZGW - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
• SOPO - System Osłony Przeciwosuwiskowej
• WIOŚ - Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
• WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
• WWA - Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
• ZDR – Zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
• ZODR - Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- **ZZR** - zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

2. WSTĘP

Niniejszy „PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030”, dalej Program, stanowi aktualizację poprzedniego „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 r.” W związku z upływem okresu obowiązywania ww. Programu konieczna jest aktualizacja ww. dokumentu strategicznego. Program realizuje cele wyznaczone na poziomie krajowym i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem przyjętej Polityki Ekologicznej Państwa 2030 (PEP2030).

Ww. dokument określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według szczegółowych priorytetów. Niniejsze opracowanie zawiera również rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego, przedstawia propozycje oraz opis zadań, których realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska wyznaczonych w dokumentach strategicznych wszystkich szczebli.

2.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z artykułu 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* dalej POŚ (tj. z 2025 poz. 647 ze zm.) na podstawie którego organ wykonawczy powiatu - zarząd powiatu, w celu realizacji polityki ochrony środowiska sporządza powiatowe programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych. Po zaopiniowaniu (na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy) przez organ wykonawczy województwa - Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, program uchwalony zostanie przez Radę Powiatu Choszczeńskiego.

Opracowywany Program wyznacza ramy dla późniejszych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wobec czego dla projektu „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030” sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną opracowania ww. prognozy stanowi art. 51 w powiązaniu z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz.U.2024 poz.1112 ze zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w ww. prognozie uzgodniony został z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie.

2.2. Metodyka sporządzania programu

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030” uwzględnia zagadnienia zawarte w metodyce określonej w publikacji Ministerstwa Środowiska pn. „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Ww. wytyczne Ministerstwa Środowiska opisują również zalecaną strukturę programów ochrony środowiska, obszary interwencji oraz przykładowy katalog wskaźników monitorowania postępów wdrażania Programu.

Na podstawie ww. wytycznych dokonano oceny stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego z uwzględnieniem 10 obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Ocenę stanu środowiska uzupełniono o prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania niniejszego Programu. Przy ocenie stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego bazowano głównie na danych z lat **2022-2025** (miejscami również starsze), w zależności od stopnia zaktualizowania i dostępności informacji. Dla projektu Programu opracowana została prognoza oddziaływania na środowisko. Przedstawia ona m.in. przewidywane oddziaływania na środowisko zadań wskazanych w Programie. Ocena stanu środowiska dokonana została poprzez analizę SWOT, opracowaną dla każdego obszaru interwencji, a także poprzez analizę adaptacji do zmian klimatu oraz nadzwyczajnych zagrożeń.

2.3. Udział interesariuszy

Interesariusze Programu to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które uczestniczą w tworzeniu projektu Programu lub są bezpośrednio zainteresowane wynikami jego realizacji. W trakcie prac nad Programem wystąpiono do jednostek wewnętrznych Starostwa oraz do podmiotów zewnętrznych, odpowiedzialnych za działania, które mogą mieć wpływ na ochronę środowiska i są przewidziane/projektowane do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego. Uzyskane od ww. podmiotów informacje na temat planowanych działań uwzględniono przy formułowaniu zadań do harmonogramu na lata 2025 - 2030.

W celu prawidłowej realizacji Programu i osiągnięcia zamierzonych celów niezbędne jest stworzenie właściwych zasad zarządzania programem. Zadania objęte Programem w większej części realizowane będą przez władze samorządowe, ale tylko odpowiednia współpraca ze społeczeństwem, podmiotami gospodarczymi i innymi organami pozwoli na osiągnięcie właściwego efektu. Pomocna jest tutaj współpraca z władzami wszystkich gmin powiatu choszczeńskiego i innymi instytucjami podejmującymi działania na rzecz ochrony środowiska. Ważnym aspektem w działaniach zmierzających do poprawy stanu środowiska jest zaangażowanie lokalnej społeczności. Propagowanie zachowań służących poprawie jakości środowiska to główny czynnik zwiększający aktywność mieszkańców. Bardzo pomocna w kontrolowaniu stanu środowiska jest współpraca z Wojewódzkim Inspektorem

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Ochrony Środowiska w Szczecinie, który to poprzez działalność kontrolną umożliwia Staroście Choszczeńskiemu egzekwowanie warunków wynikających z decyzji administracyjnych i podejmowanie działań w celu mobilizacji podmiotów korzystających ze środowiska do prawidłowego postępowania. Aktualny stan środowiska w powiecie monitorowany jest również przez GIOŚ - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Wyniki ww. analiz za poprzednie lata uwzględniono w opisie aktualnego stanu środowiska w powiecie choszczeńskim.

2.4. Procedura opiniowania i konsultacji społecznych projektu Programu

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska - projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez organ wykonawczy województwa.

Projekt programu, zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy poddaje się również konsultacjom społecznym. W tym czasie (30 dni od dnia wywieszenia obwieszczenia) każdy ma możliwość wglądu do sporządzonego projektu programu ochrony środowiska. Uwagi i wnioski do rozpatrywanego projektu programu mogą być wnoszone w formie pisemnej - na adres Starostwa Powiatowego w Choszczynie, ustnie - do protokołu w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Uwagi i wnioski złożone po upływie wskazanego terminu pozostawia się bez rozpoznania.

Ponadto, w związku z tym, że projekt jest dokumentem wyznaczającym ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko sporządzono dla projektu Programu prognozę oddziaływania na środowisko. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projekt Programu wraz z prognozą został przesłany do zaopiniowania przez wyznaczone ustawowo organy tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

3. KRAJOWE, WOJEWÓDZKIE I POWIATOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Krajowe, wojewódzkie, powiatowe dokumenty strategiczne i programowe stanowią bazę do wyznaczonych w niniejszym Programie celów i kierunków działań. Należy zaznaczyć, iż kluczowym dokumentem w niniejszym opracowaniu jest przyjęta uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16.07.2019 r. „Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, przyjęta uchwałą Nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. Poniższej przedstawiono kluczowe dokumenty strategiczne:

STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

W Strategii jako pierwsze z wyzwań rozwojowych kraju do 2030 roku określono adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. Zmiany klimatu należy traktować jako proces, który stwarza problemy i szanse rozwojowe dla kraju i regionów. Niekorzystnym zjawiskiem związanym ze zmianami klimatu jest przede wszystkim ocieplenie się klimatu. Zagrożenia związane z tymi zmianami wynikają, przede wszystkim, ze zwiększenia częstotliwości i intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. deszczy nawałnych,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

suszy, wiatrów, fali upałów) i powodują straty dla gospodarki i są kosztowne dla administracji. Można, przynajmniej częściowo, minimalizować ich negatywne skutki, a w sprzyjających warunkach terenowych można te skutki pożytecznie wykorzystać, w szczególności w miastach (np. zagospodarowanie wód opadowych poprzez ogrody deszczowe, oczka wodne, suche i podziemne zbiorniki, zielone dachy i ściany itp.). Ryzyko utraty różnorodności biologicznej to również globalny problem, który znajduje swój wyraz na poziomie regionalnym. Przyroda odgrywa istotną rolę m.in. w adaptacji do skutków zmian klimatu oraz w zapobieganiu zmianom klimatycznym (zwłaszcza poprzez ekosystemy leśne), a także jest podstawą rozwoju sektorów bazujących na usługach ekosystemowych, charakterystycznych dla danych regionów, np. leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki. Zagrożenia stwarzane przez zmiany klimatyczne mogą wywoływać również pozytywne bodźce dla rozwoju poprzez zwiększenie popytu na nowe produkty, np. wytrzymalsze materiały budowlane oraz nowe rodzaje usług związanych z działaniami minimalizującymi negatywne skutki zmian klimatu. W tym kontekście zmiany klimatu będą sprzyjać rozwojowi „zielonej gospodarki” oraz tworzeniu „zielonych innowacji”. Ponadto, kształtowanie przyrodniczych struktur przestrzennych, zapewniających nie tylko spójność najcenniejszych obszarów przyrodniczych, ale również podnoszących odporność najwartościowszych obszarów (N2000, wielkoobszarowe formy ochrony przyrody, kompleksy leśne) jest kluczowe dla przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

**DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU. POLSKA 2030. TRZECIA
FAŁA NOWOCZESNOŚCI**

Priorytetowe cele to zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych oraz zwiększenie dostępności terytorialnej Polski.

**POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 - STRATEGIA ROZWOJU
W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (PEP2030)**

Priorytetowe cele strategii to:

- ŚRODOWISKO I ZDROWIE. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO, a więc:
 - zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
 - likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
 - przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
- ŚRODOWISKO I KLIMAT, ŁAGODZENIE ZMIAN KLIMATU I ADAPACJA DO NICH ORAZ ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, a więc:
 - przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu.
- ŚRODOWISKO I GOSPODARKA. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA, a więc:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
- wspieranie gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi,
- wdrażanie nowych technologii, upowszechnienie BAT.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2040 ROKU (PEP2040)

PEP2040 jest jedną z 9 zintegrowanych strategii sektorowych, wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. PEP2040 jest spójna z Krajowym planem na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Priorytetowe cele polityki to niskoemisyjna transformacja energetyczna, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez: niskoemisyjny transport, dążenie do dobrej jakości powietrza poprzez inwestycje w sektorze ciepłownictwa, promowanie domów niskoemisyjnych.

KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2028

Podstawowym celem jest:

- dążenie do poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych w wysokości 55% dla 2025 roku i 65% dla 2035 roku,
- minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 roku i 10% w 2035 roku,
- wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu, szeroko pojęte ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów), ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności,
- zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych.

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032

Priorytetowe cele programu to: usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ (NPRGN)

NPRGN określa jako cel główny rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju kraju.

**STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW
WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO
ROKU 2030 - SPA2020**

Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

**MAPA DROGOWA TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU
ZAMKNIĘTYM (GOZ)**

Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym jest jednym ze strategicznych projektów Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju.

Mapa drogowa stanowi element nowej koncepcji rozwoju gospodarczego, w którym produkty, materiały oraz surowce mają pozostawać w gospodarce najdłużej jak to możliwe, przy jednoczesnym minimalizowaniu powstawania odpadów.

**KRAJOWY PROGRAM OGRANICZANIA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA
(KPOZP)**

Dokument został przyjęty w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (dyrektywa NEC).

Dyrektywa ustanowiła zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń m.in. do obniżenia strat powodziowych.

**STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA
I RYBACTWA 2030**

Główne cele Strategii to:

- wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich,
- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich przez budowę lub modernizację gminnej i powiatowej sieci drogowej,
- działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcanie do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego,
- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci gazowej przesyłowej i dystrybucyjnej,
- wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej,
- zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zielonej,
- dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych,
- utrzymanie, a w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych,
- identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich,
- zwiększanie efektywności energetycznej budynków/obiektów,
- ochrona produktywności gruntów rolnych,
- stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła, co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych,
- wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja),

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- rozbudowa systemów dystrybucji energii oraz zwiększanie wykorzystania OZE,
- opracowanie i wdrożenie kompleksowych działań w zakresie zapobiegania skutkom utrzymywania się długotrwałych wysokich temperatur lub małej ilości opadów i w ich następstwie susz.

„PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA ODRY”

W Planie określono do realizacji m.in. następujące działania służące ochronie jednolitych części wód:

- działania służące zapewnieniu ciągłości biologicznej oraz morfologicznej rzek i potoków,
- działania ukierunkowane na przywrócenie ciągłości biologicznej poprzez przebudowę budowli poprzecznych,
- działania nakierowane na ochronę i odtwarzanie naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie w zakresie spełnienia celów środowiskowych obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta,
- działania służące poprawie stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych, w tym działania renaturyzacyjne uwzględniające status oraz funkcje cieku, a także działania naprawcze dla obszarów chronionych,
- działania nakierowane na kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCWP, w tym ochronę ekosystemów wodnych i od wód zależnych oraz odtwarzanie warunków siedliskowych z uwzględnieniem celów środowiskowych wskazanych dla obszarów chronionych,
- działania nakierowane na kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCW,
- działania nakierowane na adaptację do zmian klimatu oraz poprawę warunków dla obszarów chronionych mające na celu opracowanie oraz realizację przedsięwzięć zmierzających do poprawy retencji na terenach leśnych, rolniczych,
- działania z zakresu gospodarki ściekowej związane z ograniczeniem presji komunalnej (w aglomeracjach i na obszarach nieurbanizowanych),
- działania kontrolne działalności rolniczej - działania kontrolne realizacji Programu azotanowego oraz związane ze stosowaniem środków ochrony roślin,
- działania edukacyjne dla rolników, w których zidentyfikowano źródła presji rolniczej przyczyniające się do złego stanu wód,
- działania nastawione na kontrole gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych.

KRAJOWY PROGRAMU ZWIĘKSZANIA LESISTOŚCI (AKTUALIZACJA)

Szczególną funkcją zalesień powinno być odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności. Ważnym zadaniem Programu zalesiania jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie najcenniejszych obszarów przyrodniczych we wspólny system. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2030**

Dokument ma na celu realizację krajowej polityki ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim, zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi. Stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na obszarze województwa

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

zachodniopomorskiego. Dokument opisuje 10 obszarów interwencji, które odpowiadają poszczególnym komponentom środowiska lub obszarom mającym wpływ na stan środowiska. Opis każdego z obszarów składa się z analizy stanu aktualnego środowiska, identyfikacji problemów, które występują w danym obszarze, wyznaczeniu celów i działań zmierzających do poprawy stanu danego komponentu. Program zawiera również wskazania w zakresie monitorowania postępu wdrażania działań poprzez dobór odpowiednich wskaźników środowiskowych. W opisie każdego z obszarów znajdują się również zagadnienia horyzontalne wskazane w Wytycznych. Są nimi: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, monitoring oraz edukacja ekologiczna.

**STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
DO ROKU 2030**

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest aktem wyboru – spośród szerokiego katalogu celów rozwojowych dedykowanych poszczególnym obszarom aktywności samorządu województwa. Strategia identyfikuje obszary priorytetowe, dla których sformułowano cele strategiczne polityki rozwoju województwa zachodniopomorskiego, wyznaczające ścieżkę do osiągnięcia zamierzonej wizji rozwoju regionu w perspektywie do roku 2030. Wszystkie kierunkowe działania sektorowe realizowane w ramach szerokiego obszaru aktywności samorządu województwa pozostają zbieżne z tym strategicznym wyborem lub też stanowią jego dopełnienie.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też określającym przestrzeń do działania. Jest dokumentem samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA DLA STREF WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO TJ. AGLOMERACJI SZCZECIŃSKIEJ, MIASTA KOSZALIN
ORAZ STREFY ZACHODNIOPOMORSKIEJ (STREFA ZACHODNIOPOMORSKA)**

14 września 2023 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął uchwałę nr XLV/540/23 w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Zaplanowano działania mające na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu. Do osiągnięcia celu Programu konieczna jest realizacja zadań wskazanych w harmonogramie działań naprawczych oraz uwzględnianie kierunków działań, które mają wpływ na poprawę stanu jakości powietrza w sposób pośredni.

**PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2025 - 2030 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY NA LATA 2031-2036 (WPGO 2030)**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Plan stanowi aktualizację Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami przyjętego przez Sejmik Województwa Uchwałą Nr/XX/240/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 października 2020 r. w sprawie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 wraz z załącznikiem Planem Inwestycyjnym. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036 (WPGO 2030) został sporządzony w związku z aktualizacją Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (KPGO 2028), który został przyjęty Uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023. Celem opracowania WPGO 2030 jest przeprowadzenie analizy aktualnego stanu systemu gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim oraz zaplanowanie i wdrożenie niezbędnych inwestycji, które przyczynią się do osiągnięcia wymaganych rezultatów w zakresie gospodarki odpadami wynikających z przepisów krajowych i UE. WPGO 2030 aktualizuje także plan priorytetowych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami na terenie województwa, szczególnie w obszarze gospodarki odpadami komunalnymi aby umożliwić ich finansowanie ze środków publicznych. Wynika to z wymagań art. 35a ustawy o odpadach zgodnie z którym warunkiem dopuszczalności finansowania budowy, rozbudowy lub modernizacji instalacji przeznaczonych do przetwarzania odpadów komunalnych ze środków Unii Europejskiej lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej jest ich ujęcie w Planie inwestycyjnym. Warunek ten nie dotyczy instalacji do recyklingu odpadów, których finansowanie ze środków publicznych nie jest uzależnione od ujęcia w WPGO.

**MAPA AKUSTYCZNA RECZA W OTOCZENIU DROGI KRAJOWEJ NR 10 ORAZ DROGI
WOJEWÓDZKIEJ NR 151**

Efektem realizacji projektu PL0298 „Usprawnienie wdrażania i egzekucji prawa z zakresu ochrony środowiska poprzez doposażenie w nowoczesną aparaturę kontrolno-pomiarową WIOŚ w Szczecinie” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, było sporządzenie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie 10 map akustycznych, w tym mapy akustycznej otoczenia drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151 w Reczu. Klimat akustyczny miasta Recz oceniony został na podstawie badań i modelowania hałasu drogowego. W ww. opracowaniu, w celu poprawnego wykorzystania mapy akustycznej, zalecono uwzględnienie wyników analiz akustycznych dla obszarów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w dokumentach strategicznych tworzonych na różnych szczeblach (województwa, powiatu, gminy), szczególnie w programach ochrony środowiska, strategiach rozwoju i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W opracowanym Programie ochrony środowiska uwzględniono ww. informacje.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO**

26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r., poz. 3294). Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego (POH) jest dokumentem strategicznym, który stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony mieszkańców województwa przed hałasem w środowisku. Celem programu jest: zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku, poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna, oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2016 -2030

Główne cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego obejmują:

- a. rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
- b. rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy,
- c. wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu,
- d. rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

Kierunki działań zaprezentowane w Programie odzwierciedlają cele i kierunki wyznaczone w strategiach, planach i programach wyższego szczebla.

4. STRESZCZENIE

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030” stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na terenie powiatu choszczeńskiego. Sporządzenie niniejszego dokumentu ma na celu realizację krajowej polityki ochrony środowiska na szczeblu powiatowym w zgodzie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Program zawiera analizę stanu poszczególnych elementów środowiska dla każdego z następujących obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Dla każdego obszaru interwencji określono cele i zadania, które będą w każdym okresie sprawozdawczym (co 2 lata) podlegały weryfikacji przy pomocy przyporządkowanych wskaźników. W Programie uwzględniono szeroki zakres zadań związanych z ochroną środowiska, za realizację których częściowo odpowiedzialne są władze powiatu oraz jego jednostki organizacyjne (zadania własne). Równocześnie jednak wskazano wiele zadań dla podmiotów szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, aż po prywatne podmioty działające na terenie powiatu choszczeńskiego (tzw. zadania monitorowane). W Programie wskazano również na zagrożenia wynikające z pogłębiających się zmian klimatycznych, ukierunkowanie na mitygację i adaptacje do zmian klimatu.

Niniejszy Program bazuje na dokumentach strategicznych, wyznaczających kierunki działań w ochronie środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Zakres Programu zachowuje również zgodność z opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska dnia 2 września 2015 r. „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Przedmiotowy dokument został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

5. OCENA STANU ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM ZAGADNIENÍ HORYZONTALNYCH

Powiat Choszczeński leży w południowej części województwa zachodniopomorskiego. Siedzibą powiatu jest miasto Choszczno. Graficznie ziemie powiatu choszczeńskiego położone są na Pojezierzu Choszczeńskim oraz częściowo na Pojezierzu Myśliborskim, Pojezierzu Ińskim oraz Równinie Drawskiej. Powiat graniczy z 5 powiatami: waleckim, drawskim, myśliborskim, stargardzkim oraz strzelecko-drezdeneckim (województwo lubuskie).

W skład powiatu choszczeńskiego wchodzi 6 gmin, w tym:

- 4 gminy o statusie prawnym gminy miejsko - wiejskiej: Choszczno, Pełczyce, Recz, Drawno;
- 2 gminy o statusie prawnym gminy wiejskiej: Bierzwnik, Krzęcin.

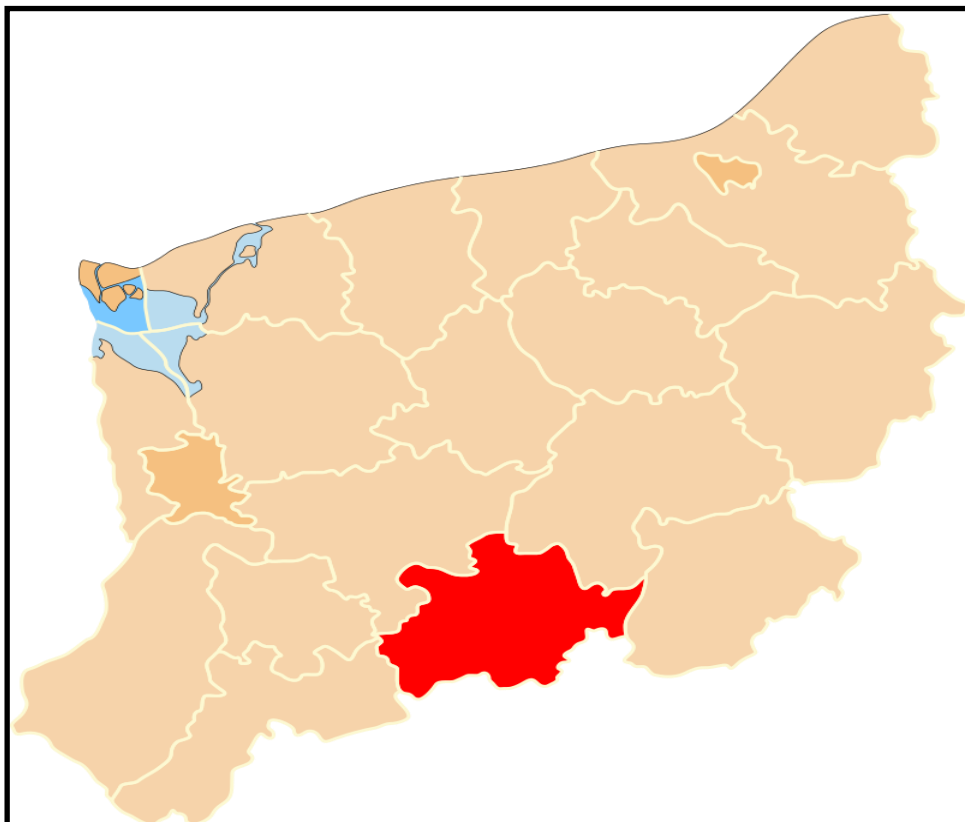
Powierzchnia powiatu choszczeńskiego wynosi 132.763 ha (GUS stan na 31.12.2024 r.)
Ludność zamieszkująca powiat choszczeński – 44.105 osób (GUS stan na 31.12.2024 r.),
w podziale na gminy przedstawia się następująco:

- Bierzwnik: 4311 osób;
- Choszczno: 19.982 osoby;
- Drawno: 4556 osób;
- Krzęcin: 3226 osób;
- Pełczyce: 7121 osób;
- Recz: 4909 osób.

Położenie powiatu na tle województwa zachodniopomorskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 1 i 2.

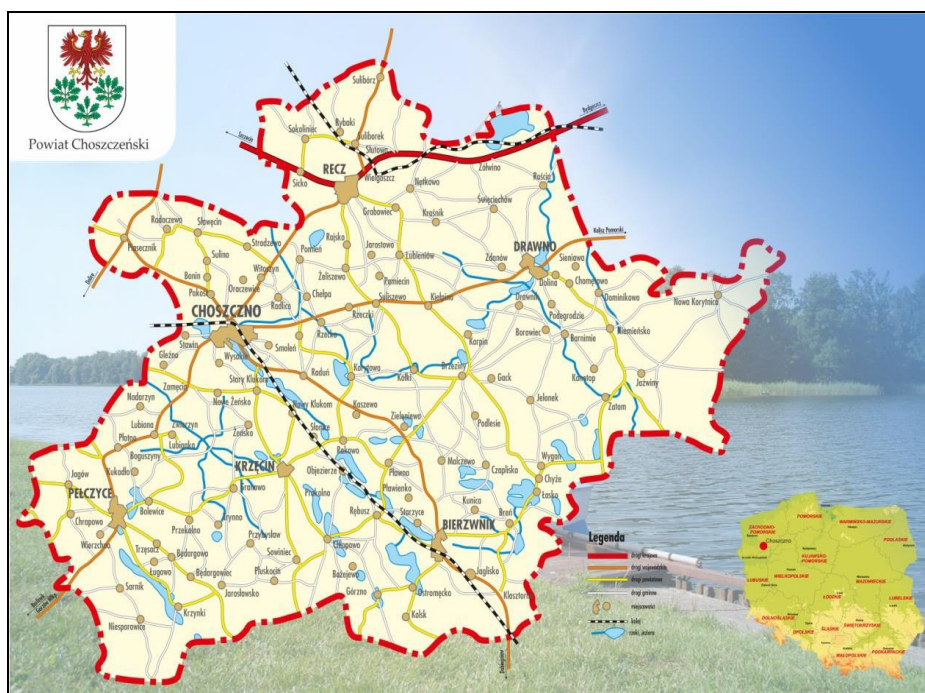
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

RYC. 1. Położenie powiatu choszczeńskiego na tle województwa zachodniopomorskiego

Źródło: Wikipedia

RYC. 2. Mapa Powiatu Choszczeńskiego i usytuowanie na mapie Polski

Źródło: Raport o stanie Powiatu Choszczeńskiego za rok 2024

Przy ocenie stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego bazowano głównie na danych z lat **2022-2025** (miejscami również starsze), w zależności od stopnia zaktualizowania i dostępności informacji. Ocena stanu środowiska uwzględnia dziesięć obszarów interwencji.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1. Klimat

Obszar województwa zachodniopomorskiego podzielony został na 10 krain klimatycznych: Kraina I Zalewu Szczecińskiego; Kraina II Trzebiatowska; Kraina III KołobrzESCO-Darłowska; Kraina IV Koszalińska; Kraina V Nowogardzko-Gryficka; Kraina VI Pyrzycko-Goleniowska; Kraina VII Drawsko-Szczecinecka; Kraina VIII Wałecka; Kraina IX Myśliborska; Kraina X Doliny Dolnej Odry.

W podziale krain klimatycznych powiat choszczeński w przewadze znajduje się w obszarze Krainy IX - Myśliborskiej. Zróżnicowane ukształtowanie terenu (wzniesienia morenowe) oraz pokrycie powierzchni dużą ilością jezior i lasów decyduje o łagodniejszym umiarkowanym klimacie, który pozostaje pod wpływem klimatu oceanicznego. Występuje tutaj regionalne i lokalne zróżnicowanie warunków klimatycznych. Część północna krainy jest znacznie chłodniejsza, powiat choszczeński leży w części cieplejszej i bardziej suchej.

Średnie roczne nasłonecznienie od 1540 godzin na północnej granicy wzrasta do 1590 godzin na południowej granicy krainy. Średnie roczne temperatury spadają z kierunku zachodniego na wschodni, mieszczą się w przedziale 8,5°C - 8,2°C, przy czym średnia temperatura stycznia zawiera się w przedziale od -0,8°C do -1,5°C. Średnia temperatura w lipcu od 17,7°C w części północno-wschodniej do ponad 18°C w południowo-zachodniej, temperatura poniżej 17,5°C występuje w strefie wzniesień morenowych. Przymrozki wiosenne zanikają pod koniec kwietnia a przymrozki jesienne pojawiają się między 15 a 20 października. Okres wegetacyjny roślin trwa od 221 do 225 dni, okres gospodarczy trwa od 247 do 258 dni, prace polowe rozpoczynają się w połowie marca. Roczne sumy opadów kształtują się w przedziale od 530 mm do 610 mm, natomiast pokrywa śnieżna występuje w okresie 50 dni. Wiatry najczęściej występują z zachodu i południowego zachodu.

Zmiany klimatu

Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią:

- wzrost średniej rocznej temperatury powietrza;
- zmiana struktury opadów - opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne;
- wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawalne deszcze, burze, fale upałów.

Straty spowodowane zmianami klimatycznymi występują corocznie na całym świecie. W Polsce w ciągu ostatnich 40 lat straty poniesione w wyniku zmian klimatycznych oszacowano na 16 mld euro (ok. 70 mld zł). Tylko w 2021 r. łączna wartość wypłaconych

szkód z tytułu katastrof naturalnych wyniosła 994 mln zł i została przeznaczona na pokrycie szkód wyrządzonych przez deszcze nawalne, podtopienia, burze, grad i huragany. Adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych jest więc zasadną koncepcją działania na wielu poziomach: międzynarodowym, krajowym, jak również lokalnym. Przygotowanie się do zmieniających się warunków klimatycznych (adaptacja do zmian klimatu) staje się więc uzasadnioną strategią działania na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym. Szczególnie narażone na negatywne skutki zmian klimatycznych są obszary miejskie skupiające w jednym miejscu ludzi, usługi i infrastrukturę. Dla miast szczególne zagrożenie stanowią zmiany warunków termicznych w obszarach zurbanizowanych, nawalne deszcze powodujących lokalne podtopienia, występowania suszy hydrologicznej i rolniczej, zaburzenia w cyrkulacji powietrza.

Zmiany klimatu wywierają również wpływ na dostawy energii, z tego względu, iż korzystanie przy produkcji energii z OZE uzależnienie jest od warunków pogodowych (np. siła wiatru, promieniowanie słoneczne), co generuje wyzwania w zakresie zapewnienia ciągłości dostaw energii. Również przeważające w Polsce elektrownie węglowe narażone są na niekorzystne warunki pogodowe (np. upały), choć w mniejszym stopniu niż instalacje wykorzystujące OZE.

Uwzględniając powyższe należy podejmować kompleksowe czynności adaptacyjne w zakresie gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, ochrony zdrowia (ludzi, zwierząt i roślin), ekosystemów przybrzeżnych i morskich oraz różnorodności biologicznej. Działania adaptacyjne powinny wspierać działania mające na celu minimalizację zjawiska suszy i powodzi, rozwój form małej retencji, rozwój OZE, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, likwidację tzw. „wysp ciepła” (poprzez np. rewitalizację parków, zieleńców, zakładanie łąk kwietnych), czy doposażenie służb ratowniczych (np. wozów i sprzętów gaśniczych, urządzeń do odpompowywania wody).

5.1.2. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, ponieważ gaz ziemny w porównaniu do najpowszechniej stosowanego opału węglowego jest paliwem niskoemisyjnym (brak emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu).

Stopień gazyfikacji (tj. udział liczby mieszkańców korzystających z gazu ziemnego do ogólnej liczby mieszkańców) powiatu choszczeńskiego wynosi **52,7%** (GUS stan na dzień 31.12.2023 r.), w tym stopień gazyfikacji w poszczególnych gminach powiatu wynosi:

- gm. Choszczno (70,7 %),
- gm. Recz (44,4 %),
- gm. Pełczyce (45,2 %),
- gm. Drawno (45,9 %),
- gm. Krzęcin (50,6 %).

Gminą niezgazyfikowaną w powiecie choszczeńskim (brak dostępu do gazu ziemnego) jest Bierzwinek.

Łączna długość sieci gazowej na terenie powiatu choszczeńskiego wynosi 345.849 m, w tym długość sieci przesyłowej wynosi 96.685 m oraz długość sieci dystrybucyjnej 249.164 m (GUS stan na dzień 31.12.2023 r.).

Dystrybutorem gazu ziemnego na terenie powiatu choszczeńskiego jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie.

5.1.3. Zaopatrzenie w ciepło

Działalność gospodarczą polegającą na produkcji i dystrybucji ciepła na obszarze powiatu choszczeńskiego prowadzą:

1. Przedsiębiorstwo MZEC - OPAŁ Sp. z o. o. z siedzibą w Chojnicach. Na terenie powiatu wytwarza ciepło w następujących źródłach ciepła:
 - ul. Polna 2, Choszczno - 2 kotły o mocy 800 kW - gaz ziemny;
 - ul. Wolności 31, Choszczno - kocioł o mocy 225 kW - gaz ziemny;
 - ul. Wolności 17, Choszczno - kocioł o mocy 350 kW - gaz ziemny;
 - ul. Wolności 16, Choszczno -kotły 3 x 80 kW - gaz ziemny.
2. Przedsiębiorstwo SEC Choszczno Sp. z o. o. w Choszcznie. Na terenie powiatu wytwarza ciepło w następujących źródłach ciepła:
 - ul. Malczewskiego 2, Choszczno - 2 kotły o mocy 7,5 MW i 8,1 MW - węgiel kamienny.
3. Przedsiębiorstwo BOMAX S.A. z siedzibą w Poznaniu. Na terenie powiatu wytwarza ciepło w następujących źródłach ciepła: ul. Kolejowa, Recz - ciepłownia na biomasę o mocy cieplnej 4 MW.

Uciążliwość na terenie powiatu choszczeńskiego, jak w większości miejsc w Polsce, stanowi tzw. niska emisja. Główna część zanieczyszczeń powietrza z niskiej emisji związana jest z produkcją ciepła komunalnego w okresie zimowym w kotłowniach indywidualnych lub lokalnych. Istotnymi przyczynami powstawania niskiej emisji są: nieodpowiednie spalanie paliwa, w tym także odpadów, emisja z transportu drogowego.

5.1.4. Transport zbiorowy i rowerowy

Emisja zanieczyszczeń do powietrza z sektora transportu stanowi obok emisji powierzchniowej (indywidualnych źródeł spalania) drugie najistotniejsze źródło zanieczyszczeń powietrza. Poziom zanieczyszczenia powietrza jest zależny w największym stopniu od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Duże znaczenie ma również zwarta zabudowa (szczególnie w miastach), gdyż w znacznym stopniu ograniczona jest wymiana mas powietrza.

Efektem tego jest gromadzenie się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie oraz przenikanie ich do gruntów oraz wód ze spływów powierzchniowych. Wielkość emisji z komunikacji zależna jest również od rodzaju stosowanego paliwa oraz od stanu technicznego dróg, jak również od natężenia ruchu. Znacząca ilość emisji pyłu pochodzi z unosu zanieczyszczeń pyłowych zalegających na drogach. Dlatego bardzo istotnym jest prowadzenie działań zmierzających do rozwoju i popularyzacji korzystania z transportu zbiorowego i rowerowego jako alternatywy dla samochodów osobowych.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Poniżej przedstawiono ilość dokonanych przez Starostę Choszczeńskiego w latach 2023 - 2024 rejestracji pojazdów - z danych tych wynika, że rejestrowanych jest corocznie ok. 5000 pojazdów. W podziale na lata 2021-2024 przedstawia się to następująco¹:

- **w 2021 r.** Starosta Choszczeński wydał: 5601 decyzji o rejestracji pojazdu,
- **w 2022 r.** Starosta Choszczeński wydał 5506 decyzji o rejestracji pojazdu,
- **w 2023 r.** Starosta Choszczeński wydał 4745 decyzji o rejestracji pojazdu,
- **w 2024 r.** Starosta Choszczeński wydał: 5555 decyzji o rejestracji pojazdu.

Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie powiatu choszczeńskiego jest droga krajowa nr 10 Bydgoszcz - Szczecin, której długość na obszarze powiatu wynosi 31,4 km. Droga krajowa nr 10 Szczecin - Bydgoszcz, jest to niewielki odcinek drogi przebiegający przez północne części powiatu: gminę Recz - 22 km i gminę Drawno - 9,4 km.

Przez teren powiatu choszczeńskiego przebiegają 4 drogi wojewódzkie zarządzane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, Rejon Dróg Wojewódzkich w Pyrzycach:

- **Droga nr 122:** Krajnik Dolny - Krzywín - Banie - Pyrzyce - Piasecznik,
- **Droga nr 151:** Świdwin - Łobez - Węgorzyno - Recz - Barlinek - Gorzów Wielkopolski,
- **Droga nr 160:** Suchań - Piasecznik - Choszczno - Drezdenko - Międzychód - Gorzyń - Lewice - Miedzichowo,
- **Droga nr 175:** Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno.

Na terenie powiatu choszczeńskiego istnieje 412,8 km publicznych dróg powiatowych o nawierzchni twardej, 359,2 km dróg o nawierzchni twardej ulepszonej oraz 55,6 dróg o nawierzchni gruntowej. Na drogi publiczne gminne składa się 160,7 km dróg o nawierzchni twardej, 92,7 km dróg o nawierzchni twardej ulepszonej oraz 625,3 km dróg gruntowych.

Według informacji przedstawionych przez GDDKiA na drogach krajowych prowadzony był Generalny Pomiar Ruchu w 2020 roku, który ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia, wpływające m.in. na natężenie i rozkłady ruchu na drogach, wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021. Wyniki GPR 2020/2021 przedstawiono w poniższej tabeli nr 1 i 2. Analizę ww. wyników przedstawiono szczegółowo w rozdziale 5.2.2. niniejszego Programu.

**TABELA 1. Porównanie wyników Generalnego Pomiaru Ruchu na krajowej trasie nr 10
w roku 2015 i 2020/2021**

Kategorie pojazdów	2015 rok			2020/2021 rok		
	Droga nr 10 Suchań-Recz (dł. km 14,381)	Droga nr 10 Recz/przejście (dł. km 2,467)	Droga nr 10 Recz – Kalisz Pomorski (dł. km 24,074)	Droga nr 10 Suchań-Recz (dł. km 14,381)	Droga nr 10 Recz/przejście (dł. km 2,467)	Droga nr 10 Recz – Kalisz Pomorski (dł. km 24,074)

¹ Dane Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Choszcznie przedstawione w raportach o stanie powiatu choszczeńskiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

						24,074)
Motocykle	22	38	8	21	41	21
Samochody osobowe	3567	4203	2574	3900	3905	3134
Lekkie samochody ciężar. (dostawcze)	368	450	445	687	684	605
Samochody ciężar. bez przyczep	177	170	197	157	167	176
Samochody ciężar. z przyczepami	1566	1548	1535	1720	1750	1650
Autobusy	18	14	21	8	11	12
Ciągniki rolnicze	6	8	3	8	15	2
Rowery	7	55	5	1	18	1

Źródło: GDDKiA <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

TABELA 2. Pomiar ruchu na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren powiatu choszczeńskiego w roku 2015 i 2020/2021 (na podstawie aktualnych punktów pomiarowych)

Nr drogi	Opis odcinka		Pojazdy sam. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							Rok
	Długość (km)	Nazwa		Motocykle	Sam.osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze	
							Bez przyczepy	z przyczepą			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
122	9,275	Dolice- Piasecznik	1180	27	886	116	39	90	9	13	2015
122	9,187	Dolice- Piasecznik	2241	38	1776	275	33	66	17	36	2020/ 2021
151	15,305	Ciemnik-Recz	828	9	661	75	10	61	7	5	2015
151	19,883	Ińsko- Recz (zmiana punktu pomiarowego)	855	21	636	72	28	76	7	15	2020/ 2021
151	13,372	Recz - Choszczno	2067	23	1802	130	39	48	21	4	2015
151	13,417	Recz - Choszczno	2459	15	2067	219	57	72	13	16	2020/ 2021
151	17,847	Choszczno- Pelczyce	1922	25	1622	121	38	85	19	12	2015
151	18,961	Choszczno- Pelczyce	2308	17	1898	250	39	92	11	1	2020 /2021
151	5,576	Pelczyce - Barlinek	3435	55	2865	295	62	103	45	10	2015
151	6,403	Pelczyce - Barlinek	4470	57	3759	424	59	139	20	12	2020/ 2021
160	7,494	Suchań - Piasecznik	3568	18	2758	268	128	371	4	21	2015
160	7,466	Suchań - Piasecznik	3077	16	2455	326	75	184	11	10	2020/ 2021

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Nr drogi	Opis odcinka		Pojazdy sam. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							Rok
	Długość (km)	Nazwa		Motocykle	Sam.osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze	
							Bez przyczepy	z przyczepą			
160	10,040	Piasecznik-Choszczno	2975	24	2559	196	62	116	9	9	2015
160	9,961	Piasecznik-Choszczno	4305	23	3449	444	70	294	8	7	2020/2021
160	16,004	Choszczno-Zieleniewo	1616	18	1328	134	34	81	10	11	2015
160	17,443	Zieleniewo -Bierzwnik /Gr.Woj./	1689	25	1393	78	56	111	8	18	2015
160	31,483	Choszczno-Klasztorne (zmiana punktu pomiarowego)	1907	12	1504	219	37	116	9	10	2020/2021
175	12,777	Kalisz Pom. - Drawno	939	17	753	85	25	47	4	8	2015
175	12,821	Kalisz Pom.- Drawno	2245	35	1804	214	49	126	15	2	2020/2021
175	9,585	Drawno-Kielpino	1463	14	1205	130	35	59	16	4	2015
175	9,502	Drawno - Kielpino	3919	45	3411	248	37	106	24	18	2020/2021
175	14,639	Kielpino - Choszczno	2726	65	2315	158	68	87	22	11	2015
175	14,703	Kielpino - Choszczno	2444	27	2967	285	36	111	15	3	2020/2021

Źródło: ZZZDW w Koszalinie GDDKiA <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Transport zbiorowy

Zgodnie z danymi GUS (stan na dzień 31.12.2019 r.) na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się 123 przystanki autobusowe. Na terenie powiatu funkcjonuje zbiorowy transport publiczny na 5 trasach (wybrane trasy).

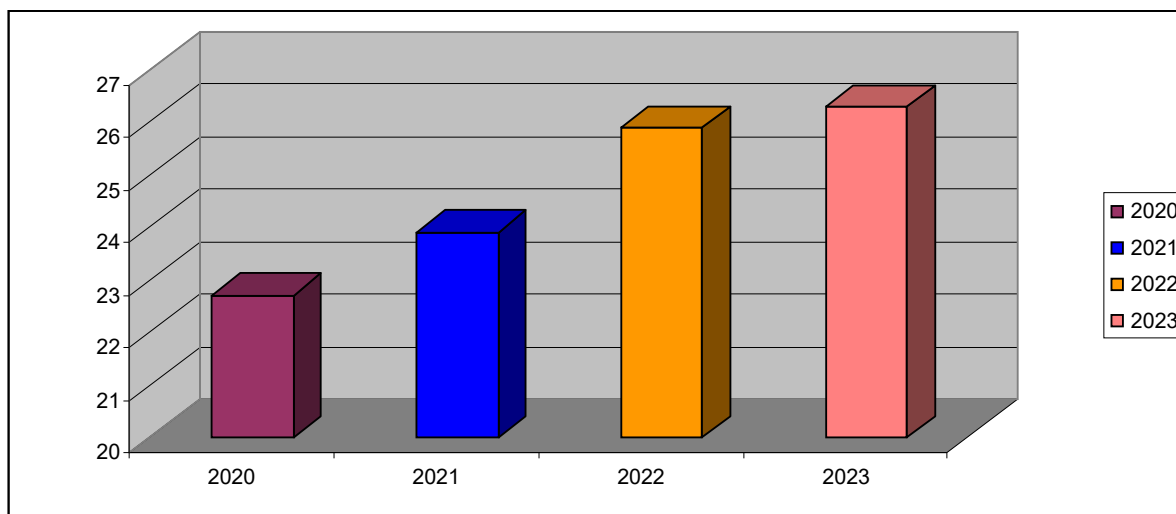
Powiat Choszczeński jako organizator publicznego transportu zbiorowego uruchomił w 2021 r. 5 linii autobusowych, których realizacja prowadzona jest przez 4 przewoźników posiadających zaświadczenia Starosty Choszczeńskiego na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 285).

Drogi rowerowe

Na terenie powiatu choszczeńskiego długość ścieżek rowerowych wynosi łącznie 26,3 km (GUS na dzień 31.12.2023 r.). Sieć dróg rowerowych na terenie powiatu choszczeńskiego systematycznie wzrasta - wskazano na poniższym wykresie nr 1. Ponadto w 2024 r. na terenie gminy Choszczno oraz gminy Bierzwnik (brak ścieżek we wcześniejszych latach) powstały nowe odcinki ścieżek rowerowych (brak danych za 2024 r.)

WYKRES 1. Długość dróg rowerowych w powiecie choszczeńskim w latach 2020-2023

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Elektromobliwość

Alternatywnym rozwiązaniem dla samochodów spalinowych są samochody elektryczne. Powiat choszczeński w 2022 r. zakupił pojazd elektryczny dla potrzeb zadań własnych realizowanych przez powiat. W ramach zadania „Rozwój elektromobility w powiecie choszczeńskim” uzyskał dotacje z WFOŚiGW w Szczecinie na zakup pojazdu elektrycznego, który zastąpił pojazd służbowy spalinowy eksploatowany przez powiat choszczeński.

Ponadto w ramach realizowanego przez NFOŚiGW programu „Mój Elektryk” osoby fizyczne oraz osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą mogą uzyskać dopłaty do samochodów elektrycznych. Celem Programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia paliw emisyjnych w transporcie poprzez wsparcie zakupu/leasingu pojazdów zeroemisyjnych. Program przewiduje możliwość dofinansowania przedsięwzięć polegających na zakupie nowych pojazdów kategorii M1, wykorzystujący do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania, lub energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nim ogniach paliwowych lub wyłącznie silnik, którego cykl pracy nie prowadzi do emisji gazów cieplarnianych lub innych substancji objętych systemem zarządzania emisjami gazów cieplarnianych, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

5.1.5. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych

Zgodnie z danymi GUS łączna emisja zanieczyszczeń pyłowo - gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (objętych pozwoleniem zintegrowanym lub pozwoleniem na emisję gazów i pyłów do powietrza) na terenie powiatu choszczeńskiego w 2024 r. wyniosła 7886 Mg - przedstawiono w poniższej tabeli nr 3.

Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń stosowanych przez zakłady przemysłowe na terenie powiatu w 2024 r. wyniósł 97,6 %.

TABELA 3. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza przez zakłady przemysłowe na terenie powiatu choszczeńskiego w 2024 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Rodzaj zanieczyszczenia	Wielkość emisji (Mg)
gazowe - dwutlenek węgla	7803
gazowe - dwutlenek siarki	29
gazowe - tlenki azotu	15
gazowe - tlenek węgla	37
pyły ze spalania paliw	2
SUMA	7886

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.1.6. Ocena jakości powietrza

Poziom całkowitej emisji głównych zanieczyszczeń powietrza w Polsce, w tym dwutlenku węgla - głównego gazu cieplarnianego, należy do jednego z wyższych wśród krajów Unii Europejskiej. W przeliczeniu na 1 mieszkańca Polski roczna emisja dwutlenku węgla w 2023 r. wyniosła 7,5 t. W związku z alarmującymi doniesieniami dotyczącymi stanu jakości powietrza w Polsce, działania zmierzające ku ochronie powietrza stały się zagadnieniem priorytetowym i są realizowane przez podmioty zarówno publiczne jak indywidualne.

Regionalny Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska opracował w 2023 r. roczną ocenę jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, odnoszącą się do jakości powietrza w 2023 r., zgodnie z podziałem województwa na strefy:

- aglomeracja szczecińska - miasto Szczecin,
- miasto Koszalin - miasto o liczbie ludności zbliżonej do 100 tys.,
- strefa zachodniopomorska - stanowiąca pozostały obszar województwa nie wchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin (w tym powiat choszczeński).

Odrębnie, dla każdej substancji dokonano klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny - **klasa C**
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego - **klasa A**
- przekracza poziom docelowy - **klasa C**
- nie przekracza poziomu docelowego - **klasa A**
- przekracza poziom celu długoterminowego - **klasa D2**,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego - **klasa D1**.

Oceny poziomu substancji w powietrzu na obszarze stref województwa dokonano na podstawie funkcjonującego systemu oceny jakości powietrza, szczegółowo określonego w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska za rok 2023 Monitoring Jakości Powietrza”. Na system taki składały się: pomiary automatyczne i manualne w stałych punktach oraz obliczenia modelowe rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa może stanowić metodę uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza. Realizacja modelowania stężenia wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy POŚ (art. 88 ust. 6 ustawy), została od roku 2019 powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska - Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOS-PIB). Wyniki obliczeń dostarczyły istotnych informacji o występujących stężeniach zanieczyszczeń w

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

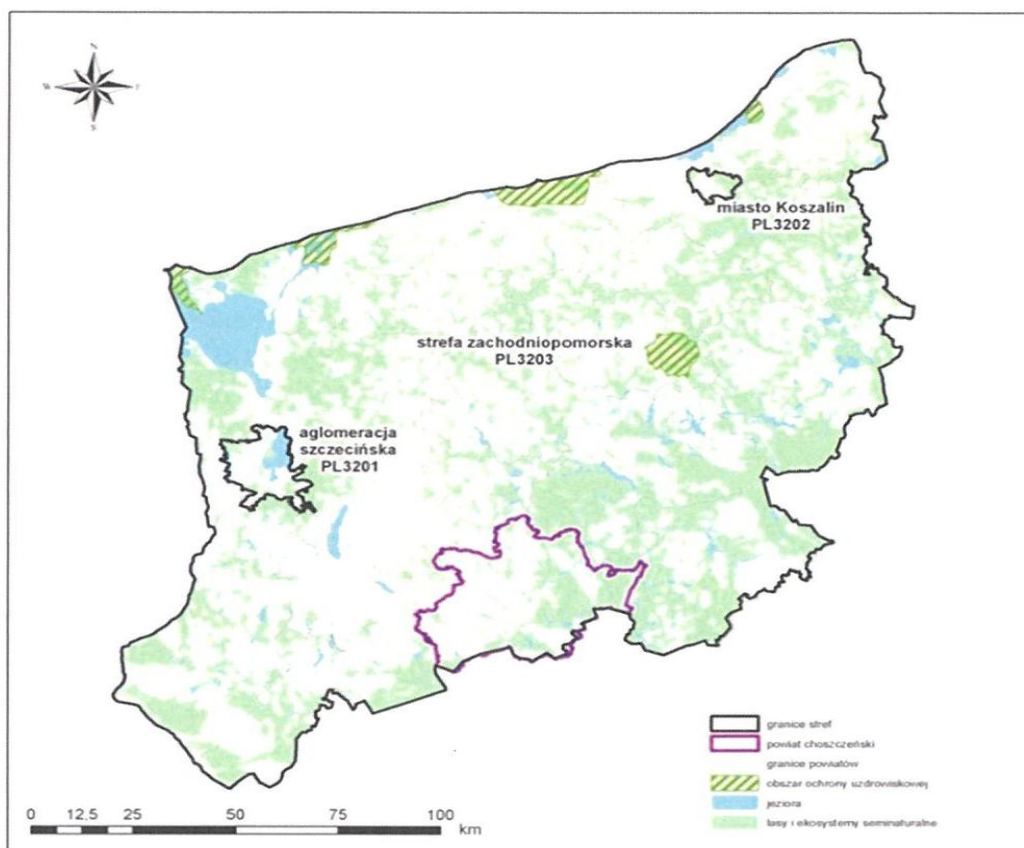
układzie przestrzennym, na obszarze stref, gdzie nie były prowadzone pomiary. Na podstawie wyników obliczeń modelowych zdefiniowano dodatkowo metody obiektywnego szacowania, które posłużyły do wyznaczenia obszarów przekroczeń poziomów kryterialnych na obszarach pozostających poza zasięgiem stacji pomiarowych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w „Wykonawczym Programie Państwowego Monitoringu Środowiska za rok 2023 Monitoring Jakości Powierza” na obszarze powiatu choszczeńskiego nie prowadzono pomiarów stężeń substancji w powietrzu, a oceny dla tego obszaru, wchodzącego w skład strefy zachodniopomorskiej, dokonano w oparciu o obliczenia modelowe rozprzestrzeniania zanieczyszczeń powierza oraz metody szacowania oparte o wyniki tych obliczeń. Roczna ocena jakości powietrza, o której wspomniano wyżej, pozwoliła uzyskać informacje na temat poziomu stężeń substancji wobec których zgodnie z prawem zachodzi obowiązek przeprowadzenia oceny.

Badaniom podlegały: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), pył zawieszony PM_{2,5}, pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren, ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) oraz ozon (O₃ - poziom docelowy).

RYC.3. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok pod kątem zawartości SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, Pb, As, Cd, Ni i B(a)P i O₃.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: RDMŚ w Szczecin

WYNIKI KLASYFIKACJI STREF:

W przeprowadzonej klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O₃ (poziom docelowy) - strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi powiat choszczeński - otrzymała w roku 2023 klasę A ze względu na ochronę zdrowia ludzi (TAB 4). W przypadku wystąpienia klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Nie odnotowano również przekroczenia poziomów kryterialnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃) poziom docelowy (TAB. 5). Ocenie ze względu na ochronę roślin podlega tylko strefa zachodniopomorska.

TABELA 4. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. (ochrona zdrowia ludzi)

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	D2

Źródło: RDMŚ w Szczecin dc – poziom docelowy, dt – poziom długoterminowy

TABELA 5. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. (ochrona roślin)

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Strefa zachodniopomorska	A	A	A	D2
--------------------------	---	---	---	----

Źródło: RDMS w Szczecinie dc – poziom docelowy, dt – poziom długoterminowy

W ocenie za rok 2023 na obszarze województwa zachodniopomorskiego zdiagnozowano jedynie przekroczenie dodatkowego kryterium ustanowionego dla ozonu, jakim jest dotrzymanie poziomu celu długoterminowego, zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i pod kątem ochrony roślin, dlatego też strefa zachodniopomorska otrzymała klasę D2. Obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego objęły także powiat choszczeński. W przypadku przekroczenia tego dodatkowego kryterium opracowanie programu ochrony powietrza nie jest wymagane, a podejmowane działania mają dotyczyć ograniczenia emisji prekursorów ozonu (tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych). Działanie te powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

W roku 2023 r. jak i 2022 nie zdiagnozowano (tak jak w latach ubiegłych) przekroczeń poziomu docelowego **benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10**. Obszarami z przekroczeniami był we wcześniejszych latach teren miasta Choszczna. W celu poprawy jakości powietrza i dotrzymania norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r., poz. 845) na obszarach, gdzie występują przekroczenia tworzone były Programy ochrony powietrza (POP). W 2023 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego przyjął „Aktualizację Programu ochrony powietrza wraz z planem zadań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej”. Program był odpowiedzią na odnotowywane w strefie zachodniopomorskiej (w tym w powiecie choszczeńskim) przekroczenia benzo(a)pirenu.

OZE NA TERENIE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO

Korzystanie z odnawialnych źródeł energii jest zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i stanowi alternatywę dla paliw nieodnawialnych. Do odnawialnych źródeł energii OZE, zalicza się energię wiatru (turbiny wiatrowe), promieniowania słonecznego (fotowoltaika, kolektory słoneczne), spalania biomasy i biogazu (bioelektrownie), przepływów wody (elektrownie wodne, elektrownie pływowe), geotermię (głęboką i płytką - pompy ciepła). W powiecie choszczeńskim również takie źródła są wykorzystywane.

Wykaz występujących w powiecie choszczeńskim instalacji odnawialnych źródeł energii według stanu na 31 marca 2025 r. przedstawiono w poniższej tabeli nr 6.

TABELA 6. Instalacje OZE w powiecie choszczeńskim według stanu na 31 marca 2025 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	Miejscowość- lokalizacja instalacji	Rodzaj OZE	Zainstalowana moc elektryczna (MW) ²
GMINA BIERZWNIAK			
1.	Bierzwniak	Elektrownia fotowoltaiczna	0,199
2.	Breń	elektrownia fotowoltaiczna	1,000
GMINA CHOSZCZNO			
3.	Gleżno	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
4.	Gleżno	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
5.	Gleżno	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
6.	Raduń	Elektrownia fotowoltaiczna	0,997
7.	Pakość	Elektrownia fotowoltaiczna	0,990
8.	Pakość	Elektrownia fotowoltaiczna	0,997
9.	Roztocze	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
10.	Roztocze	Elektrownia fotowoltaiczna	0,998
11.	Roztocze	Elektrownia fotowoltaiczna	0,998
12.	Smoleń	Elektrownia fotowoltaiczna	0,199
13.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
14.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
15.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
16.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
17.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
18.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
19.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
20.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
21.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
22.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
23.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
24.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
25.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
26.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
27.	Stradzewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
28.	Stary Klukom	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
29.	Stary Klukom	Elektrownia fotowoltaiczna	0,998
30.	Witoszyn	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
31.	Zamęcin	Elektrownia fotowoltaiczna	7,000
GMINA KRZĘCIN			
32.	Chłopowo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
33.	Granowo	Elektrownia wiatrowa	14,00

² W publikowanych danych nie uwzględniono mikroinstalacji, w tym instalacji prosumenckich.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	Miejscowość- lokalizacja instalacji	Rodzaj OZE	Zainstalowana moc elektryczna (MW) ²
34.	Krzęcin	Elektrownia wiatrowa	6,000
35.	Krzęcin	Elektrownia wiatrowa	9,600
36.	Krzęcin	Elektrownia wiatrowa	7,200
37.	Krzęcin	Elektrownia wiatrowa	2,400
38.	Krzęcin	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
39.	Krzęcin	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
40.	Krzęcin	Elektrownia fotowoltaiczna	1,000
41.	Krzęcin	Elektrownia fotowoltaiczna	9,999
42.	Słonice	Elektrownia fotowoltaiczna	0,999
43.	Słonice	Elektrownia fotowoltaiczna	0,998
44.	Słonice	Elektrownia fotowoltaiczna	0,998
45.	Żeńsko	Elektrownia wiatrowa	7,500
GMINA PEŁCZYCE			
46.	Jarosławsko	Elektrownia fotowoltaiczna	0,996
47.	Pełczyce	Elektrownia fotowoltaiczna	0,989
48.	Pełczyce i Chrapowo - Wierzchno	Elektrownia wiatrowa	6,000
GMINA RECZ			
49.	Recz	Elektrownia fotowoltaiczna	9,999
50.	Żeliszewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,996
51.	Żeliszewo	Elektrownia fotowoltaiczna	0,996

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki

Ponadto, osoby fizyczne w latach 2021 - 2024 przedłożyły 8 projektów robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych na potrzeby wykorzystania ciepła ziemi (pompy ciepła). Co wskazuje na to, że podmioty indywidualne sięgają po tego typu rozwiązania.

Program ochrony powietrza (POP)

W 2023 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego uchwaliła „Aktualizację Programu ochrony powietrza wraz z planem zadań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej”. Program był odpowiedzią na odnotowywane w strefie zachodniopomorskiej (w tym w powiecie choszczeńskim) przekroczenia benzo(a)pirenu. Celem opracowania POP było wskazanie przyczyn wystąpienia ww. przekroczeń benzo(a)pirenu, a w konsekwencji wskazanie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości powietrza. Najistotniejszym działaniem zgodnie z zapisami POP jest ograniczenie emisji z sektora komunalno - bytowego tj. z indywidualnych źródeł ciepła.

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. *uchwałę antysmogową*, która wprowadza na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

Podstawę do wprowadzenia uchwały antysmogowej stanowił art. 96 ustawy POŚ uchwała stanowi akt prawa miejscowego i została opublikowana w Dzienniku Urzędowym

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Z 2018 r., poz. 4984).

Ograniczenia i zakazy wymienione w ww. akcie obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy itp.

Zmiany po wprowadzeniu uchwały antysmogowej:

- 1) Na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie następujących paliw stałych:
 - paliw niesortowanych w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1209 ze zm.);
 - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
 - węgla brunatnego;
 - paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ww. ustawy.
- 2) Docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012. Terminy wymiany kotłów są następujące:
 - do 1 stycznia 2024 r. w przypadku instalacji nie spełniających wymagań odnoszących się do sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
 - do 1 stycznia 2028 r. w przypadku instalacji spełniających wymagania odnoszące się do sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.
- 3) Docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić do 1 stycznia 2028 r.

W celu poprawy jakości powietrza niezbędne jest kontynuowanie prowadzonych już działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej polegających m.in. na:

- zmianie paliwa węglowego na inne,
- termomodernizacji budynków;
- stosowaniu odnawialnych źródeł energii;
- rozbudowie sieci gazowej;

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- promowaniu rozwiązań/realizacji inwestycji przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń.

Z informacji uzyskanych z gmin powiatu choszczeńskiego wynika, że kontrola indywidualnych źródeł spalania paliw w ostatnich latach 2023-2024 prowadzona była sporadycznie.

 Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”

Wszystkie gminy z terenu powiatu choszczeńskiego wdrożyły rządowy program „Czyste Powietrze” realizowany przez NFOŚiGW we współpracy z WFOŚiGW w Szczecinie. Od 31 marca 2025 r. obowiązuje nowa wersja programu „Czyste Powietrze”.

Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnego źródła ciepła i termomodernizację domów. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów. Program obejmuje lata 2018-2032. Umowy z beneficjentami podpisywane będą do 31 grudnia 2030 r. Środki będą wydatkowane przez WFOŚiGW w Szczecinie do 31 grudnia 2032 r.

TABELA 7. Dane o wdrażaniu Programu Czyste Powietrze w poszczególnych gminach powiatu choszczeńskiego (stan na 30.06.2025 r.)

Gmina	Liczba złożonych wniosków (szt)	Liczba zawartych umów (szt)	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć (szt)	Kwota wypłaconych dotacji dla przedsięwzięć z terenu gminy (zł)
Choszczno	306	227	146	3 624 598,50
Pelczyce	121	85	53	1 559 709,18
Recz	149	121	75	2 343 696,12
Bierzwnik	183	128	77	2 025 387,28
Drawno	86	65	36	893 983,06
Krzęcin	123	87	45	1 286 319,89

Źródło: gminy powiatu

 Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

WFOŚiGW w Szczecinie realizuje program „Ciepłe Mieszkanie”, w ścisłej współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz NFOŚiGW. To rozwiązanie uzupełnia program „Czyste Powietrze”.

Program „Ciepłe Mieszkanie” zapewnia poprawę jakości powietrza, zmniejszenia emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. W ramach programu mieszkańcy budynków wielorodzinnych mogą wymienić stare, nieekologiczne źródła ciepła na nowe.

Na terenie powiatu choszczeńskiego program „Ciepłe Mieszkanie” realizują w latach 2024-2025 dwie gminy: Choszczno, której budżet przyznany przez WFOŚiGW w Szczecinie na realizację programu wynosi 4.300.000,00 zł oraz Pelczyce, której przyznano budżet w wysokości 461 000,00 zł.

5.1.7. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela 8) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

**TABELA.8. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji:
Ochrona klimatu i jakości powietrza**

Adaptacja do zmian klimatu	- wdrożenie niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej; - dostosowanie systemu energetycznego do zmiennych warunków termicznych i klimatycznych; - wprowadzenie terenów zieleni na terenach zabudowanych, - termomodernizacja obiektów, stosowanie urządzeń grzewczych niskoemisyjnych. - rozwój OZE.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	- dalszy rozwój systemów ostrzegania i prognozowania zagrożeń, w tym stosowanie działań krótkoterminowych w sytuacji przekroczeń, wynikających z POP; - zapobieganie awariom instalacji i urządzeń funkcjonujących w zakładach.
Edukacja ekologiczna	- kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie wpływu złej jakości powietrza na zdrowie ludzi, wzajemnych relacji między jakością powietrza i zmianami klimatu; - dalsza edukacja w zakresie stosowania paliw odpowiedniej jakości.
Monitoring środowiska	- kontynuacja sporządzania ocen jakości powietrza dla oceny poziomu substancji w powietrzu pod kątem dotrzymania poziomów dopuszczalnych, w celu oceny stanu jakości powietrza w powiecie choszczeńskim; - kontynuacja monitoringu powietrza; - kontrole spełnienia wymagań uchwały antysmogowej; - kontrole spełnienia wymagań ochrony środowiska prowadzone przez WIOŚ oraz organy ochrony środowiska.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 9 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

TABELA.9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Obszar interwencji: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
- Brak dużych, uciążliwych gałęzi przemysłu - emisji „przemysłowej”. - Coroczny monitoring jakości powietrza prowadzony przez RDMS w Szczecinie. - Rozwój OZE na terenie powiatu. - Powstawanie ścieżek rowerowych. - Zaktualizowany POP oraz podjęta uchwała antysmogowa. - Systematyczna poprawa jakości powietrza	- Spalanie złego jakościowo węgla bądź odpadów, wpływających na jakość powietrza, szczególnie w okresie grzewczym. „Niska emisja” powodująca przedostawanie się i przekroczenia w wodach rzek związków z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) benzo(b)fluorantenu i benzo(g,)teryleny. - Niski stopień gazyfikacji, brak dostępu do sieci

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

na terenie powiatu (m.in. brak wyznaczonych obszarów przekroczeń dla PM _{2,5} , PM ₁₀ i benzo(a)pirenu (wg. danych z 2022 r. i 2023 r. w stosunku do lat poprzednich)	gazowej. - Niska efektywność energetyczna budynków, w szczególności prywatnych. - Wzrastająca liczba samochodów osobowych zarejestrowanych na terenie powiatu, ilość samochodów na drogach.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
- Możliwości finansowania inwestycji związanych z gospodarką niskoemisyjną, rozwój elektromobilności. - Dobre uwarunkowania dla budowy ścieżek rowerowych. - Realizacja założeń „uchwały antysmogowej” obowiązującej na terenie województwa zachodniopomorskiego. - Rozwój sektora transportu zbiorowego - Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.	- Wysokie koszty inwestycji związanych z OZE i budownictwem energooszczędnym. - Wzrost liczby samochodów przede wszystkim osobowych, a co za tym idzie emisji komunikacyjnej. - Konflikty społeczne wynikające z realizacji instalacji OZE. - Konkurencyjna cena dla węgla kamiennego w stosunku do innych paliw mniej emisyjnych (np. gaz, olej opałowy). - Napływ zanieczyszczeń z terenów bardziej zurbanizowanych. - Brak środków finansowych na wymianę starych urządzeń grzewczych, pomimo możliwości uzyskania dofinansowania z uwagi na brak środków na wkład własny.

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Hałas przemysłowy

Na obszarze powiatu choszczeńskiego hałas przemysłowy ma charakter lokalny, na który narażeni są przede wszystkim sąsiedzi ferm, zakładów handlowo-usługowych, produkcyjnych, przemysłowych, drzewnych (wyroby tartaczne) czy związanych z gospodarowaniem odpadami. Brak natomiast na terenie powiatu choszczeńskiego dużych zakładów przemysłowych, których działalność powodowałaby znaczące oddziaływania akustyczne.

Pomiary kontrolne hałasu wynikały z przeprowadzonych czynności kontrolnych. Starosta Choszczeński dotychczas wydał 5 decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, z czego dwie zostały wygaszone z powodu zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Podmiotami gospodarczymi, którym zostały wydane ww. decyzje na terenie powiatu są:

1. Firma Handlowo - Transportowa Doncer Piotr.
2. Firma Usługowo - Handlowa „DRAWA” Zdzisław Ptak.
3. Zakład Usługowo - Handlowy, Ryszard Jankiewicz.
4. Zakład Kamieniarsko-Budowlany, Bożena Hein - decyzja wygaszająca z dnia 10.11.2017 r. - zakończenie działalności.
5. Halina Plewińska - decyzja wygaszająca z dnia 10.11.2017 r. - zakończenie działalności.

Pomiary hałasu z instalacji pracujących w ww. Zakładach wskazywały przekroczenia na poziomie kilku - kilkunastu dB. W latach 2022-2024 Starosta Choszczeński nie wydał żadnej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Wykonane w ramach kontroli starosty pomiary emisji z hałasu pochodzącego z dzwonów kościelnych w Reczu wykazały, że dźwięk emitowany przez dzwony kościelne w obu punktach pomiarowych mieścił się w granicach normy przewidzianej dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową (do 55 dB).

5.2.2. Hałas komunikacyjny

Zasadniczym źródłem hałasu, który kształtuje klimat akustyczny na terenie powiatu choszczeńskiego jest hałas komunikacyjny (drogowy). Przez teren powiatu choszczeńskiego przebiegają szlaki komunikacyjne o średnim natężeniu ruchu, a mianowicie drogi wojewódzkie nr: 122, 151, 160 i 175 oraz o silnym natężeniu ruchu w skali kraju - droga krajowa nr 10, a także drogi o znaczeniu lokalnym: powiatowe i gminne.

Najważniejszymi czynnikami, które mają wpływ na poziom hałasu, poza natężeniem ruchu, jest udział transportu ciężarowego, stan techniczny pojazdów, jak również stan i rodzaj nawierzchni oraz organizacja ruchu drogowego. Oceniając stan samych dróg powiatowych, będących własnością Powiatu Choszczeńskiego, zarządzanych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Choszczynie należy stwierdzić, że miejscami nie odpowiadają one wysokim parametrom technicznym. Stan dróg i elementów drogowych jest zróżnicowany. Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się:

- 6 dróg kategorii A - o stanie dobrym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;
- 7 dróg kategorii B - o stanie zadawalającym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;
- 25 dróg kategorii C - o stanie niezadowalającym - nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu;
- 18 dróg kategorii D - o stanie złym - nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagany natychmiastowy remont lub przebudowa.

Problem związany z narażeniem na hałas komunikacyjny wynika również z intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej (powiększenie się granic administracyjnych miast) przy głównych odcinkach dróg różnej kategorii. Taki stan rzeczy powoduje również zwiększenie ruchu drogowego na pewnych odcinkach drogi, co generuje większą ich eksploatację, a tym samym większy hałas na który narażeni są mieszkańcy zabudowy w sąsiedztwie dróg.

Na terenie kraju co 5 lat GDDKiA przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie (wymienione powyżej). Ostatni GPR przeprowadzony został w roku 2020 r. Opublikowanie ww. wyników nastąpiło 2021 r.

Generalny Pomiar Ruchu (GPR) 2020/2021, który stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce został przeprowadzony na istniejącej sieci dróg krajowych (w tym także na odcinkach koncesyjnych), z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu i w związku z tym nie są administrowane przez

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), a także na drogach wojewódzkich przez właściwych terytorialnie zarządców. Ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia, wpływające m.in. na natężenie i rozkłady ruchu na drogach, przeprowadzenie GPR wymagało od wszystkich zaangażowanych podmiotów zastosowania szeregu działań zaradczych i zmian organizacyjnych i metodologicznych (m.in. wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021). W rezultacie wprowadzonych działań prezentowane poniżej wyniki mogą być wykorzystywane m.in. do podejmowania decyzji o budowie nowych dróg, oceny potrzeb modernizacji istniejącej sieci dróg krajowych, zarządzania ruchem, analiz ekonomicznych i środowiskowych oraz analiz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W ostatnich kilku pomiarach generalnych, w stosunku do GPR 2015, obserwowano słabnącą dynamikę wzrostu ruchu w ujęciu procentowym. Biorąc pod uwagę, że procentowy wzrost ruchu odnoszony jest w kolejnych okresach pięcioletnich do coraz większych wielkości liczbowych SDRR (liczba pojazdów przejeżdżających przez dany przekrój drogi w ciągu 24 kolejnych godzin) - średnio w okresie jednego roku, rzeczywisty przyrost ruchu na drogach krajowych, wyrażony w liczbie pojazdów na dobę, utrzymywał się w latach 2000–2015 na porównywalnym poziomie (1289–1590 poj./dobę). W GPR 2020/21, w stosunku do GPR 2015, wzrost ruchu był bardzo wyraźny, zarówno procentowo (21%), jak i liczbowo (2389 poj./dobę).

W GPR 2020/21 wraz ze wzrostem znaczenia dróg w układzie funkcjonalnym zwiększał się procentowy udział w ruchu kategorii samochodów ciężarowych z przyczepami (obejmującej także ciągniki siodłowe z naczepami) oraz kategorii lekkich samochodów ciężarowych (pojazdów dostawczych). Analiza udziału poszczególnych kategorii pojazdów w ruchu ogółem pokazuje zależność od klasy technicznej dróg. Największy udział samochodów ciężarowych z przyczepami oraz lekkich samochodów ciężarowych w ruchu ogółem występuje na autostradach, gdzie stanowią one odpowiednio 20,8% oraz 10,9% wszystkich pojazdów, a najmniejszy na drogach klasy G - odpowiednio 8,5% i 9,8%. Odwrotną zależność można zauważyć w przypadku samochodów osobowych oraz motocykli, dla których największe procentowe wartości udziału w ruchu odnotowano na drogach klasy technicznej G, a najmniejsze na autostradach. Największy wzrost ruchu w GPR 2020/21 zanotowano dla lekkich samochodów ciężarowych - wynosił on 42%.

Wzrost ruchu samochodów osobowych wyniósł 22%. W przypadku pojazdów ciężarowych z przyczepami lub naczepami ruch zwiększył się o mniej więcej 18%. Dla autobusów i samochodów ciężarowych bez przyczep zarejestrowano spadki ruchu wynoszące odpowiednio 51% i 17%.

Prawdopodobną przyczyną znacząco większego ruchu samochodów dostawczych są zmiany w strukturze handlu (zachodzące podczas pandemii COVID-19) w oraz zachodzące od 2015 roku zmiany w branży transportowej. Podobnie jest w przypadku spadku ruchu autobusów (w porównaniu z poprzednim GPR), który może być efektem ograniczeń w przewozie osób w transporcie zbiorowym. Jednocześnie należy zaznaczyć, że tendencje spadkowe ruchu autobusowego były obserwowane już w poprzednich pomiarach (spadek o 10% w latach 2010–2015). Ruch samochodów ciężarowych bez przyczep utrzymał tendencję spadkową z GPR 2015. Wzrost ruchu samochodów osobowych jest zbliżony w ciągu 20 lat do wzrostu ruchu pojazdów ogółem, z kolei wzrost ruchu samochodów ciężarowych z przyczepami jest znacznie większy i mniej równomierny niż wzrost ruchu pojazdów ogółem (z aktualnego GPR 2020/21).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Generalny Pomiar Ruchu w 2025 roku (GPR 2025) zostanie wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych administrowanej przez GDDKiA (w tym także na odcinkach autostrad koncesyjnych), tj. z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu. Wyniki GPR 2025 będą dostępne w postaci opracowań opisowych, tabel, map i zestawień bazodanowych. Pierwsza publikacja wyników GPR 2025 w postaci opracowania pn. „Synteza wyników GPR 2025 na drogach krajowych” planowana jest po 31 marca 2026 r. Ostateczny dokument, opisujący szczegółowo wyniki pomiaru, pn. „Ruch Drogowy 2025” powinien być dostępny w III lub IV kwartale 2026 r.

Hałas drogowy

Ostatnie pomiary hałasu drogowego wykonane zostały w 2022 roku w ramach monitoringu środowiska przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie w 3 punktach pomiarowych, zlokalizowanych na terenie miejscowości Recz:

- Recz, ul. Kolejowa (N 53°15'36,7", E 15°33'06,2"),
- Recz, ul. Choszczeńska (N 53°15'21,5", E 15°32'24,9"),
- Recz, ul. Promenada (N 53°15'49,0", E 15°32'59,9").

Badania poziomu emisji hałasu wykonywane były przy pomocy automatycznych stacji monitorowania hałasu, przy równoczesnym pomiarze warunków meteorologicznych oraz struktury i natężenia ruchu komunikacyjnego.

Pomiary krótkookresowe

Wykonane pomiary hałasu drogowego pozwalają na wyznaczenie wskaźników hałasu (mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska), w odniesieniu do jednej doby: L_{AeqD} tj. równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} tj. równoważnego poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Analiza wyników równoważnego poziomu hałasu dla pory dnia (przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰) - L_{AeqD} oraz dla wskaźnika L_{AeqN} , rozumianego jako równoważny poziom hałasu dla pory nocy (przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego dźwięku w punktach przy ul. Choszczeńskiej i ul. Kolejowej.

TABELA 10. Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu drogowego w roku 2022 na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa odcinka drogi	Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj terenu	Czas odniesienia	Data pomiaru	L _{Aeq} po korekcie dB	Wartość dopuszczalna (dB)	Wartość przekroczenia (dB)
DW 151	Recz, ul. Choszczeńska	Tereny mieszkaniowo - usługowe	Dzień 16h	19.10.2022	63,1	65	Brak przekroczenia
			Noc 8h	19.10.2022	53,8	56	Brak przekroczenia
DW 151	Recz, ul. Kolejowa		Dzień 16h	06.10.2022	59,6	65	Brak przekroczenia
			Noc 8h	06.10.2022	48,0	56	Brak przekroczenia

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu Szczecin

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

 Pomiary długookresowe

W oparciu o pomiary kilkudniowe, powtarzane trzy razy w roku (w porze wiosennej, letniej i jesiennej), obliczone zostały długookresowe średnie poziomy dźwięku A:

- **L_{DWN}** - wyznaczone dla wszystkich dób z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰),
- **L_N** - wyznaczone w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

TABELA 11. Zestawienie wyników pomiarów długookresowych monitoringu hałasu drogowego w 2022 r. na terenie powiatu choszczeńskiego

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj terenu	Data pomiaru	Wyniki pomiarów w dB			Obliczony poziom długookresowy (dB)		Wartość dopuszczalna (dB)		Wielkość przekroczenia (dB)	
			DZIEŃ	WIECZÓR	NOC	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
DK 10 ul. Promenada Recz	Tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej	26.06.2022	68,5	67,0	66,4	72,1	64,7	68	59	4,1	5,7
		27.06.2022	68,2	68,2	64,1						
		28.06.2022	67,9	66,4	60,4						
		29.06.2022	64,6	66,0	64,4						
		11.08.2022	69,0	68,2	65,3						
		12.08.2022	69,1	67,7	65,4						
		13.08.2022	67,1	64,8	60,3						
		14.08.2022	65,5	65,1	63,3						
		15.08.2022	66,5	65,5	64,4						
		01.10.2022	68,2	68,0	63,1						
		02.10.2022	65,8	67,9	65,8						
		03.10.2022	70,9	70,9	67,0						
		04.10.2022	70,0	68,7	65,4						
		20.09.2022	69,0	64,5	58,3						

Źródło: GIOŚ, Departament monitoringu Szczecin

Powyższe wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem. Opierając się na wynikach pomiarów równoważnych poziomów hałasu drogowego, mierzonych w określonych porach, w punkcie pomiarowym przy ul. Promenada w m. Recz wyznaczono wartość długookresowych średnich poziomów dopuszczalnego poziomu dźwięku które wyniosły: 4,1 dB w odniesieniu do wskaźnika L_{DWN} oraz 5,7 dB dla wskaźnika L_N.

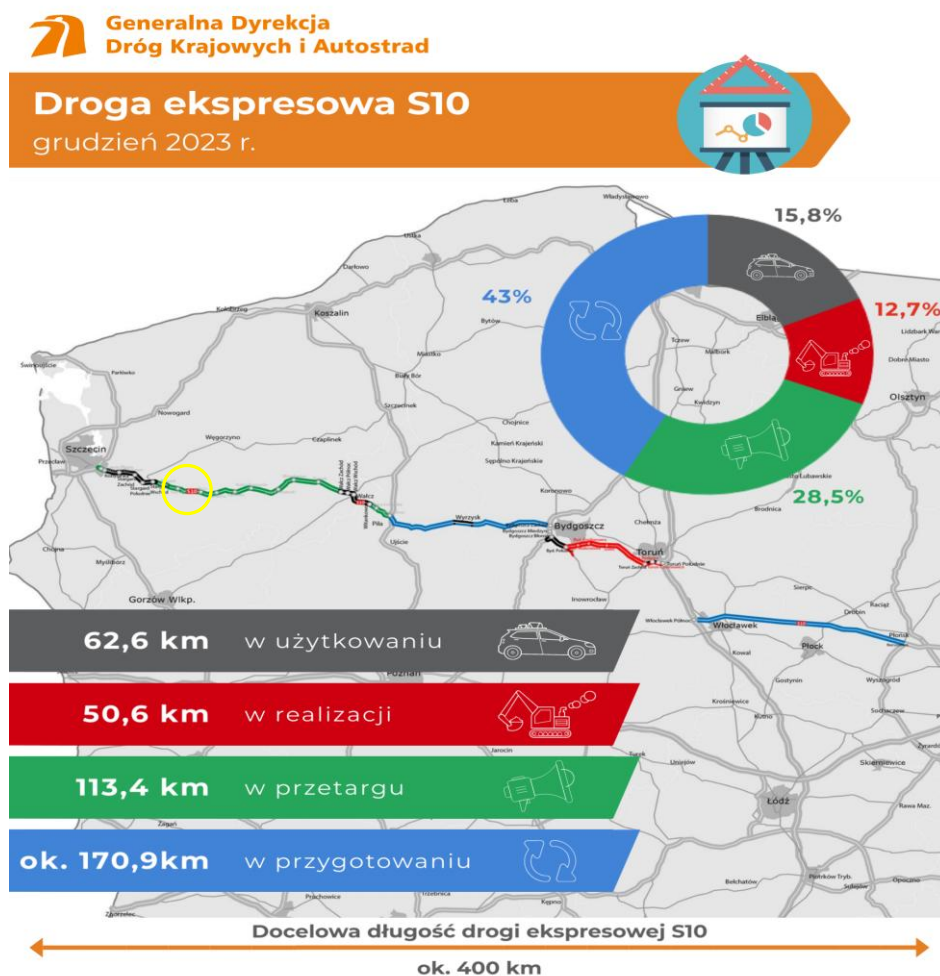
Kluczowym rozwiązaniem powyższego problemu jest planowana inwestycja pn. „Budowa drogi S10 Szczecin - Piła na odcinku koniec obwodnicy Stargardu - początek obwodnicy Piły (z węzłem Koszyce) z wyłączeniem miejscowości Wałcz, Odcinek 3: Suchań (z węzłem) - Recz (z węzłem). Wykonawcy będą mieć 10 miesięcy od podpisania umowy na opracowanie projektu budowlanego i złożenie wniosku o decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID). Po jej uzyskaniu rozpoczną się prace w terenie, co jest planowane **pod koniec 2025 r.** Kierowcy mają skorzystać z nowej trasy w 2028 r.

Finalnie droga ekspresowa S10 uzyska długość 410 km i połączy Szczecin z Warszawą, **przebiegając przez Piłę, Bydgoszcz i Toruń.** W nowym śladzie droga ekspresowa S10 będzie omijała miejscowości, przez które przebiega obecna DK10, m.in. Suchań, **Recz**, Kalisz Pomorski i Mirosławiec. **Ww. inwestycja na terenie powiatu choszczeńskiego przebiega przez gminę Recz.**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Stopień zaawansowania prac do ww. inwestycji przedstawiano na poniższej rycinie nr 4.

RYC.4. Stopień zaawansowania prac na drodze S10

Źródło: GDDKiA

W dniu 26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr II/27/24 w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”.

Celem programu jest:

- zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku,
- poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna,
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

W ramach POH wskazano:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029,
- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Wymóg sporządzania map dla głównych dróg wynika z zapisów art. 118 ustawy POŚ, który nakłada na zarządzającego głównymi drogami obowiązek sporządzania raz na 5 lat strategicznych map hałasu dla dróg o ruchu przekraczającym 3 000 000 pojazdów w ciągu roku.

Odcinek drogi wojewódzkiej, przebiegającej przez powiat choszczeński ujęty został w ramach „Strategicznej mapy hałasu dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”. W ramach tego opracowania poddano analizie 17 fragmentów dróg wojewódzkich o natężeniu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Analizowane odcinki dróg znajdują się na terenie 12 powiatów województwa zachodniopomorskiego - w tym odcinek drogi na terenie powiatu choszczeńskiego (RYC.5.)

Analizowany odcinek drogi NR 160:

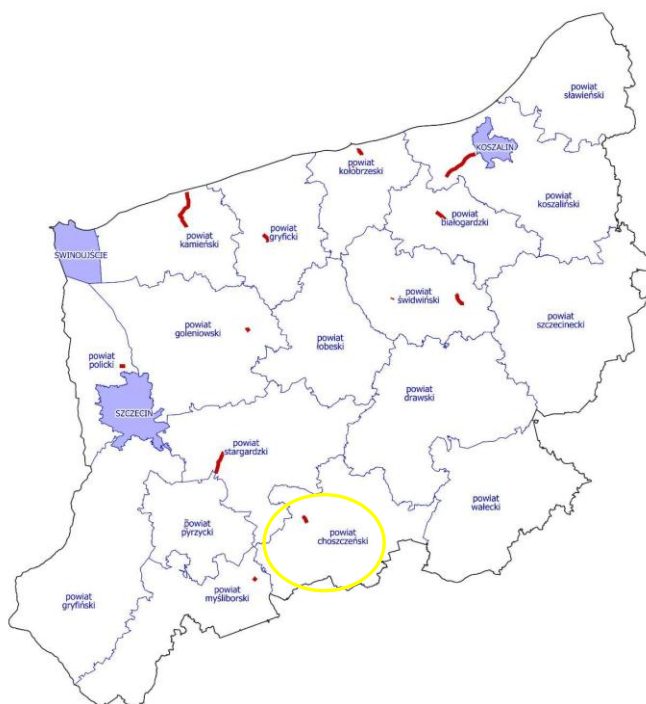
Obszar objęty zakresem strategicznej mapy hałasu - miasto Choszczno, powierzchnia: 20 km², liczba osób na analizowanym obszarze: 8482 osoby. Liczba obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży w analizowanym obszarze: 14.

Nazwa odcinka: CHOSZCZNO /PRZEJŚCIE: UL. WOJSKA POLSKIEGO (DW151) - GR. MIASTA/;

Opis odcinka: Choszczno, skrzyżowanie z DW151 – Choszczno, ul. Władysława Jagiełły - granica miasta Choszczno.

Zestawienie wyników pomiarów hałasu i natężenia ruchu wykonanych w ramach opracowania przedstawiono w poniżej tabeli nr 12.

RYC.5. Lokalizacja analizowanych odcinków w SMH dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie

Źródło: „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 12. Wyniki pomiarów hałasu i natężenia ruchu wykonanych w ramach SMH dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie

ODCINEK DROGI NR 161 CHOSZCZNO /PRZEJŚCIE: UL. WOJSKA POLSKIEGO (DW151) - GR. MIASTA									
ZESTAWIENIE WYNIKÓW POMIARÓW HAŁASU									
NAZWA PUNKTU	NUMER DROGI	DATA WYKONANIA	ZMIERZONY POZIOM DLA PORY DNIA LAegD (dB)	OBLICZONY POZIOM DLA PORY DNIA LAegD (dB)	ZMIERZONY POZIOM DLA PORY NOCY LAegN (dB)	OBLICZONY POZIOM DLA PORY NOCY LAegN (dB)			
P12	160	07.09.2021	64,0	64,5	57,5	59,0			
ZESTAWIENIE WYNIKÓW POMIARÓW NATĘŻENIA RUCHU KATEGORIAMI POJAZDÓW ³									
NAZWA PUNKTU	NUMER DROGI	PORA DNIA 6:00 – 22:00				PORA NOCY 22:00 – 6:00			
		Kat. 1 (poj/dzień)	Kat. 2 (poj/dzień)	Kat. 3 (poj/dzień)	Kat. 4 (poj/dzień)	Kat. 1 (poj/dzień)	Kat. 2 (poj/dzień)	Kat. 3 (poj/dzień)	Kat. 4 (poj/dzień)
		P12	160	4944	118	252	58	225	7

Źródło: „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”.

WYNIKI ANALIZY:

Z wyników przedstawionych w powyższej tabeli nr 12 wynika, że na ww. odcinku analizowanej drogi występuje zagrożenie hałasem. Przekroczenia w zakresie 1 do 10 dB występują wzdłuż całego odcinka. Przekroczenia w zakresie 10,1 do 15 dB sięgają zabudowy chronionej wzdłuż ulicy Władysława Jagiełły w okolicy skrzyżowań z ul. Wolności oraz z ul. Staszica. Przekroczenia w zakresie 1 do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka. Przekroczenia w zakresie 5,1 do 10 dB sięgają zabudowy chronionej wzdłuż ulicy Władysława Jagiełły, w okolicy skrzyżowania z ulicą Drawieńską.

Liczba mieszkańców zagrożonych hałasem wyrażonym wskaźnikiem L_{DW} :

- w przedziale (50,0 - 59,9 dB): 500 osób
- w przedziale (60,0 - 64,9 dB): 300 osób
- w przedziale (65,0 - 69,9 dB): 300 osób
- w przedziale (70,0 - 74,9 dB): 100 osób

Liczba mieszkańców zagrożonych hałasem wyrażonym wskaźnikiem L_{DWN} :

- w przedziale (50,0 - 59,9 dB): 500 osób
- w przedziale (60,0 - 64,9 dB): 300 osób
- w przedziale (65,0 - 69,9 dB): 300 osób
- w przedziale (70,0 - 74,9 dB): 100 osób

Liczba osób zamieszkujących lokale z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażone wskaźnikiem L_{DWN} :

- w 1-5 dB: 100 osób

³ Kategoria 1 – lekkie pojazdy silnikowe, Kategoria 2 – średnie pojazdy silnikowe, Kategoria 3 – pojazdy ciężarowe, Kategoria 4 – motocykle.

Liczba osób zamieszkujących lokale z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażone wskaźnikiem L_N :

- w 1-5 dB: 100 osób

Częściowym rozwiązaniem ww. zagrożeń jest planowana wymiana nawierzchni na cichą na drodze wojewódzkiej nr 160 w m. Choszczno od ul. Wolności do Placu Witosa. Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: ZZDW Koszalin.

Problemem w dotrzymaniu dopuszczalnych norm poziomu hałasu jest również fakt „powiększenia się” granic miast, co w konsekwencji powoduje powstawanie zabudowy mieszkaniowej przy głównych drogach.

5.2.3. Hałas kolejowy

Połączenia lokalne zapewnia komunikacja kolejowa prowadzona przez PKP Polskie Linie Kolejowe. Przez teren powiatu choszczeńskiego przebiega linia kolejowa kategorii magistralnej: Szczecin - Poznań oraz kategorii drugorzędnej: Piła Główna - Ulikowo. Linie kolejowe prowadzą przewozy pasażerskie i przewozy towarowe.

Pomiary hałasu kolejowego na terenie powiatu choszczeńskiego, wykonane zostały w 2022 r. w ramach monitoringu środowiska przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie w 1 punkcie pomiarowym na terenie miejscowości Choszczno, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w *sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz. U. 2011 r. Nr 140, poz. 824).

W Choszcznie pomiary hałasu kolejowego przeprowadzono od linii kolejowej nr 351 Szczecin - Poznań. Wykonane badania hałasu kolejowego (dzień powszedni i weekendowy) wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku o 1,7 dB w porze dnia oraz 13,7 dB w porze nocy.

5.2.4. Hałas pochodzący od jednostek pływających

Na terenie powiatu choszczeńskiego dotychczas Rada Powiatu Choszczeńskiego ustanowiła w trybie art. 116 ustawy POŚ zakazy używania jednostek pływających wyposażonych w silniki spalinowe w celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe na następujących jeziorach:

- Rajsko I, Rajsko II i Cedynia, położonych na terenie gminy Recz - zakaz całodobowy (Uchwała Nr XXV/214/2013 Rady Powiatu w Choszcznie z dnia 18 września 2013 r.).
- Dominikowo Duże - zakaz całodobowy, Dubie Południowe (Adamowo) i Dubie Północne (Grażyna) - zakaz w godzinach 18:00 - 10:00 (Uchwała Nr XXXIII/280/2014 Rady Powiatu w Choszcznie z dnia 19 września 2014 r.).
- Bierzwnik (Kolecko) - zakaz całodobowy (Uchwała XIV/113/2016 Rady Powiatu w Choszcznie z dnia 20 września 2016 r.) - zakaz dla sprzętu pływającego wyposażonego w silniki spalinowe o mocy powyżej 5 KM.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- Klukom - całodobowy zakaz - używania skuterów wodnych (nie dotyczy używania skuterów wodnych w części jeziora Klukom oznaczonej strefą A przedstawioną w załączniku graficznym do Uchwały Nr XXVIII/246/2022 Rady Powiatu Choszczeńskiego z dnia 26 maja 2022 r.)
- Pełcz Duży - całodobowy zakaz używania skuterów wodnych (Uchwała Nr II/34/2024 Rady Powiatu Choszczeńskiego z dnia 20 czerwca 2024 r.⁴).

5.2.5. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 13) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.

TABELA 13. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Adaptacja do zmian klimatu	• planowanie przestrzeni uwzględniającej zieleń miejską, która ogranicza negatywne oddziaływanie hałasu, • budowa nowych odcinków dróg rowerowych, • utrzymywanie istniejących dróg w dobrym stanie technicznym, • korzystanie z niskoemisyjnego transportu.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• modernizacje i remonty istniejących dróg, utrzymanie dobrego stanu dróg i torowisk, w celu ograniczenia emisji hałasu z transportu drogowego i kolejowego; • wprowadzanie ograniczeń prędkości w obszarach zabudowy chronionej; • wprowadzanie zieleni izolacyjnej w obrębie pasów drogowych, terenów przemysłowych oraz terenów kolejowych, uwzględniające określone przepisami odległości od tych terenów (drogi, tereny kolejowe); • rozwój transportu zbiorowego (lokalnego); • budowa obwodnic w celu ominięcia terenów zabudowanych.
Edukacja ekologiczna	• edukacja ekologiczna w zakresie transportu rowerowego i zbiorowego oraz szkodliwości hałasu;
Monitoring środowiska	• działalność inspekcyjna/kontrolna WIOŚ oraz organów ochrony środowiska; • prowadzenie pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego i sporządzanie map akustycznych przez zarządców dróg; • kontynuacja sporządzania oceny akustycznej w powiecie choszczeńskim przez GIOŚ.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 14 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.

⁴ Uchwała stanowi przedmiot postępowania przed NSA

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Obszar interwencji: ZAGROŻENIA HAŁASEM	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Częściowo rozpoznane źródła uciążliwości hałasowej. • Niewielkie ryzyko zagrożenia hałasem ze strony dużych zakładów przemysłowych. • Budowa nowych odcinków dróg rowerowych w powiecie choszczeńskim. • Obowiązywanie na terenie powiatu uchwał wprowadzających zakaz używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi. • Planowana „Budowa drogi S10 Szczecin – Piła na odcinku koniec obwodnicy Stargardu – początek obwodnicy Piły (z węzłem Koszyce) z wyłączeniem miejscowości Wałcz, Odcinek 3: Suchań (z węzłem) – Recz (z węzłem) – która omijać będzie odcinek m. Recz.	• Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu ze strony transportu drogowego, którego źródło stanowią następujące drogi: DK10, DW150 i DW160. • Niedostatecznie dobry stan techniczny dróg (w tym lokalnych), pomimo prowadzenia systematycznych remontów i modernizacji dróg.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Rozwój lokalnej komunikacji transportu zbiorowego. • Wprowadzanie ograniczeń prędkości. • Dalsza przebudowa/remonty dróg o złej nawierzchni.	• Wysokie koszty inwestycji z zakresu modernizacji/ przebudowy dróg oraz budowy infrastruktury rowerowej. • Korzystanie z samochodu jako najbardziej komfortowego środka transportu. • Rozwój zabudowy wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. • Wzrost natężenia ruchu drogowego, a za tym przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. • Przesuwanie się granic miast - zwiększająca się zabudowa przy głównych ciągach komunikacyjnych.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych na terenie powiatu choszczeńskiego są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia głównie 110 kV, stacje elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Operatorem dystrybucyjnego systemu elektroenergetycznego na terenie powiatu choszczeńskiego jest Enea Operator S.A.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Na podstawie art. 124 ustawy POŚ Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Badania pól elektromagnetycznych w powiecie choszczeńskim prowadzone są przez RDMS w Szczecinie. Rejestr nie zawiera obszarów znajdujących się na terenie powiatu choszczeńskiego.

W poniżej tabeli nr 15 wskazano wyniki przeprowadzonych w latach 2022-2023 pomiarów PEM.

**TABELA 15. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego
w latach 2022-2023**

Lp.	Miejscowość	Rodzaj monitoringu	Współrzędne geograficzne		Wyniki pomiaru V/m
			Długość	Szerokość	
2022 r.					
1.	Choszczno ul. W. Jagiełły	Monitoring stały	15,4245	53,1677	0,65
2.	Pełczyce ul. B. Chrobrego	Monitoring stały	15.2968	53,0330	0,51
3.	Bierzwnik ul. Dworcowa	Monitoring stały	15,6629	53,0334	0,50
2023 r.					
1.	Choszczno ul. Energetyków	Monitoring stały	15,4151	53,1765	Wynik poniżej oznaczalności sondy pomiarowej
2.	Recz ul. Kolejowa	Monitoring stały	15,5517	53,2613	Wynik poniżej oznaczalności sondy pomiarowej
3.	Drawno ul. Kolejowa	Monitoring stały	15,7641	53,2168	Wynik poniżej oznaczalności sondy pomiarowej
4.	Krzęcin ul. Ogrodowa	Monitoring badawczy	15,4904	53,0826	Wynik poniżej oznaczalności sondy pomiarowej

Źródło: GIOŚ, Departament monitoringu Szczecin

Pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wykonane w roku w 2022 i 2023 na terenie powiatu choszczeńskiego, wykazały, że zmierzone wartości dla częstotliwości objętych badaniami w ramach monitoringu PEM były poniżej oznaczalności sondy pomiarowej, a więc poniżej wartości dopuszczalnych wynoszących od 28 V/m do 61 V/m, określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 poz. 2448), w związku z tym wartość wskaźnika poziomu emisji W_{Me} nie przekroczyła 1. W latach ubiegłych te wartości również nie przekraczały wartości dopuszczalnych.

Poniżej przedstawiono wykaz instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zgłoszonych w Starostwie Powiatowym w Choszcznie (stan na dzień 15.03.2025 r.).

- na obszarze gminy Bierzwnik - 11;
- na obszarze gminy Choszczno -17;
- na obszarze gminy Drawno - 11;
- na obszarze gminy Krzęcin - 8;

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- na obszarze gminy Pełczyce - 10;
- na obszarze gminy Recz - 5.

Wszystkie zgłoszone instalacje spełniały standardy określone w ww. rozporządzeniu.

Od 20 lipca 2021 r. działa system informacyjny PEM - baza SI2PEM, prowadzona przez ministra właściwego do spraw informatyzacji. Obywatele, którzy chcą sprawdzić natężenie pola elektromagnetycznego w swoim otoczeniu nie muszą zakładać konta w systemie SI2PEM (mogą swobodnie korzystać z systemu bez konieczności rejestracji).

5.3.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 16) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

TABELA 16. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Adaptacja do zmian klimatu	• skablowanie linii elektroenergetycznych w celu ochrony przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi; • odpowiednie lokalizowanie obiektów emitujących PEM - poza terenami zabudowanymi lub w bezpiecznej odległości od nich.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• utrzymywanie urządzeń emitujących PEM w dobrym stanie technicznym.
Edukacja ekologiczna	• prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie oddziaływania PEM, o obowiązujących normach.
Monitoring środowiska	• kontynuacja pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych przez GIOŚ w ramach PMS; • działalność kontrolna WIOŚ • przyjmowanie i weryfikacja zgłoszeń instalacji emitujących PEM.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 17 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

TABELA 17. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Obszar interwencji: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Prowadzenie pomiarów PEM, baza SI2PEM. • Brak stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM w powiecie choszczeńskim.	• Wzrastająca ilość urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Monitoring pozwalający na wykrycie ewentualnych ponadnormatywnych natężeń promieniowania elektromagnetycznego.	• Rozwój technologii w zakresie instalacji wytwarzających PEM. • Zabudowanie terenów pod mieszkalnictwo w pobliżu instalacji będących źródłem

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

• Uwzględnianie lokalizacji instalacji PEM w procedurze planistycznej. • Kablowanie linii elektroenergetycznych.	emisji PEM.
---	-------------

5.4. Gospodarowanie wodami

Powiat choszczeński, według obowiązującego podziału, położony jest w obszarze dorzecza Odry w obrębie 2 regionów wodnych: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Warty. Zarządzanie wodami znajdują się w gestii PGW Wody Polskie (RZGW w Szczecinie oraz RZGW w Bydgoszczy).

5.4.1. Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzną powiatu stanowią rzeki, liczne jeziora głównie przepływowe oraz oczka wodne. Do głównych rzek należy rzeka Ina, Drawa i Płonia. Sieć najważniejszych dopływów Drawy oraz Iny na terenie powiatu stanowią rzeki: Stobnica, Korytnica i Mała Ina.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 960) podstawową jednostką gospodarki wodnej są jednolite części wód. Jednolitą częścią wód powierzchniowych (JCWP) jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Zgodnie z ww. ustawą, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych (JCWP) czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

W skład jednolitych części wód powierzchniowych wchodzi: naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny, sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) oraz silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny. Monitoring oraz działania planowane i realizowane są zgodnie z sześcioletnim cyklem gospodarowania wodami, wynikającym z przepisów prawa krajowego, transponujących wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Aktualna ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych została przyjęta Rozporządzeniem Ministra infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 335).

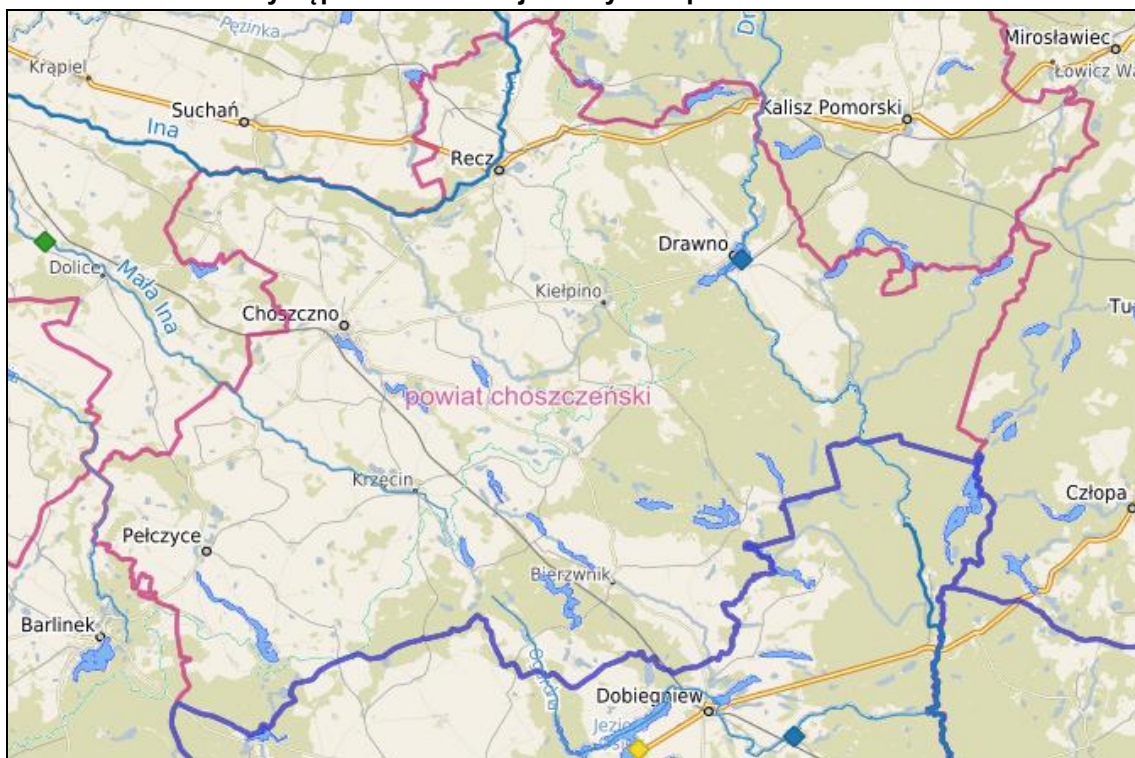
Z oceny stanu środowiska wykonywanej w ramach PMŚ wynika, że jakość wód w powiecie jest determinowana przez: zrzuty punktowe ścieków (komunalnych, bytowych i przemysłowych), zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe). Dodatkowe zagrożenie stanowią ekstremalne zjawiska

pogodowe - ulewne deszcze, susze hydrologiczne. Na terenie powiatu znajdują się miejsca zagrożone podtopieniami - wskazano na rycinie nr 30 w pkt. 5.11 niniejszego Programu.

5.4.1.1. Jeziora

Na obszarze powiatu choszczeńskiego wyznaczono 22 jednolite części wód powierzchniowych jeziornych wskazane na poniższych rycinach nr 6-7 oraz w tabeli nr 18. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych została wykonana w ramach aktualizacji Planów gospodarowania wodami.

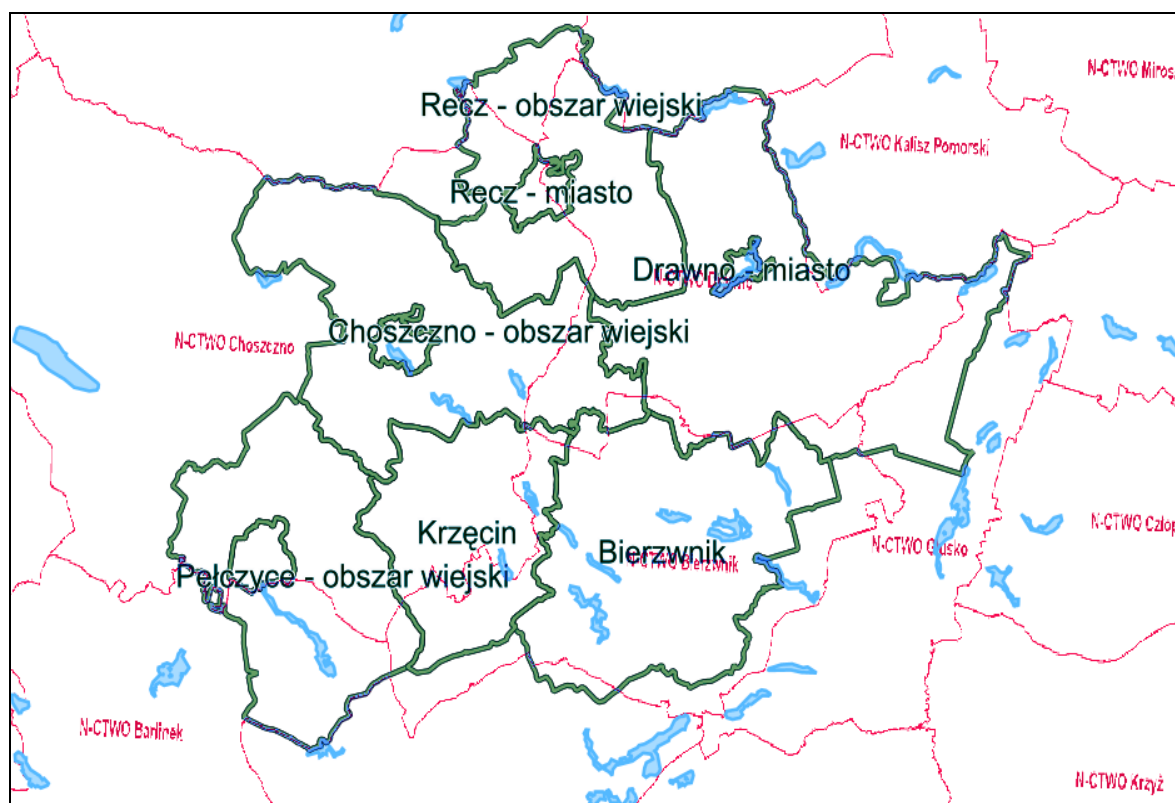
RYC.6. Występowanie JCWP jeziornych w powiecie choszczeńskim

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

RYC.7. Występowanie JCWP jeziornych w powiecie choszczeńskim

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: opracowanie własne

TABELA 18. JCWP jeziornych zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	KLUKI	LW11061	WSm_a - jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	SZCW – silnie zmieniona część wód	Rolnictwo i depozycja; przekroczenie wskaźników – zmiana statusu CW: ⁵ II cyklu planistycznym SZCW; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski.	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO, STAN CHEMICZNY LW11061 - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
2.	RADUŃ	LW11059	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera,	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka,	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU

⁵ CW – część wód

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
			stratyfikowane.		odpływ miejski	STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
3.	KORYTOWSKIE (poprzednia nazwa Korytowo)	LW11070	WSd_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
4.	DUBIE (poprzednia nazwa Dubie Południowe)	LW10745	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
5.	RUDNO	LW10744	WSd_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane)	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
6.	DOMINIKOWSKIE (poprzednia nazwa Dominikowo Duże)	LW10752	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
7.	PIASECZNO	LW10828	K_a - Jezioro na podłożu krzemionkowym, niskozasadowe (tak zwane lobeliowe), stratyfikowane	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane)	ZŁY STAN WÓD/ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
8.	PRZYTOCZNO	LW10821	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera,	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
			stratyfikowane			STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
9.	SMOLARY (poprzednia nazwa Niesobia)	LW10827	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
10.	BIERZWNIK	LW10809	WSm_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT – naturalna	Rolnictwo i depozycja, odpływ miejski, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/STAN/POTE NCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
11.	STARZEC (poprzednia nazwa Starzyce)	LW10818	WSd_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
12.	KOSINO	LW10817	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	-/ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
13.	BUKOWE (poprzednia nazwa Bukowskie)	LW10814	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane.	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
14.	CHŁOPOWO	LW10797	WSm_a - jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera,	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
			stratyfikowane			STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
15.	PEŁCZ	LW11081	WSm_a - jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	SZCW – silnie zmieniona część wód	Rolnictwo i depozycja, odpływ miejski, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ Miejski, rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – POPRAWA STANU STAN CHEMICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
16.	TRZEBUŃ	LW10736	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane)	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
17.	KORYTNICA (poprzednia nazwa Nowa Korytnica)	LW10760	WSd_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane)	ZŁY STAN WÓD/ ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
18.	GŁĘBOKIE	LW10732	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
19.	SZEROKIE	LW10750	WSm_a - jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane)	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
20.	RADEĆCINO	LW10769	WSd_a - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości	NAT – naturalna	<u>Rozproszone</u> - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka,	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY –

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
			współczynnika Schindlera, stratyfikowane		odpływ miejski	UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
21.	PŁOCICZNO	LW10782	WSd_b - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT – naturalna	NIE DOTYCZY	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
22.	KOŚCIELNE	LW20935	K_a - Jezioro na podłożu krzemionkowym, niskozasadowe (tak zwane lobeliowe), stratyfikowane	NAT – naturalna	rolnictwo i depozycja, odpływ miejski	B.D./ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO, STAN CHEMICZNY - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU

Źródło: Hydroportal

Ocena stanu JCWP jeziornych

Podstawą do prowadzenia badań wód powierzchniowych jest Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2025. Dodatkowo obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Plan i realizacja monitoringu wód powierzchniowych w latach 2022-2023, wykonywane były na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych wód podziemnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1576). Zgodnie z PMS badania jakości wód powierzchniowych realizowano poprzez badania i pomiary wykonywane w ramach monitoringu: diagnostycznego, operacyjnego, operacyjnego chemicznego, badawczego oraz obszarów chronionych.

W latach 2022-2023 objęto łącznie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badaniami 6 JCWP jeziornych (3 JCWP w 2022 r. + 3 JCWP w 2023 r.). Informacja z badań wykonywanych w 2024 r. będzie dostępna dopiero pod koniec roku 2025. W poniższej tabeli nr 19 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych.

TABELA 19. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP jeziornych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w latach 2022 -2023

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

I.p.	Nazwa jeziora	Klasyfikacja biologiczna ⁶	Klasyfikacja wskaźników fizykochemicznych	Przekroczenia wartości granicznych norm środowiskowych	Przekroczenia wartości substancji priorytetowych w tkankach zwierzęcych	Badania ichtiofauny
1.	2.	3.	4.	5	6.	7.
2022 r.						
1.	DOMINIKOWSKIE (LW10752)	II KLASA	STAN DOBRY	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	STWIERDZONO PRZEKROCZENIA NORM USTALONYCH DLA DIFENYLOETERÓW BROMOWANYCH, ORAZ RTĘCI
2.	KORYTNICA (LW10760)	IV KLASA	STAN PONIŻEJ DOBREGO	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	STWIERDZONO PRZEKROCZENIA NORM USTALONYCH DLA DIFENYLOETERÓW BROMOWANYCH, ORAZ RTĘCI
3.	RADUŃ (LW11059)	III KLASA	STAN PONIŻEJ DOBREGO	NIE BADANO	NIE BADANO	NIE BADANO
2023 r.						
1.	BIERZWNIAK (LW10809)	II KLASA	STAN PONIŻEJ DOBREGO	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	STWIERDZONO PRZEKROCZENIA NORM USTALONYCH DLA DIFENYLOETERÓW BROMOWANYCH, ORAZ RTĘCI
2.	DUBIE (LW10745)	V KLASA	STAN PONIŻEJ DOBREGO	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	NIE STWIERDZONO PRZEKROCZEŃ	STWIERDZONO PRZEKROCZENIA NORM USTALONYCH DLA DIFENYLOETERÓW BROMOWANYCH, ORAZ RTĘCI
3.	RUDNO (LW10744)	I KLASA	NIE BADANO	NIE BADANO	NIE BADANO	STWIERDZONO PRZEKROCZENIA NORM USTALONYCH DLA DIFENYLOETERÓW BROMOWANYCH, ORAZ RTĘCI

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim - za lata 2022, 2023 r.

Ww. ocena stanu JCW powierzchniowych wskazuje na dalsze występowanie w jeziorach substancji priorytetowych, które w głównej mierze pochodzą ze zrzutów ścieków (komunalnych, bytowych, przemysłowych), ze spływów powierzchniowych z terenów rolniczych oraz zanieczyszczeń dopływających do wód - w tym również ze spływów

⁶ Jez. Bierzwniak, Dubie, Dominikowskie, Korytnica: wskaźniki klasyfikacji biologicznej: fitoplankton, makrofity, fitobentos, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna)

Jez. Rudno: wskaźniki klasyfikacji biologicznej: ichtiofauna

Jez. Raduń: wskaźniki klasyfikacji biologicznej: fitoplankton

powierzchniowych z powierzchni utwardzonych, podczas nawalnych deszczy, jak również z powodu braku dobrze funkcjonującego systemu odbierania wód opadowych czy roztopowych. Taki stan wpływa również na ogólną klasyfikację biologiczną i fizykochemiczną jezior. Konieczne jest podjęcie działań, w zakresie powiązanych ze sobą obszarów interwencji, które docelowo przyczynią do poprawy jakości wód jeziornych. Ponadto problematyczne w ostatnich latach są duże spadki poziomu wody (susze hydrologiczne) obserwowane w jeziorach spowodowane m.in. zmianami klimatycznymi oraz nawalne deszcze (spływy powierzchniowe). Ww. sytuację, w powiązaniu niską emisją, pochodzącą przede wszystkim z indywidualnych źródeł spalania paliw stanowić może przyczynę wysokich stężeń związków z grupy WWA w JCWP jeziornych. W 2025 r. do Starosty Choszczeńskiego wpłynęła informacja WIOŚ w Szczecinie o stwierdzeniu wysokiego stężenia wskaźnika chemicznego- związku z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) - benzo(g,h,i)peryleny w próbce wody pobranej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w punkcie pomiarowo - kontrolnym (ppk): jezioro Bierzwnik – Głęboć.

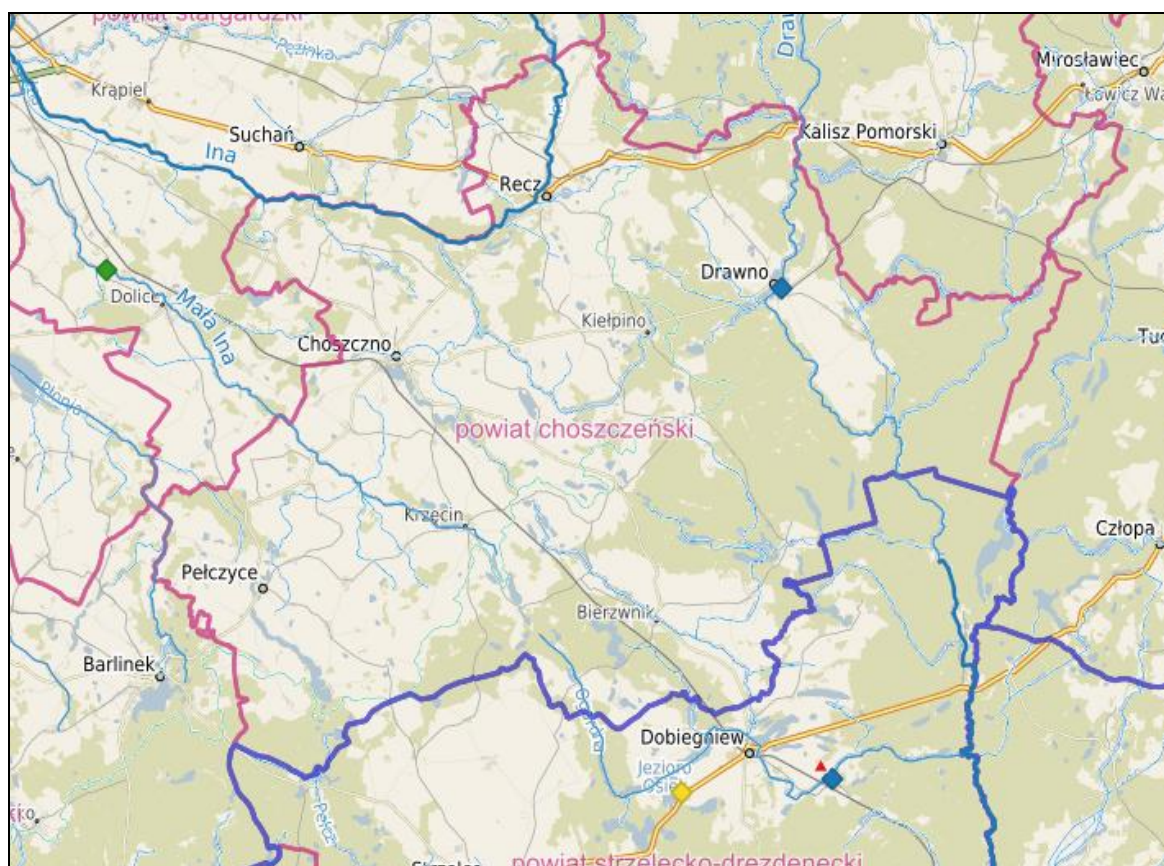
5.4.1.2. Rzeki

Przez obszar powiatu choszczeńskiego przepływa 21 wyznaczonych jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych - wskazano na poniższych ryc. nr 8-9 oraz w tabeli nr 20.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych została wykonana w ramach aktualizacji Planów gospodarowania wodami.

RYC.8. Występowanie JCWP rzecznych w powiecie choszczeńskim

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

RYC.9. Występowanie JCWP rzecznych w powiecie choszczeńskim

Źródło: opracowanie własne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 20. JCW rzecznych przepływających przez powiat choszczeński

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	INA OD ŹRÓDEŁ DO STOBNICY (JCW SCALONA)	RW600009198399 (poprzedni kod: RW60001619849)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych, transport, turystyka, odpływ miejski, nieznane (substancje zakazane);	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU, STAN CHEMICZNY - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
2.	INA OD STOBNICY DO KRĄPIELI (JCW SCALONA: poprzednia nazwa: Ina od Dopływu spod Jarostowa do Dopływu ze Sławęcina, bez Dopływu ze Sławęcina); (Ina od Dopływu ze Sławęcina do Krąpiei, bez Krąpiei)	RW6000161987 (poprzedni kod: RW60002419855, RW600024198)	Rz_org - Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), budowle piętrzące - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW60002419855 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU; RW6000241987 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO STAN CHEMICZNY RW60002419855 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU; RW6000241987 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
3.	STOBNICA (JCW: ZMIENIONA/ RODZIELONA, poprzednia nazwa: Ina od źródeł do Stobnicy)	RW60000919849 (poprzedni numer: RW60001619849)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), budowle piętrzące - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane).	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ/ POSTĘP W OSIĄGNIĘCIU CELÓW ŚRODOWISKOWYCH: BRAK DANYCH
4.	SŁOPICA (JCW SCALONA: poprzednia	RW600009188869 (poprzedni kod: RW600018188869, RW6000251888629)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	BRAK WSKAZAŃ	BRAK DANYCH/ NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW600018188869 - CEL OSIĄGNIĘTY -

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	nazwa: (Słopica; Dopływ z jez. Dominikowskie go)					POPRAWA STANU, RW6000251888629 - CEL OSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU: CHEMICZNY RW600018188869 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU; RW6000251888629 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
5.	WARDYNKA (JCW: ZMIENIONA/ RODZIELONA, poprzednia nazwa: Ina od źródeł do Stobnicy)	RW600009198449 (poprzedni kod: RW60001619849)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Budowle piętrzące – rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ/ POSTĘP W OSIĄGNIĘCIU CELÓW ŚRODOWISKOWYCH: <u>BRAK DANYCH</u>
6.	RECZYCA (JCW: ZMIENIONA/ ZREDUKOWA NA, poprzednia nazwa: Ina od źródeł do Stobnicy)	RW600009198549 (poprzedni kod: RW600016198549)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja, odpływ miejski (wody opadowe), źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe,	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW600016198549 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO STAN CHEMICZNY RW600016198549 - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU
7.	KANAŁ SŁAWĘCIN (JCW: BEZ ZMIAN, poprzednia nazwa: Dopływ ze Sławęcina)	RW600009198569 (poprzedni kod: RW60001619856)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne.	BRAK DANYCH/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW60001619856 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO STAN CHEMICZNY RW60001619856 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
8.	MAŁA INA OD ŹRÓDEŁ DO KANAŁU POMIETÓW WRAZ Z KANAŁEM POMIETÓW (JCW: BEZ ZMIAN,	RW600009198673 (poprzedni kod: RW600016198672)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Odpływ miejski (wody opadowe), nawożenie i depozycja, źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), budowle piętrzące - rzeki pozostałe.	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW600016198672 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW600016198672 - BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY POSTĘPU

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	poprzednia nazwa: Mała Ina od Źródeł do Dopływu spod Pomietowa)					
9.	DRAWA OD STUDZIENICY DO PŁOCICZNEJ (JCW: ZMIENIONA (ZŁACZONE I PODZIELONE: POPRZEDNIA NAZWA: Stara Drawa, Drawa od Studzienicy do Drawicy, Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi)	RW600011188877 (poprzedni kod: RW6000201888569 RW600020188857 RW600020188879)	RzN - Rzeka nizinna	NAT - naturalna część wód	Rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski.	DOBRY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000201888569 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO ; RW600020188857 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO ; RW600020188879 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO STAN CHEMICZNY RW6000201888569 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO ; RW600020188857 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO ; RW600020188879 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
10.	DRAWICA (JCW: BEZ ZMIAN)	RW6000091888587 (poprzedni kod: RW6000181888589)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000181888589 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW6000181888589 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
11.	KORYTNICA (JCW: BEZ ZMIAN)	RW6000091888729 (poprzedni kod: RW6000181888729)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Budowle piętrzące - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka,	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000181888729 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - <u>ALE</u>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
					odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)	POPRAWA STANU/POTENCJAŁU STAN CHEMICZNY RW6000181888729 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
12.	MOCZEL (JCW: BEZ ZMIAN)	RW6000091888749 (poprzedni kod: RW6000181888749)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Źródła bytowe i komunalne (rozproszone), prostowanie koryta - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000181888749 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW6000181888749 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
13.	PEŁCZ (JCW: BEZ ZMIAN)	RW6000091889849 (poprzedni kod: RW6000181889849)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane).	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000181889849 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW6000181889849 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
14.	DOPLÝW Z PIASECZNIKA (JCW: BEZ ZMIAN)	RW6000091985729 (poprzedni kod: RW6000161985729)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone), prostowanie koryta - rzeki główne.	BRAK DANYCH/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000161985729 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW6000161985729 - CEL OSIĄGNIĘTY – POPRAWA STANU
15.	KOCZYŃKA (JCW: ZMIENIONA/ROZDZIELONA: poprzednia nazwa: Mierzęcka Struga do wypływu z jez. Wielgie)	RW6000181888869 (poprzedni kod: RW6000251888893)	R_poj - Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne, budowę piętrzące - rzeki główne, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)	ZŁY/ZAGROŻONA/ POSTĘP W OSIĄGNIĘCIU CELÓW ŚRODOWISKOWYCH: BRAK DANYCH
16.	MIERZĘCKA STRUGA DO JEZ. WIELGIE	RW6000181888893 (poprzedni kod: RW600025188889)	R_poj - Rzeka w systemie rzeczno-	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowę piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej	ZŁY/ZAGROŻONA/ POSTĘP W OSIĄGNIĘCIU CELÓW ŚRODOWISKOWYCH:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	(JCW: ZMIENIONA/ROZDZIELON A: poprzednia nazwa: Mierzęcka Struga do wypływu z jez. Wielgie)		jeziorowym Pojezierzy		(zbiorniki, stawy rybne) - rzeki pozostałe, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	<u>BRAK DANYCH</u>
17.	BAGNICA I (JCW: BEZ ZMIAN)	RW60000918885952 (poprzedni kod: RW60001818885932)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne.	BRAK DANYCH/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW60001818885932 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW60001818885932 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU
18.	BAGNICA II (JCW: BEZ ZMIAN, poprzednia nazwa: Sitna)	RW60000918885954 (poprzedni kod: RW60001818885934)	PN - Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	Prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne.	BRAK DANYCH/NIEZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW60001818885934 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO STAN CHEMICZNY RW60001818885934 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
19.	PŁONIA OD ŹRÓDEŁ DO KOŃCA JEZ. PŁOŃ (JCW: ZMIENIONA/ROZDZIELON A: poprzednia nazwa: Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliborek)	RW60001019743239 (poprzedni kod: RW600023197651)	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT - naturalna część wód	Nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone), rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane).	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW600023197651 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW600023197651 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
20.	DOPLÝW Z BRZEZIN (JCW: BEZ ZMIAN, poprzednia nazwa:) Mierzęcka	RW60001818888629 (poprzedni kod: RW6000251888893)	R_poj - Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	NAT - naturalna część wód	Rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000251888893 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY - BRAK POSTĘPU STAN CHEMICZNY RW6000251888893 - CEL NIEOSIĄGNIĘTY -

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

L.p.	Nazwa	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Wskazany STAN OGÓLNY /OCENA ryzyka nie osiągnięcia celów środowiskowych/ POSTĘP w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Struga do wypływu z jez. Wielgie)					POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO
21.	PŁOCICZNA OD RUNICY DO UJŚCIA (JCW: BEZ ZMIAN)	RW60002018887899 (poprzedni kod: RW6000251888789)	RI_poj - Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy Łososiowa	NAT - naturalna część wód	Rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)	ZŁY/ZAGROŻONA/ STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY RW6000251888789 - CEL OŚSIĄGNIĘTY – UTRZYMANIE DOBREGO STANU STAN CHEMICZNY RW6000251888789 - CEL NIEOŚSIĄGNIĘTY - POGORSZENIE DO STANU ZŁEGO

Źródło: Hydroportal

Ocena stanu JCW rzecznych

Spośród ww. JCWP rzecznych, w latach 2022-2023, 14 z nich objęte było badaniami prowadzonymi w ramach monitoringu środowiska przez GIOŚ. Są to: 1. Ina od źródeł do Stobnicy (2022, 2023), 2. Korytnica (2022, 2023), 3. Stobnica (2022, 2023), 4. Dopływ z Brzeziny (2023), 5. Ina od Stobnicy do Krapieli (2023), 6. Płonia od źródeł do końca jez. Płoń (2023), 7. Mała Ina od źródeł do Kanału Pomietów wraz z Kanałem Pomietów (2023), 8. Kanał Sławęcina (2023), 9. Wardynka (2023), 10. Słopica (2023), 11. Bagnica I (2023), 12. Drawica (2023), 13. Mierzęcka Struga do jez. Wielgie (2023), oraz 14. Drawa od Studzienicy do Płociczna (2023).

Ocena jakości rzek wykazała, że wskaźnikiem najczęściej determinującym niekorzystny stan chemiczny wód był bezno(a)piren monitorowany w wodzie, dla którego w 7 JCWP znajdujących na terenie powiatu stwierdzono przekroczenie średniorocznej środowiskowej normy jakości. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych substancjami chemicznymi z grupy WWA jest zjawiskiem powszechnym w skali kraju. Jako główne źródło zanieczyszczenia wód tymi substancjami wskazuje się depozycję atmosferyczną związaną z tzw. niską emisją.

W poniższej tabeli nr 21 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych w 2022 r. i 2023 r.

TABELA 21. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP rzecznych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2020 r.

NAZWA JCWP	KLASA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH	KLASA ELEMENTÓW HYDROMORFOLOGICZNYCH	PRZEKROCZENIA WARTOŚCI GRANICZNE NORM ŚRODOWISKOWYCH
1.	2.	3.	4.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

NAZWA JCWP	KLASA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH	KLASA ELEMENTÓW HYDROMORFOLOGICZNYCH	PRZEKROCZENIA WARTOŚCI GRANICZNE NORM ŚRODOWISKOWYCH
1.	2.	3.	4.
1. Ina od źródeł do Stobnicy	3	1	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, FLUORANTEN, BENZO(A)PIREN, BENZO(B)FLUORANTEN, BENZO(G,H,I)TERYLEN, CYPERMETRYN, DICHLORFOS.
2. Korytnica	2	1	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, BENZO(A)PIREN
3. Stobnica	3	3	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, FLUORANTEN, BENZO(A)PIREN, BENZO(B)FLUORANTEN, BENZO(G,H,I)PERYLEN
4. Dopływ z Brzeziny	3	2	OGÓLNY WĘGIEL ORGANICZNY (OWO), PRZEWODNOŚĆ ORAZ ZWIĄZKI AZOTU (AZOT AMONOWY, AZOT AZOTANOWY, AZOT OGÓLNY)
5. Ina od Stobnicy do Krąpieli	4	3	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, FLUORANTEN, BENZO(A)PIREN, BENZO(B)FLUORANTEN, BENZO(G,H,I)PERYLEN I CYPERMETRYN.
6. Płonia od źródeł do końca jez. Płoń	-	-	BENZO(A)PIREN
7. Mała Ina od źródeł do Kanał Pomietów wraz z Kanałem Pomietów	2	-	OGÓLNY WĘGIEL ORGANICZNY (OWO), PRZEWODNOŚĆ ORAZ ZWIĄZKI AZOTU (AZOT AMONOWY, AZOT AZOTANOWY, AZOT OGÓLNY)
8. Kanał Sławęcina	3	2	BRAK PRZEKROCZEŃ
9. Wardynka	3	2	BRAK PRZEKROCZEŃ
10. Słopica	2	1	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, CYPERMETRYN.
11. Bagnica I	2	1	OGÓLNY WĘGIEL ORGANICZNY (OWO), ZWIĄZKI AZOTU (AZOT AZOTANOWY, AZOT OGÓLNY)
12. Drawica	3	1	DIFENYLOETERY BROMOWANE, RTEĆ, BENZO(A)PIREN
13. Mierzęcka Struga do jez. Wielgie	-	-	BRAK PRZEKROCZEŃ
14. Drawa od Studzienicy do Płocicznej	1	1	BENZO(A)PIREN

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2022 r. i 2023 r.

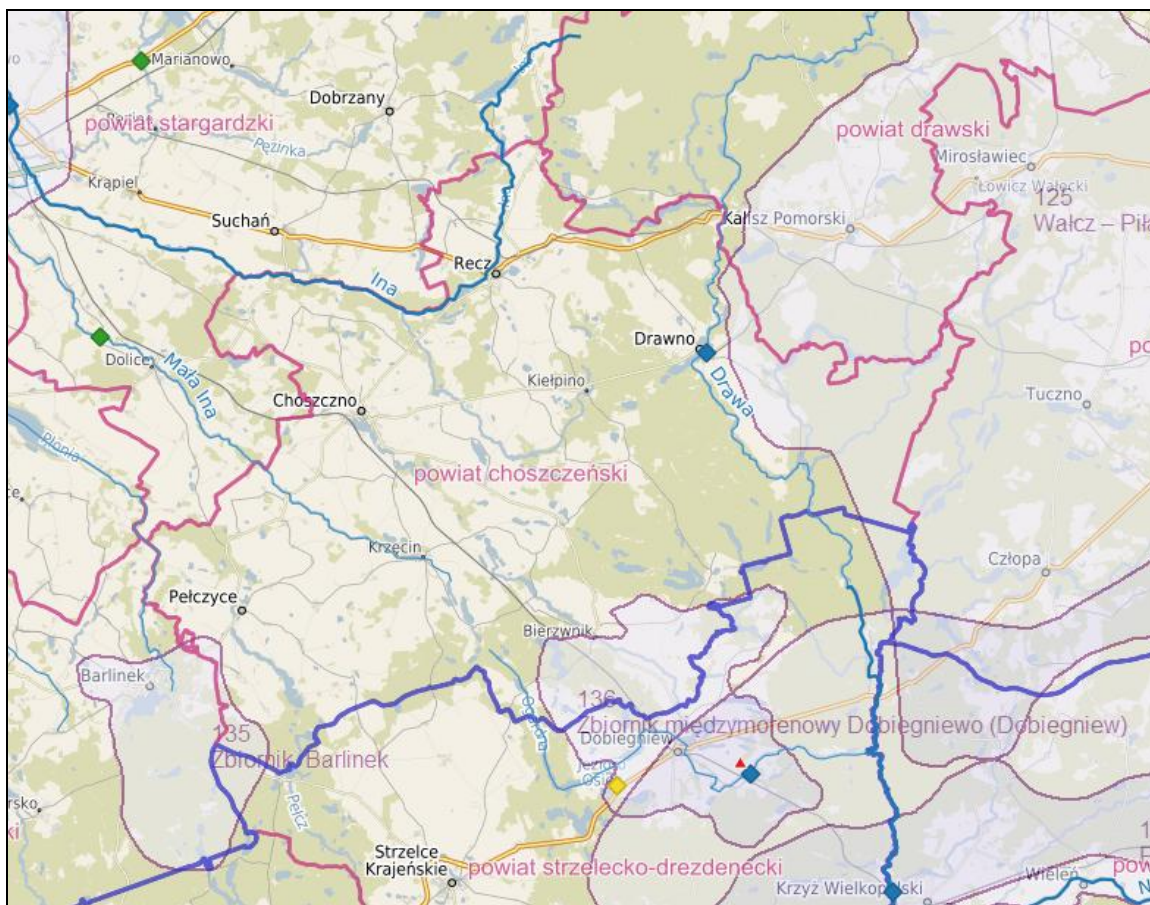
PROBLEMY/ZAGROŻENIA

Ponadto problematyczne w ostatnich latach są duże spadki poziomu wody (susze hydrologiczne) obserwowane w rzekach spowodowane m.in. zmianami klimatycznymi oraz nawalne deszcze (spływy powierzchniowe). Ww. sytuacje, w powiązaniu z niską emisją, pochodząca przede wszystkim z indywidualnych źródeł spalania paliw stanowić może przyczynę wysokich stężeń związków z grupy WWA w JCWP rzecznych. W 2025 r. do Starosty Choszczeńskiego wpływały informacje WIOŚ w Szczecinie o stwierdzeniu wysokiego stężenia wskaźnika chemicznego- związku z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) - benzo(g, h, i)peryleny, benzo(b)fluorantenu i benzo(k)fluorantenu w próbce wody pobranej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w punkcie pomiarowo - kontrolnym (ppk): Ina - poniżej Recza Pomorskiego, a rzece Stobnica- ujście do Iny (na drodze Choszczno-Recz) oraz w Dopływie z jeziora Raduń.

5.4.2. Wody podziemne

Wody podziemne ujmowane do eksploatacji na terenie powiatu choszczeńskiego pochodzą głównie z utworów czwartorzędowych - głównego poziomu użytkowego. Teren powiatu choszczeńskiego obejmuje swym zasięgiem 3 główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) - rycina nr 10.

RYC.10. GZWP na tle powiatu choszczeńskiego

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

Charakterystykę GZWP przedstawiono w poniższej tabeli nr 22.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 22. Charakterystyka GZWP występujących w powiecie choszczeńskim

Numer	Nazwa	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	Średnia głębokość ujęć (m)
1.	2.	3.	4.
125	Zbiornik międzymorenowy Wałcz - Piła	169	65
135	Zbiornik Barlinek	51,5	50
136	Zbiornik międzymorenowy Dobiegniewo (Dobiegniew)	52	50

Źródło: www.wikipedia.pl

Wody podziemne ujmowane do eksploatacji pochodzą przede wszystkim z utworów czwartorzędowych. Na terenie powiatu choszczeńskiego funkcjonuje wiele ujęć wód podziemnych zarówno komunalnych jak i ujęć prywatnych. Na terenie powiatu choszczeńskiego nie rozpoznano występowania wód termalnych i leczniczych. W m. Łasko gm. Bierzwnik zidentyfikowano występowanie wód zmineralizowanych.

Na obszarze powiatu choszczeńskiego wydzielono 4 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez jednolite części wód podziemnych rozumie się określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. W poniższej tabeli nr 23 przedstawiono charakterystykę JCWPd położonych na terenie powiatu choszczeńskiego. Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych została wykonana w ramach aktualizacji Planów gospodarowania wodami. Z ww. aktualizacji wynika, że cele środowiskowe określone dla JCWPd nie uległy zmianie - wszystkie JCWPd charakteryzują się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym.

TABELA 23. JCW podziemnych zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim

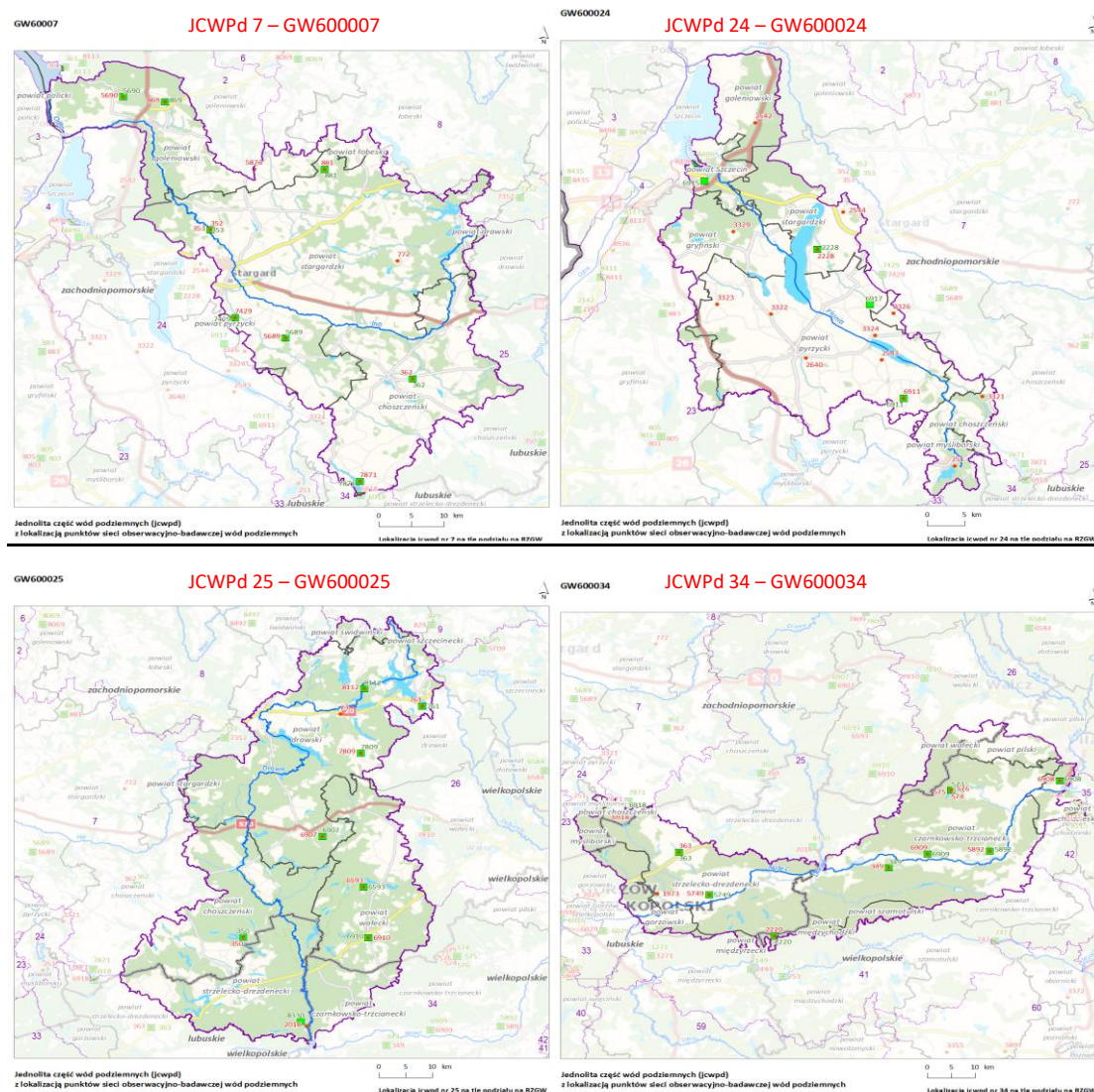
L.p.	Kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Cel środowiskowy - stan ilościowy
1.	2.	3.	4.	5.
1.	PLGW60007	7	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy
2.	PLGW600024	24	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy
3.	PLGW600025	25	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy
4.	PLGW600034	34	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy

Źródło: Hydroportal

Zasięg ww. JCWPd przedstawiono na poniższej rycinie nr 11.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030

RYC. 11. Zasięg JCWPd występujących na terenie powiatu choszczeńskiego

Źródło: Hydroportal

Ocena stanu JCWPd

Ostatnie badania wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego wykonane zostały w 2022 r. na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego w 5 punktach pomiarowych w miejscowości: Krzynki, gmina Pełczyce (punkt nr 6918), Choszczno, gmina Choszczno (punkt nr 9737), Sułkowo, gmina Pełczyce (punkt nr 3321), Będargowo (punkt 7871) oraz Łasko (punkt 350).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

W poniższej tabeli nr 24 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych w 2022 r.

TABELA 24. Wyniki klasyfikacji i oceny JCW podziemnych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2022 r.

Numer Punktu PIG-PIB	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej (m)	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Klasa jakości	Stężenie azotanów (mg/l)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
7871	Będargowo	Pełczyce	7	Q	9,30	swobodne	porowy	II	0,31
9737	Choszczno	Choszczno	7	Q	15,00	napięte	porowy	III	0,17
6918	Krzyńki	Pełczyce	34	Q	10,20	swobodne	porowy	III	10,80
350	Łasko	Bierzwnik	25	Q	58,50	napięte	porowy	II	0,18
3321	Sułkowo	Pełczyce	2524	Q	18,00	napięte	porowy	II	1,73

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2022 r.

Ochrona wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych

W celu zmniejszenia wpływu zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych Dyrektor RZGW w Szczecinie wydał rozporządzenie z 1 lutego 2017 r. w sprawie *określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy organicznych* (Dz.Urz.Woj.Zach.2017.608). Zgodnie z ww. rozporządzeniem cały obszar regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego stanowi obszar szczególnie narażony (OSN) na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Wodami powierzchniowymi wrażliwymi na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych są również następujące jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się na terenie powiatu choszczeńskiego:

- Ina od Dopływu ze Sławęcina do Krępieli, bez Krępieli PLRW6000241987

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- Ina od źródeł do Stobnicy PLRW60001619849
- Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa PLRW600016198672
- Jezioro Pelcz (Wielkie Polcko) LW11081
- Jezioro Raduń PLLW11059

W celu zmniejszenia wpływu zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych został uchwalony „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, który wyznacza działania niezbędne do realizacji w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Ww. Program m.in. zobowiązuje rolników do przestrzegania określonych w nim wymogów dotyczących np.: sposobu przechowywania nawozów naturalnych, czy też okresów, dawek i sposobów nawożenia.

ZAGROŻENIA I PROBLEMY

Z przedstawionej w niniejszym dziale oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych, w zakresie jakim podlegają one pod ocenę w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁷ wynika, iż:

- w odniesieniu do JCW powierzchniowych jeziornych

Zagrożenia dla JCW jeziornych związane są z występowaniem w nich substancji priorytetowych, które wpływają na ich ogólną klasyfikację biologiczną. Zanieczyszczenia w głównej mierze pochodzą ze zrzutów ścieków (komunalnych, bytowych, przemysłowych), ze spływów powierzchniowych z terenów rolniczych (nawożenia) oraz zanieczyszczeń dopływających do wód - w tym również ze spływów powierzchniowych z niskiej emisji. Wśród głównych zagrożeń dla JCW powierzchniowych jeziornych wskazuje się: rolnictwo i depozycja, odpływ miejskich zanieczyszczeń (często niekontrolowane/nielegalne zrzuty do jezior), rozwój obszarów zurbanizowanych nad jeziorami, transport i turystyka. Ponadto problematyczne w ostatnich latach są duże spadki poziomu wody obserwowane w jeziorach spowodowane m.in. zmianami klimatycznymi - suszą hydrologiczną⁸, która w ostatnich latach stwierdzona była na terenie powiatu choszczeńskiego prawie corocznie.

Z przedkładanych corocznie przez nadzory wodne, obejmujące działalnością powiat choszczeński tj. NW Wieleń, Choszczno, Stargard, Drawsko Pomorskie, Strzelce Krajeńskie, Pyrzyce i Tuczno wynika, że wśród problemów jakie pojawiły się w roku sprawozdawczym wymieniano: susze hydrologiczną i rolniczą, miejscami występowanie terenów zalewowych po ulewnych deszczach, zanieczyszczenie cieków i brzegów odpadami komunalnymi. Nastąpiła zmiana struktury opadów w Polsce, polegająca na braku opadów ciągłych, jednostajnych, ale pojawieniu się, głównie wiosną i w lecie, opadów o dużym natężeniu.

Z informacji przekazywanych przez WIOŚ w Szczecinie, że w punktach kontrolnych JCWP jeziornych stwierdzano przekroczenia związków z grupy WWA, pochodzących najprawdopodobniej z niskiej emisji z indywidualnych źródeł ogrzewania.

⁷ Ocena stanu środowiska w powiecie choszczeńskim w 2022, 2023 r. GIOŚ RDMŚ

⁸ Źródło: Sprawozdania Kierowników Nadzorów Wodnych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- w odniesieniu do JCW powierzchniowych rzecznych

Zagrożenia podobnie jak w przypadku JCW rzecznych związane są z występowaniem w nich substancji priorytetowych, które wpływają na ich ogólną klasyfikację biologiczną. Zanieczyszczenia w głównej mierze pochodzą ze zrzutów ścieków (komunalnych, bytowych, przemysłowych), ze spływów powierzchniowych z terenów rolniczych oraz zanieczyszczeń dopływających do wód - w tym również ze spływów powierzchniowych. Ponadto zagrożeniem jest występowanie w wodach benzo(a)pirenu, oraz innych substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, pochodzące przede wszystkim ze spływów powierzchniowych. Wśród głównych zagrożeń dla JCW powierzchniowych rzecznych wskazuje się: rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, rolnictwo, leśnictwo, nawożenie i depozycja, prostowanie koryta rzek głównych, budowę piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone).

Z przedkładanych corocznie przez nadzory wodne, obejmujące działalnością powiat choszczeński tj. NW Wieleń, Choszczno, Stargard, Drawsko Pomorskie, Strzelce Krajeńskie, Pырzyce i Tuczno wynika, że wśród problemów jakie pojawiły się w roku sprawozdawczym wymieniano: susze hydrologiczną i rolniczą, miejscami występowanie terenów zalewowych po ulewnych deszczach, zanieczyszczenie cieków i brzegów odpadami komunalnymi. Nastąpiła zmiana struktury opadów w Polsce, polegająca na braku opadów ciągłych, jednostajnych, ale pojawieniu się, głównie wiosną i w lecie, opadów o dużym natężeniu.

Z informacji przekazywanych przez WIOŚ w Szczecinie, że w punktach kontrolnych JCWP rzecznych stwierdzano przekroczenia związków z grupy WWA, pochodzących najprawdopodobniej z niskiej emisji z indywidualnych źródeł ogrzewania.

- w odniesieniu do JCW podziemnych

Nie zdefiniowano zagrożeń dla JCW podziemnych, występujących na terenie powiatu choszczeńskiego.

5.4.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 25) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

TABELA 25. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami

Adaptacja do zmian klimatu	• rozwój kanalizacji deszczowej, • rozwój form małej retencji wodnej; • konserwacja i utrzymanie urządzeń melioracyjnych, cieków, ich rozbudowa/przebudowa, • uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego,
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych tj. nawałne deszcze, podtopienia, upały, • awarie infrastruktury kanalizacyjnej, intensywne spływy powierzchniowe, • nielegalne zrzuty ścieków, • słabo rozbudowana sieć kanalizacji deszczowej.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Edukacja ekologiczna	• podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawisk ekstremalnych: powodzi, podtopień i zagrożenia suszą; • edukacja w zakresie dobrych praktyk rolniczych; • promowanie form małej retencji.
Monitoring środowiska	• ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych w ramach PMŚ; • działalność kontrolna PGW WP oraz WIOŚ.

Na bazie przedstawionych informacji określających istniejący stan środowiska (wraz z oceną stanu środowiska w powiązanym obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa oraz nadzwyczajne zagrożenia środowiska) oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 26 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

TABELA 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami

Obszar interwencji: GOSPODAROWANIE WODAMI	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Dobra jakość wód podziemnych (JCWPd), przebiegających przez powiat choszczeński. • Dobrze rozwinięta sieć hydrologiczna w powiecie. • Liczne jeziora.	• Zły stan większości JCW rzecznych i jeziornych, występujących w powiecie choszczeński. • Spływy powierzchniowe (z powierzchni utwardzonych, terenów rolnych) powodujące zanieczyszczenia wód powierzchniowych. • Zły stan kanalizacji deszczowej, częste awarie sieci. • Zagrożenie suszą hydrologiczną. • Brak systematycznego utrzymywania urządzeń wodnych przez zainteresowanych właścicieli gruntów.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Dalsze prowadzenie inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w tym kanalizacji deszczowej. • Rozwój form małej retencji wodnej. • Wyznaczenie jako OSN całego regionu wodnego Dolnej Odry, egzekwowanie ograniczeń/obowiązków wynikających z OSN.	• Niskie dostosowanie istniejącej infrastruktury do ekstremalnych zjawisk pogodowych. • Niekontrolowane zrzuty ścieków do zbiorników/cieków wodnych. • Brak skanalizowania terenów zabudowanych położonych nad wodą, indywidualne rozwiązania systemu kanalizacyjnego. • Zalewanie gruntów sąsiednich, zarastanie urządzeń wodnych melioracyjnych.

5.5. Gospodarka wodno- ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa w gminach należących do powiatu choszczeńskiego nie osiągnęła jeszcze stanu zadowalającego. W dalszym ciągu występuje duża dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania, a skanalizowania terenów powiatu choszczeńskiego.

Zdarzają się również awarie na istniejącej sieci, także podczas niekorzystnych warunków klimatycznych (ulewne deszcze). Z danych GUS wynika, że w powiecie choszczeńskim zarejestrowano zarówno awarie sieci kanalizacyjnej - 105 awarii w 2023 r., 72 awarie w 2024 r., jak sieci wodociągowej - 113 awarii w 2023 r., 113 awarii w 2024 r.

Korzystający z sieci wodociągowej w % ogólnej liczby ludności w powiecie kształtuje się na poziomie ok. 92,3 %, zaś sieci kanalizacyjnej na poziomie 78,1 %⁹. Poniżej zestawiono dane obrazujące sytuację wodno-ściekową na terenie powiatu choszczeńskiego.

Dla oceny zmian zachodzących w omawianym kierunku interwencji przeprowadzono poniżej analizę na podstawie danych GUS z lat 2020-2024.

5.5.1. Zaopatrzenie w wodę

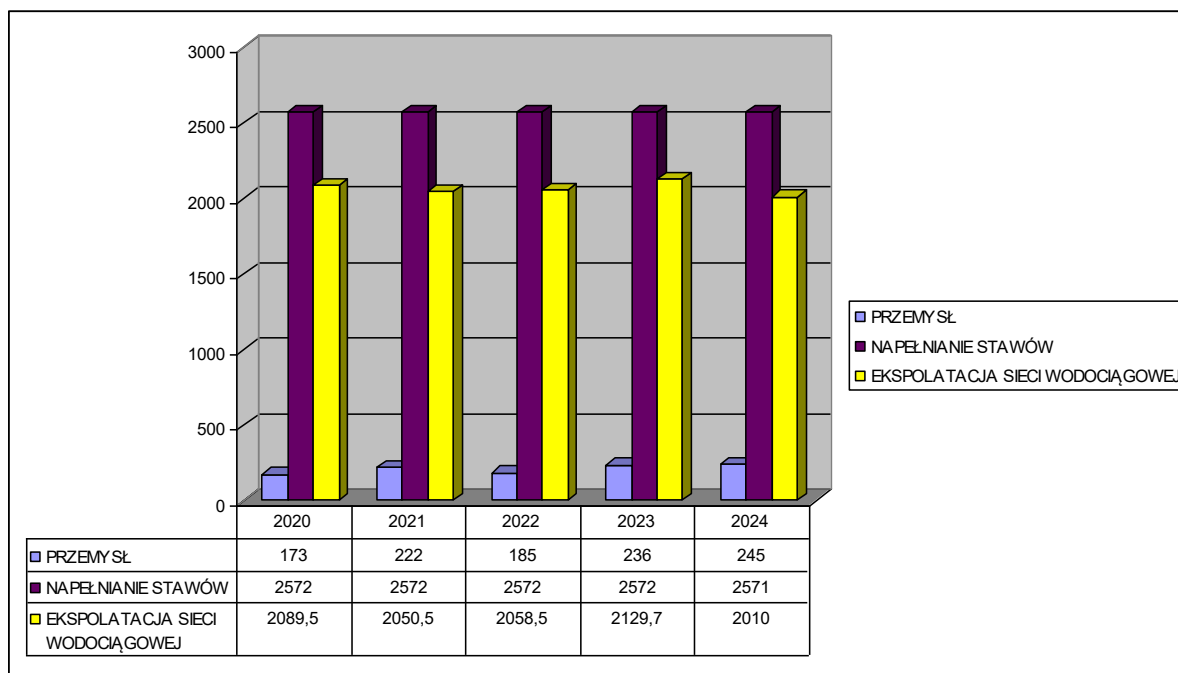
Zaopatrzenie mieszkańców powiatu choszczeńskiego w wodę pitną oparte jest głównie na ujęciach wód podziemnych eksploatowanych przede wszystkim z utworów czwartorzędowych. Woda dostarczona do celów pitnych musi spełniać wymagania jakościowe. Badania pod kątem przydatności do spożycia prowadzi na terenie powiatu choszczeńskiego Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarno - Epidemiologiczna w Choszczynie.

Według danych GUS zużycie wody ogółem wykorzystywanej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 2020 - 2024 kształtowało się na poziomie ok. 4.800 - 4.940 dam³. Struktura zużycia wody i cel na jaki była wykorzystywana w ww. latach zostały przedstawione na poniższym wykresie nr 2.

WYKRES.2. Struktura zużycia wody na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2020-2024 (w dam³)

⁹ Według danych GUS za 2023 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca powiatu choszczeńskiego (m³) w latach 2020 - 2024 kształtowało się na poziomie 27,1 - 28,6 m³. Woda przeznaczona do spożycia dostarczana jest do mieszkańców za pomocą sieci wodociągowej.

Stopień zwodociągowania powiatu choszczeńskiego jest wysoki i według danych z lat 2020-2023 wynosi 92,3 %. Długość czynnej sieci wodociągowej w większości gmin powiatu pozostaje prawie na niezmiennym poziomie lub nastąpił jej nieznaczny wzrost - tabela 27.

Z przedstawionych danych wynika, że w ostatnich latach nastąpił nieznaczny wzrost ludności korzystającej z sieci wodociągowej w % ludności ogółem w powiecie w latach 2020-2023 - przedstawiono poniżej w tabeli nr 28.

TABELA 27. Długość czynnej sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 - 2024

ROK	Długość czynnej sieci wodociągowej [w km]						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2020	54,3	139,6	61,0	36,8	70,8	46,3	408,8
2021	54,6	140,1	61,0	39,5	70,8	46,3	412,3
2022	55,3	140,4	61,0	43,0	70,8	46,3	416,8
2023	55,3	141,2	61,0	43,0	70,8	46,3	417,6
2024	50,5	141,5	61,0	43,0	70,8	46,3	413,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

TABELA 28. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 - 2024

ROK	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoby]						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2020	4074	19 083	4 262	3 131	7 042	4 627	42 219
2021	4037	18 910	4 242	3 085	6 932	4 550	41 756

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

2022	4029	18 695	4 226	3 020	6 889	4 520	41 379
2023	3962	18 752	4 178	3 000	6 839	4 473	41 023
2024	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
ROK	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [%] = stopień zwodociągowania						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2020	91,3	92,3	90,5	92,3	95,2	90,2	92,3
2021	91,4	92,3	90,5	92,4	95,2	90,2	92,3
2022	91,6	92,3	90,6	92,4	95,3	90,2	92,3
2023	91,7	92,3	90,7	92,5	95,3	90,1	92,3
2024	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z przedstawianych danych wynika, że nie wszyscy mieszkańcy powiatu choszczeńskiego mają dostęp do wody z sieci rozdzielczej. Niemniej jednak ludność korzystająca z sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim kształtuje się na poziomie ok. 92,3 %. Stanowi to dobry wynik, nie oznacza jednak, że nie ma miejsc wymagających zwodociągowania.

Ponadto infrastruktura miejscami może wymagać remontów, przebudowy, o czym świadczą awarie sieci wodociągowych. Zgodnie z danymi GUS ilość awarii sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim w poszczególnych latach kształtuje się następująco: w 2020 r. - 112 awarii, w 2021 r. - 99 awarii, w 2022 r. - 112 awarii, w 2023 r. - 113 awarii, w 2024 r. - 113 awarii.

Łączny pobór wód podziemnych w latach 2020 - 2024 kształtował się na następującym poziomie: w 2020 - 2089,5 dam³, w 2021 - 2050,5 dam³, w 2022 - 2058,5 dam³, w 2023 - 2129,7 dam³, w 2024 - 2005,2 dam³. Straty wody wyniosły: w 2020 r. - b.d., w 2021 - 364,3 dam³, w 2022 - 444,7 dam³, w 2023 - 443,7 dam³, w 2024 - 265,7 dam³.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Jakość wody pitnej dostarczonej mieszkańcom w latach 2020-2024 według aktualnych orzeczeń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Choszcznie w większości przypadków spełniała wymagania przydatności do spożycia. Wszystkie wodociągi na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia pobierały wodę z ujęć wód podziemnych, a w bieżącej eksploatacji w większości nie stosowały stałej dezynfekcji wody. Wody z tych ujęć wymagają najczęściej odżelaziania i odmanganiania oraz usuwania związków amonowych. Woda jest uzdatniania w tradycyjnej technologii. Po napowietrzeniu jest filtrowana w filtze naturalnymi złożami. Wyjątek na terenie powiatu choszczeńskiego stanowią: wodociąg Górzno (gm. Bierzwnik), wodociąg Chomętowo i wodociąg Sieniawa (gm. Drawno). Urządzenia te produkują wodę i zaopatrują w nią mieszkańców bez pomocy stacji uzdatniania tzn. bez urządzeń uzdatniających. Woda w miejscowości Chomętowo (gm. Drawno) pozyskiwana ze studni głębinowych jest tłoczona bezpośrednio do instalacji sieci wodociągowej, gdyż spełnia wymagania sanitarne.

Na terenie powiatu choszczeńskiego do zaopatrzenia ludności w wodę ujmowane były wody podziemne generalnie o dobrej jakości mikrobiologicznej oraz stabilnej jakości chemicznej bezpiecznej dla zdrowia. Wody podziemne są w mniejszym stopniu (niż wody powierzchniowe) narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne związane z działalnością człowieka. Na drodze migracji zanieczyszczeń do wód podziemnych istnieje naturalna bariera, stanowi ją gleba i warstwa gruntowo- skalna oraz przebiegające w nich procesy samooczyszczania. Wraz z głębokością występowania wód podziemnych oraz większą

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

izolacyjnością warstw glebowo-gruntowych zmniejsza się ich narażenie na ujemne wpływy czynników obcych.

W latach 2020 - 2024 woda przeznaczona do spożycia była dopuszczona warunkowo ze względu na niespełnienie podstawowych wymagań fizykochemicznych. Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych wody przeznaczonej do spożycia występowały okresowo i były incydentalne (bakteriami grupy Coli, Enterokoki). Problemem może być długo utrzymująca się tendencja wysokiego poziomu ogólnej liczby mikroorganizmów w wodach występujących na terenie naszego powiatu. W każdym przypadku wystąpienia zanieczyszczeń bakteriologicznych podejmowane były niezwłocznie skuteczne działania naprawcze. W latach 2020 - 2024 największy problem zaopatrzenia w wodę o odpowiedniej jakości występował na terenie gminy Drawno. Najlepiej zorganizowane zaopatrzenie w wodę (w tym zaopatrzenie awaryjne) występuje na terenie gminy Pelczyce. Stanowią to 3 urządzenia z możliwością spięcia w pierścień i podawania wody dwukierunkowo do pozostałych miejscowości. W latach 2020 - 2024 nie stwierdzono chorób i zatruc wodozależnych o potwierdzonej etiologii.

5.5.2. Odprowadzanie ścieków

Gospodarka ściekowa w gminach powiatu choszczeńskiego jest częściowo uregulowana. Odprowadzanie ścieków na terenie powiatu odbywa się przede wszystkim przy wykorzystaniu sieci kanalizacyjnej, która nie jest jeszcze dostatecznie rozbudowana. Ponadto zdarzają się awarie istniejącej sieci. W miejscach gdzie brak jest sieci kanalizacyjnej odprowadzanie ścieków odbywa się do zbiorników bezodpływowych oraz poprzez przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Stopień skanalizowania (łączna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej) powiatu choszczeńskiego jest wysoki i według danych z 2023 r. wynosi 78,1 % - tabela 30. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w większości gmin powiatu pozostaje prawie na niezmienionym poziomie lub nastąpił jej nieznaczny wzrost - tabela 29 oraz wykres nr 3.

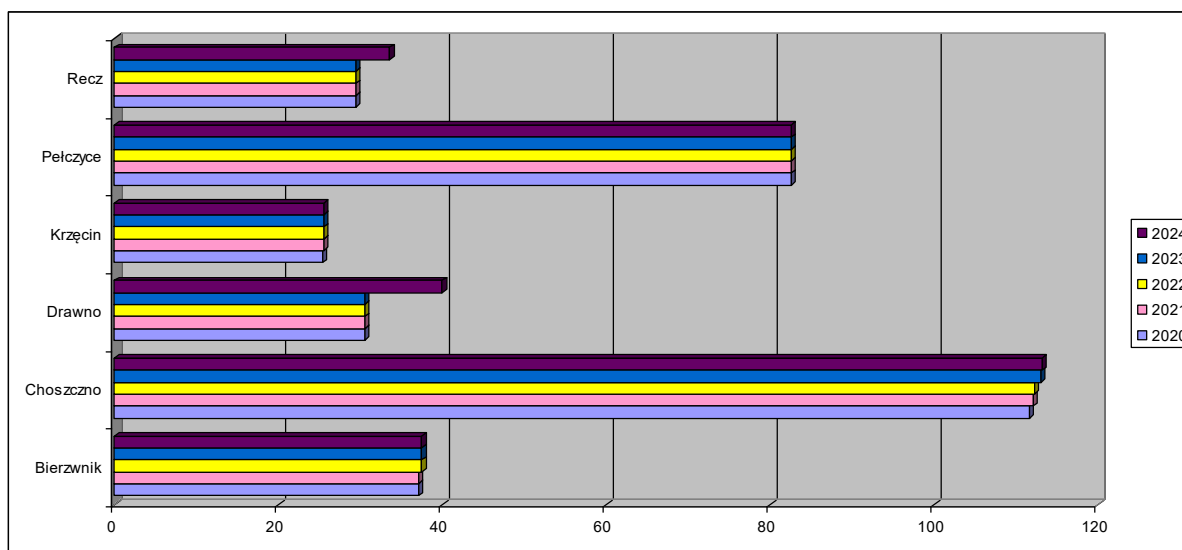
**TABELA 29. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie choszczeńskim
w latach 2020 - 2024**

Rok	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [w km]						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	POWIAT
2020	37,1	111,6	30,6	25,4	82,6	29,4	316,7
2021	37,1	112,1	30,6	25,5	82,6	29,4	317,3
2022	37,5	112,3	30,6	25,5	82,6	29,4	317,9
2023	37,5	113,0	30,6	25,5	82,6	29,4	318,6
2024	37,5	113,2	40,0	25,5	82,6	33,6	332,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**WYKRES 3. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminach powiatu choszczeńskiego
w latach 2020 - 2024**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w osobach i % ludności ogółem w powiecie choszczeńskim nieznacznie wzrosła - przedstawiono poniżej w tabeli nr 30 i na wykresie nr 4.

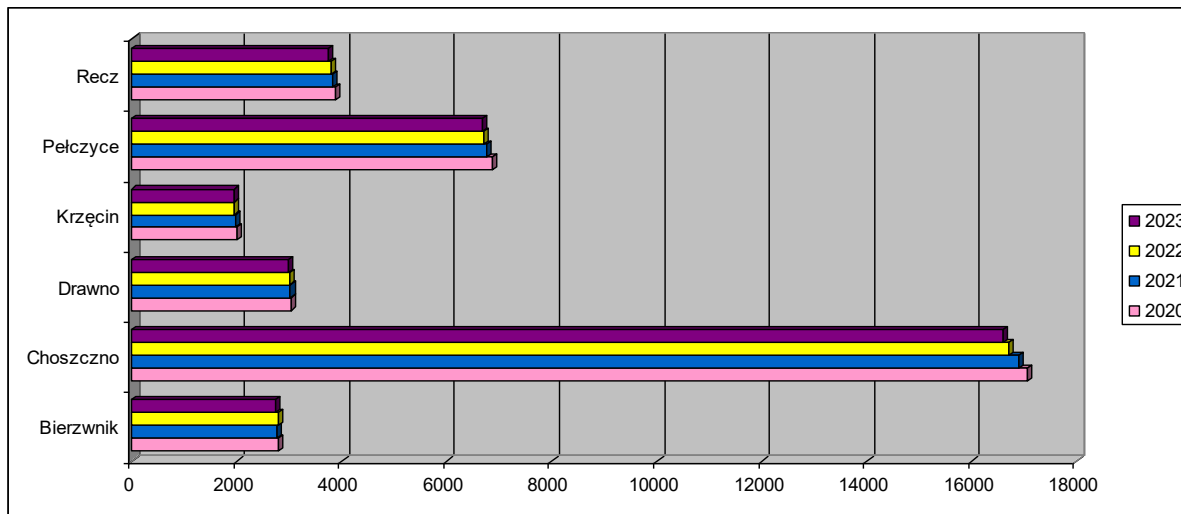
TABELA 30. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 – 2024

Rok	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoby]						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	POWIAT
2020	2788	17 046	3042	2011	6859	3886	35 632
2021	2771	16 887	3021	1980	6754	3820	35 233
2022	2781	16 696	3012	1959	6713	3791	34 952
2023	2740	16 598	2982	1948	6667	3752	34 687
2024	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
ROK	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [%] = stopień skanalizowania						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	POWIAT
2020	62,5	82,5	64,6	59,3	92,7	75,7	77,9
2021	62,7	82,5	64,5	59,3	92,8	75,7	77,9
2022	63,2	82,5	64,6	59,9	92,9	75,6	78,0
2023	63,4	82,5	64,7	60,0	92,9	75,6	78,1
2024	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GU

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

WYKRES 4. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby) w powiecie choszczeńskim w latach 2020 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

TABELA 32. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności w powiecie choszczeńskim w latach 2020-2024

JEDNOSTKA	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności				
	2020	2021	2022	2023	2024
POWIAT	84,9	85,8	88,6	89,0	89,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi GUS w 2024 r. na terenie powiatu choszczeńskiego funkcjonowały 22 oczyszczalnie ścieków, w tym 20 oczyszczalni biologicznych oraz 2 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych na terenie powiatu choszczeńskiego na przełomie lat 2020 - 2024 przedstawiono w poniższej tabeli nr 31 oraz na wykresie nr 5. Ludność korzystającą z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem w powiecie choszczeńskim w latach 2020 - 2024 przedstawiono poniżej w tabeli nr 32.

TABELA 31. Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych - ogółem na terenie powiatu choszczeńskiego na przełomie lat 2020 - 2024

ROK	Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych ogółem [dam ³]						POWIAT
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	
2020	60,0	660,0	96,0	66,0	165,0	104,0	1151
2021	58,0	651,0	98,0	67,0	183,0	101,0	1158
2022	59,0	595,0	94,0	65,0	182,0	101,0	1096
2023	58,0	644,0	88,0	67,0	257,0	98,0	1212
2024	58,0	654,0	84,0	68,0	258,0	99,0	1221

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

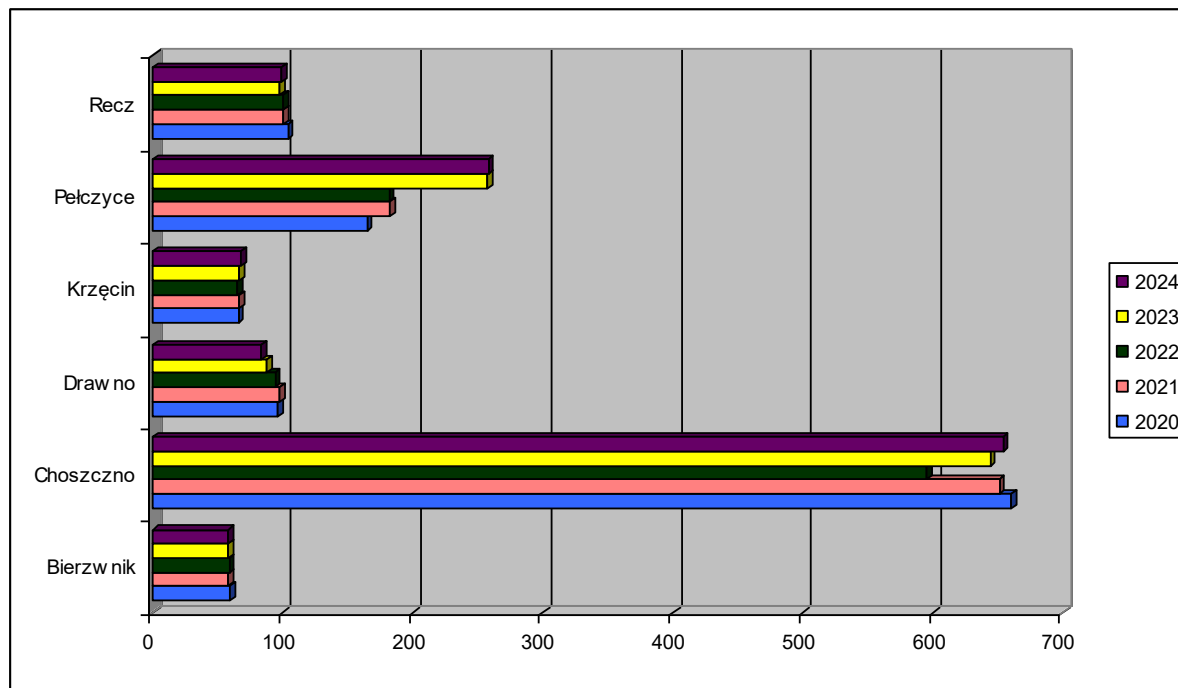
TABELA 32. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności w powiecie choszczeńskim w latach 2020-2024

JEDNOSTKA	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności				
	2020	2021	2022	2023	2024
POWIAT	84,9	85,8	88,6	89,0	89,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

WYKRES.5. Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych - ogółem na terenie powiatu choszczeńskiego na przełomie lat 2020 - 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Nieskanalizowane tereny powiatu choszczeńskiego posiadają indywidualny sposób zagospodarowania ścieków - część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych oraz z przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi GUS na przełomie lat 2020-2023 zmalała ilość zbiorników bezodpływowych, a wzrosła ilość przydomowych oczyszczalni ścieków - przedstawiono w tabeli nr 33. Zgodnie z danymi GUS według stanu na 31.12.2023 r. w powiecie choszczeńskim było 7 stacji zlewnych, z czego w gminie: Bierzwnik -1 stacja zlewna, Choszczewo - 1 stacja zlewna, Drawno - 2 stacje zlewnie, Krzęcin -1 stacja zlewna, Pelczyce - 1 stacja zlewna, Recz - 1 stacja zlewna. Ilość nieczystości ciekłych przekazanych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych według stanu na 31.12.2023 r. wyniosła w powiecie choszczeńskim: 32 709,4 m³, z czego z gminy: Bierzwnik - 7 446,5 m³, Choszczewo - 7 531,0 m³, Drawno - 10 300,3 m³, Krzęcin - 3 375,7 m³, Pelczyce - 450,2 m³, Recz - 3 605,7 m³.

TABELA 33. Ilość oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2020 - 2023

ROK	Ilość przydomowych oczyszczalni na terenie powiatu choszczeńskiego						
	Bierzwnik	Choszczewo	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	POWIAT
2020	91	-	53	55	22	54	275
2021	92	148	65	91	27	56	479
2022	92	151	69	134	27	56	529
2023	113	181	69	171	31	70	635
Ilość zbiorników bezodpływowych występujących na terenie powiatu choszczeńskiego							
ROK	Bierzwnik	Choszczewo	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz	POWIAT
2020	557	-	287	201	68	193	1306
2021	557	208	325	182	64	193	1529

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

ROK	Ilość przydomowych oczyszczalni na terenie powiatu choszczeńskiego						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2022	557	187	325	159	74	193	1495
2023	352	243	325	122	63	198	1303

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z przedstawianych danych wynika, że nie wszyscy mieszkańcy powiatu choszczeńskiego mają dostęp do sieci kanalizacyjnej. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w powiecie w poszczególnych gminach kształtuje się na poziomie ok. 78 %, zaś z oczyszczalni ścieków na poziomie 89%. Stanowi to dobry wynik, pozostają jednak miejsca nadal wymagające skanalizowania.

Ponadto infrastruktura miejscami może wymagać remontów, przebudowy, o czym świadczy ilość awarii sieci kanalizacyjnej. Zgodnie z danymi GUS ilość awarii sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim w poszczególnych latach kształtuje się następująco: w 2020 r. - 93 awarie, w 2021 r. - 97 awarii, w 2022 r. - 94 awarie, w 2023 r. - 105 awarii, w 2024 r. - 72 awarie. Największą ilość awarii corocznie odnotowywano w gminie Recz.

5.5.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 34) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno - ściekowa.

TABELA 34. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Adaptacja do zmian klimatu	• uszczelnianie/ przebudowy/ remonty sieci wodociągowych i kanalizacyjnych; • lokalizowanie nowych terenów mieszkaniowych na terenach odpływowych i wyposażanie ich w sprawny system odwadniania; • wykorzystywanie nowych technologii ograniczających pobór, zużycie wody.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• wypracowanie procedur związanych z ograniczeniem zużycia wody w sytuacjach nadzwyczajnych oraz w sytuacjach awarii infrastruktury wodno - ściekowej.
Edukacja ekologiczna	• działania edukacyjne w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
Monitoring środowiska	• współpraca z GIOŚ w celu pozyskiwania najbardziej aktualnych danych w zakresie monitoringu wód, • kontrole przez WIOŚ, PGW WP, Gminy.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 35 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno - ściekowa.

TABELA 35. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Obszar interwencji: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Wysoki stopień zwodociągowania. • Woda przeznaczona do spożycia dobrej jakości.	• Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej - ok. 78%. • Niedostateczny stopień skanalizowania

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

	gmin wiejskich. • Duża ilość zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu mogąca stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego.
SZANSE <i>(czynniki zewnętrzne)</i>	ZAGROŻENIA <i>(czynniki zewnętrzne)</i>
• Dalszy rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ich przebudowa/modernizacja. • Likwidacja zbiorników bezodpływowych (w związku z rozbudową sieci kanalizacyjnej). • Stosowanie nowych technologii. • Działalność kontrolna. • Edukacja społeczeństwa w zakresie postępowania ze ściekami, oszczędzenia wody.	• Nieprawidłowa eksploatacja oraz nieszczelność zbiorników bezodpływowych oraz ewentualne zanieczyszczenia wód spowodowane tymi nieszczelnościami. • Awarie na sieciach - związane również z ekstremalnymi warunkami pogodowymi. • Niewłaściwe postępowanie ze ściekami (nielegalne zrzuty ścieków). • Wysokie koszty realizacji inwestycji wodno - kanalizacyjnych mająca wpływ na niedostateczny rozwój tej infrastruktury.

5.6. Zasoby geologiczne

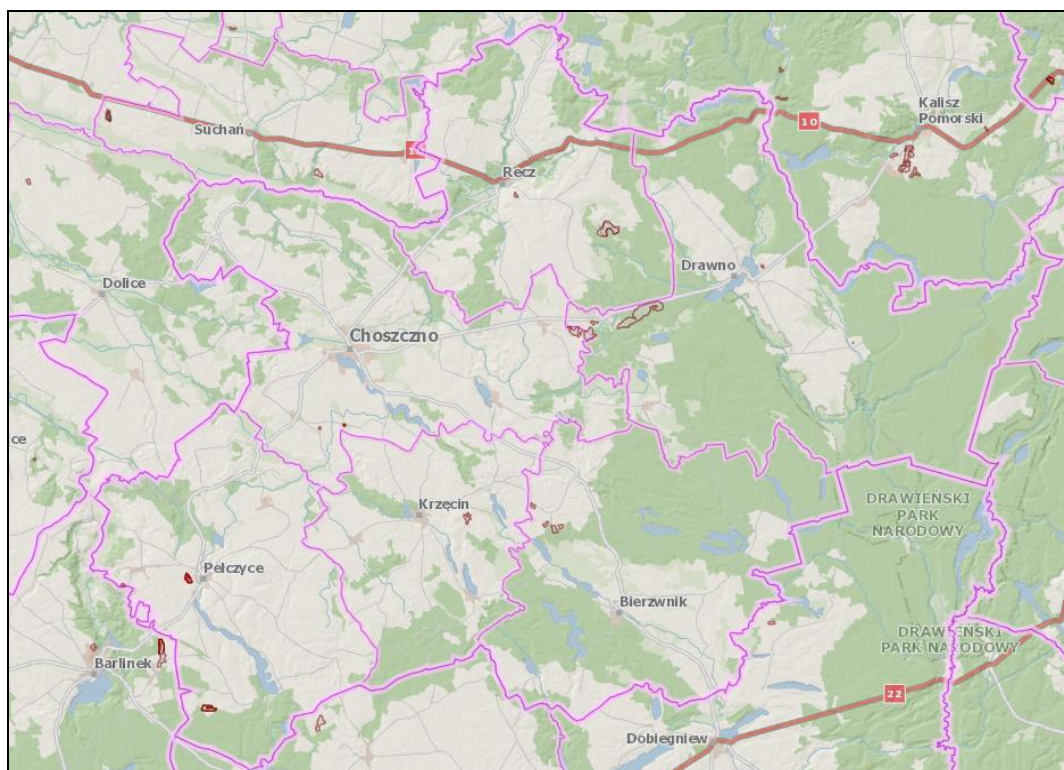
ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie powiatu choszczeńskiego występują udokumentowane złoża kredy jeziornej, piasku i żwiru, torfów, surowców ilastych ceramiki budowlanej, oraz piasków do produkcji cegły wapienno-piaskowej. Aktualne dane dotyczące występowania złóż kopalin określa „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r.” - wykonany w Państwowym Instytucie Geologicznym - Państwowym Instytucie Badawczym, jako zadanie państwowej służby geologicznej.

Przedstawiono je w poniższej tabeli nr 36 oraz na poniżej rycinie nr 12.

RYC.12. Występowanie złóż kopalin w powiecie choszczeńskim

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/>

TABELA 36. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie tys.m³/rok
	2024	Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Kreda jeziorna (tys. ton)				
Suliszewo	Z	1.877	-	-
Kraśnik - Recz	P	1.805	-	-
Piaski i żwiry (tys. ton)				
Chrapowo	Z	557	-	-
Niemieńsko	R	40	-	-
Pelczyce I*	T	344	344	-
Pławno*	Z	800	-	-
Pławno I	R	650	-	-
Recz*	Z	271	-	-
Stary Klukom I	E	234	-	12
Niesporowice I	E	2.808	2.808	128
Zamęcin	R	191	-	-
Piaski kwarcowe (tys.m³)				
Kiełpino	R	9.729	-	-
Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (tys.m³)				
Objezierze	Z	766	-	-
Drawno	R	328	-	-
Torfy (tys. ton)				
Kraśnik - Recz	P	1.020,40	-	-

ŹRÓDŁO: „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2024 r.”- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

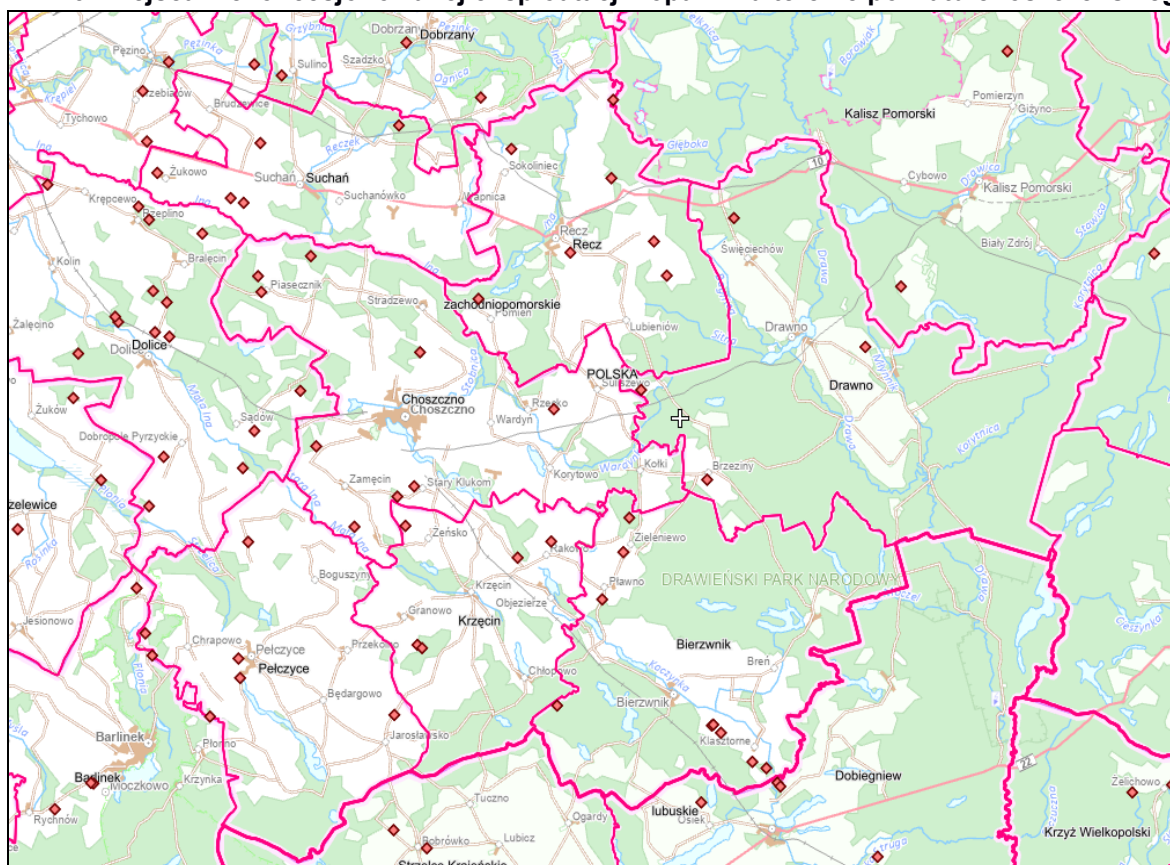
Skróty literowe stanu zagospodarowania zasobów wykazach złóż oznaczają:

- **P** - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategorii C₂)
- **R** - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B+C)
- **Z** - złoża, z którego wydobyć zostało zaniechane.
- **E** - złoża eksploatowane
- **T** - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo.

Starosta jako organ administracji geologicznej w latach 2021-2024 nie wydał żadnej koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin oraz wydobywanie kopalin. Na terenie powiatu choszczeńskiego obecnie eksploatowana na podstawie koncesji Starosty Choszczeńskiego jest jedna kopalnia odkrywkowa - złoża o nazwie Stary Klukom I. Na podstawie koncesji wydanej przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego wydobywane są kruszywa naturalne z dwóch złóż: Niesporowice 1 i Pełczyce I.

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się również niekoncesjonowane miejsca wydobywania kopalin - ryc. nr 13.

RYC.13. Miejsca niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin na terenie powiatu choszczeńskiego

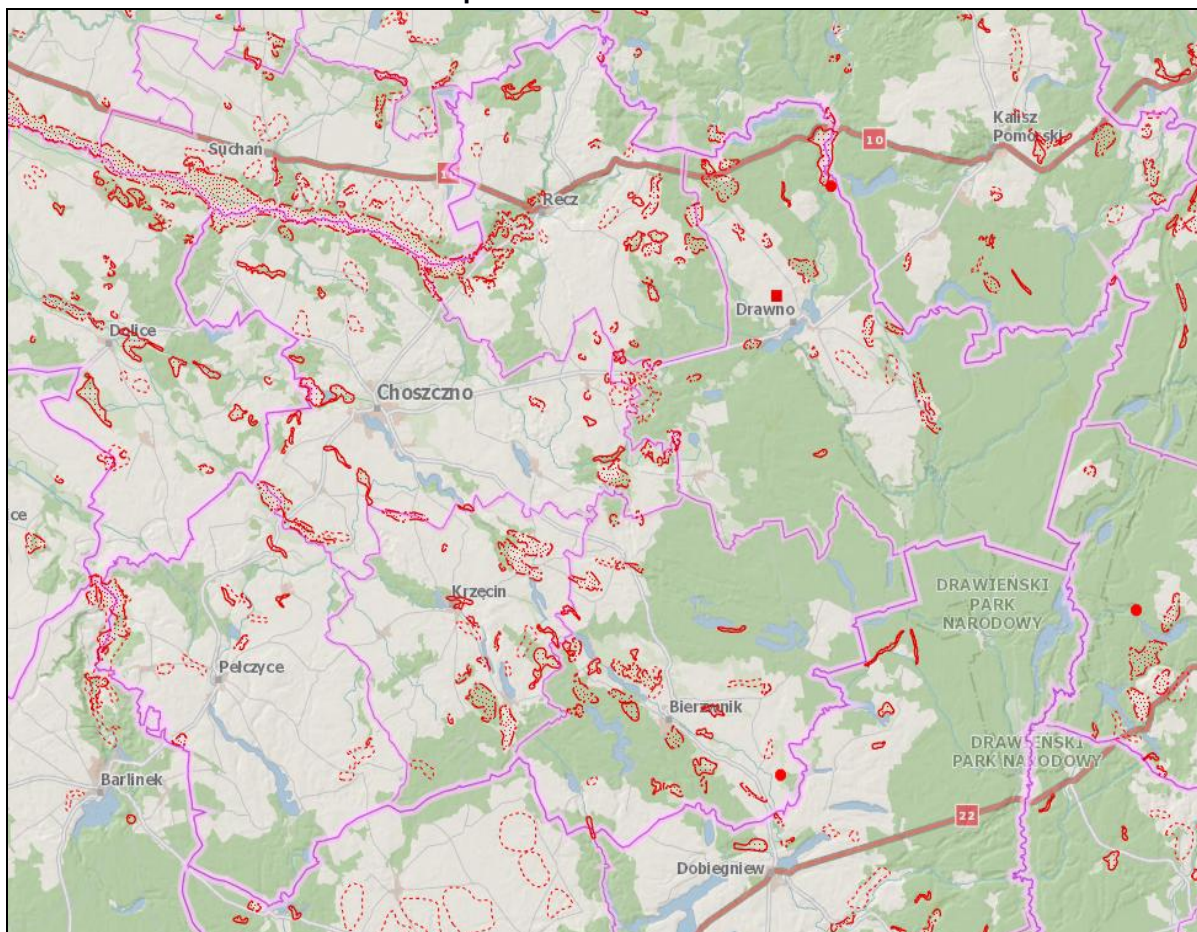
Źródło: <https://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego albo wymagającego zgłoszenia projektu robót geologicznych podlega opłacie podwyższonej. Organem właściwym do prowadzenia spraw w ww. zakresie dla powiatu choszczeńskiego jest Dyrektor Urzędu Górniczego w Poznaniu.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Na terenie powiatu znajdują się również obszary prognostyczne i perspektywistyczne - ryc. 14. Są to nieudokumentowane jeszcze w postaci złóż - wystąpienia kopalin przedstawiane jako obszary perspektywiczne lub prognostyczne. Obszary te wyznaczone są w Państwowym Instytucie Geologicznym, przy współudziale przedsiębiorstw geologicznych i placówek naukowych.

RYC.14. Występowanie obszarów prognostycznych i perspektywistycznych złóż kopalin w powiecie choszczeńskim

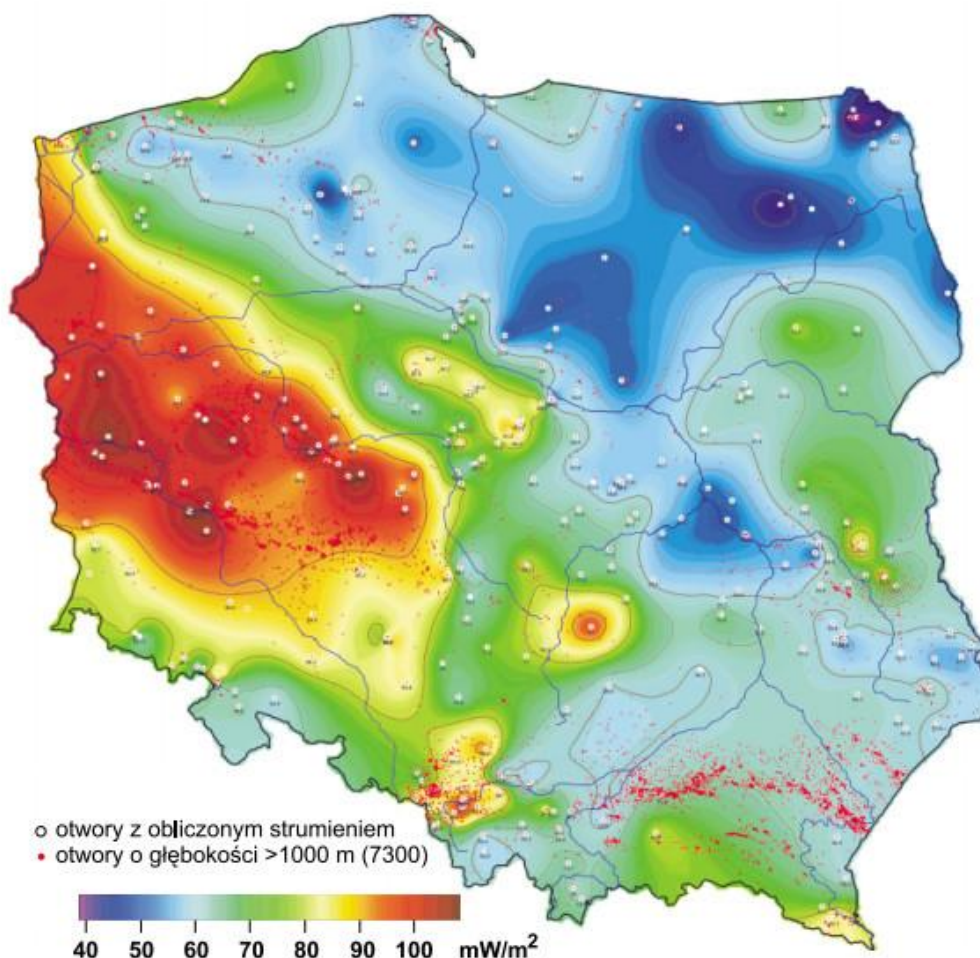
Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/>

GEOTERMIA

Rejon powiatu choszczeńskiego położony jest na obszarze charakteryzującym się jednymi z wyższych wartości temperatur na głębokości 2.000 m p.p.t. - na poziomie ok. 60-75°C (ryc.15). Oznacza to, że na terenie powiatu występują sprzyjające warunki dla korzystania z geotermii.

W latach 2021-2025 Staroście Choszczeńskiemu jako organowi administracji geologicznej przedłożono 9 projektów robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych na potrzeby wykorzystania ciepła ziemi (pomp ciepła) oraz 9 dokumentacji geologicznych innych (powykonawczych). Co wskazuje na to, że mieszkańcy jak i inwestorzy sięgają po tego typu rozwiązania.

RYC. 15. Mapa rozkładu temperatur na głębokości 2 km

Źródło: Mapa gęstości strumienia ciepłego Polski (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, www.pgi.gov.pl, Szewczyk, Gientka, 2009)

5.6.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 37) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

TABELA 37. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Adaptacja do zmian klimatu	• stosowanie technologii zmniejszających degradację środowiska powstającego w wyniku eksploatacji kopalin, zabezpieczanie odkrywek przez niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi, • racjonalne gospodarowanie złożem, • uwzględnianie terenów planowanych do eksploatacji w planach ogólnych, mpzp.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• zagrożenia związane z nielegalną eksploatacją kopalin mogące prowadzić do zmiany stosunków wodnych oraz powstawania osuwisk, TZRM i erozji.
Edukacja ekologiczna	• prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu szkodliwości nielegalnej eksploatacji kopalin

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Monitoring środowiska	kontrola podmiotów prowadzących eksploatację złóż (zakładów górniczych)
------------------------------	---

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających aktualny stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 38 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

TABELA 38. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Obszar interwencji: ZASOBY GEOLOGICZNE	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
- Niewielka ilość kopalni odkrywkowych, powodująca degradację środowiska naturalnego. - Dobre warunki do wykorzystywania energii geotermalnej na terenie powiatu. - Występowanie obszarów prognostycznych i perspektywistycznych występowania kopalin.	- Występowanie na terenie powiatu miejsc niekoncesjonowanej eksploatacji złóż oraz zaniechanej eksploatacji (nie wykorzystane racjonalnie). - Degradacja środowiska przy eksploatacji kopalin metodą odkrywkową, konieczność rekultywacji terenu po eksploatacji.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
- Rozwój nowych technologii wydobywczych - ograniczających straty eksploatacyjne, degradację środowiska. - Kontrolę działalności górniczej. - Powstające plany ogólne gmin, MPZP które powinny uwzględniać aspekty ochrony złóż i kopalin.	- Pozastawianie terenów po niekoncesjonowanej eksploatacji złóż bez ich rekultywacji. - Nieodpowiednio zaplanowany sposób zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych, nieodpowiednio prowadzone prace rekultywacyjne.

5.7. Gleby

Powiat choszczeński w kontekście budowy geologicznej zajmuje obszar monokliny przedsudeckiej. Na obszarze tym znajdują się liczne skały permsko - mezozoiczne leżące niezgodnie na pofałdowanym podłożu paleozoicznym. Najstarsze skały permskie to zlepieńce, piaskowce i łupki czerwonego spągowca przykryte serią dolnopermskich skał wulkanicznych. Tektonika monokliny ukształtowana została w fazach kimeryjskiej i laramijskiej. Powierzchnia podplejstocieńska jest silnie urzeźbiona, co w zasadniczy sposób wpłynęło na zachowanie transgredujących łądolodów. Zaburzenia glaciektoniczne obserwowane w morenach czołowych fazy poznańskiej powstały w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Zaburzony został trzeciorząd i plejstocen. Morfologia ukształtowała się w wyniku deglacji strefowej. Główne elementy składowe osadów powierzchniowych to: gliny zwałowe i gliniaste piaski lodowcowe wysoczyzn morenowych, piaski i piaski ze żwirami równin i stożków sandrowych oraz wysoczyzn kemowych, torfy i muły (w dolinie Małej Iny), glazy, żwiry, piaski i gliny moren czołowych.

Powiat choszczeński ma korzystne warunki do produkcji rolniczej, zróżnicowane pod względem jakości gleb w poszczególnych gminach. Grunty rolne stanowią 53,99 % powierzchni powiatu. Struktura użytkowania gruntów w powiecie choszczeńskim została

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

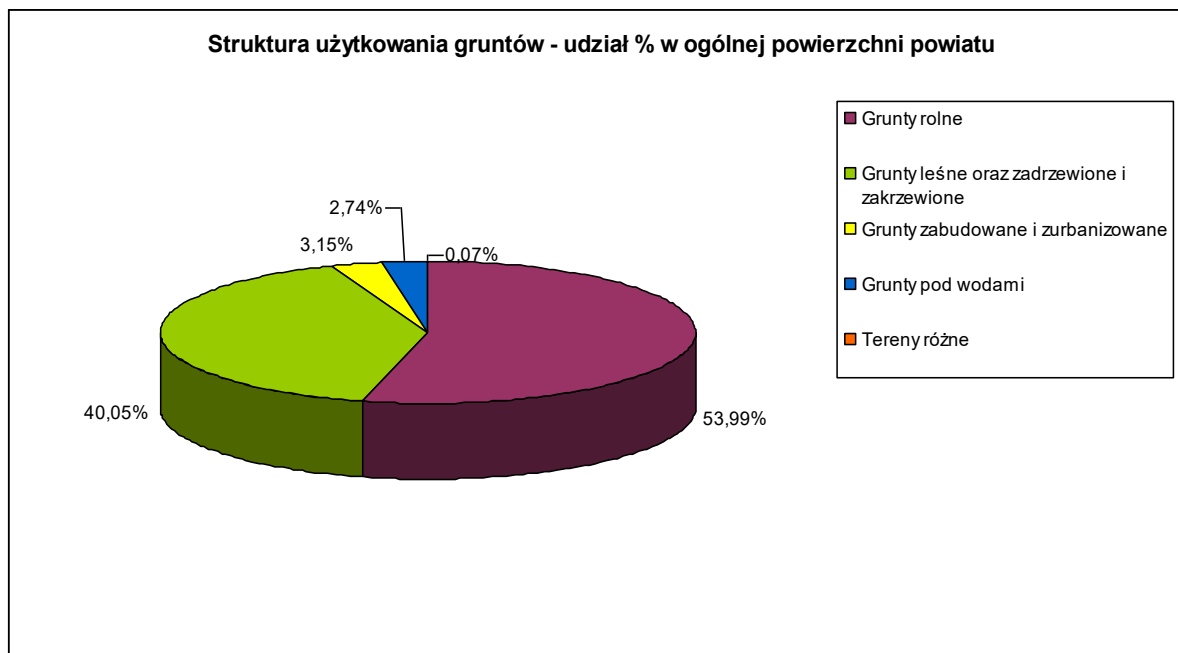
przedstawiona w poniższej tabeli nr 39 oraz na wykresie nr 6, zaś w podziale na gminy powiatu w tabeli nr 40.

TABELA 39. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu choszczeńskiego

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna (ha)	Udział w ogólnej powierzchni (%)
Powierzchnia ogólna	132.745	100
Grunty rolne	71.664	53,99
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	53.169	40,05
Grunty zabudowane i zurbanizowane	4183	3,15
Grunty pod wodami	3641	2,74
Tereny różne	88	0,07

Źródło: Starostwo Powiatowe w Choszcznie – stan na 01.01.2025 r. (Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru)

WYKRES 6. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru - Starostwo Powiatowe w Choszcznie - stan na 01.01.2025 r.

TABELA 40. Struktura użytkowania gruntów w podziale na gminy powiatu choszczeńskiego

Gmina	Grunty ogółem (ha)	Grunty rolne (ha)	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (ha)	Grunty zabudowane i zurbanizowane (ha)	Grunty pod wodami (ha)		Tereny różne (ha)
					płynące	stojące	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Bierzwnik	23.904	9.242	12.966	504	1.040	152	0
Choszczno miasto	958	455	0	402	88	0	13
Choszczno wieś	23.674	18.075	4.081	949	465	60	44
Drawno							

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Gmina	Grunty ogółem (ha)	Grunty rolne (ha)	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (ha)	Grunty zabudowane i zurbanizowa ne (ha)	Grunty pod wodami (ha)		Tereny różne (ha)
					płynące	stojące	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
miasto	503	179	12	99	213	0	0
Drawno wieś	31.594	7.931	22.473	542	620	6	22
Krzęcin	14.013	9.997	3.217	474	251	73	1
Pełczyce miasto	1.307	1.063	43	114	87	0	0
Pełczyce wieś	18.746	13.904	3.944	504	371	19	4
Recz miasto	1.239	886	160	181	8	4	0
Recz wieś	16.807	9.932	6.273	414	144	40	4
Razem powiat	132.745	71.664	53.169	4.183	3.287	354	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru - Starostwo Powiatowe w Choszczynie – stan na 01.01.2025 r.

Na terenie powiatu nie występują gleby pierwszej (I) klasy bonitacyjnej. Gleby klasy drugiej (II) występują w znikomych ilościach, na terenie gminy Pełczyce i Choszczno. Najwięcej w powiecie choszczeńskim jest gleb klasy średniej (IVb). Szczegółową klasyfikację gleb powiatu pod względem jakości bonitacyjnej z uwzględnieniem podziału na poszczególne gminy przedstawiono w poniższej tabeli nr 41.

TABELA 41. Bonitacja gleb w poszczególnych gminach powiatu [ha]

Gmina	Klasa bonitacji – grunty orne (ha)									
	I	II	IIIa	IIIb	IV a	IV b	V	VI	VIz	RAZEM
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Bierzwnik	-	0	248	1.452	1.704	1.167	1.301	649	19	6.540
Choszczno miasto	-	1	28	116	108	47	21	16	0	337
Choszczno wieś	-	0	604	2.773	5.974	2.855	2.057	328	18	14.609
Drawno miasto	-	0	19	70	21	2	7	3	0	122
Drawno wieś	-	0	485	1.365	1.398	566	1.151	604	12	5.581
Krzęcin	-	0	585	2.073	3.232	1.288	1.036	296	2	8.512
Pełczyce miasto	-	0	230	408	171	83	64	14	0	970
Pełczyce wieś	-	8	1.359	4.102	4.045	1.365	987	233	1	12.100
Recz miasto	-	0	0	32	101	184	218	26	0	561
Recz wieś	-	0	112	1.487	3.190	1.252	1.582	369	2	7.994
RAZEM POWIAT	0	9	3.670	13.878	19.944	8.809	8.424	2.538	54	57.326

Źródło: Starostwo Powiatowe w Choszczynie - Powiatowe zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów – stan na 01.01.2025 r. (Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru)

Na terenie powiatu choszczeńskiego IUNG wykonywał badania gleb w 116 punktach badawczych. Z niżej przedstawionych danych wynika, że na terenie powiatu przeważają

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

¹⁰gleby kwaśne, podobnie jak w przeważającej części kraju. Oznacza to, zatem występowanie gleb wymagających zabiegu wapnowania. W powiecie przeważają gleby o średniej zawartości fosforu, choć zdarzają się i te o niskiej zawartości, wymagające nawożenia.

W ostatnich latach (wg. stanu na 31.12.2024) obserwuje się nieznaczny wzrost¹¹ wyłączeń gruntów rolnych z produkcji rolnej, na które uzyskano zezwolenia na wyłączenie z produkcji rolnej.

Powierzchnia gruntów objętych zezwoleniami na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej w latach 2021-2024 kształtowała się następująco:¹²

- 2021 r. - 38 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 4,7519 ha,
- 2022 r. - 35 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 3,9503 ha,
- 2023 r. - 41 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 6,2862 ha,
- 2024 r. - 43 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 4,2662 ha.

Ponadto w roku 2023 r. RDLP w Szczecinie zezwoliła na trwałe wyłączenie z produkcji gruntów leśnych o powierzchni 0,0348 ha, przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, położonych w mieście Choszczno.

GRUNTY ZDEGRADOWANE I ZDEWASTOWANE

W celu przywrócenia dobrego stanu gleb zdegradowanych bądź zdewastowanych należy je rekultywować. Obszary zdegradowane i zdewastowane to grunty, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Na terenie powiatu choszczeńskiego według informacji zawartych w starych rejestrach gruntów zdegradowanych i zdewastowanych (prowadzonym we wcześniejszych latach) zlokalizowane były takie tereny. Starosta Choszczeński, w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w latach 2022-2024 wydał 2 decyzje na rekultywację gruntów.

OSUWISKA

Występowanie osuwisk przypisywane jest miejscom, w których teren jest mocno nachylony a grunty mają specyficzną budowę, gdzie warstwy przepuszczalne i nieprzepuszczalne występują naprzemiennie. Przy większych opadach, warstwa przepuszczalna nasiąka wodą, która nie mając innego odpływu, zaczyna razem z wilgotnym gruntem spływać po warstwie nieprzepuszczalnej.

Zgodnie z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* starosta prowadzi obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.

¹⁰ Wg danych IUNG

¹¹ w 2019 r. - 18 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 2, 0809 ha; w 2020 r. 29 decyzji dla gruntów rolnych o powierzchni 2,7669 ha;

¹² Źródło: Starostwo Powiatowe, Wydział Nieruchomości

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

W ww. rejestrze przedstawiono na fragmentach map topograficznych oraz w kartach rejestracyjnych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi (TZRM) i osuwisk lokalizację i opis terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i osuwisk.

Do 2022 r. na terenie powiatu choszczeńskiego nie prowadzono żadnych prac terenowych dotyczących ruchów masowych ziemi i nie odnotowano występowania osuwisk (terenów, na których występują ruchy masowe ziemi). Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) w ramach projektu SOPO dotychczas zinwentaryzował Karpaty. Z uwagi na to, iż prace dla Polski poza karpackiej nie zostały od razu rozpoczęte oraz, że osuwiska należą do niebezpiecznych i coraz częściej występujących geozagrożeń na terenie Polski, w latach 2022 - 2024, w celu opracowania ww. rejestru, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. z 2020 poz. 2270) Starosta Choszczeński zlecił opracowanie:

1. „Inwentaryzacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi i zagrożonych tymi ruchami oraz opracowanie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów, na których te ruchy występują dla terenu gminy Pełczyce, powiat choszczeński”.
2. „Inwentaryzacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi i zagrożonych tymi ruchami oraz opracowanie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów, na których te ruchy występują dla terenu gminy Drawno, powiat choszczeński”.
3. Inwentaryzacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi i zagrożonych tymi ruchami oraz opracowanie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów, na których te ruchy występują dla terenu gminy Choszczno, powiat choszczeński”.

Łącznie zinwentaryzowano na terenie powiatu choszczeńskiego 44 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi (TZRMZ) oraz 29 osuwisk. Zestawienie ww. terenów znajduje się w poniższej tabeli nr 42 oraz poniższych rycinach nr 16-18.

TABELA 42. Zestawienie osuwisk i TZRMZ występujących na terenie powiatu choszczeńskiego.

NUMER REJESTRACYJNY	LOKALIZACJA (miejscowość)	WSPÓŁRZĘDNE PŁASKE PROSTOKĄTNE
TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI		
GMINA PEŁCZYCE		
TZ1 32-02-054-19298	Pełczyce	X: 582294 Y: 252595
TZ2 32-02-054-19299	Trzęsacz	X: 579079 Y: 252711
TZ3 32-02-054-19300	Dubielewo	X: 578957 Y: 252419
TZ4 32-02-054-19301	Ługowo	X: 578461 Y: 253790
TZ5 32-02-054-19302	Sarnik	X: 577925 Y: 251051
TZ6 32-02-054-19303	Ługowo	X: 578077 Y: 254540
TZ7 32-02-054-19304	Sarnik	X: 577506 Y: 251844
TZ8 32-02-054-19305	Krzyminki	X: 575267 Y: 256576
GMINA DRAWNO		

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

NUMER REJESTRACYJNY	LOKALIZACJA (miejscowość)	WSPÓŁRZĘDNE PŁASKE PROSTOKĄTNE
32-02-035-023238	Jażwiny	X: 590185 Y: 291427
32-02-035-023239	Barnimie	X: 592556 Y: 286696
32-02-035-023278	Nowa Korytnica	X: 591981 Y: 290356
32-02-035-023279	Zatom	X: 591124 Y: 289848
32-02-035-023298	Barnimie	X: 594980 Y: 286229
32-02-035-023299	Kiełpino	X: 596428 Y: 278311
32-02-035-023300	Barnimie/Karpin	X: 598109 Y: 282191
32-02-035-023301	Zdanów/Drawno	X: 598442 Y: 281865
32-02-035-023302	Krasnowa	X: 603463 Y: 285254
32-02-035-023303	Krasnowa	X: 602730 Y: 284848
32-02-035-023304	Krasnowa	X: 603073 Y: 285073
GMINA CHOSZCZNO		
TZ1 32-02-024-026091	Piasiecznik	X: 602151 Y: 250571
TZ2 32-02-024-026092	Stradzewo	X: 602533 Y: 260614
TZ3 32-02-024-026093	Sulino	X: 600531 Y: 259460
TZ4 32-02-024-026094	Bonin	X: 597742 Y: 256589
TZ5 32-02-024-026095	Bonin	X: 597428 Y: 256531
TZ6 32-02-024-026096	Pakość	X: 597345 Y: 277751
TZ7 32-02-024-026097	Chelpa	X: 596635 Y: 266350
TZ8 32-02-024-026098	Rzecko	X: 595717 Y: 269032
TZ9 32-02-024-026099	Rzecko	X: 595681 Y: 269019
TZ10 32-02-024-026100	Rzecko	X: 595208 Y: 268115
TZ11 32-02-024-026101	Choszczno	X: 594244 Y: 261222
TZ12 32-02-024-026102	Gleżno	X: 593371 Y: 255065
TZ13 32-02-024-026103	Gleżno	X: 593402 Y: 255939
TZ14 32-02-024-026104	Gleżno	X: 593310 Y: 255840
TZ15 32-02-024-026105	Korytowo	X: 592673 Y: 268414
TZ16 32-02-024-026106	Korytowo	X: 592712 Y: 268242
TZ17 32-02-024-026107	Stary Klukom	X: 592349 Y: 262723
TZ18 32-02-024-026108	Korytowo	X: 592427 Y: 270325
TZ19 32-02-024-026109	Korytowo	X: 592383 Y: 270395
TZ20 32-02-024-026110	Korytowo	X: 592294 Y: 272366
TZ21 32-02-024-026111	Smoleń	X: 591208 Y: 264259
TZ22 32-02-024-026112	Stary Klukom	X: 591140 Y: 263306
TZ23 32-02-024-026113	Stary Klukom	X: 590879 Y: 264493
TZ24 32-02-024-026114	Kołki	X: 591018 Y: 274225
TZ25 32-02-024-026115	Zwierzyn	X: 598948 Y: 258723
TERENY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RUCHY MASOWE ZIEMI (OSUWISKA)		
GMINA DRAWNO		
32-02-035-150781	Zatom	X: 591788 Y: 290617
32-02-035-150782	Konotop	X: 591954 Y: 290254
32-02-035-150783	Konotop	X: 591885 Y: 290252
32-02-035-150784	Nowa Korytnica	X: 592122 Y: 290330
32-02-035-150785	Nowa Korytnica	X: 592078 Y: 290438
32-02-035-150787	Barnimie	X: 591142 Y: 288244

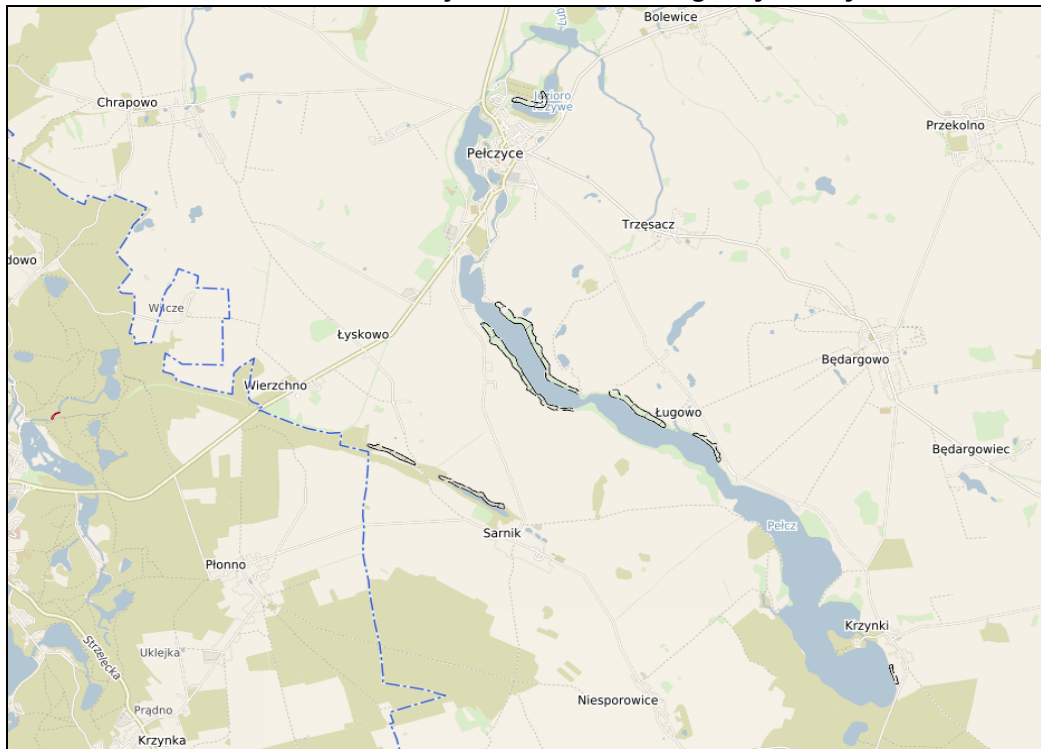
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

NUMER REJESTRACYJNY	LOKALIZACJA (miejscowość)	WSPÓŁRZĘDNE PŁASKE PROSTOKĄTNE
32-02-035-150788	Jażwiny	X: 590195 Y: 291477
32-02-035-150789	Jażwiny	X: 590258 Y: 291499
32-02-035-150847	Kiełpino	X: 596390 Y: 278442
32-02-035-150848	Drawno	X: 599188 Y: 282223
32-02-035-150849	Rościn	X: 608232 Y: 283152
32-02-035-150850	Zdanów	X: 597026 Y: 279758
32-02-035-150851	Krasnowa	X: 603780 Y: 285035
32-02-035-150852	Barnimie	X: 595296 Y: 285415
32-02-035-150853	Zdanów	X: 597655 Y: 280987
GMINA CHOSZCZNO		
Os - 1 32-02-024-158338	Piasecznik	X: 603694.70 Y: 252156.74
Os - 2 32-02-024-158339	Stradzewo	X: 601420.07 Y: 260967.45
Os - 3 32-02-024-158340	Piasecznik	X: 600550.78 Y: 253359.81
Os - 4 32-02-024-158341	Oraczewice	X: 597458.46 Y: 259815.39
Os - 5 32-02-024-158342	Wardyń	X: 596316.12 Y: 266848.03
Os - 6 32-02-024-158343	Wardyń	X: 596271.27 Y: 266949.36
Os - 7 32-02-024-158344	Rzecko	X: 594872.48 Y: 268570.80
Os - 8 32-02-024-158345	Korytowo	X: 593364.03 Y: 268043.95
Os - 9 32-02-024-158346	Korytowo	X: 593300.52 Y: 269955.56
Os - 10 32-02-024-158347	Korytowo	X: 592414.17 Y: 270368.05
Os - 11 32-02-024-158348	Korytowo	X: 592294.84 Y: 270457.48
Os - 12 32-02-024-158349	Smoleń/Raduń	X: 591181.47 Y: 264532.98
Os - 13 32-02-024-158350	Kołki	X: 591276.99 Y: 273370.28
Os - 14 32-02-024-158351	Korytowo	X: 590523.21 Y: 269355.34

Źródło: Starostwo Powiatowe w Choszczynie - stan na 2025 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

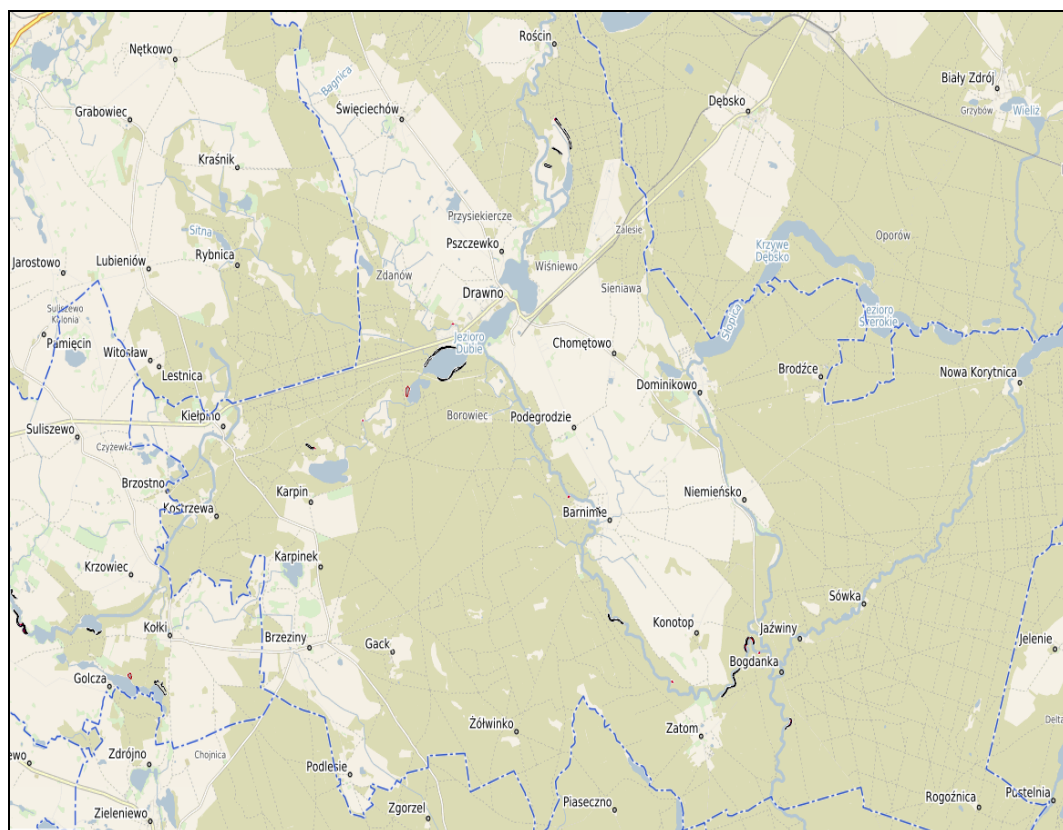
RYC.16. Lokalizacja TZRM na terenie gminy Pełczyce

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net>

RYC.17. Lokalizacja osuwisk i TZRM na terenie gminy Drawno

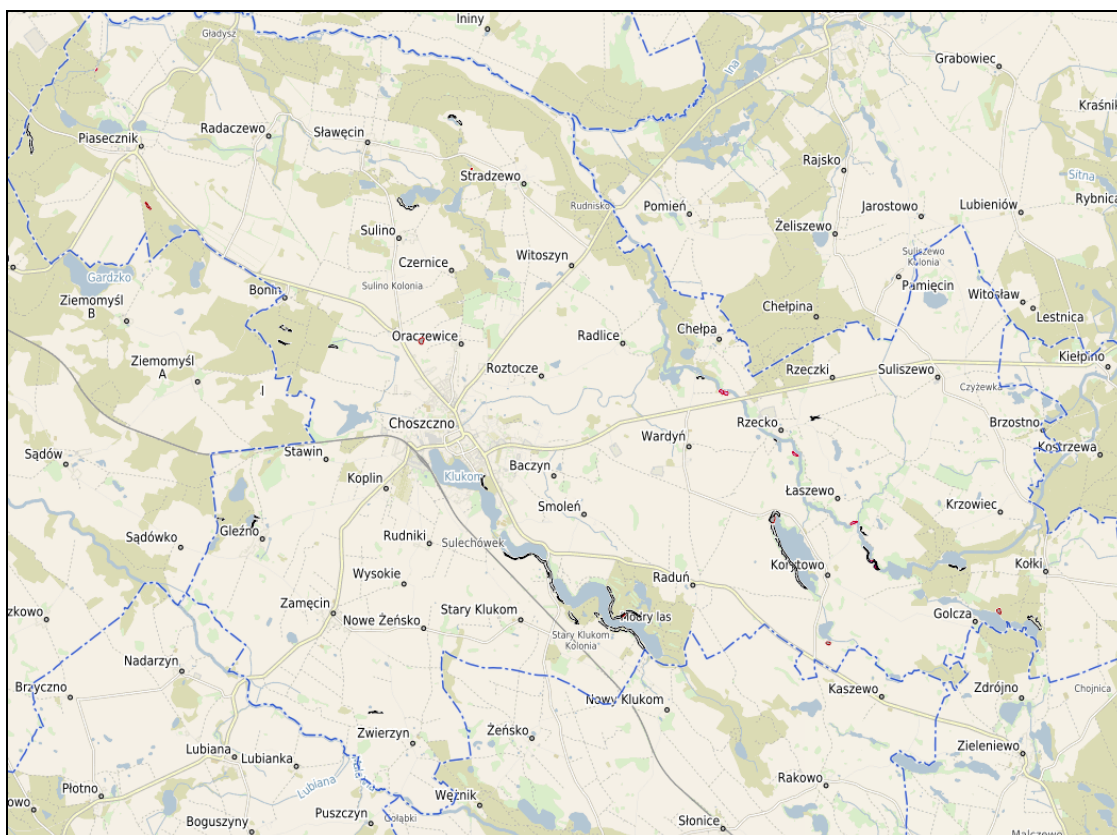
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

RYC.18. Lokalizacja osuwisk i TZRM na terenie gminy Choszczno

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

Ponadto, dane na temat osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi są dostępne w aplikacji Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej prowadzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy - <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/>.

Dla pozostałych, dotychczas niezinventaryzowanych, 3 gmin powiatu choszczeńskiego (Bierzwnik, Krzęcin, Recz) w ramach realizacji Projektu SOPO etap IV (2025-2029) wykonywana jest mapa osuwisk i terenów zagrożonych (MOTZ) w powiecie choszczeńskim. Komplet materiałów zostanie przekazany po wykonaniu MOTZ. Dzięki temu cały powiat choszczeński zostanie zinventaryzowany pod kątem występowania osuwisk oraz TZRMZ.

Stosownie do zapisów rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 4 grudnia 2020 r. w *sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi* oraz zapisów ww. kart inwentaryzacyjnych TZRM/osuwisk monitoring powinien ww. terenów powinien być prowadzony co 3 lata. Oznacza to, że w 2025 r. powinien zostać przeprowadzony monitoring TZRM w gminie Pełczyce, co zostało zlecone firmie zewnętrznej. Wykonany w 2025 r. monitoring TZRM nie wykazał istotnych zmian w stosunku do stanu z 2022 r.

TERENY POPRZEMYSŁOWE, POWOJSKOWE, POKOLEJOWE

Zgodnie z informacjami zawartymi w opracowaniu pt. „*Obszary przemysłowe, kolejowe i powojenne w województwie zachodniopomorskim*” na terenie 3 gmin powiatu choszczeńskiego zidentyfikowano 3 tereny kolejowe (gmina Choszczno, Recz, Krzęcin), w jednej gminie teren powojenny (gmina Choszczno), oraz w jednej gminie teren przemysłowy (gmina Krzęcin). Z ww. terenów kolejowych, przemysłowych i kolejowych tylko dwa z nich nie mają zaplanowanej bądź zrealizowanej inwestycji na tym

terenie - dotyczy to terenu powojkowego (nieczynnego lotniska wojskowego) oraz terenu przemysłowego zlokalizowanego w m. Objezierze (teren po byłej cegielni).

REKULTYWACJA SKŁADOWISK ODPADÓW

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajduje się 7 składowisk odpadów komunalnych, zajmujących powierzchnię ok. 23 ha. W latach 2014-2015 prowadzona była rekultywacja składowiska odpadów komunalnych k/m Pomień realizowana przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty z siedzibą w Karlinie. Ponadto do 2023 r. zakończona została rekultywacja składowiska odpadów zlokalizowanych w m. Pławienku oraz I kwatery składowiska odpadów m. Stradzewo. W trakcie rekultywacji jest II kwatera składowiska odpadów w m. Stradzewo, przy czym z informacji uzyskanych od prowadzącego rekultywację zakończył się już proces przyjmowania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji na koronę II kwatery składowiska w Stradzewie.

REKULTYWACJA TERENÓW PO USUNIĘTYCH MOGILNIKACH

Na terenie powiatu choszczeńskiego zlokalizowany był jeden mogilnik w m. Pomień. W poprzednich latach został on zlikwidowany, a teren po nim został zrekultywowany i objęty monitoringiem wód podziemnych.

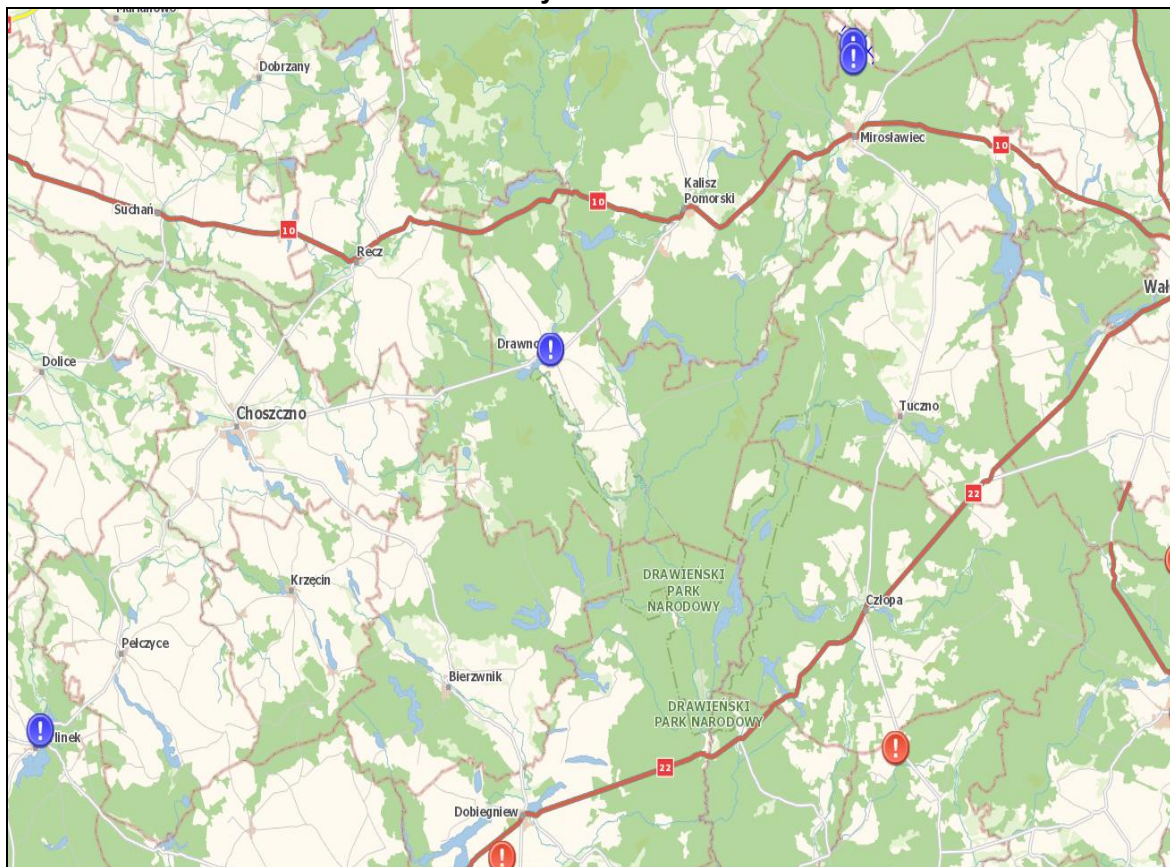
ZAGROŻENIA SZKODĄ W POWIERZCHNI ZIEMI I HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIA POWIERZCHNI ZIEMI

Szkodą w środowisku jest negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniana w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska.

Zgodnie z informacjami zawartymi w bazie GIOŚ na terenie powiatu choszczeńskiego zidentyfikowano 1 miejsce z historycznym zanieczyszczeniem ziemi w m. Drawno, będące w trakcie remediacji - ryc. 19. Szkody i bezpośrednie zagrożenia szkodą w powierzchni ziemi, zgodnie z danymi zawartymi w bazie prowadzonej przez GIOŚ, na terenie powiatu choszczeńskiego nie występują.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

RYC. 19. Lokalizacja terenów na których występują historycznymi zanieczyszczeniami ziemi i szkody w środowisku

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

5.7.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 43) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gleby.

TABELA 43. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gleby

Adaptacja do zmian klimatu	• działania wpływające na rozwój małej retencji; • zalesianie gruntów o niskiej wartości przyrodniczej niewykorzystanych rolniczo, • ochrona zadrzewień śródpolnych, • tworzenie nowych terenów zielonych.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• powstawanie osuwisk i TZRMZ, ich inwentaryzacja i monitoring
Edukacja ekologiczna	• działania edukacyjne dla rolników w zakresie m.in. promowania rolnictwa ekologicznego, stosowania środków ochrony roślin
Monitoring środowiska	• monitoring terenów narażonych na osuwanie się mas ziemnych

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 44 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Gleby

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 44. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Obszar interwencji: Gleby	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Duży udział gruntów rolnych (53,99%) i leśnych (40,05%) w ogólnej powierzchni powiatu. • Duży udział gleb klasy IIIb i IVa w ogólnej powierzchni powiatu. • Brak zgłoszeń szkód i bezpośredniego zagrożenia szkodą w powierzchni ziemi, tylko 1 zgłoszenie historycznego zanieczyszczenia ziemi. • Częściowe rozpoznanie terenów narażonych na osuwanie się mas ziemnych, realizacja na terenie powiatu w 2025 r. SOPO IV. • Występowanie tylko jednego składowiska odpadów komunalnych do rekultywacji (będącego w trakcie rekultywacji).	• Systematyczne wyłączanie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego. • Coraz większa urbanizacja terenów, przesuwanie się „granic” miast, zabudowa terenów nad jeziorami, gruntów rolnych. • Występowanie terenów zdegradowanych i zdewastowanych, w tym działalnością górniczą.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Wykonanie pełnej inwentaryzacji terenów zagrożonych i narażonych na ruchy masowe ziemi oraz prowadzenie monitoringu tych terenów (SOPOIV). • Stosownie zasad dobrej praktyki rolniczej. • Programy rolno-środowiskowe oraz zalesieniowe, przyrost gruntów leśnych. • Nowe plany ogólne gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	• Zmiany klimatyczne m.in. susza rolnicza, ulewne deszcze, gradobicia powodujące uszkodzenia gleb, osuwanie się mas ziemnych. • Zmiana gruntów rolnych i leśnych na nierolne i nieleśne - wzrost powierzchni gruntów objętych wyłączeniami z rolniczego użytkowania.

5.8. Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone jest przez gminy powiatu choszczeńskiego. Zbiórka odpadów komunalnych na terenie 6 gmin powiatu odbywa się w sposób zorganizowany. Odpady gromadzone są selektywnie w pojemnikach, workach oraz kontenerach, a następnie wywożone przez firmy obsługujące gminy w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Obecnie nie ma już konieczności przekazywania odpadów ulegających biodegradacji, niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania i z procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych do instalacji RIPOK zlokalizowanych w określonym regionie. Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest instalacji o statusie instalacji komunalnej, wobec czego odpady wytworzone na terenie powiatu trafiają do unieszkodliwiania do instalacji zlokalizowanych poza powiatem. W poniższej tabeli nr 45 wskazano odbiorców odpadów komunalnych w danej gminie oraz miejsca unieszkodliwiania odebranych odpadów komunalnych.

TABELA 45. Wykaz podmiotów odbierających odpady i miejsc składowania odpadów w poszczególnych gminach powiatu choszczeńskiego (stan na 2025 r.)

	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pelczyce	Recz
Odbiorca odpadów	ATF Polska Sp. z o.o. Ul. Słoneczna 2b 78-320 Połczyn-Zdrój	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Choszcznie	ATF Polska Sp. z o.o. Ul. Słoneczna 2b, 78-320 Połczyn-Zdrój	ATF Polska Sp. z o.o. Sp. k. Mirosławiec	ENERIS SUROWCE S.A Gorzów Wlkp.	ATF Polska Sp. z o.o. Ul. Słoneczna 2b 78-320 Połczyn- Zdrój
Składowisko	ATF Sp. z o.o. sp. k. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec	EKO-MYŚL Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	ATF Sp. z o.o. Chojnica 2, 78- 650 Mirosławiec	ATF Sp. z o.o. Sp. k. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec	EKO-MYŚL Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	ATF Sp. z o.o. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z gmin

W niniejszym rozdziale krótko omówiono kwestię dotyczącą gospodarowania odpadami komunalnymi (tabela i wykresy poniżej). Szczegółowym dokumentem omawiającym ww. kwestie jest „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036” uchwalony Uchwałą Nr /VII/97/25 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego.

Ponadto zgodnie z art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. - o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 733) gminy zostały zobowiązane do sporządzania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie, w celu stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Wobec czego na stronie gmin powiatu można znaleźć szczegółowe analizy w tym zakresie opracowane dla danego roku. Z ww. informacji wynika, że nie wszystkie gminy osiągnęły wymagane przepisami poziomy odzysku tj. odpadów komunalnych (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło). Natomiast wszystkie gminy powiatu osiągnęły wymagane przepisami poziomy odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Na podstawie danych zawartych w ww. analizach ilość odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2021 - 2024 przedstawia się następująco (tabela 46, wykres 7):

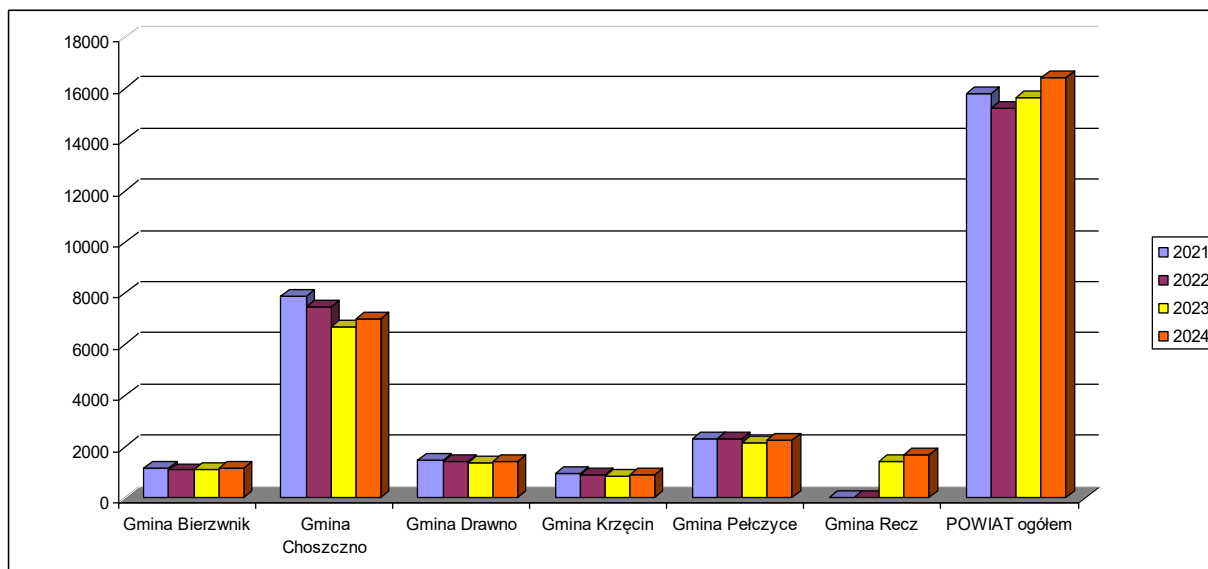
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 46. Ilość odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2021-2024 (w Mg)

Gmina	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Bierzwnik	1151,87	1083,48	1123,47	1179,3
Choszczno	7865,294	7442,242	6691,33	6986,695
Drawno	1489,86	1429,45	1385,32	1406,78
Krzęcin	936,65	909,236	853,69	887,235
Pelczyce	2 314,69	2 314,69	2162,26	2248,512
Recz	b.d.	b.d.	1424,76	1676,16
Ogółem POWIAT	15779,364	15201,098	15663,83	16408,682

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminach w latach 2021-2024

WYKRES 7. Ilość odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (w Mg)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminach w latach 2021-2024

TABELA 47. Ilość odpadów zbieranych selektywnie w powiecie choszczeńskim w relacji do wytworzonych odpadów

Rodzaj	Ilość odpadów zbieranych selektywnie w powiecie choszczeńskim (%)		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Papier i tektura, metale, szkło i tworzywa sztuczne	17,6	18,3	18,3
Odpady biodegradowalne	12,7	12,2	13,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ostatnich latach obserwuje się wzrost ilości odpadów selektywnie zebranych w obszarze odpadów opakowaniowych z papieru i tektury, szkła oraz odpadów biodegradowalnych.

Zgodnie z zapisem art. 3b ust. 1 pkt. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w poszczególnych latach gminy obowiązane są osiągać poziom przygotowania do

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

ponownego użycia w wysokości co najmniej: w 2021 r. – 20 %, w 2022 r. – 25%, w 2023 r. – 35%, w 2024 r. – 45 % wagowo. Z weryfikacji informacji zawartych w ww. analizach stanu gospodarki odpadami komunalnymi w poszczególnych gminach w latach 2021-2022 gminy osiągały wymagane poziomy odzysku. W kolejnych latach 2023-2024 w części gmin nie udało się osiągnąć wymaganych poziomów odzysku.

Z ww. informacji wynika również, że koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi corocznie wzrastają i wyniosły w latach 2021- 2024 :

- **GMINA BIERZWNIAK**: w 2021 r.: 1.217.924,67 zł, w 2022 r.: 1.430.162,71 zł, w 2023 r.: 1.388.427,11 zł, w 2024 r.: 1.773.792,66 zł;
- **GMINA CHOSZCZNO**: w 2021 r.: 5.681.548,10 zł, w 2022 r.: 6.379.944,52 zł, w 2023 r.: 6.576.757,98 zł, w 2024 r.: 7.256.394,84 zł;
- **GMINA DRAWNO**: w 2021 r.: 1.570.591,04 zł, w 2022 r.: 1.486.719,95 zł, w 2023 r.: 1.901.169,35 zł, w 2024 r.: 2.011.754,84 zł;
- **GMINA KRZĘCIN**: w 2021 r.: 725.668,45 zł, w 2022 r.: 758.790,49 zł, w 2023 r.: 869.307,33 zł, w 2024 r.: 898.668,85 zł;
- **GMINA PEŁCZYCE**: w 2021 r.: 1.907.291,79 zł, w 2022 r.: 2.315.440,99 zł, w 2023 r.: 2.296.538,99 zł, w 2024 r.: 2.698.435,24 zł;
- **GMINA RECZ**: w latach 2021 -2023. - b.d., w 2024 r.: 2.160.448,72 zł.

Na terenie powiatu choszczeńskiego istnieje 7 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne, żadne nie jest eksploatowane. Z danych dostępnych w GUS (według stanu na 31.12.2023 r.) na terenie powiatu choszczeńskiego istnieją 4 dzikie wysypiska odpadów.

Liczba ta zdecydowanie zmalała w ostatnich latach - wg. danych GUS według stanu na 31.12.2021 r. istniało 10 dzikich wysypisk.

Istniejące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych - PSZOK (według stanu na dzień 31.12.2023 r.): Gmina Choszczno: 1 PSZOK, Gmina Bierzwnia: 1 PSZOK, Gmina Drawno: 1 PSZOK, Gmina Krzęcin : BRAK - korzysta z PSZOK-a gm. Choszczno, Gmina Pełczyce: 1 PSZOK, Gmina Recz: 1 PSZOK.

W powiecie choszczeńskim odbierane były również odpady budowlane i rozbiórkowe będące odpadami komunalnym, częściowo przekazywane były do odzysku - na podstawie danych GUS w latach 2020-2023 przedstawia się to następująco (tabela nr 48).

TABELA 48. Ilość zebranych i odzyskanych odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi w latach 2020-2023 (w t)

ROK	Zebrane odpady budowlane i rozbiórkowe będące odpadami komunalnymi (w t)						
	Bierzwnia	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2020	57,2	88,7	50	4,1	113,4	0	313,4
2021	39,3	856,3	89,2	16,4	133,4	0	1134,8
2022	8,8	737,8	62,8	9,5	124,3	28,2	971,4
2023	12,5	0	53,9	4,5	125,9	35,4	232,2
Odpady budowlane i rozbiórkowe będące odpadami komunalnymi poddane odzyskowi (w t)							
ROK	Bierzwnia	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

ROK	Zebrane odpady budowlane i rozbiórkowe będące odpadami komunalnymi (w t)						
	Bierzwnik	Choszczno	Drawno	Krzęcin	Pełczyce	Recz	POWIAT
2020	57,2	0,0	50	4,1	113,4	0,0	224,7
2021	39,3	857,5	89,2	11,3	133,4	0,0	1130,7
2022	0	737,8	62,8	6,3	124,3	0,0	931,2
2023	12,5	0,0	53,9	1,5	125,9	0,0	193,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.8.2. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne

Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest większych wytwórców odpadów.

Starosta dotychczas zmienił kilka zezwoleń na zbieranie odpadów, w związku z koniecznością dostosowania się do wymogów prawnych po wejściu w życie zmiany ustawy o odpadach, jak również wydał kilka nowych zezwoleń na zbieranie, przetwarzanie odpadów oraz wytwarzanie odpadów. W samej bazie BDO (BAZA DANYCH O PRODUKTACH I OPAKOWANIACH ORAZ O GOSPODARCE ODPADAMI) podmiotów gospodarujących odpadami w powiecie choszczeńskim zarejestrowanych jest 785 podmiotów w tym: 65 podmiotów w gminie Bierzwnik, 411 podmiotów w gminie Choszczno, 78 podmiotów w gminie Drawno, 50 podmiotów w gminie Krzęcin, 106 podmiotów w gminie Pełczyce oraz 75 podmiotów w gminie Recz. Na koniec 2022 r. w województwie funkcjonował jeden zakład przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego: 3RE Sp. z o.o. Sp.k., ul. Drawieńska 63, 73-200 Choszczno, o zdolnościach przerobowych 17 400 Mg/rok, który zakończył działalność z dniem 19 grudnia 2023 r.

Sposób zagospodarowania odpadów innych niż komunalne w 2022 r. przedstawiono w poniższej tabeli nr 49 (dostępne są dane wyłącznie za 2022 r.).

TABELA 49. Ilość odpadów wytworzonych i dotychczas składowanych z wyłączeniem odpadów komunalnych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2022 r.

Odpady wytworzone i dotychczas składowane z wyłączeniem odpadów komunalnych [tyś. t]	
Wytworzone ogółem	12,7
Przekazane innym podmiotom	12,7

Źródło: GUS

Alternatywnym sposobem zagospodarowywania odpadów jest wykorzystywanie do produkcji biogazu. W powiecie choszczeńskim planowane są tego typu inwestycje - jednak z uwagi na długi, skomplikowany i kosztowny proces powstania tego typu instalacji, na terenie powiatu choszczeńskiego nie funkcjonuje jeszcze żadna biogazownia.

Na terenie powiatu choszczeńskiego usuwane były wyroby zawierające azbest. Obowiązek usuwania azbestu wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu do 2032 r. Z danych uzyskanych z bazy azbestowej wynika, że według stanu na 2025 r. na terenie powiatu choszczeńskiego zinwentaryzowano: 19.088,660 Mg wyrobów zawierających azbest, usunięto i unieszkodliwiono 9 234,759 Mg wyrobów zawierających azbest, pozostało do unieszkodliwiania 9.853,901 Mg.

W podziale na gminy ilość usuniętych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest zestawiono w poniższej tabeli nr 50.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 50. Ilość unieszkodliwionych oraz pozostałych do unieszkodliwiania na terenie powiatu choszczeńskiego wyrobów azbestowych według stanu na 2025 r.

Podmiot	Zinwentaryzowane wyroby zawierające azbestowe (Mg)	Unieszkodliwione wyroby zawierające azbestowe (Mg)		Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby zawierające azbestowe (Mg)	
		Wg stanu z 2021 r.	Wg stanu z 2025 r.	Wg stanu z 2021 r.	Wg stanu z 2025 r.
Bierzwnik	1947,120	317,045	439,649	2006,465	1507,470
Choszczno	2993,367	308,446	360,798	2651,725	2632,569
Drawno	936,520	59,55	130,317	467,58	806,203
Krzęcin	1497,806	157,564	213,892	1453,767	1283,913
Pelczyce	10506,396	7407,179	7807,487	2945,901	2698,909
Recz	1207,451	177,695	282,615	879,836	924,836
POWIAT	19088,660	8427,48	9234,759	10405,27	9853,901

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.bazaazbestowa.pl

Z ww. danych wynika, że w stosunku do danych zawartych w poprzednim Programie (za 2021 r.) w ostatnich 3 latach usunięto i unieszkodliwiono 802,729 Mg wyrobów zawierających azbest, z czego najwięcej w gminie Pelczyce (400,385 Mg), a najmniej w gminie Choszczno (52,35 Mg). Z uwagi na to, że nadal pozostało do usunięcia 51,46 % łącznie zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest wymagane są dalsze działania zmierzające do ich stopniowego usuwania.

5.8.3. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT

Poniżej (tabela nr 51) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

TABELA 51. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów

Adaptacja do zmian klimatu	• zwiększenie udziału odzysku, wykorzystywanie odpadów do produkcji biogazu; • likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• niewłaściwe magazynowanie odpadów, w szczególności niebezpiecznych i palnych; • niewłaściwe gospodarowanie odpadami przez podmioty posiadające uregulowania w tym zakresie; • deponowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
Edukacja ekologiczna	• działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z nimi.
Monitoring środowiska	• kontrole wydanych decyzji w zakresie gospodarowania odpadami; • monitoring zamkniętych składowisk odpadów; • kontrola i usuwanie „dzikich wysypisk odpadów”.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 52 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

**TABELA 52. Analiza SWOT dla obszaru interwencji:
Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów**

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Coroczny wzrost odpadów zbieranych selektywnie. • Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest. • Doskonalenie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminy.	• Niska świadomość społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. • Ograniczone środki własne gmin na inwestycje w zakresie gospodarowania odpadami, rosnące koszty utrzymania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. • Nieosiągalnie przez gminy wymaganych poziomów odzysku odpadów komunalnych. • Spora ilość wyrobów zawierających azbest pozostała do unieszkodliwienia (ok. 51% w stosunku do stanu wyjściowego (zinwentaryzowanego)).
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Dalsze działania edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami. • Możliwość pozyskania dotacji na unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. • Rozwój nowych technologii zapobiegających powstawaniu odpadów, coraz większe zainteresowanie procesem przetwarzania odpadów, powstawania biogazowni.	• Zmiany legislacyjne. • Zwiększające się koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. • Wzrost wytwarzanych odpadów. • Nielegalne/niewłaściwe postępowanie i magazynowanie odpadów. • Duże koszty wymiany pokryć dachowych po usunięciu azbestu.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Bogactwo natury staje się wartością coraz bardziej docenianą przez współczesny świat. W celu ochrony obszarów cennych przyrodniczo wyszczególniono chronione prawem formy ochrony przyrody, których ochrona w stosunku do działalności człowieka staje się priorytetem.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Formami ochrony przyrody, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są:

- parki narodowe
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Powiat choszczeński może poszczycić się szerokim spektrum gatunków zarówno flory jak i fauny, które zasiedliły się na obszarze powiatu, przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności regionu. W poniższej tabeli nr 54 przedstawiono powierzchnie występujących w powiecie choszczeńskim form ochrony przyrody.

Udział powierzchni prawnie chronionej w stosunku do całkowitej powierzchni powiatu wynosi według stanu na 31.12.2023 r. (GUS) 54,5% - ryc.20.

Istotną rolę odgrywają również tereny zieleni urządzonej, szczególnie na terenach zurbanizowanych. Tereny te stanowią filtr biologiczny ograniczający rozprzestrzenianie się emisji zanieczyszczeń czy hałasu do środowiska, jak również poprawiają mikroklimat i estetykę terenów, w szczególności zurbanizowanych. Z danych zawartych w GUS (według stanu na 31.12.2023 r.) powierzchnia terenów zieleni urządzonej wynosi 94,25 ha. W poniższej tabeli nr 53 przedstawiono strukturę terenów zieleni urządzonej w powiecie choszczeńskim.

**TABELA 53. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w powiecie choszczeńskim
(stan na dzień 31.12.2023 r.).**

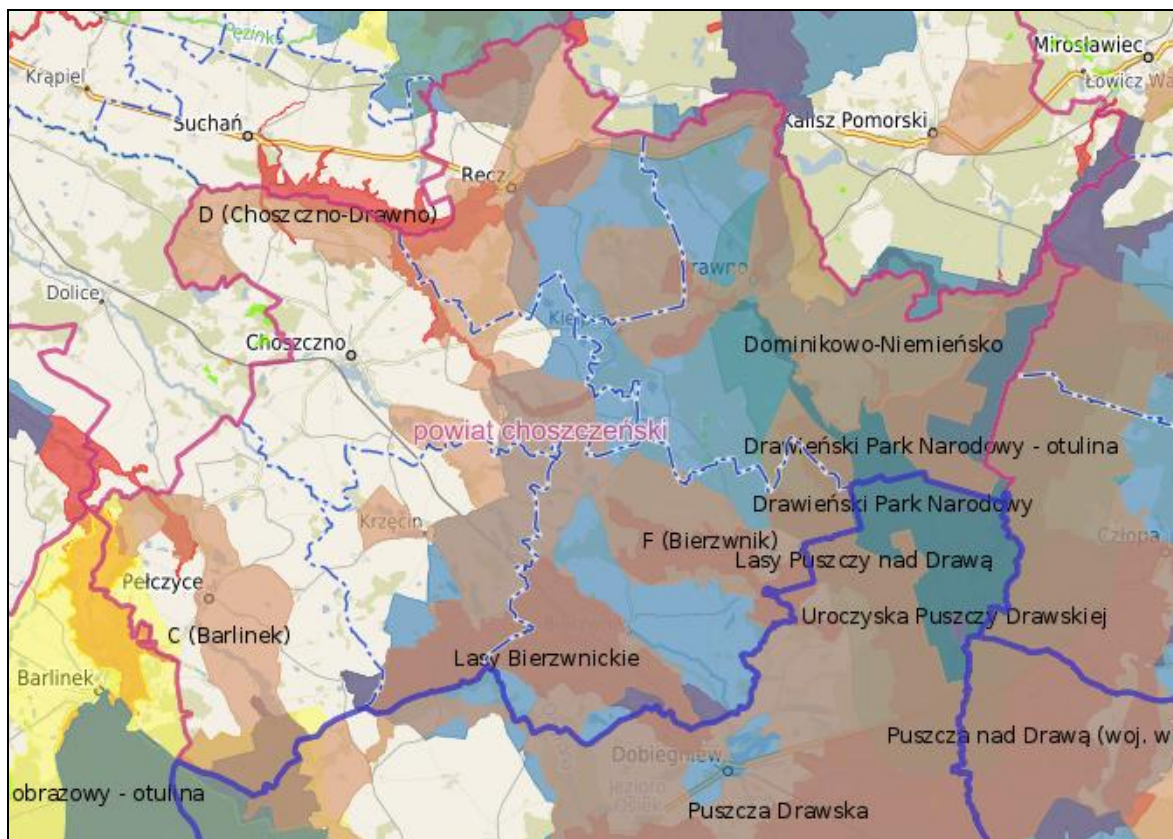
Rodzaj terenu	Powierzchnia (ha)
parki spacerowo - wypoczynkowe	27,23
zieleńce	51,09
zieleń uliczna	7,26
tereny zieleni osiedlowej	15,93
SUMA	94,25

Źródło: GUS

Udział powierzchni terenów zieleni urządzeniowej w powierzchni ogółem wynosi 0,14%. Z danych GUS wynika, że na terenie powiatu nasadzono w miastach: 165 szt. drzew - w 2023 r., 134 szt. drzew - w 2024 r., na wsi - 61 szt. drzew - w 2023 r., 204 szt. drzew - w 2024 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

**RYC.20. Lokalizacja występujących na terenie powiatu choszczeńskiego
formy ochrony przyrody**

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

Powierzchnia i ilość ustanowionych na terenie powiatu terenów objętych ochroną nie zmieniła się w stosunku do wielkości wskazanych w poprzednim Programie (tabela 54).

**TABELA 54. Formy ochrony przyrody w powiecie choszczeńskim
(stan na dzień 31.12.2023 r.).**

Lp.	Forma ochrony przyrody	Liczba	Powierzchnia (ha)
1.	Parki narodowe	1	1.900,70
2.	Rezerваты przyrody	5	118,50
3.	Parki krajobrazowe	1	474,05
4.	Obszary chronionego krajobrazu	5	69.963,39
5.	Obszary Natura 2000 OSO	3	78.259,923
6.	Obszary Natura 2000 SOO	7	28.944,126
7.	Pomniki przyrody	140	-
8.	Stanowiska dokumentacyjne	0	-
9.	Użytki ekologiczne	40	167,53
10.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	-

Źródło: GUS

• **PARK NARODOWY¹³**

Na szczególną uwagę zasługuje **Drawieński Park Narodowy**, którego powołanie określa *Rozporządzenie* Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia *Drawieńskiego Parku Narodowego* (Dz.U. z 1990 r. Nr 26, poz. 151). Powierzchnia całkowita parku wnosi 11 535,66 ha, z czego 1.900,70 ha leży w powiecie choszczeńskim na terenie gmin Drawno i Bierzwnik.

Drawieński Park do najbardziej malowniczy i wartościowy przyrodniczo fragment Równiny Drawskiej, dużego obszaru sandrowego na Pojezierzu Pomorskim. Na terenie parku ochronie podlegają wszystkie składniki przyrody ożywionej i nieożywionej. Szczególnie cenne są drzewostany dębowe i bukowe. Z obszarem Parku i otuliny związana jest bezpośrednio zlewnia rzeki Drawy o powierzchni 567 km². Rzeka Drawa ma bardzo wysokie walory turystyczne i chętnie jest wykorzystywana do spływów kajakowych. Z uwagi na zbyt dużą presję ograniczono ilość kajaków, które mogą spływać rzeką Drawą, w celu ograniczenia wpływu na jakość rzeki. Na terenie DPN współcześnie rośnie 924 taksonów roślin naczyniowych, 55 gat. podlega ochronie gatunkowej. Najcenniejszym składnikiem flory roślin naczyniowych Parku jest storczyk lipiennik Loesela. Inne interesujące gatunki to np.: wawrzynek wilczelyko, dziewięciornik błotny, widłak jałowcowaty, splaszczony i goździsty. Interesująca jest także flora roślin zarodnikowych oraz grzybów.

Obszar Drawieńskiego Parku Narodowego cechują walory faunistyczne wyróżniające go nie tylko w skali regionu, ale i kraju, a nawet Europy Środkowej. Zainteresowanych fauną przyciąga do Drawieńskiego Parku Narodowego łatwość zobaczenia bielika, rybołowa, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra. Ichtyofaunę rzek - szczególnie Drawy - cechuje wyjątkowa różnorodność. Nie została ona dotknięta przez procesy degradacyjne w tak dużym stopniu, jak w innych polskich rzekach. Obok gatunków skrajnie zagrożonych, ginących - minoga rzeczno i strumieniowego, troci wędrowniej i certy, zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju - pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego. Spośród ssaków najłatwiej o spotkanie z jeleniem, sarną, dzikiem, lisem lub zającem. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą, kiedy schodzą się one na teren Parku w poszukiwaniu spokoju. Niemal wszędzie widoczne są ślady działalności bobrów, choć trudno zobaczyć same zwierzęta. Herbowne zwierzę Parku - wydra, jest pospolita, lecz bardzo trudna do zobaczenia. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, nietoperze, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Zdarza się również zachodzenie na teren DPN: łosia, daniela czy wilka. Interesujący jest świat bezkręgowców. Wśród wstępnie przebadanych mięczaków, pijawek, chruścików, ważek i motyli, wiele jest gatunków rzadkich lub nawet unikatowych.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: według zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie zadań ochronnych dla Drawieńskiego Parku Narodowego na lata

¹³ Źródło: www.dpn.pl, Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, ZARZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA w sprawie zadań ochronnych dla Drawieńskiego Parku Narodowego na lata 2021-2022

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

2025-2026 (Dz.Urz.MKiŚ.2024.95) jako istniejące zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne wskazano:

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE

- zarastanie łądowych ekosystemów nieleśnych drzewami i krzewami oraz niepożądanymi gatunkami roślin zielnych, powodujące obniżenie różnorodności biologicznej, utrata cech siedliska,
- degradacja siedlisk w wyniku wprowadzonego w przeszłości niewłaściwego składu gatunkowego zbiorowisk leśnych,
- proces eutrofizacji ekosystemów wodnych prowadzący do niekorzystnych zmian w ekosystemie wodnym,
- niepożądane zmiany populacji gatunków zwierząt,
- zanikanie gatunków roślin rzadko występujących, zagrożonych, objętych ochroną gatunkową, w tym typowych dla danego siedliska,
- zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej,
- zmniejszanie różnorodności biologicznej na obszarach dawnych osad leśnych i parku podworskiego w Barnimie,
- uszkodzanie odnowień naturalnych oraz upraw leśnych i młodników powodowane przez zwierzęta, w szczególności: jelenia szlachetnego (*Cervus elaphus*), sarnę (*Capreolus capreolus*), daniela (*Dama dama*), dzika (*Sus scrofa*),
- hałas wywołany ruchem turystycznym na rzece Drawie i w jej sąsiedztwie skutkujący płoszeniem zwierząt,
- zaśmiecanie rzeki Drawy i terenów przyległych przez odwiedzających Park,
- wydeptywanie pokrywy glebowej wraz z szatą roślinną, uszkodzanie brzegów rzeki Drawy i jezior, w wyniku ruchu turystycznego i presji wędkarskiej,
- negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych gatunków obcych zwierząt i roślin na rodzime, dziko żyjące populacje zwierząt i roślin oraz ich siedliska, rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych,
- zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt w sąsiedztwie powalonych drzew na rzece Drawie w wyniku: 1) nadmiernej lokalnej koncentracji kajakowego ruchu turystycznego, 2) wzmożonego generowania uszkodzeń szaty roślinnej, 3) degradacji powierzchni gleb przez rozdeptywanie,
- obecność napowietrznych linii energetycznych stanowiących zagrożenie dla ptaków występujących w Parku,
- występowanie drzew stwarzających niebezpieczeństwo, zagrażających bezpieczeństwu ludzi oraz drożności szlaków komunikacyjnych i dróg pożarowych, dezaktualizacja poziomu wiedzy o walorach przyrody ożywionej, nieożywionej, procesach przyrodniczych wynikający ze zmian w środowisku, naturalnych fluktuacji, zmiany klimatu,
- dezaktualizacja wiedzy o walorach kulturowych Parku,
- zanieczyszczenie chemiczne gleby w wyniku działalności człowieka.

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE

- zagrożenie pożarami,
- zagrożenie dla drzewostanów spowodowane przez nadmiernie rozmnażające się owady (gradacje owadów), w szczególności foliofagi i kambiofagi,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- zarastanie ekosystemów niepożądanymi gatunkami roślin zielnych (w tym inwazyjnymi gatunkami obcymi) powodujące obniżenie różnorodności biologicznej, w tym na torfowiskach,
- utrata gatunków roślin, w szczególności rzadkich, chronionych, typowych dla siedliska, starych odmian drzew owocowych oraz siedlisk przyrodniczych,
- niezidentyfikowane wcześniej zmiany czynników biotycznych i abiotycznych w ekosystemach leśnych.

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

- dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych i geogenicznych wnoszonych do Parku przez przepływające przez Park rzeki i inne ciekі zlewni,
- nadmierna presja ruchu turystycznego na rzece Drawie,
- kłusownictwo na tarliskach ryb łososiowatych,
- śmiertelność ryb na turbinach elektrowni wodnej Kamienna,
- zarybianie rybami obcego, nieznanego pochodzenia wód mających połączenie z wodami Parku,
- zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej,
- rozbieżność między oczekiwaniami turystów w zakresie udostępniania obszaru Parku, a celami z zakresu ochrony przyrody, w szczególności: 1) brak akceptacji dla obowiązujących na obszarze Parku zakazów; 2) nieaktualna wiedza o walorach przyrodniczych i kulturowych Parku oraz prowadzonych działaniach ochronnych,
- postępujące w czasie zanikanie regionalnych cech zabudowy jako elementów dziedzictwa kulturowego.

POTENCJALNE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

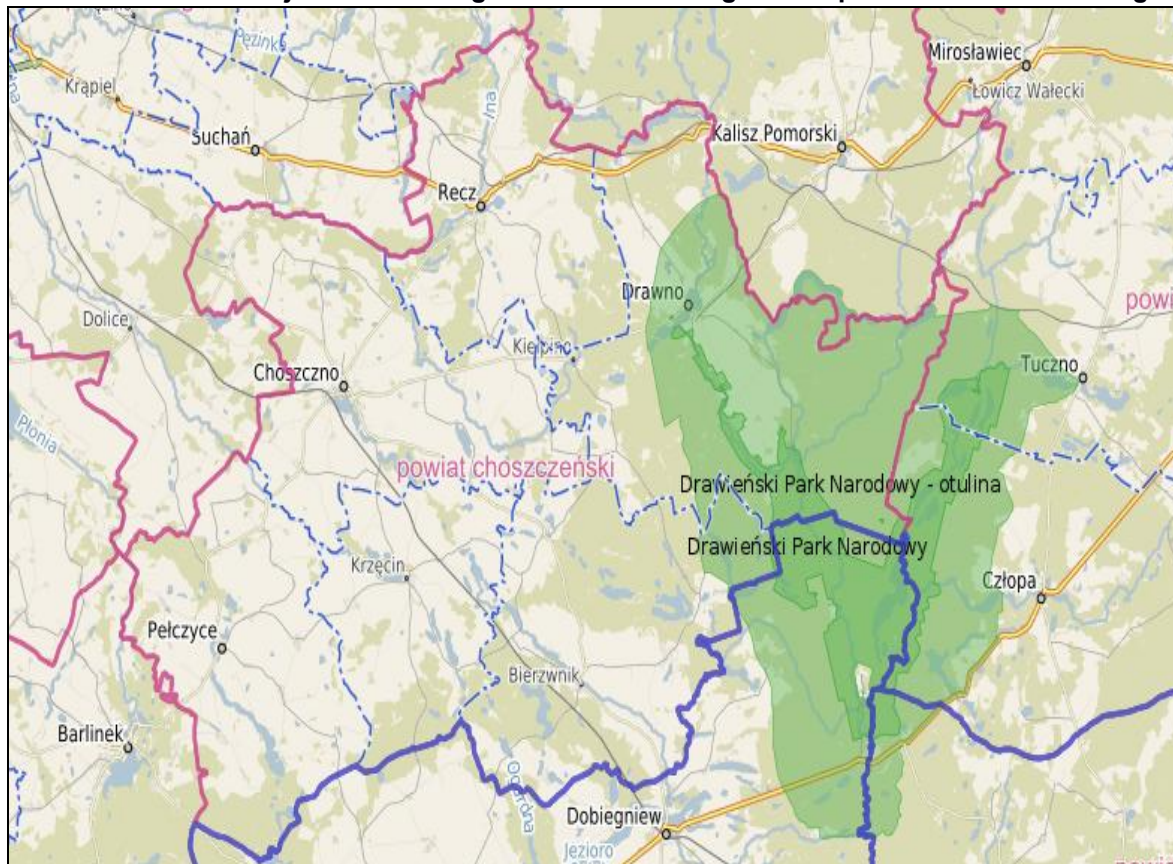
- eutrofizacja pochodzenia antropogenicznego wód rzeki Drawy i jej dopływów,
- negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych gatunków obcych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin,
- choroby o charakterze epizootii,
- lokowanie w otulinie Parku obiektów przemysłowych lub rolniczych, w szczególności biogazowni rolniczych, farm fotowoltaicznych, farm wiatrowych oraz ferm trzody chlewnej, generujących hałas i odór, emitujących nadmiar światła oraz zaburzających łączność ekologiczną,
- działania zaburzające krążenie wód podziemnych i powierzchniowych mogących zmienić stosunki wodne i mogące mieć wpływ na siedliska przyrodnicze, w tym siedliska Natura 2000,
- działania inwestycyjne, zabiegi gospodarcze wykonywane w otulinie Parku mogące wpłynąć na stan ekosystemów, siedlisk i gatunków, rozprzestrzenianie się gatunków obcych i inwazyjnych gatunków obcych,
- utrata łączności ekologicznej Parku z obszarami sąsiadującymi z powodu przerwania korytarzy ekologicznych (migracyjnych) przez: 1) zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłową, rolniczą, wprowadzanie barier liniowych i obszarowych, w szczególności ogrodzeń; 2) zabudowę brzegów; 3) powstanie zwartej zabudowy; 4) fragmentację i zmniejszenie przestrzeni przyrodniczej na skutek nowej zabudowy; 5) wzrost natężenia ruchu pojazdów powodujących śmiertelność zwierząt i tworzących barierę na szlakach migracyjnych,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- zakłócenia funkcjonowania przepławki na Elektrowni Wodnej Kamienna.

Lokalizację Drawieńskiego Parku Narodowego na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej ryc. nr 21.

RYC.21. Lokalizacja Drawieńskiego Parku Narodowego na tle powiatu choszczeńskiego

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

- PARK KRAJOBRAZOWY¹⁴**

Barlinecki Park Krajobrazowy - powstał w 2020 r. z przekształcenia położonej w województwie zachodniopomorskim części Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, na podstawie uchwały nr XIX/232/20 z dnia 21 września 2020 r. Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego (Dz.Urz.Zach. z 2020 r. poz. 5114 ze zm.) - wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego.

Zajmuje powierzchnię 11.692,54 ha na terenie gmin - Barlinek – 10.656,92 ha, Nowogródek Pomorski - 561,21 ha (obie gminy w powiecie myśliborskim) i Pelczyce **474,41 ha (w powiecie choszczeńskim)**. Otulina Parku posiada powierzchnię 18.805,40 ha, na terenie tych samych gmin w następujących częściach – Barlinek 9.332,20 ha, Nowogródek Pomorski 6.093,94 ha, **Pelczyce 3.379,26 ha.**

¹⁴ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Park reprezentują takie rzadkości i ciekawostki jak: krasnorost hildebrantia, lilia złotogłów, nasiężał pospolity, sasanka łąkowa, tarczycza wyniosła, naparstnica zwyczajna, skrzyp olbrzymi, paprotka zwyczajna, pełnik europejski, rosiczka okrągłolistna, wolfia bezkorzeniowa, pływacz zwyczajny, bielistka sina, grzybień północny, sromotnik bezwstydy, koronica ozdobna, ramienice, jałowce, smardze, sopłówki. Do najbardziej interesujących gatunków ornitofauny należą: bielik, rybołów, błotniak łąkowy i zbożowy, jastrząb, sokół, kania rdzawa i czarna, orlik krzykliwy, puchacz, sowa uszata, płomykówka, puszczyk, bocian czarny, gągoł, zimorodek, dzięcioł czarny i zielony, łabędź krzykliwy, nurogęś, żuraw, czapla siwa, bielaczek, krzyżodziób świerkowy, raniuszek, rybitwa białoskrzydła i białowąsa, ortolan, drozd śpiewak, myszołów włochaty, kormoran czarny, pełzacz leśny, perkozy i wiele innych. Ssaki reprezentowane są przez liczne gatunki zwierzyny łownej: sarnę leśną i polną, jelenia, dziką, zającą szarą oraz lisę, borsukę, myszy, np. leśną i badylarkę, nornicę rudą, nietoperze, np. nocek Natterera, karlik malutki, kreta europejskiego, bobra europejskiego, jeża europejskiego, kunę domową, łasicę łąkową, tchórza, wydrę, ryjówki, np. aksamitną i malutką, wiewiórkę i inne, których ślady i tropy znajdujemy na każdej wyprawie na teren Parku i jego otuliny. Najczęściej widywanymi płazami są „żaby zielone”: wodna, śmieszka, jeziorowa, „żaby brązowe”: trawna i moczarowa, ale także można trafić na ropuchy: szarą, zieloną i paskówkę, grzebiuszkę ziemną, rzekotkę drzewną, kumaka nizinny. Gady reprezentowane są głównie przez: zaskrońca, padalca zwyczajnego, jaszczurki: zwinkę i żyworodną, gniewosza plamistego, żmiję zygzakowatą oraz ginącego żółwia błotnego. Najczęściej spotykana ichtiofauna w wodach obejmuje następujące gatunki: karp, płoć, okoń, szczupak, węgorz, jazgarz, karaś, kleń, kielb, leszcz, krąp, koza, lin, sandacz, sumik karłowaty, tołpyga, wzdrenga, ciernik oraz rzadziej występujące pstrąg, głowacz białopłetwy. Często też spotykamy innych mieszkańców wód: raka szlachetnego, stawowego i pręgowanego, larwy ważek, chrząszczów i innych owadów, pijawki, np. rybka i kaczka, minoga, dafnie, oczliki, ośliczki, kielże zdrojowe, małżoraczki, szczeżuje: spłaszczone, pospolitą i wielką, skójki: zaostrosz, malarską i rzadziej gruboskorupową, racicznice zmienną, groszkówkę rzeczną, żyworódki, błotniarki, zatoczki, rozdepkę rzeczną, przytulika strumieniowego, gąbki słodkowodne, liczne mikroskopijne pierwotniaki i glony.

PLAN OCHRONY: ustanowiony uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego Nr XLV/542/23 w sprawie ustanowienia *planu ochrony dla Barlineckiego Parku Krajobrazowego* (Dz.Urz.Zach. z 2023 r. poz. 5231).

Wśród zidentyfikowanych zagrożeń dla środowiska wskazano:

✓ ŚRODOWISKO ABIOTYCZNE

- zaśmiecanie,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie gleby, wód podziemnych i powierzchniowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- nadmierny ruch turystyczny.

✓ ŚRODOWISKO BIOTYCZNE

- sukcesja wtórna/porzucanie użytkowania łąk i pastwisk,
- intensyfikacja użytkowania łąk i pastwisk,
- zalesianie terenów otwartych,
- ekspansywne gatunki rodzime,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- pogarszanie się warunków wodnych na torfowiskach przejściowych i wysokich,
- zwiększanie żyzności torfowisk, modyfikacja oddziaływania zwierząt na mikrosiedliska torfowiskowe,
- wydeptywanie i zanieczyszczanie mszarów,
- inwazje gatunków obcych,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych, eutrofizacja jezior,
- rozproszenie zabudowy miejskiej,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub porzucanie odpadów,
- zbyt intensywna gospodarka leśna przy brzegach zbiorników,
- intensyfikacja hodowli ryb, wędkarstwo, antropresja związana ze sportami wodnymi, obce gatunki ryb, sukcesja zbiornika dystroficznego, pogorszenie warunków wodnych w sąsiedztwie zbiorników wodnych,
- juvenilizacja oraz uproszczenie struktury wiekowej drzewostanów,
- obce gatunki w drzewostanie, obce gatunki w runie, niewłaściwe gatunki rodzime,
- niedostatek martwego drewna,
- zubożenie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych, eutrofizacja (naturalna) siedlisk bagiennych,
- sukcesja siedlisk bagiennych, odwodnienie lub zalanie siedlisk bagiennych,
- zbyt intensywna gospodarka leśna przy brzegach siedlisk torfowiskowych i bagiennych, susze i zmniejszenie opadów na siedliskach łąkowych,
- sukcesja ciepłolubnej dąbrowy, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedlisk,
- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, śmiertelność zwierząt na drogach,
- międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt - drapieżnictwo, występowanie obcych gatunków inwazyjnych zwierząt i roślin,
- modyfikacje systemu naturalnego - bagrowanie,
- usuwanie osadów, wykaszanie brzegów, polowanie, chwytanie, kłusownictwo, zbyt intensywny wypas bydła,
- zmiana użytków zielonych na grunty orne.

✓ **ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH**

- zaśmiecenie terenu,
- obniżenie walorów wizualnych przez zróżnicowaną zabudowę,
- obiekty dysharmonizujące krajobraz,
- zarastanie terenu - przedpola widokowego w zasięgu punktów i ciągów widokowych,
- zarastanie jezior, eutrofizacja,
- powstawanie „dzikich”, niezorganizowanych miejsc wypoczynkowych,
- obniżenie walorów wizualnych poprzez brak ujednolicenia wzorca oraz brak należytej konserwacji obiektów małej architektury,
- ograniczanie terenów otwartych poprzez zabudowę lub zalesianie.

✓ **ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KULTUROWYCH**

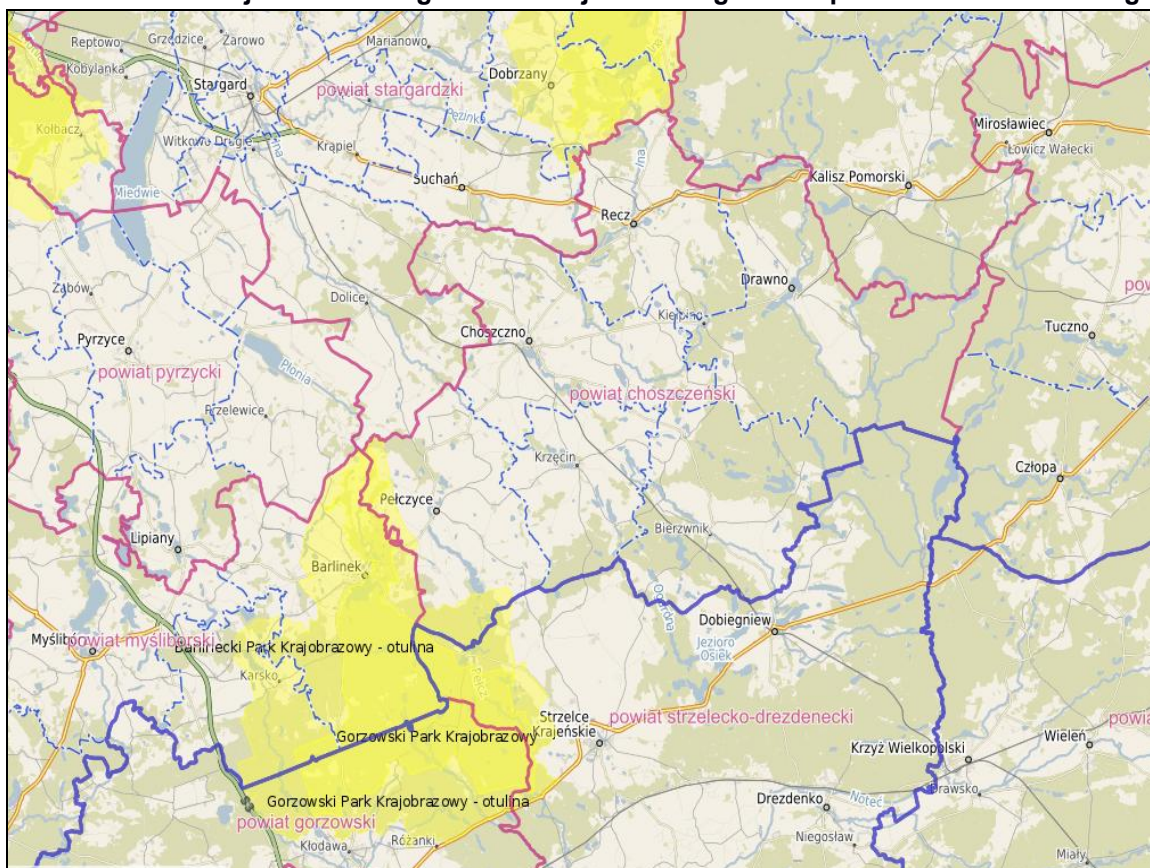
- zacieranie historycznie ukształtowanej sieci dróg,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- zatarcie układu kompozycyjnego terenów zieleni - cmentarzy i parków.
- przerwanie ciągłości lokalnej tradycji budowlanej, pseudoregionalizm,
- zniekształcenie tradycyjnej architektury wiejskiej, rozpad obiektów tradycyjnego budownictwa, rozpad zabytków architektury,
- brak właściwej ekspozycji obiektu cennego kulturowo,
- brak właściwej pielęgnacji alei,
- dewaloryzacja obiektów zabytkowych na skutek lokowania w ich sąsiedztwie nowych obiektów niezgodnych pod względem stylu i formy.

Lokalizację Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 22.

RYC. 22. Lokalizacja Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle powiatu choszczeńskiego

<https://zcpwz.e-mapa.net/>

- **OBSZARY NATURA 2000¹⁵**

➤ **Dyrektywa siedliskowa**

- **Lasy Bierzwickie PLH320044**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 8.792,3000 ha. Cenny przyrodniczo fragment Puszczy Drawskiej, obejmujący rzadkie siedliska przyrodnicze i populacje rzadkich gatunków. Siedliska wymienione w Załączniku I

¹⁵ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, SDF, PZO obszarów Natura 2000

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Dyrektywy Rady 92/43/EWG (16 rodzajów) zajmują około 50% powierzchni obszaru, m. in. występuje tu rzadki na Pomorzu grąd lipowy. Jedyne w Puszczy Drawskiej miejsce występowania typowych torfowisk wysokich. Jest to fragment Puszczy Drawskiej, ważny dla zachowania rzadkich torfowisk nakredowych, reprezentujących tu podtyp z kłocią wiechowatą. Stwierdzono tu też występowanie 9 gatunków z Załącznika II Dyrektywy, w tym jednej z dwóch znanych w Puszczy populacji jelonka rogacza *Lucanus cervus* oraz żółwia błotnego *Emys orbicularis* (jedno z ważniejszych stanowisk w zachodniej Polsce).

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: - dla obszaru ustanowiono Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2024-2033, który zawiera zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044, w części pokrywającej się z obszarem będącym w zarządzie Nadleśnictwa Bierzwnik.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z SDF, PZO z PUL N-twa Bierzwnik): zmiana stosunków wodnych, usuwanie martwych drzew lub ich obumarłych fragmentów, presja turystyczna, głównie rozbudowa infrastruktury, zanieczyszczenia wody, eutrofizacja, kłusownictwo, zanik siedlisk w efekcie wysychania spowodowanego deficytem opadów i obniżeniem poziomu wód gruntowych, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), występowanie inwazyjnych gatunków obcych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - niedostatek martwego drewna, przy jednoczesnym niewielkim jego zróżnicowaniu.

- **Ostoja Barlinecka PLH080071**, dyrektywa siedliskowa pow. całkowita obszaru 26.596,4100 ha. Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródlisk- łęgi.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071 (Dz.Urz.Zach.2023.2675).

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z SDF i PZO): turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc, masowa turystyka związana z zaśmiecaniem i dewastacją środowiska leśnego, eutrofizacja (naturalna), wędkarstwo, zanieczyszczenia wód powierzchniowych ze źródeł punktowych, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), zanikanie/brak koszenia łąk, problematyczne gatunki rodzime (sosna, świerk, modrzew) - niewłaściwe dla siedliska przyrodniczego.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**, dyrektywa siedliskowa pow. całkowita obszaru 4.471,8200 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się część tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Recz oraz Choszczno. Obszar obejmuje środkowy fragment doliny rzeki Iny na odcinku od Recza do Suchania wraz z przyległymi dolinami mniejszych dopływów - m.in. Reczanki, Wardynki, Stobnicy oraz mniejszych strumieni. Rzeka Ina stanowi oś hydrograficzną obszaru, tworząc liczne meandry. Dopływy Iny zasilane są przez mniejsze bezimienne cieki. Ponadto w obszarze występują nieliczne naturalne jeziora o łącznej powierzchni ok. 56 ha. Są one zlokalizowane głównie w bocznych dolinach: w rynn timer wapnickiej, w sąsiedztwie miejscowości Rajsko oraz w okolicy Chelpy i w górnym biegu rzeki Wardynki. Powierzchnia poszczególnych jezior waha się pomiędzy 2 a 23 ha. Najgłębsze z nich, jez. Chojnica Duża, które osiąga głębokość 18 m. Dolina posiada wysokie walory przyrodnicze - występuje tu 14 rodzajów siedlisk, w tym 4 o znaczeniu priorytetowym: łągi olszowo-jesionowe, ciepłolubne, śródlądowe, murawy napiaskowe, źródła wapienne, murawy kserotermiczne. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie chronionych gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony tj. kumak nizinny, wydra europejska, koza pospolita (gat. ryb), głowacz białopłetwy, minóg rzeczny, minóg strumieniowy, zalotka większa (gat. ważki), czerwonończyk nieparek (gat. motyla).

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz.Urz.Woj.Zach.2014.1918 ze zm.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, zmiana składu gatunkowego (sukcesja) II, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, zaniechanie/brak koszenia, obce gatunki inwazyjne, zanieczyszczenia odpadami, usuwanie martwych i obumierających drzew - m.in. jez. Rajsko, meandry Iny, jez. koło Słutowa, Sicka, jez. leśne koło Korytowa, oddziały leśne nadleśnictwa Choszczno, nadmierne użytkowanie wędkarskie, wypływanie się jez. Rajsko II, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nielegalne składowanie odpadów, zaniechanie użytkowania łąk.

- **Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 20.910,76 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się niewielki fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Pełczyce. Obszar o dużej bioróżnorodności. Stwierdzono na całym obszarze występowanie 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk: 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91EO - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 9190 - pomorski kwaśny las brzoźowo - dębowy, 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz 9110 - kwaśne buczyny. Na obszarze tym występują liczne gatunki ptaków m. in. orlik krzykliwy, bąk, rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, zbożowy i łąkowy, łabędź krzykliwy, ortolan, żuraw, bielik, bączek, gąsiorek, kania czarna i ruda, batalion, siewka złota, jarzębatka, dubelt, trac, bielaczek. Również licznie reprezentowana

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

jest na terenie doliny Płoni fauna płazów i gadów. Ponadto spotkać tu można: bobra, wydrę, karliczka, rzęsorka rzeczny, karlika większego oraz nocka rudego.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Płoni i jezioro Miedwie PLH320006 (Dz.Urz.Zach 2014.poz.1660 ze zm.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): zanieczyszczenie wód powierzchniowych, eutrofizacja, zanieczyszczenia odpadami, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, nagromadzenie materii organicznej, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, zmiana składu gatunkowego (sukcesja) intensyfikacja rolnictwa, nawożenie (nawozy sztuczne), zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zanieczyszczenia wód, intensyfikacja sportowa i rekreacyjna, usuwanie martwych i obumierających drzew.

- **Pojezierze Ińskie PLH320067** dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 10.229,9 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się niewielki fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Recz. Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (zlokalizowane poza terenem powiatu) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów. Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żyznych i kwaśnych, tworzących mozaikę z grądami, łęgami oraz bagiennymi brzezunami, borami i olsami. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków lęgowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja licznemu występowaniu bezkręgowców wodnych.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: dla obszaru ustanowiono Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Drawsko na lata 2021-2030 oraz Nadleśnictwa Dobrzany, które zawierają zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Ińskie PLH320067, w części pokrywającej się z obszarem będącym w zarządzie ww. Nadleśnictw.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z SDF i PZO do UPUL): zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach, sukcesja.

- **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 15.046,7 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Drawno. Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego - Lubie - (1439 ha, 46 m głębokości max. 170 mln m³ wody), przez które przepływa Drawa, oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk tj. 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 3260 - nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 91EO - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9190 - kwaśne dąbrowy, oraz 9130 - żyzne buczyny. Występujące

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

w obszarze gatunki zwierząt to m. in. wydra, kumak nizinny, bóbr, koza pospolita, różanka pospolita (gat. ryb), zalotka większa (gat. ważki), głowacz białopłetwy (gat. ryb), oraz traszka grzebieniasta.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz.Urz.Woj.Zach.2014.1928)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. intensywne wędkarstwo powodujące wzrost trofii jezior związane z zanęcaniem, nadmierne użytkowanie wędkarskie, rybackie i turystyczne jezior, zanikanie ramienic w wyniku zmiany trofii jeziora, nadmierne użytkowanie jezior (turystyczne, rekreacyjne, wędkarsko - rybackie), silnie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, zamiary rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej, zamiary zwiększenia presji rekreacji wodnej, zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód, spływ wód z dróg przecinających rzeki włosienicznikowe, negatywnie oddziałują na strukturę florystyczną i biologiczną rzek, regulacje i prace utrzymaniowe, ingerencje w koryto, usuwanie martwych drzew, mogą negatywnie wpłynąć na ekosystem, regulacja lub odmulanie koryta rzeki Drawy może negatywnie wpłynąć, powodując ograniczenie występowania siedliska, próby zagospodarowania doliny Drawy mogą doprowadzić do zaniku siedliska, intensyfikacja upraw i zmiana sposobu uprawy, zmiany stosunków wodnych, nieodpowiednia gospodarka leśna w siedliskach, zanik łąk stanowiących bazę żerową, prace utrzymaniowe i regulacyjne na ciekach, zanieczyszczenie wód.

- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 74.416,3 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Drawno. Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów; niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoji, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk m.in. tj. 9110 - kwaśne buczyny, 9130 - żyzne buczyny, 9160 - 9170 - grądy, 9190 - kwaśne dąbrowy, 91EO - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 91D0 - bory i lasy bagienne. Występujące w obszarze gatunki zwierząt to m. in. wydra, kumak nizinny, bóbr, traszka grzebieniasta, koza pospolita, różanka pospolita (gat. ryb), czy traszka grzebieniasta.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz.Urz.Zachod.2022.5136).

Nazwa sprawującego nadzór: Drawieński Park Narodowy, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

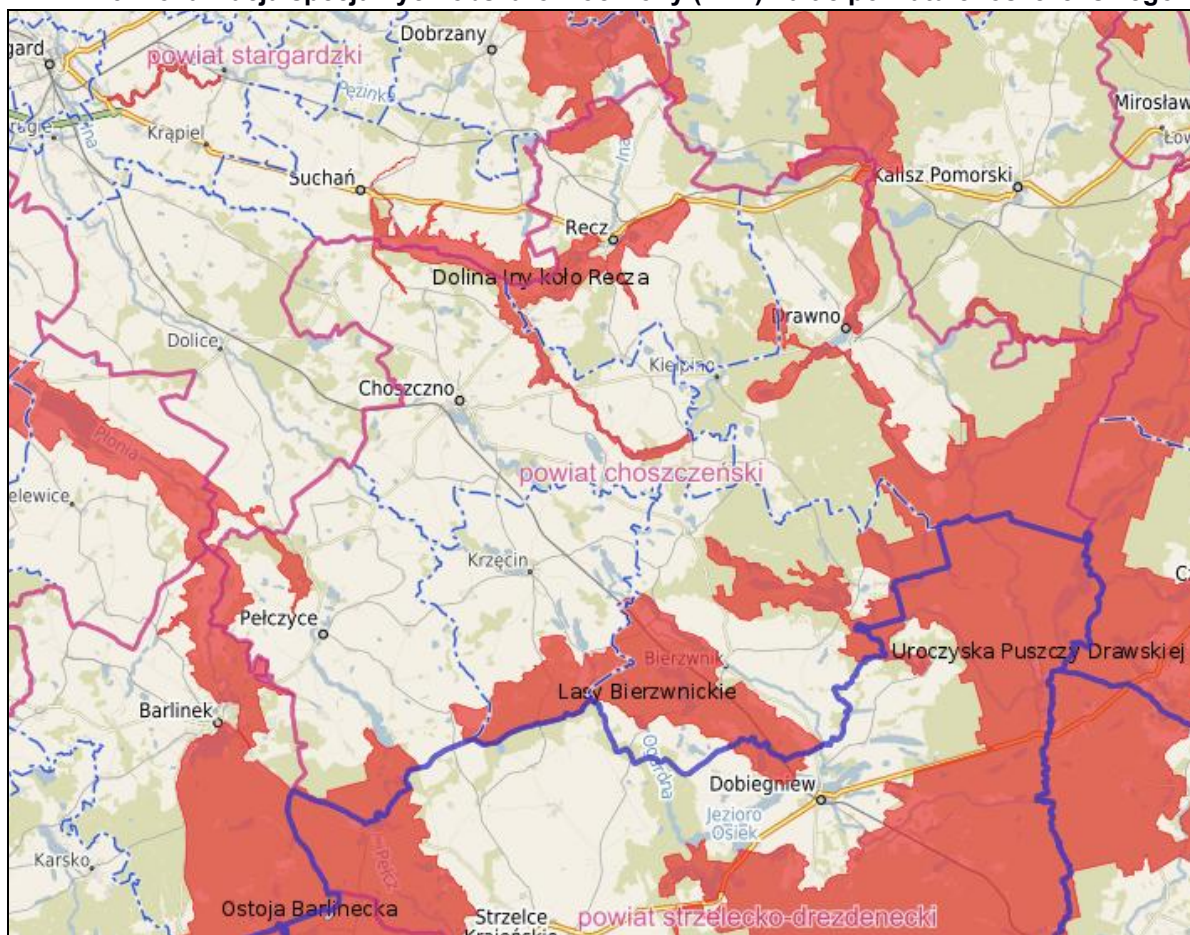
Zagrożenia (zgodnie z SDF i PZO): presja związana z rozwojem turystyki (np. zabudowa nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcka Struga), wieloprzemysłowe hodowle trzody chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód, kłusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków, gospodarka leśna wymaga dostosowania do wymogów zachowania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych (odtworzenia wymagają zasoby rozkładającego się drewna w lasach). Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym. Ponadto: infrastruktura sportowa i rekreacyjna, nadmierne użytkowanie, wydeptywanie, zanieczyszczenia wód i antropogeniczne przyspieszenie eutrofizacji, zabudowa rozproszona, pobór wód powierzchniowych i podziemnych na potrzeby rolnictwa, wędkarstwo itd.

Lokalizację specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 23.

RYC.23. Lokalizacja specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle powiatu choszczeńskiego

<https://zcpwz.e-mapa.net/>

➤ **Dyrektywa ptasia**

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 190.279,05 ha. Największy obszar występujący częściowo w powiecie choszczeńskim - obejmujący wszystkie gminy powiatu choszczeńskiego. Obszar obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkaset lat. Występuje na nim co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jedną z najważniejszych ostoi puchacza oraz kilku gatunków ptaków drapieżnych w Polsce. Ważne zimowisko łabędzia krzykliwego (do 150 ptaków). Jedną z najważniejszych w Polsce lęgów żurawia. Stwierdzono występowanie na terenie powiatu zimorodka zwyczajnego, dzięcioła czarnego, gągoła, żurawia zwyczajnego, oraz siedliska bielika zwyczajnego, rybołowa zwyczajnego czy łabędzia czarnego. W okresie lęgowym obszar zasiedla wiele gatunków ptaków.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. *w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016* (Dz.Urz.Zach.2021.4596).

Nazwa sprawującego nadzór: Drawieński Park Narodowy, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie; Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Zagrożenia (zgodnie z SDF i PZO): m.in. eksploatacja surowców naturalnych, budowa kopalni odkrywkowych powodująca zmianę stosunków wodnych, zagrożenie eksploatacją położonego w pobliżu obszaru złoża węgla brunatnego, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo jak również wyrąb niektórych starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, ograniczenie zrębów zupełnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo. Ponadto obce gatunki inwazyjne, drapieżnictwo, zasypywanie, osuszanie terenów, melioracje, susze i zmniejszenie opadów, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, zalesianie terenów otwartych, wycinku lasu itd.

- **Puszcza Barlinecka PLB080001** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 26.505,63 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Pełczyce. Obszar Natura 2000 Puszcza Barlinecka obejmuje fragment rozległego kompleksu leśnego zwanego Puszcza Gorzowską. Leży na styku trzech mezoregionów: Równiny Gorzowskiej, Pojezierza Choszczeńskiego oraz Pojezierza Dobiegniewskiego. Obszar ten charakteryzuje się dużą lesistością (ponad 90%). W jego granicach znajduje się niewiele terenów otwartych, głównie zajętych przez miejscowości i pola uprawne, ale lokalnie także przez większe kompleksy łąk. Puszcza Barlinecka bogata jest w wody. Charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem drzewostanów liściastych, w tym starodrzewi. W północno-zachodniej części ostoi znajduje się rozległy jednolity obszar starych dąbrów o powierzchni kilkuset hektarów. Pozostała część Puszczy to głównie mozaika borów, lasów mieszanych oraz charakterystycznych dla tego obszaru buczyn. W obniżeniach terenu oraz wzdłuż cieków zachowały się olsy oraz lasy łęgowe. Takie warunki sprzyjają występowaniu ptaków znajdujących dogodnie miejsca bytowania w lasach i nad wodami. Obszar puszczy zamieszkują m. in. bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybołów, trzmiełojad, puchacz, dzięcioł czarny i średni, muchołówka mała, żuraw, derkacz, zimorodek, błotniak stawowy, bąk, gąsiorek i jarzębatka. W okresie wiosennym powracają do swych gniazd bociany białe i czarne.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Szczecinie z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barłomska PLB080001 (Dz.Urz.Lubus.2013.2063 ze zm.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. lokalizowanie ferm nerek w granicach obszaru Natura 2000 (potencjalne) oraz w jego pobliżu (istniejące), płoszenie ptaków, w tym przez wędkarzy, pogorszenie jakości fizyko-chemicznych wód, niepokojenie ptaków przez użytkowników zbiorników zagospodarowanych rybacko, niewielka dostępność miejsc odpowiednich do odbycia lęgu (gniazda bielika, sztuczne platformy lęgowe), motorowe i niemotorowe sporty wodne, lokalizowanie w bezpośredniej bliskości obszaru Natura 2000 zespołów siłowni wiatrowych (śmierć, kolizje ptaków z obiektami), niewielka dostępność miejsc odpowiednich do odbycia lęgu itd.

- **Ostoja Ińska PLB320008** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 87.710,94 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem niewielki fragment gminy Recz. Obszar typowy dla krajobrazu postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiau pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie - Głowacz osiąga 180 m n.p.m. Teren odwadniany jest przez rzekę Inę i jej dopływy, jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Cechy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie ptaków tj. bocian biały, żuraw zwyczajny czy zimorodek zwyczajny.

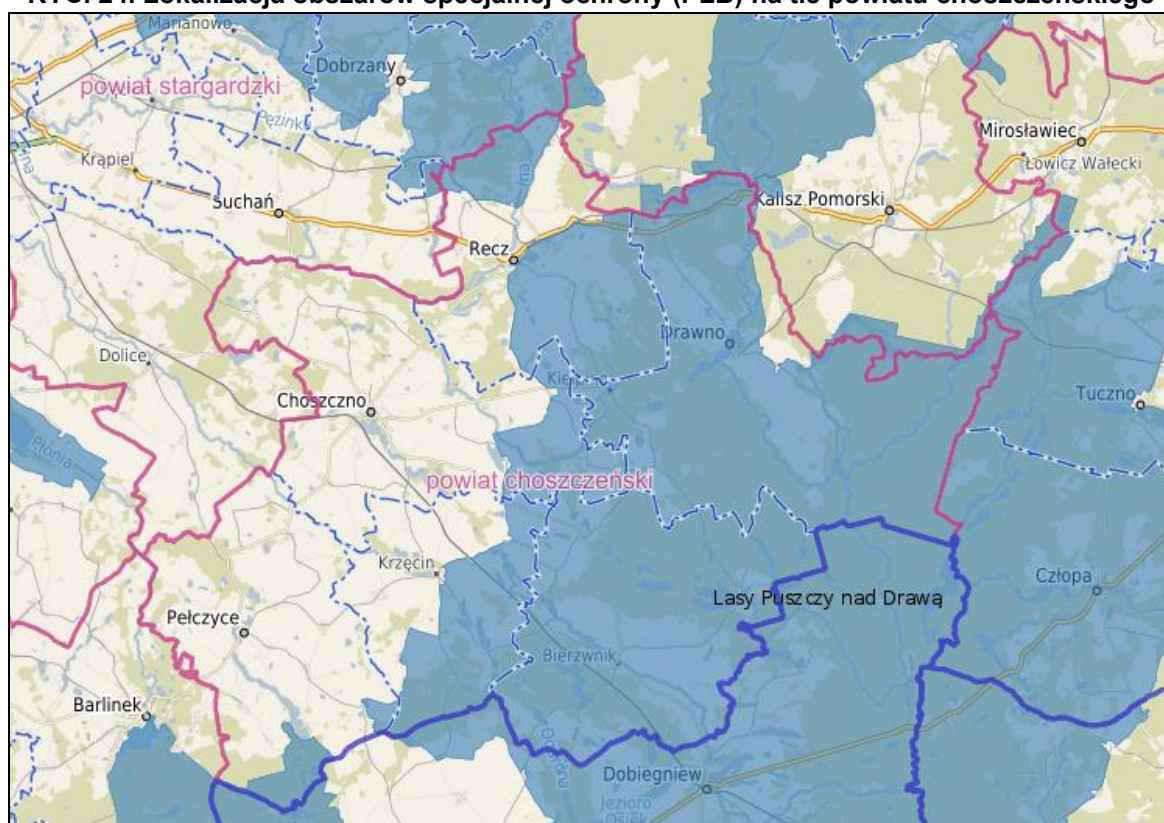
PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz.Urz.Woj.Zach.2014.1931).

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, drapieżnictwo, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne powodujące kolizje.

Lokalizację obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 24.

RYC. 24. Lokalizacja obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle powiatu choszczeńskiego

<https://zcpwz.e-mapa.net/>

• **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU**

Obszary chronionego krajobrazu w powiecie choszczeńskim wyznaczone zostały w dwóch aktach prawnych: Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Zach.2016.1637 ze.zm.) - (OChK: „C”, „D”, „E”, „F”) oraz Uchwale Nr VI/122/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko” (Dz. Urz. Zach. z 2021 r. poz. 2032).

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu D (Choszczno - Drawno)** - obszar o całkowitej powierzchni 24.520 ha, położony w powiecie choszczeńskim. Teren obszaru jest bardzo zróżnicowany pod względem form pokrycia terenu - z dominującymi polami przeplatają się lasy sosnowe, bagienne lasy olszowe, łąki i nieużytki. Znajduje się tu również kilkanaście

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

jezior. Obszar chroniony obejmuje południową część korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, jakim jest dolina Iny, w jego skład wchodzi także lokalne korytarze - dolina Stobnicy oraz Wardynki. Do Iny dopływa szereg bezimiennych cieków o charakterze potoków górskich. Użytkowane w większości ekstensywne łąki nadrzeczne tworzą doskonałe siedlisko dla takich gatunków jak: derkacz, bocian biały czy bąk. W granicach obiektu zlokalizowane są na stokach dolin rzecznych lasy i zadrzewienia, będące ostoją wielu gatunków oraz stanowiące osłonę wąwozów i obszarów erozyjnych z wypływami źródeł. Okolice Recza są jedną z najbardziej interesujących florystycznie okolic Pomorza Zachodniego. Cały obszar odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Wschodnia jego część obejmuje fragmenty Puszczy Drawskiej.

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko”** - obszar o całkowitej powierzchni 5.777,25 ha, położony w powiecie choszczeńskim, w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego na pograniczu Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego. Położony jest częściowo na terenie Borów Dominikowskich i w południowej części Polany Drawieńskiej pomiędzy Drawieńskim Parkiem Narodowym, Choszcznem, Drawnem i rzeką Korytnicą. Celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych tego terenu. Teren ten charakteryzuje się harmonicznym połączeniem rolniczego i leśnego użytkowania. Występują na tym obszarze liczne gatunki flory ciepłolubnej. Teren słynie też z doskonale zachowanych w skali regionu alei przyrodniczych.

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu F (Bierzwnik)** - obszar o całkowitej powierzchni 24.520 ha, położony w powiecie choszczeńskim, na terenie Puszczy Drawskiej. Charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi, w jego skład wchodzi porośnięte lasami równiny sandrowe, poprzecinane rozległymi rynnami glacialnymi z licznymi jeziorami. Najpiękniejsza rynna glacialna obszaru ciągnie się od pasa moren czołowych w zachodniej części gminy Bierzwnik na południowo-wschodnią równinę sandrową w kierunku Drawy. Jej dno wypełnia szereg jezior, począwszy od małych zbiorników (jez. Ramki), po największe na terenie obszaru jezioro Wielkie Wyrwy. Pomiędzy jeziorami występują łąki powstałe zapewne na osuszonych zatokach jeziornych. Teren obszaru chronionego stanowi ostoję, głównie w odniesieniu do herpetofauny i zwierzyny łownej. Przez obiekt przebiega korytarz ekologiczny, wzdłuż doliny Wardynki z licznymi torfowiskami źródłkowymi i innymi torfowiskami niskimi.

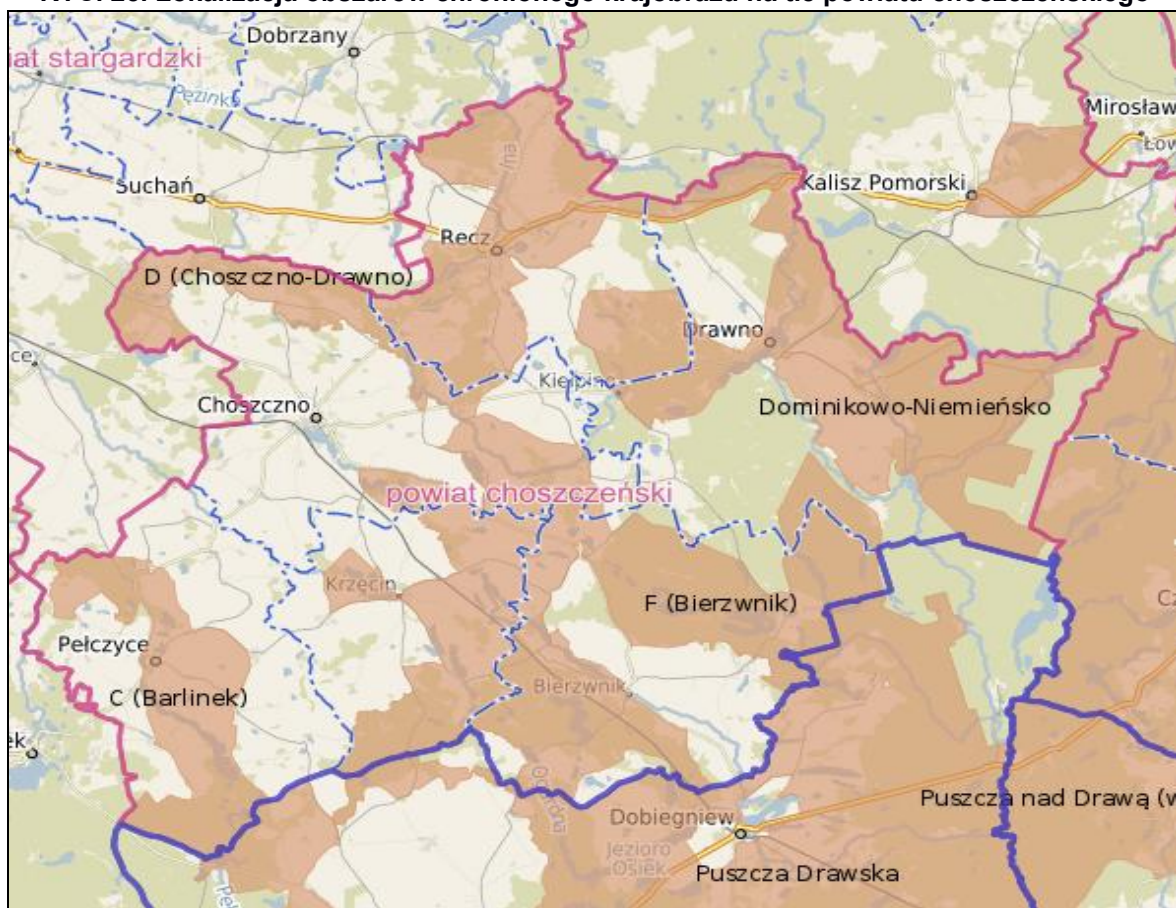
✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu C (Barlinek)** - obszar o całkowitej powierzchni 13.108,2 ha, położony w granicach powiatu choszczeńskiego i myśliborskiego, stanowi otulinę Barlinecko Parku Krajobrazowego. Zajmuje urozmaicony teren z licznymi bezodpływowymi jeziorkami i rynnami polodowcowymi. Ekosystemy rozmieszczone są mozaikowo, z przewagą użytków rolnych. Spotykamy tu również mokradła, zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym oraz godne zachowania stanowiska unikalnej flory i fauny. Flora roślin naczyniowych odznacza się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych, takich jak: ramienica zwyczajna, grążel żółty, grzybienie białe, kruszczyk błotny, rosziczka okrągłolistna, pierwiosnek lekarski, kalina koralowa. Szczególnym walorem tego obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tutaj między innymi stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych, siedliska gatunków chronionych objętych ochroną strefową.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- ✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu E (Korytnica Rzeka)** - obszar o całkowitej powierzchni 3.3350 ha, położony w powiecie choszczeńskim, w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Tworzy go malownicza dolina rzeki Korytnicy, która płynie wśród sosnowych starodrzewi. Flora roślin naczyniowych odznacza się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych, takich jak: mchy torfowce, grąźel żółty, grzybienie białe, bagno zwyczajne, turzycza piaskowa, konwalia majowa, paprotka zwyczajna, welnianka wąskolistna, rosiczka okrągłolistna. Szczególnym walorem tego obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tutaj między innymi stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych i siedliska ptaków chronionych objętych ochroną strefową.

Lokalizację obszarów chronionego krajobrazu na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 25.

RYC. 25. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na tle powiatu choszczeńskiego

<https://zcpwz.e-mapa.net/>

• **REZERWATY PRZYRODY**

- ✓ **Łasko** - o powierzchni 16,98 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie walorów biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenozami, w tym kwaśną buczyną niżową oraz siedliskami awifauny.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: ustanowiony plan ochrony¹⁶.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): antropopresja (w następstwie swobodnego przejścia groblą, odsłoniętą na skutek obniżonego poziomu wody w jeziorze Wyrwy Wielkie) związana z niekontrolowaną penetracją rezerwatu, wydeptywaniem roślinności, płoszeniem zwierząt i zaśmiecaniem obiektu (zagrożenie istniejące), zanieczyszczenie wód jeziora w wyniku lokalizacji w sąsiedztwie rezerwatu pól biwakowych z nie rozwiązany problemem utylizacji ścieków (zanieczyszczenie jeziora Wielkie Wyrwy) skutkujące przeżyźnieniem siedlisk rezerwatu w strefie brzegowej (zagrożenie istniejące), ubożenie bazy pokarmowej ptaków gnieźdzących się w rezerwacie w skutek zmniejszenia realizowanych zarybień w jeziorze Wielkie Wyrwy (Przytoczno) i okolicznych akwenach (zagrożenie istniejące).

✓ **Wyspa na Jeziorze Bierzwnik** - o powierzchni 1,1 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony jest zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym, oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym kłoci wiechowatej, starodrzewu i gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: ustanowiony plan ochrony¹⁷.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): zanieczyszczanie wód jeziora, przebywanie ludzi w rezerwacie - wydeptywanie i zrywanie roślin oraz grzybów, zaśmiecanie, palenie ognisk, wycinanie drzew, płoszenie zwierząt, ocienianie stanowiska rzadko spotykanych roślin światłolubnych przez drzewa w związku z naturalną zmianą składu drzewostanu ze świetlistego dębowo-sosnowego na cienisty bukowy, niewielka ilość martwego drewna spowodowana dawnym gospodarczym wykorzystaniem drzewostanu oraz wypalaniem drewna w ogniskach, Niewielka powierzchnia drzewostanu (starodrzewu) w rezerwacie ograniczająca możliwości budowy gniazd przez duże ptaki drapieżne i gnieźdzenia się innych zagrożonych gatunków ptaków.

✓ **Źródliko Skrzypowe** - o powierzchni 1,1435 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum maximum*.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: ustanowiony plan ochrony¹⁸.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): zmniejszanie kondycji skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia* oraz jego arealu przez: 1) zacienienie

¹⁶ ZARZĄDZENIE Nr 66/2009 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Łasko" (Dz.Urz.Woj.Zach.2009.94.2700).

¹⁷ ROZPORZĄDZENIE Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Wyspa na Jeziorze Bierzwnik" (Dz.Urz.Woj.Zach.2006.114.2169).

¹⁸ ZARZĄDZENIE Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Źródliko Skrzypowe" (Dz.Urz.Woj.Zach.2009.51.1270).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

spowodowane nadmiernym zwarciem koron drzew oraz nadmiernym rozwojem podszytu, 2) pojawianie się gatunków niepożądanych zacieniających skrzyp (głównie malin i jeżyn *Rubus* sp.) na skutek cięć prześwietlających w przylegających do rezerwatu wydzieleniach leśnych 424j, m 12 (zagrożenie istniejące), zgryzanie nadmiernej ilości drzew przez bobry, tym starodrzewi i wkraczanie na to miejsce niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* (zagrożenie istniejące), penetracja rezerwatu - wydeptywanie, niszczenie i zaśmiecanie chronionych fitocenozy (zagrożenie istniejące), pogorszenie stanu jakości fizykochemicznych wód rzeki Kaczynki i pośrednio przeżyźnieniem siedlisk rezerwatu (zagrożenie istniejące, nasilenie zjawiska (zagrożenie potencjalne), nadmierne przesuszenie siedliska i degeneracyjne przekształcenia zbiorowisk na skutek obniżenia wód gruntowych wynikającego ze zmiany stosunków wodnych w zlewni rzeki Kaczynki, tj. zmniejszenie dopływu wody na terenie zlewni (zagrożenie potencjalne).

✓ **Grądowe Zbocze** - o powierzchni 33,22 ha, położony w gminie Recz. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu żyznego lasu liściastego oraz kompleksów źródłiskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH: ustanowiony plan ochrony¹⁹.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): obecność oraz ekspansja gatunków obcych siedliskowo, tj. świerka (*Picea abies*), robinii akacjowej (*Robinia pseudoacacia*), klonu jesionolistnego (*Acer negundo*), brzozy (*Betula pendula*) na siedlisku gradu subatlantyckiego *Stellario-Carpinetum* (zagrożenie istniejące), zanikanie rzadkich i chronionych gatunków roślin na skutek sukcesji (zagrożenie istniejące), istnienie napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV (L-312 kierunek Węgorzyno), co wiąże się z koniecznością regularnego wycinania podrostu drzew, ekspansją roślinności porębowej (zagrożenie istniejące) oraz niebezpieczeństwem kolizji dla ornitofauny (zagrożenie istniejące), presja turystyczno-rekreacyjna związana z zaśmiecaniem rezerwatu, zanieczyszczeniem poboczy dróg (dzikie wysypiska) oraz niszczeniem cennych gatunków flory, fauny i grzybów (zagrożenie istniejące), kradzież drewna, kłusownictwo, zbiór owoców runa leśnego, przybijanie tabliczek do drzew (zagrożenie istniejące), dzikie wyrobiska złóż mineralnych i pobór wód powierzchniowych i podziemnych z terenu rezerwatu (wykopywanie rowów odprowadzających wodę z rezerwatu) (zagrożenie istniejące), bariery ekologiczne w postaci drogi krajowej nr 10 i linii kolejowej uniemożliwiające swobodny transfer genów roślinnych i zwierzęcych pomiędzy rezerwatem a gruntami leśnymi i zadrzewionymi w obrębach ewidencyjnych Wielgoszcz, Suliborek, Rybaki i Słutowo w gminie Recz (zagrożenie istniejące), ruch pojazdów samochodowych oraz ciągników rolniczych po wyznaczonym szlaku (zagrożenie istniejące), zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmiana stosunków wodnych wód gruntowych w otoczeniu rezerwatu, w tym zrzut wód ze stawów rybnych używających priorytetowe siedlisko przyrodnicze 7220 źródła wapienne (zagrożenie potencjalne).

¹⁹ ZARZĄDZENIE Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Grądowe Zbocze" (Dz.Urz.Woj.Zach.2009.16.651).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

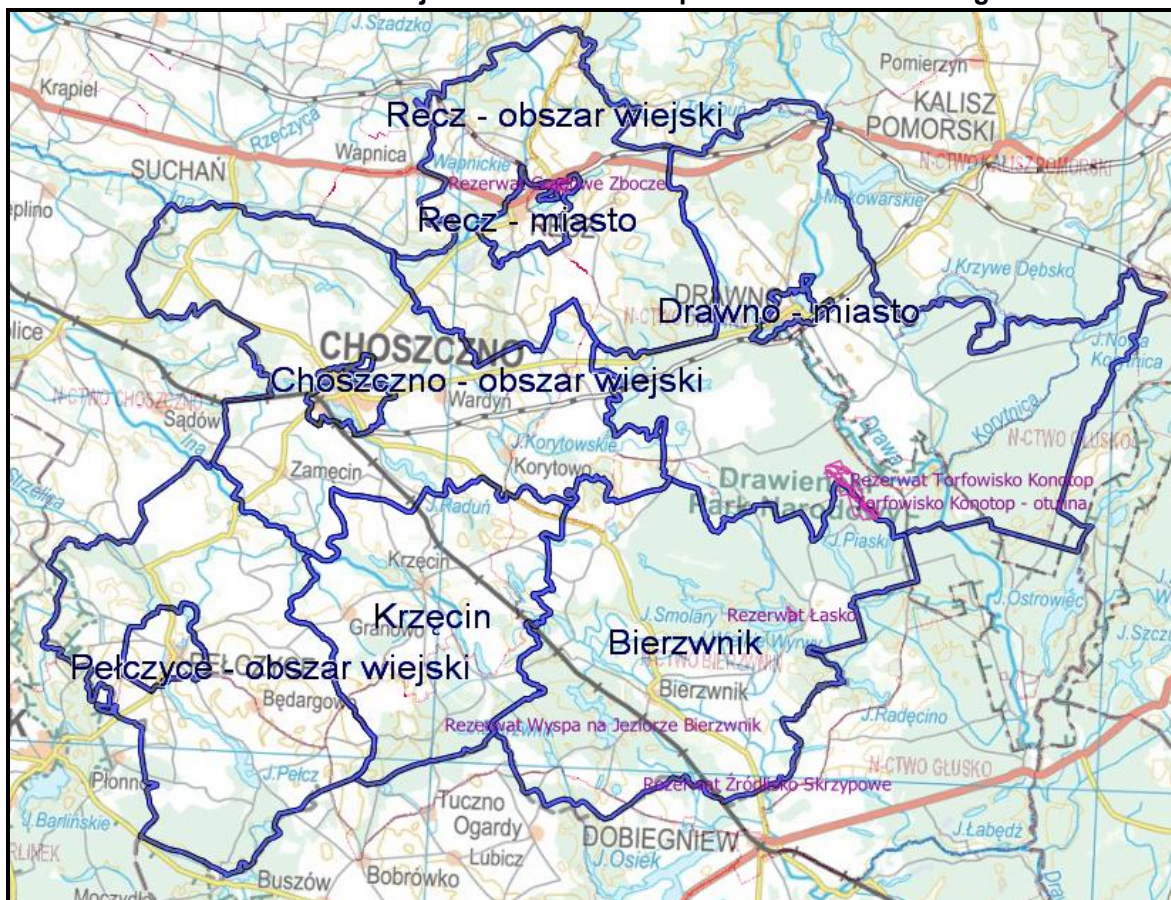
✓ **Torfowisko Konotop** - o łącznej powierzchni 66,06 ha, położony w gminach Drawno i Bierzwnik. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynną wypłacającego się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, oraz zwierząt.

PLAN OCHRONNY: ustanowiony planu ochrony²⁰.

Nazwa sprawującego nadzór: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bierzwnik i Nadleśnictwo Drawno.

Lokalizację rezerwatów na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 26.

RYC. 26. Lokalizacja rezerwatów na tle powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne

• UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty

²⁰ ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Torfowisko Konotop" (Dz.Ur.z.Woj.Zach.2023.2018)

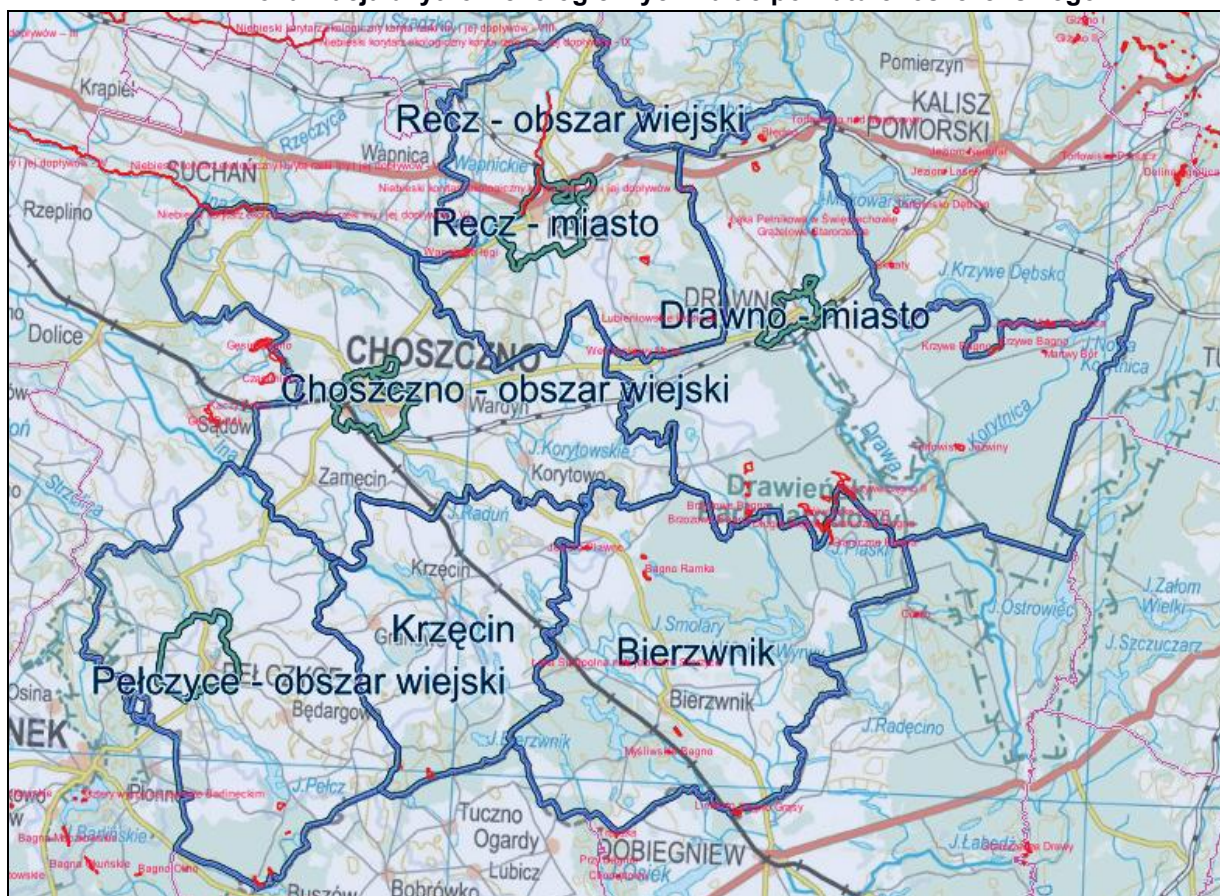
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie powiatu choszczeńskiego występują obecnie **43²¹** formy ochrony przyrody określone mianem użytku ekologicznego. W 2021 r. ustanowiono po wielu latach (od 2008 r.) nowy użytek pn. „Łąka Pełnikowa w Świąciechowie”²² - celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie ekosystemu łąkowego, stanowiącego siedlisko pełnika europejskiego.

Lokalizację użytków ekologicznych na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 27.

RYC. 27 .Lokalizacja użytków ekologicznych na tle powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne

- **POMNIKI PRZYRODY**

Zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr form ochrony przyrody, w tym pomników przyrody prowadzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

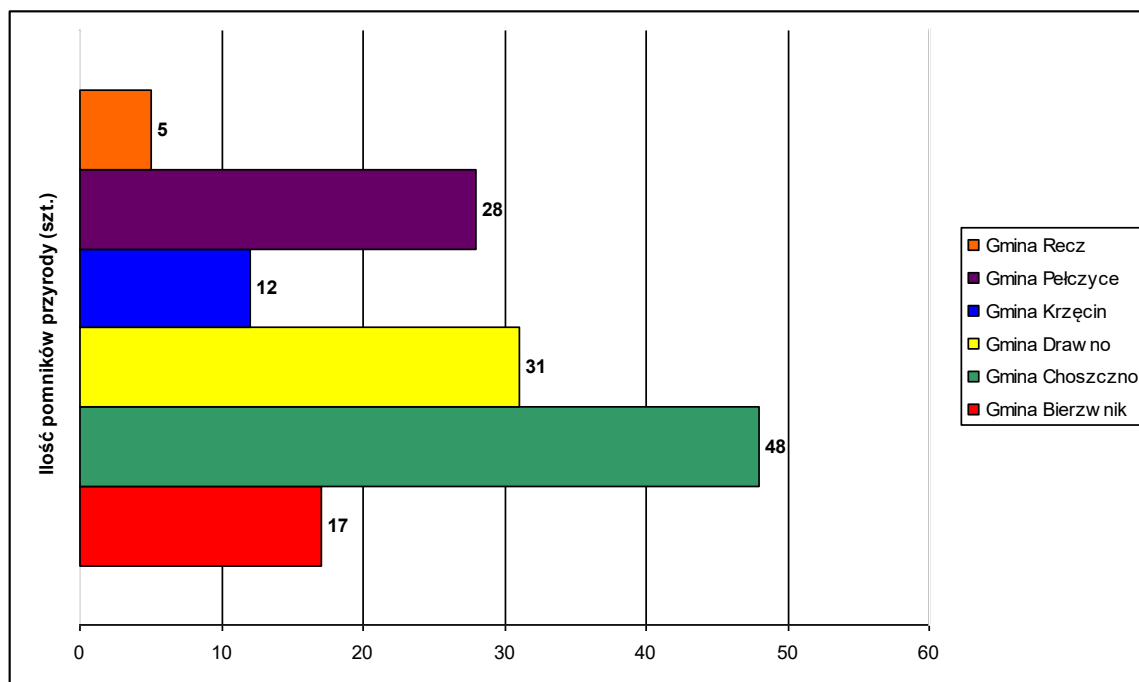
²¹ Według CRFOP <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

²² UCHWAŁA NR XXVIII/167/2021 RADY MIEJSKIEJ W DRAWNIE z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz.Urz.Woj.Zach.2021.1303).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Na obszarze powiatu choszczeńskiego (według danych GUS - stan na 31.12.2023 r.) znajduje się 141 pomników przyrody, w następującym podziale na gminy powiatu choszczeńskiego: Gmina Bierzwnik - 17, Gmina Choszczno - 48, Gmina Drawno - 31, Gmina Krzęcin - 12, Gmina Pełczyce - 28, Gmina Recz - 5 (wykres nr 8).

WYKRES 8. Pomniki przyrody w powiecie choszczeńskim

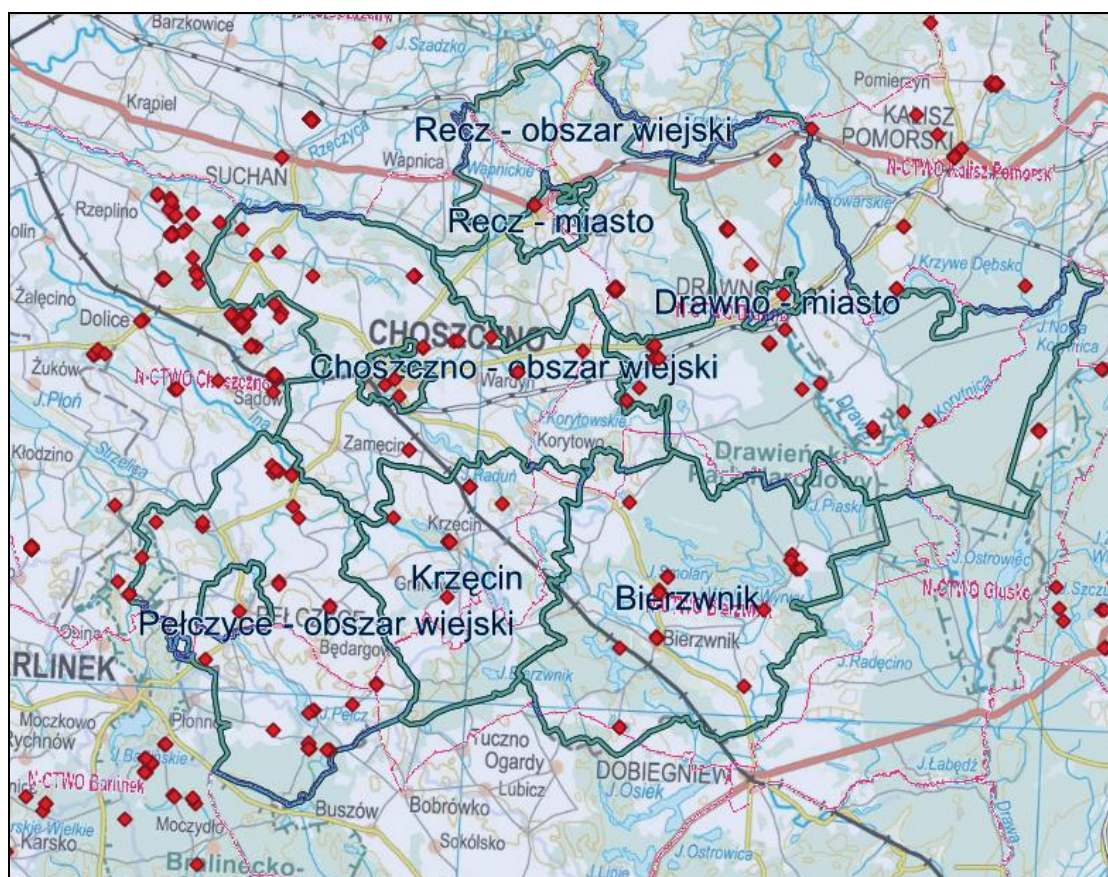

Źródło: GUS

Lokalizację pomników przyrody na tle powiatu choszczeńskiego przedstawiono na poniższej rycinie nr 28.

RYC. 28. Lokalizacja pomników przyrody na tle powiatu choszczeńskiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: opracowanie własne

• OCHRONA GATUNKOWA

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu dziko występujących roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochrona ta dotyczy gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych. Wśród gatunków objętych ochroną gatunkową występujących na terenie powiatu można wyróżnić: rośliny - czosnek niedźwiedzi, arcydzięgiel litwor, orlik pospolity, podejrzon księżycowy, storczyk plamisty, zwierząt – czerwńczyk nieparek, szczeżuja wielka, minóg rzeczny i strumieniowy, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny (aktualnie trwa ich inwentaryzacja) oraz liczne gatunki ptaków, grzyby - włostka brązowa, płucnica, chrobotek reniferowy, purchawica olbrzymia, czy szmaciak gałęzisty. Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się również strefy ochronne ptaków (bociana czarnego, rybołowa, kani czarnej, orlika krzykliwego oraz bielika).

• LASY

Powierzchnia lasów ogółem w powiecie choszczeńskim wynosi 53.029 ha (wg. danych Starostwa Powiatowego w Choszczynie stan na 01.01.2025 r.), co stanowi 39,9% powierzchni powiatu, w tym niestanowiące własności Skarbu Państwa (w nadzorze starosty choszczeńskiego) - 875,69,6937 ha (stan na 01.01.2025 r.). Lasy państwowe gospodarowane są przez PGL LP, w zarządzenie nadleśnictw. Powiat choszczeński zajmuje swoją powierzchnią grunty administrowane przez 7 nadleśnictw. Lasy państwowe występujące w powiecie choszczeńskim są w stanie zdrowotnym właściwym.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Struktura lasów państwowych na terenie powiatu choszczeńskiego jest różna i przedstawia się następująco:

- Nadleśnictwo Bierzwnik: Na terenie nadleśnictwa przeważają siedliska borowe z dominacją sosny,
- Nadleśnictwo Barlinek: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają siedliska lasowe z przewagą gatunków liściastych, najczęściej buka i dębu;
- Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają siedliska lasowe z przewagą gatunków iglastych;
- Nadleśnictwo Dobrzany: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają siedliska lasowe z przewagą gatunków liściastych;
- Nadleśnictwo Głusko: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają lasy borowe z dominacją sosny;
- Nadleśnictwo Choszczno: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają siedliska lasowe mieszane z przewagą gatunków liściastych;
- Nadleśnictwo Drawno: na terenie ww. nadleśnictwa przeważają siedliska borowe mieszane z przewagą gatunków iglastych;

Wśród podstawowych zagrożeń lasów wyróżniamy zagrożenia:

- **biotyczne** (np. szkodliwe owady, grzyby patogeniczne, ssaki roślinożerne);
- **abiotyczne** - ekstremalne zjawiska atmosferyczne (np. silne wiatry, śnieg, ulewne deszcze, wysokie i niskie temperatury);
- **antropogeniczne** - wywołane przez człowieka (np. pożary, zanieczyszczenia przemysłowe, zaśmiecanie lasu).

Wśród zagrożeń w lasach położonych na terenie powiatu choszczeńskiego występują:

- szkody w drzewostanach spowodowane przez silne wiatry,
- przymrozki późne wyrządzające szkody w uprawach,
- zagrożenia pożarowe lasów - najbardziej zagrożone są drzewostany sosnowe,
- długotrwałe susze (powodujące obniżenie się poziomu wód gruntowych),
- podtopienia i zalania,
- zwierzyna płowa, wyrządzająca szkody w młodych drzewostanach (do 20 lat),
- zagrożenia powodowane przez grzyby i owady.

Z przesłanych przez nadleśnictwa informacji wynika, że podejmowane były również działania związane z usuwaniem odpadów pozostawionych/porzuconych w lasach.

Na poniższej rycinie nr 29 wskazano położenie lasów (wszystkich własności) na tle powiatu choszczeńskiego.

RYC. 29. Lokalizacja lasów na tle powiatu choszczeńskiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: opracowanie własne

Zalesianie okazuje się bardzo dobrą alternatywą na przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom niewykorzystanym rolniczo (często nieużytkom), jak również terenom zniszczonym. Zalesienie stosuje się także do gruntów rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację (erozję, wyjąłowanie, przenikanie zanieczyszczeń do wód). Poniżej przedstawiono powierzchnie lasów niepaństwowych (w nadzorze starosty) w poszczególnych gminach powiatu oraz w zasięgach terytorialnych nadleśnictw w obrębie powiatu choszczeńskiego (tabela nr 55). Corocznie starosta zleca wykonanie inwentaryzacji stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

TABELA 55. Zestawienie powierzchni lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, będące w nadzorze Starosty Choszczeńskiego

Lp.	Gmina	2024 r.		2025 r.	
		Pow. lasów [ha]	Ilość działek	Pow. lasów [ha]	Ilość działek
1.	Bierzwnik	118,0950	204	118,0959	204
2.	Choszczno	257,1076	259	257,9163	261
3.	Drawno	78,8785	52	78,8785	52
4.	Krzęcin	117,2000	141	117,1957	141
5.	Pelczyce	194,2942	86	194,2942	86
6.	Recz	109,2943	81	109,3131	81
RAZEM		874,8705	823	875,6937	825

Źródło: Starostwo Powiatowe w Choszcznie (opracowanie własne) - Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa (według stanu na 01.01.2024 oraz 01.01.2025).

Ponadto w latach 2021-2025 starosta w drodze decyzji w ramach działania „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów” objętego Programem Rozwoju

Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przeklasyfikował na leśne łącznie 14,00 ha gruntów rolnych.

- **INWAZYJNE GATUNKI OBCE²³**

Inwazyjne gatunki obce (IGO) to rośliny, zwierzęta, patogeny i inne organizmy, które nie są rodzime dla ekosystemów i mogą powodować szkody w środowisku lub gospodarce, lub też negatywnie oddziaływać na zdrowie człowieka (IGO) prowadzone lub rozprzestrzenione poza swoimi naturalnymi siedliskami, oddziałują na rodzimą różnorodność biologiczną prawie wszystkich ekosystemów ziemi i stanowią jedno z największych zagrożeń dla tej różnorodności.

Z informacji zawartych na geoserwisie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wynika, że na terenie powiatu choszczeńskiego występują tego typu gatunki tj. barszcz Mantegazziego, barszcz Sosnowskiego, biedronka azjatycka, czeremcha amerykańska, dąb czerwony, jenot, klon jesionolistny, królik, moczarka kanadyjska, nawłóć kanadyjska, łubin trwały, niecierpek drobnokwiatowy, niecierpek gruczołowaty, norka amerykańska, piżmak, powojnik pnący, rak pręgowany, rak sygnałowy, rdestowiec czeski, rdestowiec japoński, robinia akacjowa, róża pomarszczona, szop pracz, słonecznik bulwiasty (topinambur), tawuła kutnerowata.

Gmina Pełczyce od kilku lat uczestniczy w programie usuwania barszczu Sosnowskiego, z uwagi na to, że na terenie gminy Pełczyce jego występowanie jest bardzo liczne. Barszcz Sosnowskiego jest niebezpieczny, wydzielane przez roślinę związki chemiczne stwarzają zagrożenie dla naszego zdrowia powodując oparzenia II i III stopnia. Ponadto na terenie gminy Recz usuwany był gatunek inwazyjny - barszcz Mantegazziego, zaś na terenie DPN – tawuła kutnerowata, rdestnice i niecierpek gruczołowaty).

- **ZAGROŻENIA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH**

Z uwagi na to, iż powiat choszczeński cechuje się dużymi walorami przyrodniczymi jednym z niekorzystnych czynników, który ma wpływ na przyrodę i miejsca cenne przyrodniczo powiatu choszczeńskiego jest presja turystyczna. Jej niekorzystny związany jest m.in. z:

- brakiem ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej w miejscach atrakcyjnych turystycznie, jak również niedostosowanie tej infrastruktury oraz istniejącego systemu odbioru ścieków czy odpadów, powodujące niekontrolowane wprowadzenie ich do środowiska,
- nieprzestrzeganiem zakazów ustanowionych na terenach cennym przyrodniczo (np. podczas spływów rzeką Drawą, w rezerwach przyrody),
- niedostosowanie ruchu turystycznego do pojemności turystycznej terenów cennych przyrodniczo, brak określonej pojemności turystycznej większości miejsc cennych przyrodniczo.

Zagrożeniem na terenie powiatu choszczeńskiego jest również problem z zachowaniem właściwego stanu ekosystemów wodnych, a co za tym idzie siedlisk od wody zależnych, między innymi spowodowanych zmianami w poziomach wody (susze hydrologiczne). Z prowadzonych w ramach monitoringu środowiska badań wynika, że zarówno w JCW

²³ www.gdos.gov.pl

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

powierzchniowych rzecznych i jeziornych badanych na terenie powiatu choszczeńskiego występują substancje pochodzące ze zrzutów ścieków (komunalnych, bytowych, przemysłowych), ze spływów powierzchniowych z terenów rolniczych oraz powierzchni utwardzonych – przede wszystkim dróg powodujące m.in. ich eutrofizację. Również naturalne zjawiska, zmiany pogodowe mają wpływ na ten stan - dotyczy to przede wszystkim ulewnych deszczy powodujących wprowadzenie do cieków/zbiorników wodnych jednorazowo dużej ilości wody zawierającej zanieczyszczenia, czy też spadki poziomu wody spowodowane długotrwałą suszą. Susza hydrologiczna według sprawozdań przedkładanych Radzie Powiatu Choszczeńskiego przez kierowników nadzorów wodnych występuje corocznie w powiecie choszczeńskim.

Zagrożenia dla gatunków i siedlisk przyrodniczych w powiecie choszczeńskim, zostały również określone w opracowanych dla danej formy ochrony przyrody dokumentach (np. plan ochrony, PZO). Pokróćce omówiono to opisie występujących w powiecie obszarów/terenów objętych formami ochrony przyrody.

Z uwagi na powyższe konieczne jest kontynuowania działań edukacyjnych w opisywanym obszarze interwencji.

5.9.1 Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT.

Poniżej (tabela nr 56) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

TABELA 56. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze

Adaptacja do zmian klimatu	• podejmowanie działań w zakresie tworzenia miejsc retencyjnych, • zwiększanie lesistości kraju; • utrzymywanie właściwego stanu siedlisk i gatunków; • zachowywanie powierzchni biologicznie czynnej, zadrzewień dla łagodzenia zmian klimatycznych;
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	• straty w siedliskach, gatunkach, zadrzewieniach spowodowane ekstremalnymi warunkami pogodowymi; • podejmowanie działań dla ochrony lasów (szczególnie zapobieganie pożarom, szkodnikom);
Edukacja ekologiczna	• prowadzenie działań edukacyjnych dot. roli zasobów przyrodniczych, zagrożeń wynikających z wprowadzania gatunków inwazyjnych, korzyści wdrażania pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, zrównoważonej turystyki.
Monitoring środowiska	• monitoring lasów, stanu gatunków i siedlisk przyrodniczych, • nadzór nad lasami niepaństwowymi.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 57 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze.

TABELA 57. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
• Występowanie w powiecie licznych form	• Presja turystyczna, oraz urbanistyczna

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

ochrony przyrody i obszarów prawnie chronionych. • Wysokie walory przyrodnicze ww. terenów. • Duża powierzchnia lasów (39,9%), przyrost powierzchni lasów. • Zinventaryzowane lasy prywatne. • Występowanie siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo. • Sporządzone plany zadań ochronnych, plany ochrony dla obszarów Natura 2000, rezerwatów, parku narodowego.	szczególnie terenów cennych przyrodniczo, terenów nad jeziorami. • Zanieczyszczenia jezior. • Zanikanie siedlisk przyrodniczych spowodowane intensyfikacją rolnictwa, zmianami klimatycznymi, wpływem zanieczyszczeń. • Brak aktualnych waloryzacji przyrodniczych gmin.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
• Dostępność środków finansowych na zadania związane z ochroną przyrody, na ochronę czynną siedlisk, tworzenie dokumentów planistycznych, a także pakietów rolno-środowiskowo – klimatycznych. • Działalność ochronna prowadzona przez prowadzących nadzór nad terenami objętymi formami ochrony przyrody oraz lasów.	• Zagrożenia pożarami w lasach. • Zagrożenia dla istniejących siedlisk, gatunków spowodowane zmianami klimatycznymi (deficyt opadów, gwałtowne burze, wiatry, przymrozki), rozwój turystyki, rekreacją, a także ekspansją gatunków inwazyjnych. • Niska świadomość społeczeństwa w zakresie przepisów dotyczących ochrony przyrody.

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed wystąpieniem poważnych awarii jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli i zagrożeń poważnymi awariami, związanymi z substancjami niebezpiecznymi. Kolejnym dokumentem regulującym te zasady jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

Ochrona przed skutkami wystąpienia poważnej awarii powinna w głównej mierze być oparta na zapobieganiu zaistnienia tego typu zdarzeń oraz, w przypadku wystąpienia awarii, na szybkim ograniczeniu jej skutków. W tym celu na podmioty stwarzające ryzyko wystąpienia tego typu zagrożeń nakłada się obowiązek postępowania tak, aby przeciwdziałać występowaniu jakichkolwiek awarii i sytuacji stwarzających zagrożenia. Zadania z zakresu zapobiegania występowaniu poważnych awarii przemysłowych realizuje WIOŚ oraz PSP. Organy te prowadzą kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Dodatkowo przeprowadzają badania przyczyn wystąpienia awarii i sposobów likwidacji ich skutków, szkolenia i instruktaże w tym zakresie oraz współdziałają z organami administracji samorządowej.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Na terenie powiatu choszczeńskiego nie występują zakłady dużego (ZDR) ani zakłady zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie powiatu występują inne zakłady produkcyjno - przemysłowe, które potencjalnie mogą stanowić źródło awarii przemysłowych. Pewne zagrożenia niosą ze sobą stacje paliw, jak również transport drogowy i wypadki jakie zdarzają się w ruchu drogowym, związane przede wszystkim z transportem substancji niebezpiecznych. Na terenie powiatu choszczeńskiego nie ma wyznaczonych tras przewozu substancji niebezpiecznych, wobec czego każda z dróg stanowi potencjalne zagrożenie. Przez teren powiatu choszczeńskiego przebiegają również gazociągi przesyłowe, które mogą stanowić potencjalne źródło awarii (np. wybuchu, rozszczelnienia się gazociągu).

5.10.1. Zagadnienia horyzontalne i analiza SWOT.

Poniżej (tabela nr 58) przedstawiono zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom.

TABELA 58. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom

Adaptacja do zmian klimatu	- modernizacja lub budowa nowej infrastruktury transportowej w sposób uwzględniający gwałtowne zmiany pogodowe, - utrzymanie i modernizacja infrastruktury/instalacji w odpowiednim stanie.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	nacisk na tworzenie oraz kontrola systemów zabezpieczeń przed skutkami zmian klimatycznych w przypadku powstawania nowych zakładów przemysłowych, zabezpieczenie infrastruktury/instalacji w istniejących zakładach przed zagrożeniami.
Edukacja ekologiczna	- działania edukacyjne w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia, - szkolenia, ćwiczenia w zakresie zarządzania kryzysowego.
Monitoring środowiska	- współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej i WIOŚ w zakresie kontroli wystąpienia awarii, - kontrole Inspekcji Transportu Drogowego.

Na bazie przedstawionych w niniejszym punkcie informacji określających istniejący stan środowiska, oraz zagadnień horyzontalnych w poniższej tabeli nr 59 dokonano analizy SWOT: dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom.

TABELA 59. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom

Obszar interwencji: Zapobieganie poważnym awariom	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
Brak zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia awarii.	Brak alternatywnych tras dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, przy równoczesnym zwiększającym się ruchu komunikacyjnym.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
Wyposażenie jednostek zarządzania kryzysowego w odpowiedni sprzęt (np.	Niska świadomość mieszkańców dotycząca zagrożeń w przypadku

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

gaśniczy). • Środki finansowe na sprzęt umożliwiające likwidację skutków awarii.	wystąpienia poważnej awarii. • Rozwój transportu drogowego przewożącego paliwa, substancje niebezpieczne. • Przebieg przez teren powiatu gazociągów przesyłowych.
---	---

5.11. Nadzwyczajne zagrożenia, adaptacja do zmian klimatu

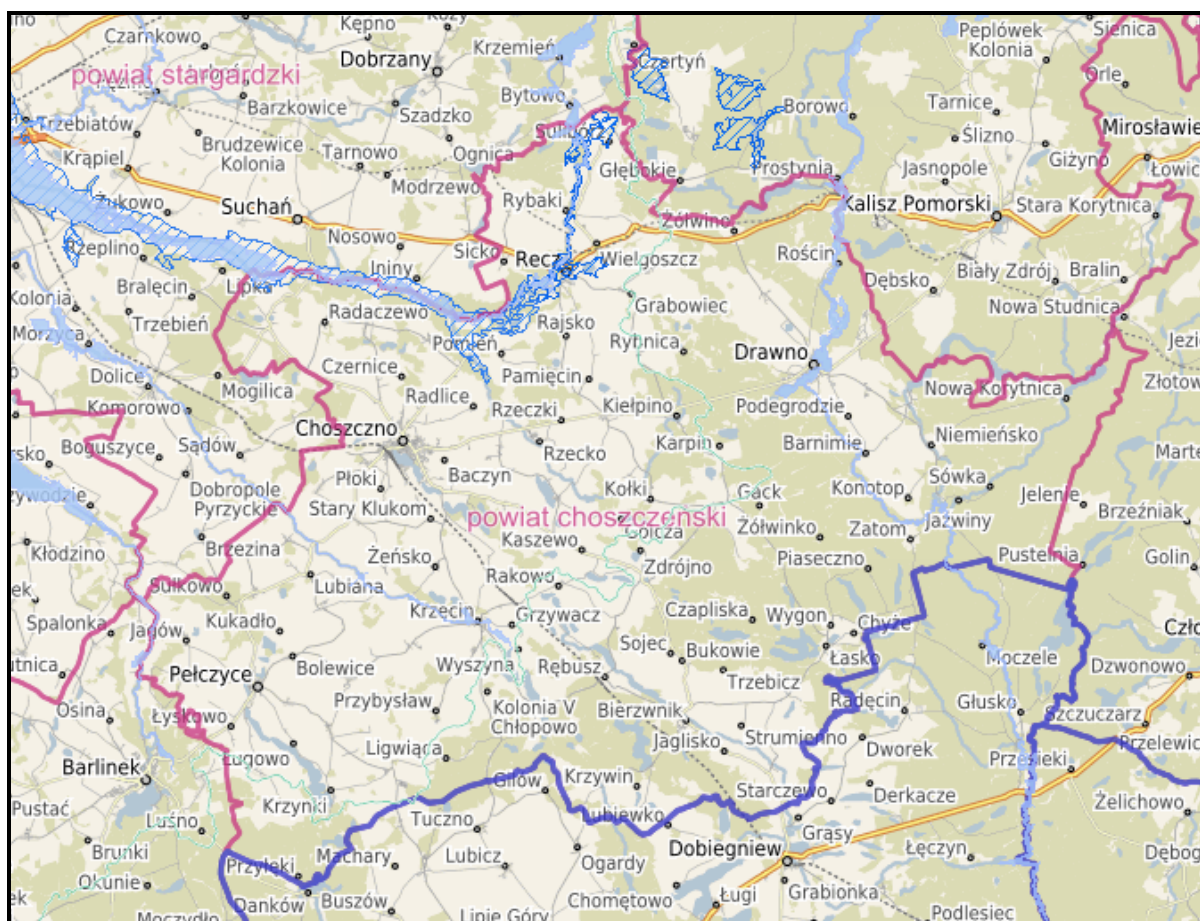
W ostatnich latach zauważalne są znaczne zmiany klimatu, gwałtowne zjawiska pogodowe konieczne jest ukierunkowanie społeczeństwa na ich występowanie. Do nadzwyczajnych zagrożeń wynikających z ekstremalnych oraz zmieniających się warunków pogodowych należą przede wszystkim susze hydrologiczne, susze rolnicze, podtopienia od strony rzek, gwałtowne burze/wiatry powodujące zniszczenia w infrastrukturze, drzewostanach, siedliskach przyrodniczych oraz spływy powierzchniowe.

Obszary zagrożone powodzią/podtopieniami

Na poniższej rycinie nr 30 przedstawiono obszary zagrożenia powodziowego oraz zagrożone podtopieniami na terenie powiatu choszczeńskiego od strony rzek. W powiecie choszczeńskim są to przede wszystkim tereny dolin rzeki Iny.

**RYC.30. Obszary zagrożenia powodziowego oraz zagrożenia podtopieniami
w powiecie choszczeńskim**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://zcpwz.e-mapa.net/>

Główne działania, które powinny być podejmowane w celu eliminacji podtopień powinny dotyczyć przede wszystkim właściwego utrzymywania i funkcjonowania cieków oraz urządzeń melioracyjnych, jak również rozwoju/prawidłowego utrzymania kanalizacji deszczowej.

Obszary zagrożone suszą

Zgodnie z danymi zawartymi na Hydroportalu - ISOK grunty położone na terenie powiatu choszczeńskiego w przeważającej części objęte są III klasą - silne zagrożenie suszą²⁴, miejscami II klasą - umiarkowane zagrożenie suszą²⁵, sporadycznie I klasą - słabo zagrożone²⁶. Na poniższej rycinie nr 31 przedstawiono stopień pokrycia terenów za zagrożeniami.

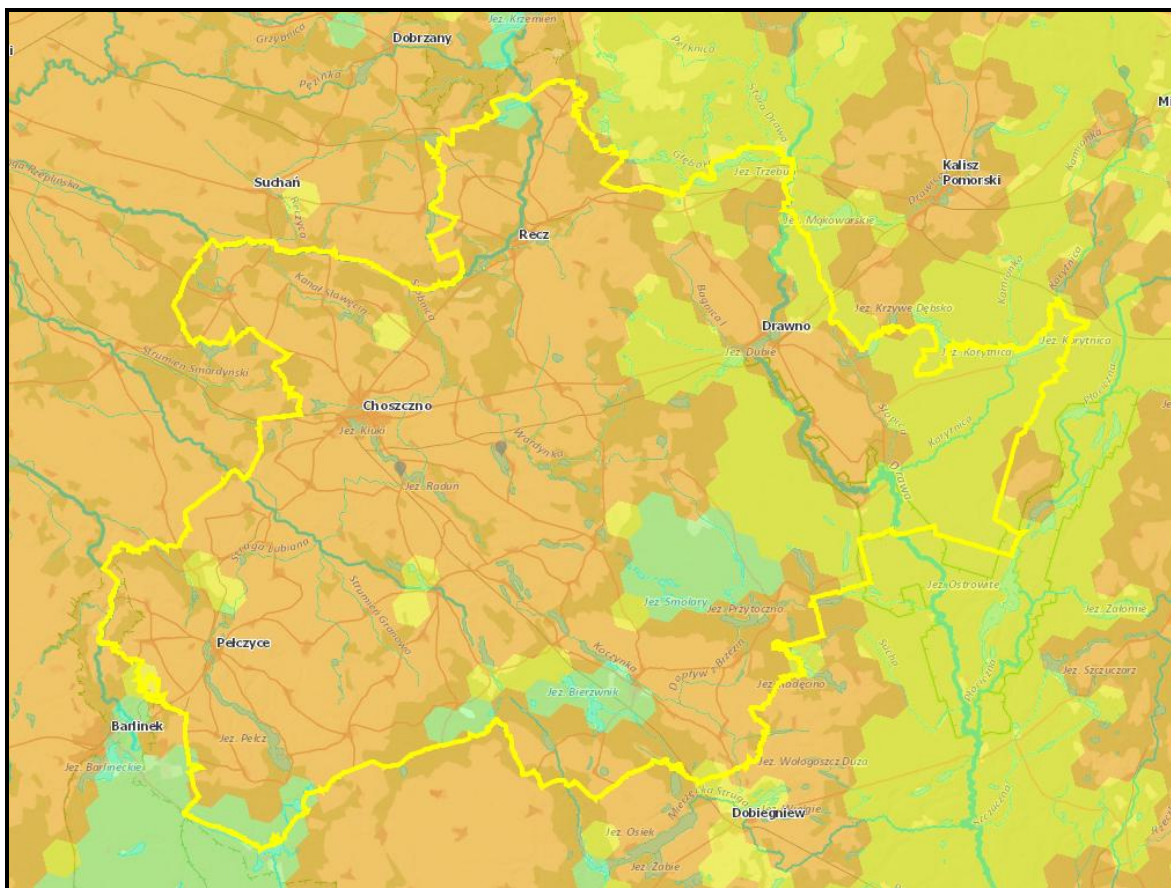
RYC.31. Obszary zagrożenia suszą w powiecie choszczeńskim

²⁴ (III klasa – kolor pomarańczowy na mapie)

²⁵ (II klasa – kolor żółty na mapie)

²⁶ (I klasa – kolor zielony na mapie)

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Źródło: <https://wody.isok.gov.pl/>

Istotnym elementem minimalizującym skutki suszy jest realizacja inwestycji m.in. związanych z małą retencją wodną. Ponadto dla potrzeb monitorowania suszy potrzebne są też inwestycje związane z posadawianiem stacji meteorologicznej. W 2023 r. tego typu inwestycja (przy współudziale środków powiatu) powstała w powiecie choszczeńskim w gminie Recz. W Lubieniowie posadowiona została stacja meteorologiczna wchodząca w skład Systemu Monitoringu Suszy na terenie Gminy Recz, w związku ze zgłaszanymi przez rolników potrzebami dotyczącymi monitorowania suszy na potrzeby rolnictwa.

Osuwiska

Z ekstremalnymi warunkami pogodowymi związane są również zagrożenia ze strony osuwisk. Szczegółowy opis osuwisk i terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych ziemi został przedstawiony w rozdziale 5.7.niniejszego Programu.

5.12. Informacja o realizacji celów zawartych dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska

Szczegółowa analiza z realizacji zadań planowanych do realizacji w poprzednim „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 r.” została ujęta w:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

- „Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 r.” za lata 2021-2022, przedłożonego Radzie Powiatu Choszczeńskiego w 2019 r.;
- „Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 r.” za lata 2023-2024, który zostanie przedstawiony Radzie Powiatu Choszczeńskiego w 2025 r.

W ramach wyznaczonych w ww. Programie celów realizowane były następujące zadania:

CEL: OCHRONA POWIETRZA, Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN KLIMATU

w ramach celu realizowano m.in. termomodernizację budynków, w tym użyteczności publicznej, poprawę efektywności energetycznej budynków, likwidację konwencjonalnych źródeł ciepła (m.in. poprzez program „Czyste Powietrze”, „Ciepłe Mieszkanie”, „Mój Prąd”), montaż instalacji OZE, monitoring jakości powietrza, budowę ścieżek spacerowych, rowerowych, modernizację i wymianę na energooszczędne systemów oświetlenia, przebudowę dróg, układów torowych linii kolejowej, działania w zakresie organizacji i rozwoju transportu zbiorowego, edukację ekologiczną.

CEL: POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM

w ramach celu realizowano m.in. monitoring akustyczny hałasu (drogowego, kolejowego), przebudowę i remonty dróg, edukację ekologiczną społeczeństwa.

CEL: OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

w ramach celu realizowano m.in. monitoring promieniowania elektromagnetycznego, kontrole i ewidencjonowanie instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.

**CEL: OSIĄGNIĘCIE DOBREGO STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD
POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH**

w ramach celu realizowano m.in. monitoring jezior, rzek i wód podziemnych, budowę stacji uzdatniania wody, ustanawianie stref ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska, edukację rolników w zakresie dobrych praktyk rolniczych, inwestycje zmniejszające zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, działania w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych.

**CEL: OCHRONA PRZED ZJAWISKAMI EKSTREMALNYMI ZWIĄZANYMI
Z WODĄ**

w ramach celu realizowano m.in. utrzymywanie piętrzeń, zwiększenie retencji korytowej w ciekach, konserwacje, remonty i utrzymanie urządzeń wodnych, przebudowę i budowę niezbędnej infrastruktury technicznej w zakresie sieci kanalizacji deszczowej.

**CEL: DALSZY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WODNO – ŚCIEKOWEJ
I RACJONALNA GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA**

w ramach celu realizowano m.in. modernizację, rozbudowę i wymianę infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, przebudowę i modernizację stacji uzdatniania, modernizację, rozbudowę, przebudowę oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków, dofinansowywanie przydomowych oczyszczalni ścieków, kontrole jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz podmiotów korzystających ze środowiska, kontrole w zakresie umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych, stanu technicznego tych zbiorników.

CEL: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI

w ramach celu realizowano kontrolę przestrzegania koncesji na wydobywanie kopalin.

**CEL: OCHRONA GLEB ORAZ RACJONALNA GOSPODARKA ZASOBAMI
GLEBOWYMI**

w ramach celu realizowano m.in. rekultywację składowisk odpadów innych niż niebezpieczne, rekultywacji gruntów, dokonano inwentaryzacji terenów zagrożonych osuwiskami i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

**CEL: GOSPODAROWANIE ODPADAMI ZGODNIE Z HIERARCHIĄ SPOSOBÓW
POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI**

w ramach celu realizowano m.in. zadania w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku (gminy powiatu), budowę PSZOK-ów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów, rekultywacją istniejących składowisk odpadów innych niż niebezpieczne, kontrole w zakresie właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, edukację ekologiczną, usuwanie wyrobów zawierających azbest.

CEL: OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

w ramach celu realizowano m.in. ustanawianie planów zadań ochronnych, planów ochrony dla DPN, PK, znakowanie form ochrony przyrody, zabiegi ochrony czynnej w rezerwach, monitoring gatunków i siedlisk, identyfikację i usuwanie gatunków obcych (inwazyjnych): barszczu Sosnowskiego (gm. Pełczyce), barszczu Mantegazziego (gm. Recz), tawuły kutnerowatej na torfowiskach DPN, rdestowców i niecierpka gruczołowatego w DPN, zadania w zakresie określenia pojemności turystycznej terenów leśnych, edukacji ekologicznej, inwentaryzacji obszarów N2000 dla banku danych o zasobach przyrodniczych.

CEL: ROZWÓJ I UTRZYMYWANIE TERENÓW ZIELENI

w ramach celu realizowano m.in. utrzymanie, rewitalizację istniejących terenów zieleni, dokonywanie nowych nasadzeń w miastach, wsiach i przy drogach.

**CEL: ROZWÓJ TURYSTYKI ZRÓWNOWAŻONEJ KORZYSTAJACEJ Z ZASOBÓW
PRZYRODNICZYCH, EDUKACJA PRZYRODNICZA**

w ramach celu realizowano m.in. budowę, modernizację infrastruktury turystycznej, edukację ekologiczną, promocję walorów przyrodniczych.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

CEL: PROWADZENIE TRWALE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ

w ramach celu realizowano m.in. opracowanie dokumentacji urzędniowej lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (UPLU, ISL), inwestycje p.poż. i retencyjne w lasach, zalesienia gruntów.

CEL: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTAPIENIA POWAŻNYCH AWARII

w ramach celu realizowano m.in. aktualizacje powiatowego i gminnych planów zarządzania kryzysowego, edukacje ekologiczną, dofinansowanie wyposażenia służb ratowniczych.

Zakres zrealizowanych zadań oraz efektów realizacji został szczegółowo ujęty w ww. Raportach z „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 r.”

6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025 –2030

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez działania wyznaczone dla poszczególnych kierunków interwencji. W niniejszym opracowaniu uwzględniono obszary interwencji wskazane w „Wytocznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Przy wyznaczaniu zadań planowanych do realizacji kierowano się zarówno celami określonymi w dokumentach strategicznych, jak i otrzymanymi od podmiotów zaangażowanych przy opracowaniu niniejszego dokumentu.

W tabeli nr 60 znajdują się zadania i cele wyznaczone do realizacji w programie wraz z przypisaniem właściwości jednostkom realizującym, zaś w tabelach 61 – 62 ujęto ich podział na zadania własne (powiatu) oraz innych podmiotów którym przypisano zadania do realizacji (zadania monitorowane).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 60. Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa i ochrona jakości powietrza	Ilość obszarów (szt.), powierzchnia wyznaczona (w km ²) na terenie powiatu z przekroczeniami poziomu docelowego B(a)P zawartego w pyłe zawieszonym PM10. (GIOŚ - 2023)	0/0	0/0	Zmniejszenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń (tzw. niskiej emisji)	Termomodernizacja budynków (w tym użyteczności publicznej) w powiecie choszczeńskim, poprawa efektywności energetycznej budynków (W/M).	Powiat, gminy, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Brak środków finansowych
			Ilość obszarów (szt.), powierzchnia wyznaczona (w km ²) na terenie powiatu z przekroczeniami pyłu PM10 i PM2,5. (GIOŚ - 2023)	0/0	0/0		Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi i wymiana na źródła nowszej generacji, zwiększenie wykorzystania OZE (W/M).	Powiat, gminy, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Brak środków finansowych
			Aktualizacja i opracowanie programów ochrony powietrza (Marszałek WZ - 2025)	1	1		Realizacja zamierzeń określonych w Programie ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej (W/M).	Powiat, gminy, zarządcy dróg, podmioty przypisane do realizacji	Nieefektywny system wdrażania programu oraz planów
			Liczba stref poddana monitoringowi (GIOŚ - 2023)	1	1		Modernizacja instalacji do spalania paliw do celów technologicznych/grzewczych (M).	Przedsiębiorstwa, prowadzący instalację	Brak nakładów finansowych, brak możliwości technicznych

²⁷ Wartość bazowa obejmuje dane dostępne w czasie przygotowywania Programu: 2023-2025

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (Zarządcy dróg km - 2023)	26,3	>26,3		Budowa ścieżek rowerowych (M)	Gminy, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, brak możliwości technicznych
			Ilość nowych nasadzeń (GUS, szt./rok - 2023)	338	> 338		Wprowadzenie terenów zieleni na terenach zabudowanych (M)	Gminy, spółki komunalne, zarządcy dróg	
			Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Mg/rok (GUS - 2024)	7884	<7884	Działania administracyjne, kontrolne, edukacyjne w zakresie ochrony jakości powietrza	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza oraz założeń tzw. uchwały antysmogowej(M).	WIOŚ, podmioty wydające pozwolenia, gminy	Braki kadrowe, duża ilość prowadzonych spraw
			Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych (Mg/rok) (GUS - 2024)	2	<2		Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza (W/M).	Powiat, Gminy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Braki kadrowe i brak środków finansowych
							Monitoring i ocena jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej, obejmującej powiat choszczeński (M).	GIOŚ	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Ilość instalacji OZE (Urząd Regulacji Energetyki – 2025 r.)	51	>51		Promowanie rozwiązań/realizacja zamierzeń przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. ruchu rowerowego, zakup pojazdów elektr.) (W/M).	Powiat, gminy, KPPSP, KPP w Choszczynie, podmioty publiczne	Brak środków finansowych
						Dalszy wzrost wykorzystania OZE	Budowa, rozbudowa, modernizacja jednostek wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z OZE, w tym z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową do sieci dystrybucyjnych, skablowanie linii (M)	Przedsiębiorstwa, prowadzący instalację	Brak środków finansowych, długi proces inwestycyjny
							Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej (M/W)	Powiat, gminy, zarządcy dróg	
						Ograniczenie emisyjności, transportu,	Przebudowa układów torowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na linii kolejowej (M)	PKP PLK S.A	Brak środków, dofinansowania

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						rozwój transportu publicznego	Budowa i modernizacja dróg w powiecie (M)	Zarządcy dróg (gminy, PZD w Choszczynie, ZZDW w Koszalinie, GDDKiA)	Brak środków finansowych, długi proces inwestycyjny
							Utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu przez regularne utrzymywanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą na mokro) (M)	Zarządcy dróg, MPGK Sp. z o.o.	
							Rozwój i utrzymywanie publicznego transportu zbiorowego (W/M)	Powiat, Gminy	Brak środków finansowych
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Poprawa klimatu akustycznego na terenie powiatu choszczeńskiego	Ilość osób narażonych na ponadnormatywny hałas komunikacyjny w powiecie (GIOŚ - 2023)	100	0	Ograniczenie emisji hałasu	Przebudowy/remonty dróg – stosownie nowoczesnych nawierzchni, wykonywanie zabezpieczeń akustycznych (W/M)	Powiat, gmina, zarządcy dróg	Brak środków finansowych
			Budowa obwodnic (GDDKiA - 2025)	0	1		Budowa obwodnic (M)	GDDiKA	Brak środków finansowych, długi proces inwestycyjny
			Ilość zarejestrowanych pojazdów w powiecie	750	<750	Działania administracyjne, kontrolne, edukacyjne w	Ocena klimatu akustycznego w powiecie choszczeńskim (M)	GIOŚ	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			choszczeńskim w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu (GUS - 2023)			zakresie ochrony przed hałasem	Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych (M)	Zarządcy dróg, linii kolejowej	Brak środków finansowych
							Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska (W/M)	Starosta, WIOŚ	
							Edukacja ekologiczna społeczeństwa – promowanie ruchu pieszego, rowerowego, transportu publicznego (W/M)	Powiat, Gminy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Braki kadrowe i brak środków finansowych
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba miejsc z przekroczeniami PEM (szt.) (GIOŚ – 2023)	0	0	Utrzymywanie natężenia pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych poziomów	Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego (kontynuacja) (M)	GIOŚ	
			Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie (os.) (GIOŚ - 2023)	0	0		Kontrola instalacji emitujących PEM (M)	WIOŚ	
							Przyjmowanie i ewidencjonowanie zgłoszeń źródeł wytwarzających PEM (M)	Starosta Marszałek WZ	
							Uwzględnianie w planach zagospodarowania	Gminy	Brak procedur uchwalających mpzp

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (M)		
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych	Stan JCWP jeziornych (dobry, JCW niezagrożona) (GIOŚ, PGW WP – 2021-2022)	12 (54,5%)	16 (73 %)	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych	Realizacja „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” (M)	Gospodarstwa rolne, gminy, ARiMR, ZODR, WIOŚ Szczecin	Brak chęci, brak zainteresowania, brak środków finansowych
			Stan JCWP rzecznych (dobry, JCW niezagrożona) (GIOŚ, PGW WP – 2021-2022)	3 (14,3%)	11 (52 %)		Realizacja założeń Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (M)	Podmioty odpowiedzialne za realizację działań	
			Stan JCWPd (dobry) (PIB-PIG, PGW WP – 2021-2022)	4 = 100%	4 = 100 %		Ocena stanu JCW (M)	GIOŚ	
							Monitoring jezior (M)	GIOŚ	
							Monitoring rzek (M)	GIOŚ	
							Monitorowanie stanu i chemizmu wód podziemnych (M)	PIG-PIB w ramach PMŚ	
							Ustanawianie stref ochronnych ujęć (M)	PGW WP	
							Budowa/modernizacja ujęć (M)	Właściciele ujęć, gminy	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						Działania administracyjne, kontrolne, edukacyjne w zakresie ochrony wód	Ograniczenia zużycia wody (M)	Użytkownicy środowiska	Brak chęci, brak zainteresowania
							Stosownie dobrych praktyk rolniczych, montaż płyt obornikowych, zbiorników na gnojowicę (M)	Rolnicy	Brak chęci, brak zainteresowania, brak środków finansowych
							Edukacja w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych (M)	ZODR	Braki kadrowe
							Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie pozwoleń wodnoprawnych) (M)	WIOŚ, Wody Polskie	Braki kadrowe
		Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	Nasadzenia drzew i krzewów (szt.) (GUS - 2024)	338	>338	Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego/ gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne.	Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy - w tym rozwój form małej retencji wodnej (M/W)	RZGW PGW WP, gminy, powiat, ZODR, przedsiębiorstwa komunalne, użytkownicy środowiska, rolnicy,	Brak środków finansowych
			Powierzchnia terenów zieleni urządzonej (ha) (GUS 2023 r.)	276,5	>276,5				
			Konserwacja, utrzymanie wód i urządzeń wodnych (m) – 2024 r.(PGW WP)	83.569	>88.569				
							Realizacja założeń Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (M/W)	RZGW PGW WP, gminy, powiaty, IMGW-PIB, zarządcy dróg	Brak środków finansowych
							Budowa/rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej (M)	Gminy, zarządcy sieci	Brak środków finansowych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Powierzchnia gruntów pod stawami (ha) (Starostwo – 01.01.2025)	254	>254		Konserwacja, utrzymanie urządzeń wodnych, zwiększanie retencji korytowej (M)	RZGW PGW WP, gminy, właściciele gruntów	Brak środków finansowych
							Promowanie form małej retencji, zwiększania terenów zielonych, wprowadzanie zadrzewień (W/M)	RZGW, gminy, powiaty	
							Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożeń powodziowych (M)	Gminy	Brak procedur uchwalających mzp
5.	GOSPODARKA WODNO- - ŚCIEKOWA	Dalszy rozwój infrastruktury wodościekowej i racjonalna gospodarka wodnościekowa	Długość sieci wodociągowej w km (GUS – 2023 r.)	417,6	>417,6	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury wodociągowej (M)	Gminy, zarządcy sieci	Brak środków finansowych
			% ludności korzystającej z sieci wodociągowej (GUS – 2023 r.)	92,3	>92,3		Przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (M)	Gminy, zarządcy sieci	Brak środków finansowych
			Długość sieci kanalizacyjnej w km (GUS – 2023 r.)	318,6	>318,6		Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury kanalizacyjnej (kanalizacja sanitarna) (M)	Gminy, zarządcy sieci	Brak środków finansowych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			% ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (GUS – 2023 r.)	78,1	>78,1	Działania administracyjno-kontrolne	Modernizacja, rozbudowa, budowa oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków (M)	Gminy, zarządcy sieci	Brak środków finansowych
			% ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (GUS – 2023 r.)	89,3	>89,3		Kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia (M)	PSSE w Choszczynie	Brak środków finansowych
							Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (M)	PGW Wody Polskie, WIOŚ	
							Kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych, częstotliwości ich opróżniania (M)	Gminy	Braki kadrowe
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Liczba udokumentowanych złóż szt. (PIG) (2024 r.)	15	15 (lub więcej)	Ochrona i racjonalna eksploatacja złóż kopalin	Rozpoznawanie, dokumentowanie i eksploatacja nowych złóż kopalin przy wykorzystaniu nowoczesnych technik (M)	Przedsiębiorcy koncesyjni	Brak środków finansowych
							Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych (M)	Obowiązani do rekultywacji	
							Prowadzenie bieżącej	OUG w Poznaniu,	Braki kadrowe

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia kopalin (M/W)	marszałek, starosta	
7.	GLEBY	Ochrona gleb oraz racjonalna gospodarka zasobami glebowymi	Ilość zinwentaryzowanych gmin pod kątem występowania osuwisk [szt.] (Starosta - 2025)	3	6	Rekultywacja składowisko odpadów	Rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne (M)	Gmina/Zarządzający składowiskiem	Brak środków finansowych
						Ochrona przed osuwiskami	Inwentaryzacja terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi, monitoring terenów osuwiskowych (W/M)	Starosta, PIG PIB	Brak środków finansowych
			Ilość zrehabilitowanych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne (szt.) (2025, GUS, gminy)	6	7		Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w dokumentach planistycznych (M)	Gminy	
						Ochrona gleb	Monitoring gleb użytkowanych rolniczo (M)	OSCh-R, IUNG	
							Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych (W/M)	Starosta, gminy	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie wykazu (W)	Starosta	
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Ilość gmin z osiągniętymi poziomami odzysku (2024 r.)	4	6	Racjonalna gospodarka odpadami, w tym komunalnymi	Realizacja i wdrażanie założeń Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (M)	Gminy	
			Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (kg/mieszkań.) (GUS - 2024)	304	<300 (o 1% rocznie)		Budowa i prowadzenie PSZOK (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) (M)	Gminy	Brak środków finansowych
			Ilość wybudowanych PSZOK (Gminy - 2024)	5	6		Rozwój/modernizacja infrastruktury oraz systemów służących do zagospodarowania odpadów, osiągania poziomów odzysku. (M)	Gminy, przedsiębiorstwa, zarządzający instalacjami	
			Ilość istniejących dzikich wysypisk (GUS - 2024)	4	0		Usuwanie dzikich wysypisk/ porzuconych odpadów (M)	Gminy, Nadleśnictwa	
			Ilość usuniętego/ unieszkodliwionego azbestu (w Mg)	9234,759	19088,66		Realizacja programu usuwania azbestu z terenu gmin (M)	Gminy	
							Wdrażanie założeń	Gminy, zarządzający instalacjami	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							gospodarki o obiegu zamkniętym (M)		
						Działania administracyjno-kontrolne, edukacyjne	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach (W/M)	WIOŚ, Starosta, Marszałek RDOŚ	
							Kontrola właściwego postępowania z odpadami komunalnymi (M)	Gminy	
							Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (M)	Gminy	
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Ochrona zasobów przyrodniczych	Liczba ustanowionych planów zadań ochronnych obszarów N2000 (RDOŚ, Nadleśnictwa - 2025)	10	10	Zarządzanie zasobami przyrodniczymi	Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie powiatu (M)	RDOŚ, Nadleśnictwa	
			Liczba ustanowionych planów dla PK (ZPK WZ - 2025)	1	1		Realizacja ustaleń planu zadań ochronnych dla PN, PK (M)	DPN, ZPKWZ	
			Liczba ustanowionych planów dla PN (DPN - 2025)	1	1		Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej (M)	Gminy	Brak środków finansowych
			Liczba ustanowionych planów dla rezerwatów przyrody	5	5		Ustanawianie i znakowanie form ochrony przyrody (M)	Gminy, Nadleśnictwa,	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA	
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
			(RDOŚ - 2025)	0	6			RDOŚ, DPN		
			Ilość zaktualizowanych waloryzacji (Gminy - 2025)					Wprowadzanie do dokumentów planistycznych założeń wynikających z audytów krajobrazowych (M)	Gminy	
						Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym	Realizacja zabiegów ochrony czynnej w rezerwatach (M)	RDOŚ		
							Monitoring gatunków i siedlisk (M)	Nadleśnictwa, DPN, ZPKWZ, RDOŚ		
							Identyfikacja występowania oraz eliminacja gatunków obcych (W/M)	Powiat, Gminy, Zarządcy dróg, RDOŚ, DPN, ZPKWZ, zarządcy nieruchomości	Brak środków finansowych	
		Rozwój i utrzymywanie terenów zieleni	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w powiecie w ha (GUS - 2023)	94,25	>94,25	Ochrona terenów zieleni	Tworzenie oraz bieżące utrzymywanie i rewitalizacja terenów zieleni urządzonej (np. parki, zieleńce) (M)	Gminy		
							Zachowanie alei przydrożnych, istniejącej zieleni (M)	Gminy, zarządcy dróg, zarządcy nieruchomości		
							Nowe nasadzenia drzew -	Gminy, zarządcy		

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							w miastach, przy drogach (M)	dróg	
		Rozwój turystyki zrównoważonej korzystającej z zasobów przyrodniczych, edukacja przyrodnicza	Baza agroturystyczna oraz miejsca zorganizowane dla turystyki (ilość obiektów - Gminy, Nadleśnictwa 2025 r.)	110	110 (lub więcej)	Wsparcie działań edukacyjnych oraz tworzenia i modernizacji infrastruktury turystycznej	Budowa nowej, modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej, uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne (W/M).	Nadleśnictwa, DPN, ZPKWZ, Gminy, Powiat	
							Określenie pojemności turystycznej dla obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo	Nadleśnictwa, RDOŚ, Gminy, DPN	
							Edukacja przyrodnicza, promocja walorów przyrodniczych powiatu wspieranie projektów proekologicznych (W/M)	Gminy, Powiat Nadleśnictwa, RDOŚ, DPN, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	
							Rozwój turystyki ekologicznej i agroturystyki oraz jej promocja (M/W)	Gminy, powiaty, przedsiębiorstwa turystyczne, rolnicy, organizacje pozarządowe	brak środków finansowych, kadrowych
		Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Powierzchnia zinwentaryzowanych lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (w ha) (Starosta - 2025)	875,6937	875 (lub więcej)	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, prowadzenie	Starosta	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Powierzchnia lasów w nadzorze (w ha) (Starosta - 2025)	875,6937 ha	>875,6937		nadzoru nad gospodarką leśną w ww. lasach (W)		
			Lesistość (%) (Starosta - 2025)	39,9	>39,9		Inwestycje związane z ochroną p.poż. w lasach oraz zwiększających retencję na obszarach leśnych (M)	Nadleśnictwa, właściciele lasów prywatnych	
							Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej (M)	Nadleśnictwa, właściciele lasów prywatnych	
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii	Liczba poważnych awarii (WIOŚ, GIOŚ)	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, prowadzenie rejestru poważnych awarii, zakładów w zakresie ochrony p.poż. (M)	WIOŚ, KPPSP	
			Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego (ilość) (Starosta)	1	1				
			Ilość Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego (Gminy)	6	6		Sporządzanie/ aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego (W)	Powiat	
							Sporządzanie/ aktualizacja Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego (M)	Gminy	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA (W)- ZADANIA WŁASNE POWIATU (M)- ZADANIA MONITOROWANE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemów zarządzania kryzysowego, wyposażania/wzmacniania służb ratowniczych w odpowiedni sprzęt (W/M).	Powiat, gminy, KPPSP, KPP w Choszczynie	
						Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	Ostrzeganie ludności w ramach wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania) (W/M)	Powiat, gminy	
							Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców (W/M).	Powiat, gminy, służby inspekcji i straży, WIOŚ, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

TABELA 61. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Termomodernizacja budynków (w tym użyteczności publicznej) w powiecie choszczeńskim, poprawa efektywności energetycznej budynków.	Powiat	7.500.000,00		b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Krajowy plan Odbudowy Zwiększenia Odporności Komponent B „Zielona energia” i zmniejszenie energochłonności w ramach działania B.1.1.3. „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół”, środki własne
		Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi i wymiana na źródła nowszej generacji, zwiększenie wykorzystania OZE.	Powiat			b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Realizacja zamierzeń określonych w Programie ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, krajowe, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski
		Promowanie rozwiązań/realizacja zamierzeń przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. ruchu rowerowego, zakup pojazdów elektr.)	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, WFOŚiGW
		Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym	Powiat	Zadanie ciągłe, bez nakładów finansowych						W ramach zadań własnych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej								
		Budowa i modernizacja dróg w powiecie	PZD	11.542.219,32	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
		Rozwój i utrzymywanie publicznego transportu zbiorowego	Powiat	722 000	ok. 720 000	ok. 720 000	ok. 720 000	ok. 720 000	ok. 720 000	Środki własne, dotacja urzędu wojewódzkiego
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Przebudowy/remonty dróg – stosownie nowoczesnych nawierzchni, wykonywanie zabezpieczeń akustycznych	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	W ramach zadań własnych realizowanych przez PZD w Choszczynie
		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska	Starosta	Zgodnie z zapotrzebowaniem						Środki własne, zewnętrz, WFOŚiGW
		Edukacja ekologiczna społeczeństwa - promowanie ruchu pieszego, rowerowego, transportu publicznego	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki krajowe, UE, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Przyjmowanie i ewidencjonowanie zgłoszeń źródeł wytwarzających PEM	Starosta	Bez nakładów finansowych.						W ramach zadań własnych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy - w tym rozwój form małej retencji wodnej	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Realizacja założeń Planu zarządzania ryzykiem powodziowym	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Promowanie form małej retencji, zwiększania terenów zielonych, wprowadzanie zadrzewień	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia kopalin	Starosta	Bez nakładów finansowych.						W ramach zadań własnych
7.	GLEBY	Monitorowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, monitoring terenów osuwiskowych	Starosta	4.950,00 ²⁸	15.000 ²⁹	23.000 ³⁰	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne

²⁸ - tereny gm. Pełczyce

²⁹ - tereny gm. Drawno

³⁰ - tereny gm. Choszczno

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania Poprzez uwzględnianie ich Przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Starosta	Bez nakładów finansowych.						W ramach zadań własnych
		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie wykazu.	Starosta	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	W ramach zadań własnych
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach.	Starosta	Bez nakładów finansowych.						W ramach zadań własnych
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Identyfikacja występowania oraz eliminacja gatunków obcych	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Budowa nowej, modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej, uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW. środki własne
		Edukacja przyrodnicza, promocja walorów przyrodniczych powiatu wspieranie projektów proekologicznych	Starosta	271.665,5	5000	5000	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027. Działanie 2.12 „Adaptacja do zmian

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
										klimatu"
		Rozwój turystyki ekologicznej i agroturystyki oraz jej promocja	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w ww. lasach	Starosta	53.328,91	71.000	62.000	72.000	84.000	77.500	Środki własne
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Sporządzanie/aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego	Powiat	Bez nakładów finansowych.						W ramach zadań własnych
		Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemów zarządzania kryzysowego, wyposażania/wzmacniania służb ratowniczych w odpowiedni sprzęt	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Ostrzeganie ludności w ramach wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania)	Powiat	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW, NFOŚiGW, Środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne
		Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Powiat	144.000				b.d.	b.d.	Rządowy Program ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej na lata 2025-2028, środki własne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Tabela. 62. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Termomodernizacja budynków (w tym użyteczności publicznej) w powiecie choszczeńskim, poprawa efektywności energetycznej budynków.	Gminy, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
			Gmina Krzęcin	W zależności od potrzeb i możliwości finansowych	1.100.000	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.				
			Gmina Pelczyce	7.594.348	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.				KPO	
		Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi i wymiana na źródła nowszej generacji, zwiększenie wykorzystania OZE	Gminy, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.						
			Gmina Choszczno	1.300.0000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	Program „Czyste Powietrze”, „Ciepłe mieszkanie”
			Gmina Pelczyce	165.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW
		Realizacja zamierzeń określonych w Programie ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej	Gminy, zarządcy dróg, podmioty przypisane do realizacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Modernizacja instalacji do spalania paliw do celów technologicznych/ grzewczych	Przedsiębiorstwa, prowadzący instalację	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.						Środki własne, środki zewnętrzne
		Budowa ścieżek rowerowych	Gminy, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa, WFOŚiGW

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
			Gmina Krzęcin	b.d.	4.500.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Wprowadzenie terenów zieleni na terenach zabudowanych	Gmin, spółki komunalne, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			ZGKiOS w Krzęcinie	500	500	500	500	500	500	Środki własne
		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza oraz założeń tzw. uchwały antysmogowej	WIOŚ, podmioty wydające pozwolenia, gminy	W zależności od zapotrzebowania i planu kontroli.						W ramach zadań własnych
		Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza	Powiat, Gminy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			Gmina Choszczno	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	
		Monitoring i ocena jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej	GIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Promowanie rozwiązań/realizacja zamierzeń przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. ruchu rowerowego, zakup pojazdów elektr.)	Gminy, KPPSP, KPP w Choszcznie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			KPPSP w Choszcznie	b.d.	220.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW, środki Funduszu Wsparcia
		Budowa, rozbudowa, modernizacja jednostek wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z OZE, w tym z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową do sieci dystrybucyjnych, skablowanie linii	Przedsiębiorstwa, prowadzący instalację.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów	Gminy, zarządcy dróg							Środki własne, PRP WZ 2014-2020, środki

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej								Gminy Choszczno
			Gmina Drawno	1.098.200,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład
			Gmina Krzęcin	741.463,41	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Przebudowa układów torowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na linii kolejowej	PKP PLK S.A	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.						
		Budowa i modernizacja dróg w powiecie	Zarządcy dróg(gminy, w Choszczynie, ZZDW w Koszalinie, GDDKiA)	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.						
			ZZDW	13.146.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu przez regularne utrzymywanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą na mokro)	Zarządcy dróg, MP GK Sp. z o.o.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Rozwój i utrzymywanie publicznego transportu zbiorowego	Gminy	W zależności od zapotrzebowania i możliwości finansowych.						Środki własne, środki zewnętrzne, Fundusz Dróg Samorządowych
			Gmina Krzęcin	79.709	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	FRPA
2	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Przebudowy/remonty dróg – stosownie nowoczesnych nawierzchni, wykonywanie zabezpieczeń akustycznych	Gmina, zarządcy dróg	W ramach zadań własnych.						Budżet państwa, WFOŚiGW

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Budowa obwodnic	GDDiKA	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Ocena klimatu akustycznego w powiecie choszczeńskim	GIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych	Zarządcy dróg, linii kolejowej	W zależności od zapotrzebowania i planu kontroli.						W ramach zadań własnych
		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska	WIOŚ	W zależności od zapotrzebowania i planu kontroli.						Środki własne, środki zewnętrzne
		Edukacja ekologiczna społeczeństwa –promowanie ruchu pieszego, rowerowego, transportu publicznego.	Gminy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	b.d.						
3	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego (kontynuacja)	GIOŚ	W ramach zadań własnych.						W ramach zadań własnych
		Kontrola instalacji emitujących PEM	WIOŚ	W ramach zadań własnych.						W ramach zadań własnych
		Przyjmowanie i ewidencjonowanie zgłoszeń źródeł wytwarzających PEM	Marszałek WZ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
		Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
4	GOSPODAROWANIE WODAMI	Realizacja „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”	Gospodarstwa rolne, gminy, ARiMR, ZODR, WIOŚ Szczecin	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			OHZ Lubiana	1.000.000	9.900.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Realizacja założeń aktualizowanego Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry	Podmioty odpowiedzialne za realizację działań	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Ocena stanu JCW (M)	GIOŚ	W ramach zadań własnych.						Środki własne
		Monitoring jezior (M)	GIOŚ	W ramach zadań własnych. Według planu.						
		Monitoring rzek (M)	GIOŚ	W ramach zadań własnych.						
		Monitorowanie stanu i chemizmu wód podziemnych	PIG-PIB	3.000	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200	Budżet Państwa
		Ustanawianie stref ochronnych ujęć	PGW WP	W ramach zadań własnych.						
		Budowa/modernizacja ujęć	Właściciele ujęć	Według zapotrzebowania.						Środki własne
		Ograniczenia zużycia wody	Użytkownicy środowiska	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		Stosownie dobrych praktyk rolniczych, montaż płyt obornikowych, zbiorników na gnojowicę	Rolnicy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		Edukacja w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych	ZODR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		b.d.	Środki własne
		Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie pozwoleń wodnoprawnych)	WIOŚ, Wody Polskie	W ramach zadań własnych.						Bez nakładów finansowych
		Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy - w tym rozwój form małej retencji wodnej	RZGW PG WP, gminy, powiat, ZODR, przedsiębiorstwa komunalne, użytkownicy środowiska, rolnicy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Realizacja założeń Planu zarządzania ryzykiem powodziowym	RZGW PGW WP, gminy, powiaty, IMGW-PIB, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Konserwacja, utrzymanie urządzeń wodnych, zwiększanie retencji korytowej	PGW WP, gminy, zainteresowanie właściciele gruntów	Według zapotrzebowania.						
			RZGW w Szczecinie	542.930,62	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Budowa/rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Gminy, zarządcy sieci	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Promowanie form małej retencji, zwiększania terenów zielonych, wprowadzanie zadrzewień.	RZGW, gminy, powiaty,	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożeń powodziowych	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
		Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury wodociągowej	Gminy, zarządcy Sieci	Według zapotrzebowania i dostępności środków finansowych.						Środki własne, środki zewnętrzne
			Gmina Krzęcin	1.115.691,61	64.760,12	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	PROW, WFOŚiGW
			Gmina Pełczyce	263 694,96	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	FEPZ
			MPGK Sp. z o.o.	725.662,60	1.924.724,52	8.123.157,19	1.765.000	1.7000.000	2.300.000	Środki własne i dofinansowanie
			ZGKiOŚ w Krzęcinie	1.115.691,61	64 760,12					Środki własne WFOŚiGW
			KZU-H w Drawnie	98.400	2.058.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład
		Przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Gminy, zarządcy sieci	Według zapotrzebowania i dostępności środków finansowych.						
			Gmina Drawno	990.999	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	UE
			Gmina Recz	10.040.000	10.040.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Rządowy Funduszu Polski

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
										Ład: Program Inwestycji Strategicznych
			MPGK Sp. z o.o.	1.400.442,76	1.108.617,89	414.617,22	945.730	200.000	0	Środki własne, dofinansowanie
			KZU-H w Drawnie	1.100.000	1.230.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład, środki własne
		Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury kanalizacyjnej (kanalizacja sanitarna)	Gminy, zarządcy sieci	Według zapotrzebowania i dostępności środków finansowych.						
			Gmina Drawno	3 828 213	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	PROW
			KZU-H w Drawnie	8.800.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład, PROW
		Modernizacja, rozbudowa, budowa oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków	Gminy, zarządcy sieci	Według zapotrzebowania oraz pozyskanych środków finansowych.						
			Gmina Drawno	1.098.960,72	1.098.960,72	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład
			Gmina Krzęcin	2 189 000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, WFOŚiGW, KPO
			Gmina Recz	5.000.000	5.000.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
			MPGK Sp. z o.o.	258.000	220.000	120.000	220.000	0	0	Środki własne
			ZGKiOŚ w Krzęcinie	2.189.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, KPO
			KZU-H w Drawnie	2.197.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład
		Kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia	PSSE w Choszczynie	68.000	135.000	69.000	137.000	72.000	140.000	Ministerstwo zdrowia
		Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	PGW Wody Polskie, WIOŚ	Według zapotrzebowania i planu kontroli						Środki własne
		Kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych, częstotliwości ich opróżniania	Gminy	W ramach zadań własnych						Środki własne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
6	ZASOBY GEOLOGICZNE	Rozpoznawanie, dokumentowanie i eksploataowanie nowych złóż kopalin przy wykorzystaniu nowoczesnych technik	Przedsiębiorcy koncesyjni	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
		Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Obowiązani do rekultywacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia kopalin	OUG w Poznaniu, marszałek,	W ramach zadań własnych						Środki własne
7	GLEBY	Rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne	Gmina/ Zarządzający składowiskiem	Według zapotrzebowania.						b.d.
		Inwentaryzacja i monitorowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, monitoring terenów osuwiskowych	PIG PIB	b.d. – w ramach SOPO IV – gm. Bierzwnik, Krzęcin, Recz						b.d.
		Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w dokumentach planistycznych	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
		Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	OSCh-R, IUNG	Według zapotrzebowania.						Środki własne
		Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania Poprzez uwzględnianie ich Przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
8	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Realizacja i wdrażanie założeń Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Środki zewnętrzne
		Budowa i prowadzenie PSZOK (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych)	Gminy	Według planowanych inwestycji.						Środki własne, środki zewnętrzne
			Gmina Drawno	1.288.540	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Polski Ład

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Rozwój/modernizacja infrastruktury oraz systemów służących do zagospodarowania odpadów, osiągnięcia poziomów odzysku	Gminy, przedsiębiorstwa, zarządzający instalacjami	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Środki zewnętrzne
			ZGKiOŚ w Krzęcinie	5.000	5.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
		Usuwanie dzikich wysypisk/ porzuconych odpadów	Gminy, Nadleśnictwa	Według zapotrzebowania.						Środki własne Środki zewnętrzne
			Nadleśnictwo Bierzwnik	26.000	26.500	27.000	27.500	28.000	28.500	
			Nadleśnictwo Choszczno	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	Środki własne
			Nadleśnictwo Drawno	3.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Realizacja programu usuwania azbestu z terenu gmin	Gminy	Według zapotrzebowania.						Środki własne WFOŚiGW
		Wdrażanie założeń gospodarki o obiegu zamkniętym	Gminy, zarządzający instalacjami	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Środki zewnętrzne
		Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach	WIOŚ, Marszałek, RDOŚ	Według zapotrzebowania i planu kontroli.						Środki własne
		Kontrola właściwego postępowania z odpadami komunalnymi	Gminy	Bieżąca kontrola poprawności segregacji odpadów komunalnych.						Środki własne
		Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie powiatu	RDOŚ, Nadleśnictwa	Zgodnie z zapotrzebowaniem.						Środki własne, środki zewnętrzne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		Realizacja ustaleń planu zadań ochronnych dla PN, PK	DPN, ZPKWZ	Zadania planowane do wykonywania także w ramach bieżącej działalności ZPKWZ, DPN. Wykonanie działań ochronnych wskazanych w planie ochrony ZPKWZ, DPN.						środki własne, FEZP 2021-2027
		Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		Ustanawianie i znakowanie form ochrony przyrody	Gminy, Nadleśnictwa, RDOŚ, DPN	Według bieżących potrzeb.						b.d.
			Nadleśnictwo Bierzwnik	500	b.d.	500	b.d.	500	b.d.	
			RDOŚ	460.844	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW
		Wprowadzanie do dokumentów planistycznych założeń wynikających z audytów krajobrazowych	Gminy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		Realizacja zabiegów ochrony czynnej w rezerwatach	RDOŚ	Zgodnie z zapotrzebowaniem						WFOŚiGW,
		Monitoring gatunków i siedlisk	Nadleśnictwa, DPN, ZPKWZ, RDOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			ZPKWZ	Zadania planowane do wykonywania także w ramach bieżącej działalności ZPKWZ. Wykonanie działań ochronnych wskazanych w planie ochrony ZPKWZ w zakresie siedlisk i gatunków.						środki własne, FEZP 2021-2027
			RDOŚ	577.500	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Identyfikacja występowania oraz eliminacja gatunków obcych	Gminy, Zarządcy dróg, RDOŚ, DPN, ZPKWZ, zarządcy nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			Gmina Pełczyce	50.000						FEPZ
		Tworzenie oraz bieżące utrzymywanie i rewitalizacja terenów zieleni urządzonej (np. parki, zieleńce)	Gminy	Według bieżących potrzeb.						Środki własne, środki zewnętrzne
		Zachowanie alei przydrożnych, istniejącej zieleni	Gminy, zarządcy dróg, zarządcy	Według zapotrzebowania.						

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
			nieruchomości							
		Nowe nasadzenia drzew w miastach, przy drogach	Gminy, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
			Gmina Krzęcin	500	500	500	b.d.	b.d.	b.d.	
		Budowa nowej, modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej, uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne	Nadleśnictwa, DPN, ZPKWZ, Gminy,	Według zapotrzebowania.						
			Nadleśnictwo Bierzwnik	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
			ZPKWZ	3.392.000						FEZP 2021-2027
			Gmina Pelczyce	b.d.	8.000.000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	FEPZ
		Określenie pojemności turystycznej dla obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo	Nadleśnictwa, RDOŚ, Gminy, DPN	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Edukacja przyrodnicza, promocja walorów przyrodniczych powiatu wspieranie projektów proekologicznych	Gminy, Nadleśnictwa, RDOŚ, DPN, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
			Nadleśnictwo Bierzwnik	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	
			Nadleśnictwo Drawno	4.000	-	-	-	b.d.	b.d.	
			ZPKWZ	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	WFOŚiGW
		Rozwój turystyki ekologicznej i agroturystyki oraz jej promocja	Gminy, przedsiębiorstwa turystyczne, rolnicy, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
		Inwestycje związane z ochroną p.poż. w lasach oraz zwiększających retencję na obszarach leśnych	Nadleśnictwa, właściciele lasów prywatnych	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
			Nadleśnictwo Bierzwnik	b.d.	774.900	-	-	-	-	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2025-2030**

Lp.	OBSZAR INTERWENCJI	ZADANIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ (+ JEDNOSTKI WŁĄCZONE)	SZACUNKOWE KOSZTY REALIZACJI ZADANIA (ZŁ)						ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	2029	2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
			Nadl. Drawno	7.000.000	22.500	427.500	b.d.	b.d.	b.d.	
		Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	Nadleśnictwa, właściciele lasów prywatnych	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
10	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, prowadzenie rejestru poważnych awarii, zakładów w zakresie ochrony p.poż.	WIOŚ, KPPSP	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa
		Sporządzanie/aktualizacja Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego	Gminy	W ramach zadań własnych.						Bez nakładów finansowych
		Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemów zarządzania kryzysowego, wyposażania/wzmacniania służb ratowniczych w odpowiedni sprzęt	Gminy, KPPSP, KPP w Choszcznie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	W ramach zadań własnych
		Ostrzeganie ludności w ramach wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania)	Gminy	Według zapotrzebowania.						
		Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Gminy, służby inspekcji i straży, WIOŚ, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	

7. WDRAŻANIE I ZARZĄDZANIE ORAZ FINANSOWANIE PROGRAMU

Aby efektywnie wdrożyć Program ochrony środowiska niezbędna jest współpraca pomiędzy wszystkimi podmiotami oraz jednostkami, które są odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych działań. Realizacja planowanych i bieżących zadań, a co za tym idzie poprawa stanu środowiska mimo zaangażowania podmiotów, weryfikowana jest w ogromnej mierze przez możliwość pozyskania środków finansowych, z uwagi na to, że w większości wymaga znacznych nakładów finansowych.

Poniżej zestawiono podmioty z terenu powiatu choszczeńskiego (tzw. INTERESARIUSZE) biorące udział we wdrażaniu i realizacji niniejszego Programu. Zaznaczyć jednak należy, iż rola poszczególnych podmiotów w zależności od charakteru udziału, jaki wniosły one podczas opracowywania projektu Programu jest zróżnicowana. Spośród zaangażowanych w wykonanie niniejszego Programu wyróżnić można: podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem, podmioty realizujące zadania Programu (w tym instytucje finansujące), podmioty monitorujące, podmioty kontrolujące oraz społeczność powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań z realizacji Programu.

PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU

Zarząd Powiatu Choszczeńskiego - jako organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, który podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy województwa - Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu co 2 lata raporty z wykonania programu. W celu prawidłowej realizacji Programu niezbędne jest współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego, gminnego oraz instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu..

Podmioty biorące udział we wdrażaniu Programu wymieniono poniżej:

- Starostwo Powiatowe w Choszczynie, Zarząd Powiatu Choszczeńskiego, Rada Powiatu Choszczeńskiego
- Gminy powiatu choszczeńskiego (Bierzwnik, Choszczno, Drawno, Krzęcin, Pełczyce, Recz)
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
- Zakłady komunalne powiatu choszczeńskiego
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie
- Powiatowy Zarząd Dróg w Choszczynie
- Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Choszczynie.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarządy Zlewni
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

- Nadleśnictwa: Barlinek, Bierzwnik, Choszczno, Dobrzany, Drawno Głusko, Strzelce Krajeńskie
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
- Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
- Okręgowa Stacja Chemiczna - Rolnicza w Gorzowie Wlkp
- Ośrodek Hodowli Zarodowej Lubiana Sp. z o.o.
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Spółdzielnie Mieszkaniowe
- ChTBS Sp. z o.o. w Choszcznie
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie
- PKP PLK S.A
- ENEA S.A. w Poznaniu
- SEC Choszczno Sp. z o.o
- Przedsiębiorcy
- Rolnicy
- Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu
- Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB)
- mieszkańcy powiatu choszczeńskiego

Zarządzanie i nadzór niniejszym Programem należy do obowiązku Zarządu Powiatu Choszczeńskiego. Zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” na realizację Programu składają się elementy tj.: współpraca z interesariuszami, opracowanie treści POŚ, zarządzanie, monitorowanie, okresowa sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacja.

Nadzór nad realizacją Programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025- 2033” jest **dokumentem o charakterze strategicznym**.

INSTRUMENTY I ŚRODKI REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA:

Zarządzanie realizacją programu winno się odbywać za pomocą instrumentów:

- prawno - administracyjnych: pozwolenia (np. pozwolenia wodnoprawne, na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, na wytwarzanie odpadów, na budowę), zezwolenia (np. zbieranie, przetwarzanie odpadów), oceny/analizy, w tym monitoringowe (np. jakości powietrza, wód, oddziaływania na środowisko), zgody (np. na wyłączenie z produkcji gruntów rolnych i leśnych), raporty (np. raporty z wykonania programów ochrony środowiska), koncesje (np. koncesje na wydobywanie kopalin);
- społecznych: edukacja ekologiczna, konsultacje społeczne, współpraca samorządów, wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych działających w sferze ochrony środowiska;
- finansowych: opłaty za korzystanie ze środowiska, administracyjne kary pieniężne, kredyty umarżalne, dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotacje z europejskich funduszy udzielane za pośrednictwem właściwych programów operacyjnych, odroczeń lub umorzeń;

- **strukturalnych:** dokumenty o zasięgu regionalnym i lokalnym, (strategie rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, plany ogólne gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, raporty, oceny oddziaływania na środowisko itp.).

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE:

Finansowanie zadań z niniejszego Programu odbywać się będzie zarówno na poziomie krajowym jak i ze środków Unii Europejskiej. Bardzo ważne w pozyskiwaniu zaplecza finansowego na planowane inwestycje jest dokładne zaznajomienie się z wszelkimi procedurami, które to owo pozyskanie umożliwią, jak również całym zakresem możliwości wykorzystania pozyskanych środków.

Źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, wykorzystane na potrzeby Programu mogą pochodzić ze środków krajowych i zagranicznych. Poniżej pokrótce opisano niektóre z nich.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Narodowy Fundusz jest ważnym narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska w Polsce. Fundusz oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne, a także osoby fizyczne.

Główne priorytety Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) do 2030 roku to:

- **Transformacja energetyczna:**

Wspieranie odnawialnych źródeł energii (OZE), efektywności energetycznej, magazynowania energii i modernizacji sieci energetycznych.

- **Poprawa jakości powietrza:**

Dofinansowanie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków w ramach programu "Czyste Powietrze".

- **Gospodarka obiegu zamkniętego:**

Promowanie rozwiązań w zakresie recyklingu, minimalizacji odpadów i ponownego wykorzystania surowców.

- **Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów:**

Działania na rzecz ochrony siedlisk i gatunków, renaturyzacji terenów zdegradowanych.

- **Adaptacja do zmian klimatu:**

Wspieranie miast i obszarów wiejskich w przygotowaniu planów adaptacyjnych, wdrażaniu rozwiązań zwiększających odporność na skutki zmian klimatu, takich jak podtopienia czy susze.

- **Innowacyjność środowiskowa:**

Finansowanie projektów badawczych i wdrożeniowych w dziedzinie ekologii.

- **Monitoring środowiska:**

Inwestycje w rozwój systemów monitoringu jakości powietrza, wód i gleb.

- **Edukacja ekologiczna:**

Działania edukacyjne skierowane do różnych grup społecznych, promujące postawy proekologiczne.

 **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
(WFOŚiGW)**

Priorytety dziedzinowe na lata 2025-2028:

- Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.
- Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii, ochrona przed hałasem.
- Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.
- Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.
- Ochrona przyrody.
- Edukacja ekologiczna.
- Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.
- Monitoring środowiska i inne działania ochrony środowiska.

 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020)

Głównym celem PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

 **Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko
2021-2027**

Głównym celem programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym,
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne,
- dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030,
- poprawę bezpieczeństwa transportu,
- zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia,
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Wśród działań funduszu, z których mogą być realizowane niektóre zamierzenia określone w Programie można wyróżnić:

- Działanie FENX.01.01. Efektywność energetyczna: projekty w zakresie poprawy efektywności energetycznej wspierające, w dużych przedsiębiorstwach, renowacji budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, dla podmiotów świadczących usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną.
- Działanie FENX.01.02. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu: projekty w zakresie przystosowania się do zmian klimatu.
- Działanie FENX.01.03. Gospodarka wodno – ściekowa: projekty w zakresie gospodarki wodnej i ochrony zasobów wodnych, w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków.
- Działanie FENX.01.05. Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury: projekty w zakresie poprawy jakości powietrza, ograniczenia hałasu, ochrony obszarów N2000, ochrony przyrody, bioróżnorodności, zasobów naturalnych, zielonej i niebieskiej infrastruktury.
- Działanie FENX.02.01. Infrastruktura ciepłownicza: projekty w zakresie wysokosprawnej kogeneracji, systemów ciepłowniczych, chłodniczych, wymiany systemów ciepłowniczych zasilanych węglem na systemy zasilane gazem ziemnych.
- Działanie FENX.02.02. Rozwój OZE: projekty w zakresie energii odnawialnej: wiatrowej, słonecznej, biomasy, innej (np. geotermalnej).
- Działanie FENX.02.03. Infrastruktura energetyczna: projekty w zakresie inteligentnych systemów energetycznych, dystrybucji i transportu gazu ziemnego zastępujące węgiel.
- Działanie FENX.02.04. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom: projekty w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, zapobiegania ryzykom związanym z klimatem.
- Działanie FENX.02.05. Woda do spożycia: projekty w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (ujęcia, uzdatnianie, magazynowanie, dystrybucja wody).

Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027

regionalny program operacyjny, realizowany przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, który dysponuje środkami z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Program skupia się na wsparciu rozwoju województwa zachodniopomorskiego w obszarach takich jak innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzacja, środowisko, efektywność energetyczna, edukacja, rynek pracy, sprawy społeczne, infrastruktura, zdrowie, kultura i turystyka. Wśród priorytetów funduszu, z których mogą być realizowane niektóre zamierzenia określone w Programie można wyróżnić m.in.:

- Priorytet 02 Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego

CEL: Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury.

- Priorytet FEPZ.03 Fundusze Europejskie na rzecz mobilnego Pomorza Zachodniego

CEL: wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej jako element zmian w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.

- Priorytet FEPZ.04 Fundusze Europejskie na rzecz połączonego Pomorza Zachodniego

CEL: Rozwój zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności, w tym rozwój infrastruktury rowerowej.

Rządowy Fundusz - Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych

Program Inwestycji Strategicznych ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK. Program obejmuje następujące obszary priorytetowe m.in.:

- Priorytet 1: budowa lub modernizacja: infrastruktury drogowej, wodno – kanalizacyjnej, w tym oczyszczalni, źródeł ciepła sieciowego zeroemisyjnego, indywidualnych źródeł ciepła zeroemisyjnego, poprawe efektywności energetycznej budynków, innowacyjne rozwiązania w elektroenergetyczne, rewitalizacja obszarów miejskich.
- Priorytet 3: budowa lub modernizacja: infrastruktury technicznej drogowej, kolejowej, transportu wodnego, tabor transportu kolejowego, tabor z napędem niskoemisyjnym, budowę i modernizację kanalizacji deszczowej, gospodarkę wodną, w tym melioracja, retencja, osuszanie, budowa lub modernizacja indywidualnych źródeł ciepła niskoemisyjnego, rewitalizacje terenów zdegradowanych.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)

Fundusz nie posiada osobowości prawnej. Został utworzony na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych*. FOGR składa się z licznych funduszy terenowych (TFOGR) oraz z funduszu centralnego (CFOGR). Dysponentem środków Centralnego FOGR jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, natomiast funduszy terenowych

- samorząd województwa. Celem FOGR jest szeroko pojęta ochrona gruntów rolnych, rekultywacja i zagospodarowanie gruntów oraz ograniczanie ich wykorzystywania na cele nierolnicze. Środki funduszu terenowego tworzy się z należności i opłat rocznych od osób, które uzyskały zezwolenie na wyłączenie z produkcji gleb objętych szczególną ochroną (tj. gruntów pochodzenia mineralnego klas I-III, gleb pochodzenia organicznego, a także gleb klasy IV pochodzenia mineralnego, jeżeli zostały uznane za ochronne uchwałą właściwej rady gminy). Uzyskane środki przeznacza się na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych.

ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU

Realizacja założeń Programu niejednokrotnie wiązała się będzie z trudnościami natury ekonomicznej, organizacyjnej, formalno-prawnej czy społecznej. Wśród powyższego wyróżnić można m.in.:

- długie i skomplikowane procedury ubiegania się o wsparcie finansowe;
- długotrwałe procedury przetargowe i procedury uzyskiwania decyzji administracyjnych np. decyzji środowiskowych;
- częste zmiany w prawie;
- konieczność posiadania wkładu własnego;
- brak ustawowego obowiązku udostępnienia danych potrzebnych do opracowania raportu z programu ochrony środowiska, przez co informacje o stopniu realizacji programu są niepełne, często nie dające się porównać;
- niedostateczna świadomość społeczeństwa w zakresie zanieczyszczeń powietrza, wody, gleb oraz zakresie gospodarki odpadami.

8. MONITORING REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Monitoring realizacji zadań określonych w Programie powinien opierać się na wyznaczeniu mierzalnych wskaźników, które pomogą w określeniu czy dane zadanie zostało wykonane lub na jakim etapie jest realizacja zadania. Co dwa lata sporządzane będą raporty z realizacji niniejszego programu, które będą podstawową formą monitoringu realizacji zadań zaplanowanych w Programie.

Należy zaznaczyć, iż istotną przeszkodą w efektywnej realizacji Programu, a zarazem w zarządzaniu jakością środowiska bywa niespójność danych pochodzących z różnych źródeł. Jednak w celu stworzenia klarownego schematu zestawiono w poniższej tabeli nr 60 wskaźniki do oceny realizacji zadań, przydatne do wykonywania raportów z wykonania niniejszego Programu.

TABELA 63. Wskaźniki do oceny realizacji zadań

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2022 -2025	Źródło danych do określenia wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA					
1.	Ilość obszarów (szt.), powierzchnia wyznaczona (w km ²) na terenie powiatu z przekroczeniami poziomu docelowego B(a)P zawartego w pyłe	Szt./km ²	0	GIOŚ, RDMŚ w Szczecinie	0

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2022 -2025	Źródło danych do określenia wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika
	zawieszonym PM10.				
2.	Ilość obszarów (szt.), powierzchnia wyznaczona (w km ²) na terenie powiatu z przekroczeniami pyłu PM10 i PM2,5.	Szt./km ²	0	GIOŚ, RDMŚ w Szczecinie	0
3.	Aktualizacja i opracowanie programów ochrony powietrza.	Szt.	1	Marszałek WZ	1
4.	Liczba stref poddana monitoringowi	Szt.	1	GIOŚ, RDMŚ w Szczecinie	1
5.	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km	26,3	Zarządcy dróg	>26,3
6.	Ilość nowych nasadzeń	szt./rok	338	GUS	>338
7.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Mg/rok	Mg/rok	7884	GUS	<7884
8.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	2	GUS	<2
9.	Ilość instalacji OZE	Szt.	51	Urząd Regulacji Energetyki	>51
ZAGROŻENIA HAŁASEM					
10.	Ilość osób narażonych na ponadnormatywny hałas komunikacyjny w powiecie	osoby	100	GIOŚ, RDMŚ w Szczecinie	0
11.	Budowa obwodnic	Szt.	0	GDDiKA	1
12.	Ilość zarejestrowanych pojazdów w powiecie choszczeńskim w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu	Szt.	750	GUS	<750
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE					
13.	Liczba miejsc z przekroczeniami PEM	Szt.	0	GIOŚ	0
14.	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne	osoby	0	GIOŚ	0
GOSPODAROWANIE WODAMI					
15.	Stan JCWP jeziornych (dobry, JCW niezagrożona)	Szt.	12	GIOŚ, PGW WP	16
16.	Stan JCWP rzecznych (dobry, JCW niezagrożona)	Szt.	3	GIOŚ, PGW WP	11

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2022 -2025	Źródło danych do określenia wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika
17.	Stan JCWPd (dobry)	Szt.	4	GIOŚ, PGW WP	4
18.	Nasadzenia drzew i krzewów	Szt.	338	GUS	>338
19.	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej	ha	276,5	GUS	276,5
20.	Konserwacja, utrzymanie urządzeń wodnych	m	83,569	PGW WP	>83,569
21.	Powierzchnia gruntów pod stawami	ha	254	Starostwo Powiatowe w Choszczynie	>254
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
22.	Długość sieci wodociągowej	km	417, 6	GUS	>417,6
23.	% ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	92,3	GUS	>92,3
24.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	318,6	GUS	>318,6
25.	% ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	78,1	GUS	>78,1
26.	% ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	89,3	GUS	>89,3
ZASOBY GEOLOGICZNE					
27.	Liczba udokumentowanych złóż (PIG)	Szt.	15	PIG	15 (lub więcej)
OCHRONA GLEB					
28.	Ilość zinwentaryzowanych gmin pod kątem występowania osuwisk	Szt.	3	Starosta	6
29.	Ilość zrekultywowanych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne	Szt.	6	Gminy	7
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
30.	Ilość gmin z osiągniętymi poziomami odzysku	Szt.	4	Gminy	6
31.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	(kg/mieszkań)	304	GUS	300 (o 1% rocznie)
32.	Ilość wybudowanych PSZOK	Szt.	5	Gminy	6
33.	Ilość istniejących dzikich wysypisk	Szt.	4	GUS	0

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2022 -2025	Źródło danych do określenia wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika
34.	Ilość usuniętego/ unieszkodliwionego azbestu	Mg	9234,759	Baza azbestowa	19.088,66
ZASOBY PRZYRODNICZE					
35 ³¹	Liczba ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	Szt.	10	RDOŚ	10
36.	Liczba ustanowionych planów dla PK	Szt.	1	ZPK WZ	1
37.	Liczba ustanowionych planów dla PN	Szt.	1	DPN	1
38.	Liczba ustanowionych planów dla rezerwatów	Szt.	5	RDOŚ	5
39.	Ilość zaktualizowanych waloryzacji	Szt.	0	Gminy	6
40.	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w powiecie	ha	94,25	GUS	>94,25
41.	Baza agroturystyczna oraz miejsca zorganizowane dla turystyki	Szt.	110	Gminy, Nadleśnictwa	5 lub więcej
42.	Powierzchnia zinwentaryzowanych lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	ha	875,6937	Starostwo Powiatowe w Choszczynie	>875,6937
43.	Powierzchnia lasów w nadzorze	ha	875,6937	Starostwo Powiatowe w Choszczynie	>875,6937
44.	Lesistość	%	39,9	GUS	>39,9
POWAŻNE AWARIE					
45.	Liczba poważnych awarii	Szt.	0	WIOŚ w Szczecinie	0
46.	Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego	Szt.	1	Powiat	1
47.	Ilość Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego	Szt.	6	Gminy	6

³¹ Dla obszaru N2000 opracowano dotycząc PZO jedynie dla terenów pokrywających się z terenami lasów państwowych

9. SPIS TABEL

TABELA 1. Porównanie wyników Generalnego Pomiaru Ruchu na krajowej trasie nr 10 w roku 2015 i 2020/2021
TABELA 2. Pomiar ruchu na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren powiatu choszczeńskiego w roku 2015 i 2020/2021 (na podstawie aktualnych punktów pomiarowych)
TABELA 3. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza przez zakłady przemysłowe na terenie powiatu choszczeńskiego w 2024 r.
TABELA 4. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. (ochrona zdrowia ludzi)
TABELA 5. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. (ochrona roślin)
TABELA 6. Instalacje OZE w powiecie choszczeńskim według stanu na 31 marca 2025 r.
TABELA 7. Dane o wdrażaniu Programu Czyste Powietrze w poszczególnych gminach powiatu choszczeńskiego (stan na 30.06.2025 r.)
TABELA 8. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza
TABELA 9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.
TABELA 10. Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu drogowego w roku 2022 na terenie powiatu choszczeńskiego
TABELA 11. Zestawienie wyników pomiarów długookresowych monitoringu hałasu drogowego w 2022 r. na terenie powiatu choszczeńskiego
TABELA 12. Wyniki pomiarów hałasu i natężenia ruchu wykonanych w ramach SMH dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie
TABELA 13. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem
TABELA 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem
TABELA 15. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2022-2023
TABELA 16. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne
TABELA 17. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne
TABELA 18. JCWP jeziornych zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim
TABELA 19. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP jeziornych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w latach 2022 -2023
TABELA 20. JCW rzecznych przepływających przez powiat choszczeński
TABELA 21. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP rzecznych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2020 r.
TABELA 22. Charakterystyka GZWP występujących w powiecie choszczeńskim
TABELA 23. JCW podziemnych zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim
TABELA 24. Wyniki klasyfikacji i oceny JCW podziemnych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2019 r.
TABELA 25. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami
TABELA 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami
TABELA 27. Długość czynnej sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 - 2024
TABELA 28. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w powiecie choszczeńskim

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

w latach 2020 - 2024
TABELA 29. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 - 2024
TABELA 30. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w powiecie choszczeńskim w latach 2020 – 2024
TABELA 31. Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych - ogółem na terenie powiatu choszczeńskiego na przełomie lat 2020 - 2024
TABELA 32. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności w powiecie choszczeńskim w latach 2020-2024
TABELA 33. Ilość oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2020 - 2023
TABELA 34. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa
TABELA 35. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa
TABELA 36. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego
TABELA 37. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne
TABELA 38. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne
TABELA 39. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu choszczeńskiego
TABELA 40. Struktura użytkowania gruntów w podziale na gminy powiatu choszczeńskiego
TABELA 41. Bonitacja gleb w poszczególnych gminach powiatu [ha]
TABELA 42. Zestawienie osuwisk i TZRMZ występujących na terenie powiatu choszczeńskiego
TABELA 43. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gleby
TABELA 44. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby
TABELA 45. Wykaz podmiotów odbierających odpady i miejsc składowania odpadów w poszczególnych gminach powiatu choszczeńskiego (stan na 2025 r.)
TABELA 46. Ilość odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2021-2024 (w Mg)
TABELA 47. Ilość odpadów zbieranych selektywnie w powiecie choszczeńskim w relacji do wytworzonych odpadów
TABELA 48. Ilość zebranych i odzyskanych odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi w latach 2020-2023 (w t)
TABELA 49. Ilość odpadów wytworzonych i dotychczas składowanych z wyłączeniem odpadów komunalnych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2022 r.
TABELA 50. Ilość unieszkodliwionych oraz pozostałych do unieszkodliwiania na terenie powiatu choszczeńskiego wyrobów azbestowych według stanu na 2025 r.
TABELA 51. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów
TABELA 52. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów
TABELA 53. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w powiecie choszczeńskim (stan na dzień 31.12.2023 r.).
TABELA 54. Formy ochrony przyrody w powiecie choszczeńskim (stan na dzień 31.12.2023 r.).
TABELA 55. Zestawienie powierzchni lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, będących w nadzorze Starosty Choszczeńskiego

TABELA 56. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze
TABELA 57. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze
TABELA 58. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom
TABELA 59. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zapobieganie poważnym awariom
TABELA 60. Cele, kierunki interwencji oraz zadania
TABELA 61. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem
TABELA 62 Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem
TABELA 63. Wskaźniki do oceny realizacji zadań

10. SPIS RYCIN

RYC.1. Położenie powiatu choszczeńskiego na tle województwa zachodniopomorskiego
RYC.2. Mapa Powiatu Choszczeńskiego i usytuowanie na mapie Polski
RYC.3 Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok pod kątem zawartości SO ₂ , NO ₂ , NO _x , CO, C ₆ H ₆ , pyłu PM _{2,5} , pyłu PM ₁₀ , Pb, As, Cd, Ni i B(a)P i O ₃ .
RYC.4. Stopień zaawansowania prac do ww. inwestycji
RYC.5. Lokalizacja analizowanych odcinków w SMH dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie
RYC.6. Występowanie JCWP jeziornych w powiecie choszczeńskim
RYC.7. Występowanie JCWP jeziornych w powiecie choszczeńskim
RYC.8. Występowanie JCWP rzecznych w powiecie choszczeńskim
RYC. 9. Występowanie JCWP rzecznych w powiecie choszczeńskim
RYC.10. GZWP na tle powiatu choszczeńskiego
RYC. 11. Zasięg JCWPd występujących na terenie powiatu choszczeńskiego
RYC. 12. Występowanie złóż kopalin w powiecie choszczeńskim
RYC.13. Miejsca niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin na terenie powiatu choszczeńskiego
RYC.14. Występowanie obszarów prognostycznych i perspektywistycznych złóż kopalin w powiecie choszczeńskim
RYC. 15. Mapa rozkładu temperatur na głębokości 2 km
RYC.16. Lokalizacja TZRM na terenie gminy Pełczyce
RYC.17. Lokalizacja osuwisk i TZRM na terenie gminy Drawno
RYC.18. Lokalizacja osuwisk i TZRM na terenie gminy Choszczno
RYC. 19. Lokalizacja terenów na których występują historycznymi zanieczyszczeniami ziemi i szkody w środowisku
RYC.20. Lokalizacja występujących na terenie powiatu choszczeńskiego formy ochrony przyrody
RYC.21. Lokalizacja Drawieńskiego Parku Narodowego na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.22. Lokalizacja Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.23. Lokalizacja specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.24. Lokalizacja obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.25. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.26. Lokalizacja rezerwatów na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.27 .Lokalizacja użytków ekologicznych na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.28. Lokalizacja pomników przyrody na tle powiatu choszczeńskiego

**Program Ochrony Środowiska
dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025-2030**

RYC.29. Lokalizacja lasów na tle powiatu choszczeńskiego
RYC.30. Obszary zagrożenia powodziowego oraz zagrożenia podtopieniami w powiecie choszczeńskim
RYC.31. Obszary zagrożenia suszą w powiecie choszczeńskim

11. SPIS WYKRESÓW

WYKRES.1. Długość dróg rowerowych w powiecie choszczeńskim w latach 2020-2023
WYKRES.2. Struktura zużycia wody na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2020-2024 (w dam ³)
WYKRES 3. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminach powiatu choszczeńskiego w latach 2020 - 2024
WYKRES 4. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby) w powiecie choszczeńskim w latach 2020 – 2023
WYKRES.5. Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych - ogółem na terenie powiatu choszczeńskiego na przełomie lat 2020 – 2024
WYKRES.6. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu choszczeńskiego
WYKRES 7. Ilość odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (w Mg)